PROEFSTATION

VOOR

VORSTENLANDSCHE TABAK

MEDEDEELING

No. 59.

A. Overzicht van de uitwerking van organischen mest geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903 — 1924 aangelegd op verschillende grondsoorten.

B. Overzicht van de uitwerking van kunstmest-bijbemesting, geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903 — 1924 aangelegd op verschillende grondsoorten, waarbij vóór het planten organische mest was toegediend.

C. Overzicht van de resultaten der proefvelden, over de mogelijkheid van het vervangen van organischen mest door andere meststoffen, op verschillende grondsoorten aangelegd gedurende de jaren 1903 — 1924.

Samengesteld door:

A. N. J. BEETS.

Landbouwkundige

—1927—

2/E

PROEFSTATION

VOOR

VORSTENLANDSCHE TABAK

MEDEDEELING

No. 59.

A. Overzicht van de uitwerking van organischen mest geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903 — 1924 aangelegd op verschillende grondsoorten.

B. Overzicht van de uitwerking van kunstmest-bijbemesting, geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903 — 1924 aangelegd op verschillende grondsoorten, waarbij vóór het planten organische mest was toegediend.

C. Overzicht van de resultaten der proefvelden, over de mogelijkheid van het vervangen van organischen mest door andere meststoffen, op verschillende grondsoorten aangelegd gedurende de jaren 1903 — 1924.

Samengesteld door:

A. N. J. BEETS.

Landbouwkundige

—1927—

Errata

Pagina 21 Sub f.

1°. de productie per boom aanmerkelijk verbetert,
2°. den stand van het gewas te velde sterk bevoordeelt,
3°. de blad-ontwikkeling een groote verbetering doet ondergaan,
4°. de kwaliteit belangrijk verbetert, terwijl ze
5°. de tabak valer doet worden, zonder dat de helderheid in belangrijke mate beïnvloed wordt, en
6°. den brand aan het blad in ongunstigen zin beïnvloedt.

Pagina 69 sub b.

b. De stand van het gewas:

Van de 29 gevallen van vergelijking werden in 16 gevallen geen verschillen in de ontwikkeling van het gewas te velde bepaald of waren ze onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 13 gevallen werd in 3 gevallen een voordeel geconstateerd, aan het vervangen verbonden, in 6 gevallen werd geen verschil opgemerkt, terwijl in 4 gevallen de ontwikkeling op de met boengkil bemeste perceelen minder goed was.

Pagina 72 sub e.

e. De kleur:

°/₀ *Helder:*

Van de 49 proefvelden werd in 24 gevallen geen sortatie op helderheid gehouden, dan wel waren de resultaten niet bruikbaar.

Van de 25 resteerenden werd de helderheid bevoordeeld in 6 gevallen, werden er geen verschillen gevonden in 12 gevallen en was de Z. A. in 7 gevallen in het nadeel.

Pagina 77 sub e.

General inferences:

The application of organic manure resulted in:

1°. Increase of production per tree.
2°. Improvement of the crop-position.
3°. Enhaucement of the development of the leaves.
4°. A much better quality, while
5°. The tobacco grew tawnier, without a considerable influence on its brightness.

Pagina 79 sub e.

e. Colour:

°/₀ *Bright:*

The brightness was favourably influenced in 6 out of the 25 cases considered; in 7 cases the influence proved detrimental, in 12 cases no differences could be stated.

Bij het practisch gebruik van Mededeeling 59 kunnen verschillende gevallen worden onderscheiden:

I. MEN WIL DE RESULTATEN DER PROEFVELDEN OP EEN BEPAALDE ONDERNEMING GENOMEN, TE SAMEN VOEGEN:

a. Men zoekt in Tabel IV op blz. 111 e. v., den naam van de onderneming op.

b. Men noteert de nummers der proefvelden, voorkomende in de drie kolommen van dien tabel.

c. Men sla den linnen uitslag, voorkomende aan de laatste pagina van Tabel III op blz. 110 uit.

d. Men zoekt in Tabel III één voor één de opgeschreven nummers op.

e. Men moet tevens noteeren in welke Mededeeling en op welke bladzijde daarvan, de oorspronkelijke beschrijving van de proef voorkomt, ten einde eventueel de in Tabel III voorkomende notities uit te breiden.

N. B. Bij de samenstelling van Tabel III, moesten wij ons n. l. sterk beperken, om het geheel overzichtelijk te doen zijn. Daarom werden slechts de vaststaande feiten daarin aangegeven, met zoo weinig mogelijk woorden en cijfers. Het zal dus aanbeveling verdienen de oorspronkelijke stukken op een en ander na te slaan.

II. MEN WIL WETEN IN WELKE JAREN EN OP WELKE ONDERNEMINGEN EEN ZEKERE MESTSTOF AAN EEN ONDERZOEK WERD ONDERWORPEN:

a. Men zoekt in Tabel V*a* dan wel V*b* op blz. 118 e. v., den naam van de meststof op en noteert de in die kolom voorkomende nummers van Tabel III.

b. Deze nummers van Tabel III worden op dezelfde manier opgezocht als onder I reeds is beschreven.

INHOUD:

Bladz.

SAMENVATTING A.

Overzicht van de uitwerking van organischen mest, geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903 — 1924, op verschillende grondsoorten aangelegd. 9

INLEIDING:

1. **Wijze en tijd van toediening** 9
2. **Hoeveelheid per bouw** 9
3. **De beteekenis van den organischen mest voor den bouwkruin** 11
4. **De samenstelling** 11
5. **Verdeeling in groepen met verschillende samenstelling en waarde voor den bouwkruin** 12
6. **Eischen bij den opkoop te stellen, in verband met samenstelling en broei-kracht**. 14
7. **Overzichtstabel** 17
8. **Samenvatting van de resultaten der proefvelden omtrent den invloed van organischen mest op:** 18

   a. de opbrengst,
   b. den stand van het gewas,
   c. de bladlengte,
   d. de kwaliteit,
   e. de kleur,
   f. de brandbaarheid.

SAMENVATTING B.

Overzicht van de uitwerking van kunstmest-bijbemesting, geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903 — 1924 aangelegd op verschillende grondsoorten, waarbij vóór het planten organische mest was toegediend 21

Bladz.

INLEIDING:

1. **Meststof-behoefte van den grond 26**
2. **Stikstof-meststoffen 28**
3. **Fosforzuur-meststoffen 29**
4. **Kali-meststoffen 30**
5. **Wijze en tijd van toediening. 30**
6. **Fouten bij het uitmesten gemaakt . . . 32**
7. **Samenvatting van de resultaten der proefvelden omtrent den invloed van kunstmest op: 34**

   a. de opbrengst,
   b. den stand van het gewas,
   c. het aantal oogstbare blâren,
   d. de bladlengte,
   e. de kwaliteit,
   f. de kleur,
   g. het minjak-gehalte,
   h. **Rondschrijven No. 5**, 1926—'27 omtrent het verband tusschen kunstmest-bijbemesting en het minjak-gehalte van het product,
   i. het voorkomen van spikkel, loodsvlekken en veldschimmel,
   k. de brandbaarheid.

8. **De toepassing van groote hoeveelheden kunstmest. 57**

SAMENVATTING C.

Overzicht van de resultaten der proefvelden, over de mogelijkheid van het vervangen van organischen mest door andere meststoffen, op verschillende grondsoorten aangelegd gedurende de jaren 1903—1924 58

INLEIDING:

Samenvatting van de resultaten der proefvelden. . . . 66

Vervanging van organischen mest door:

		Bladz.
1.	Boengkils	68
2.	Vleermuizenmest.	70
3.	Suikerstroop (melasse).	71
4.	Zwavelzure ammonia	71
5.	Zwavelzure ammonia en Superfosfaat. . . .	73

Het weglaten van organischen mest op den langen duur. 75
Recapitulation of the results. 76

Tabel I. Overzicht der in de tabellen gebruikte afkortingen. 82

Tabel II*a*. Overzicht der analyses van de in Tabel III voorkomende monsters van organischen mest, gerangschikt naar het gloeiverlies, met graphische voorstelling 83

Tabel II*b*. Overzicht der analyses van de in Tabel III voorkomende monsters van organischen mest, gerangschikt naar het stikstof-gehalte, met graphische voorstelling 96

Tabel III. Chronologisch overzicht der proefvelden, aangelegd gedurende de jaren 1903—1924, waarvan de resultaten werden te samen genomen in de overzichten A, B en C. 109

Tabel IV. Overzicht der proefvelden, ondernemingsgewijze en naar het onderwerp van onderzoek gerangschikt 111

Tabel V. Overzicht der proefvelden, chronologisch en naar de soort van gebruikte meststof gerangschikt.

a. Voorbemestingen 118
b. Nabemestingen 122

Samenvatting A.

Overzicht van de uitwerking van organischen mest, geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903—1924, op verschillende grondsoorten aangelegd.

Inleiding:

1. *Wijze en tijd van toediening.*

In de Vorstenlanden wordt algemeen gebruik gemaakt van organischen mest, welke als voorbemesting (d.i. vóór het planten) wordt gegeven. Nu eens dient men dezen mest verspreid toe op het brake veld, dan weer wordt hij ondergebracht gedurende de grondbewerking. Op sommige ondernemingen wacht men totdat de bewerking, en eventueel ook het onder water zetten van den grond vóór het planten, gereed is gekomen. In het laatste geval maakt men nog een onderscheid tusschen verspreid bemesten en het onderbrengen in plantgeulen (d.i. op de plaats waar de plantrijen zullen komen), dan wel in het plantgat.

Er werden tot nog toe te weinig proeven opgezet, om uit te maken aan welke wijze en tijd van toediening de voorkeur moet worden gegeven. Als regel moet worden aangenomen dat een regelmatige, vroegtijdige verspreiding van organischen mest de gelijkmatige ontwikkeling van den aanplant in de hand zal werken; vooral moet hierbij gelet worden op fijne verdeeling. Dit maakt een regelmatigen oogst mogelijk, en zal dus de kans op het mengen der bladsoorten verminderen. Dit komt op zijn beurt de sortatie ten goede.

2. *Hoeveelheid per bouw.*

De hoeveelheid mest, welke per bouw aanplant wordt gebruikt, varieert zeer sterk bij vergelijking van verschillende ondernemingen. [1]) Ook tuinsgewijze kan deze hoeveelheid, in verband

[1]. 1 bouw = ± 0.7 H. A.

met het opgekochte kwantum in de hangloodsen, aan variatie onderhevig zijn. Men zie hiertoe o.a. de door Bartels daarover gepubliceerde cijfers van zijn proefvelden, in Med. 57. bl. 8 e. v.

Zooals daarin zeer demonstratief is aangetoond, varieert de hoeveelheid mest, welke in volume-maten wordt opgekocht, nog sterker, indien ze in Kgr. per bouw wordt omgerekend. Ten eerste staat deze variatie in verband met de op de onderneming volumetrisch per bouw opgekochte hoeveelheid, ten tweede bestaat er verband met de „indroging'', ten derde zien we een groote variabiliteit in het litergewicht van den verschen, zoowel als van den luchtdrogen mest. Dit laatste is een gevolg van het feit of de mest meer of minder gronddeelen bevat. De „indroging'' wordt door Bartels als verzamelnaam gebruikt voor verliezen in volume-gewicht, ten gevolge van waterverlies en van omzettingen, van welke laatsten we uit den aard der zaak slechts weinig afweten, (men spreekt in dit geval gewoonlijk van „inklinken'').

Bartels komt dan tot de conclusie dat de benamingen dessaäarde, dessamest en stalmest, als object in de proefvelden geen „absolute'' waarde kunnen hebben, zooals dat met ons object „kunstmest'' wel het geval is. In het laatste geval toch, kennen we binnen zekere grenzen het aantal grammen voedingsstof, dat per plant wordt toegediend. Het ware dus het beste voortaan voor dessa-äarde, dessamest en stalmest één naam te gebruiken en door middel van de analyse-cijfers aan te geven, welke waarde aan den gebruikten mest toegekend moet worden. Dat dit jammer genoeg niet goed mogelijk is, zal duidelijk zijn uit de volgende overwegingen:

In de eerste plaats treedt de vraag op den voorgrond of de stikstof, — stel dat we die, afgaande op onze analyses, omrekenen per bouw, alvorens tot uitstrooien over te gaan, — van verschillende organische mesten, afwijkend in litergewicht en gloeiverlies, gelijk mag worden gesteld. Ook weten we niet met zekerheid aan te geven, welk gedeelte van die stikstof overeenkomt met Z. A. — stikstof. [1])

In de tweede plaats weten we niet, welke waarde het percentage gloeiverlies heeft bij onze overwegingen. Daarbij komt nog, zooals de hierbijgaande Tabel II en graphische voorstellingen duidelijk toonen, dat er zeer uiteenloopende cijfers worden gecon-

---

[1]) Er zijn proeven bekend, waaruit blijkt, dat in bepaalde gevallen de mestwaarde van de stikstof in dessamest ongeveer 1/3 bedroeg van die in Zwavelzure ammonia. (zie bijv. van Deventer, Suikerarchief 1910, bl. 258.)

stateerd voor het percentage water van versch tot luchtdroog en tot absoluutdroog, van monsters waarvan de cijfers voor litergewicht, gloeiverlies en stikstof vrijwel overeenkomen.

Toch zal ook het water-gehalte van den luchtdrogen mest een uitdrukking geven van een waardevolle eigenschap van den mest n.l. van het vermogen om water gebonden te houden.

---

3. *De beteekenis van den organischen mest voor onzen bouwkruin* zal veelzijdig kunnen zijn.

Dr. DE VRIES schrijft daarover reeds in Med. II van het Proefstation voor Tabak, bl. 1 — 3.

Hij wijst daar op:

1°. het inbrengen van plantenvoedende bestanddeelen,

2°. het nut van den organischen mest als humusleverancier, in verband met den invloed op de bewerkbaarheid en op het bindend vermogen van den grond, (lichte en zware gronden),

3°. het zoogenaamd „weer levend" maken van den bouwkruin, als gevolg van het enten en van het weer opwekken van het bacteriën - leven in den bodem, nadat deze ten behoeve van de padi - cultuur gedurende ± 15 maanden onder water heeft gestaan, in welken tijd van grondbewerking zoo goed als geen sprake is geweest.

4. *De samenstelling van den organischen mest.*

In de bovengenoemde publicatie worden analyse-cijfers besproken van de monsters van door DE VRIES gebruikte organische mesten, - door hem genoemd dessamesten en stalmesten, - op de proefvelden van het jaar 1910. Dit overzicht werd, in de hier bijgevoegde Tabel II, belangrijk uitgebreid, met alle sindsdien door ons verzamelde gegevens.

Dr. DE VRIES wijst reeds op een oogenschijnlijk verband tusschen het % gloeiverlies en het % stikstof in de verschillende monsters.

Tabel IIa leert ons, dat de gloeiverliezen der monsters, verzameld in de jaren 1910 tot 1925, (berekening geschiedde t.o.v. luchtdroge stof) uiteenloopen tusschen 4.3% (bij een slechten dessamest) en 55.8% bij zuiveren koemest. (excrementen).

Het stikstof-gehalte als tweede waardevolle factor beschouwend, zien we dat dit getal uiteenloopt tusschen 0.015 % en 1.24 %, (zie Tabel IIb).

De gegevens in Tabel II*a* en II*b* verzameld, leeren ons verder, dat het hoogste percentage gloeiverlies, wel is waar niet direct overeenkomt met het hoogste percentage stikstof, maar dat toch in de doorsnee-cijfers, een stijging van het eene, gevolgd wordt door een verhooging bij het andere, indien we de monsters al naar het gloeiverlies tot groepen tezamen nemen.

De graphische voorstellingen I en II zijn te dien opzichte voldoende demonstratief.

5. *Verdeeling van de organische mesten in groepen met verschillende samenstelling en waarde voor den bouwkruin.*

In de vroegere publicaties van het Proefstation wordt steeds gebruik gemaakt van verschillende benamingen, n.l. van dessa-äarde, dessamest en stalmest. Er werden daarbij dus grenzen aangenomen tusschen groepen met verschillende benamingen. Voor allen tesamen zal voortaan in onze publicaties de naam *„organische mest" als verzamelnaam* gebruikt worden, terwijl de analyse-cijfers zullen uitwijzen of de gebruikte mest behoort tot de eerste, tweede, derde dan wel vierde groep (zie de overzichtstabel op bl. 17). Voor deze vier groepen zullen we de op de ondernemingen reeds ingeburgerde namen: zuivere koemest, stalmest, dessamest en dessa-äarde blijven gebruiken.

Uit den aard der zaak is het buitengewoon lastig, den grens aan te geven, waar een gecompliceerde meststof, zooals onze organische mest is, ophoudt minderwaardig te zijn,- waar beneden dus vroeger van dessa-äarde werd gesproken,- en waar ze overgaat in zóó goeden mest, dat we zouden willen spreken van meer zuiveren n. l. gecomposteerden stalmest. (In de overzichtstabel: 2de groep: stalmest genoemd.) De moeilijkheid zit in het feit, dat de analyses in elkaar overgaan, zonder dat dus doorslaggevende grenzen zijn aan te wijzen.

Eén grens was eenvoudig te trekken n. l. de bovenste. Deze grens ligt bij 30 % gloeiverlies naar boven. Tusschen 30 % en 40 % gloeiverlies komen in ons materiaal slechts zes analyses voor. De

overige mestmonsters tot deze groep behoorend, zijn afkomstig van absoluut zuiveren koemest, opgezameld op de plantwegen van de Onderneming DJOEWIRING en van den proeftuin KAOEMAN. De laatsten werden gebruikt in de Vegetatie-inrichting, ter vergelijking met organischen mest van de Onderneming. Aangezien deze monsters afkomstig zijn van mest, onder ons eigen toezicht verzameld, gemengd en bemonsterd, zijn we van de zuiverheid van dezen koemest, slechts bestaande uit excrementen, overtuigd. Stroodeelen waren daarin niet aanwezig. Deze groep werd genoemd: *Zuivere koemest, zonder stroodeelen.* (gloeiverlies 30.1 $^0/_0$ en meer.)

De andere grenzen zijn getrokken naar aanleiding van de graphische voorstelling I, waarin alle monsters (in totaal 387) in volgorde van het gloeiverlies werden geteekend. De laagste grens werd getrokken bij 10 $^0/_0$ gloeiverlies, omdat deze monsters naast een hoog litergewicht een laag $^0/_0$ stikstof bevatten. Deze grens is alleszins verdedigbaar. Hoofdzakelijk bestonden die monsters uit gronddeelen en werd de *vierde groep* daarom dessa-äarde genoemd. Deze mest, bestaande uit in de dessa's verzameld keukenvuil, waaronder asch, gemengd met wat blad- en stroodeelen, is dus het in kuilen in de dessa's opgeveegde erfvuil, gemengd met zeer veel gronddeelen. Vandaar de lage percentages voor gloeiverlies en voor stikstof.

De grens tusschen de tweede en derde groep, dus tusschen stalmest en dessamest, was moeilijker te definieeren. De eene groep gaat vrijwel regelmatig over in de andere, bij beschouwing der analyse-cijfers.

Ter bepaling van onzen gedachtengang in het hierna volgende, zal het goed zijn aan een naam-onderscheiding vast te houden, vooral omdat dit in vroegere publicaties steeds geschiedde. Uit den aard der zaak moet in deze overzichts-mededeeling herhaaldelijk daarnaar verwezen worden.

De *„tweede groep: stalmest"* (15.1-30.- $^0/_0$ gloeiverlies) komt daarbij overeen met wat in vroegere publicaties „stalmest" werd genoemd, terwijl de analyses der vroeger genoemde „dessamesten" vrijwel allen terecht zijn gekomen in de „derde groep" (10.1-15.- $^0/_0$ gloeiverlies).

In geval er in de vroegere publicaties werd gesproken van dessa-äarde, van „magere,-minderwaardige,-weinig waardevolle,-dessamest" kwamen de analyses terecht in de *„vierde groep: dessa-äarde"* (0-10.- $^0/_0$ gloeiverlies.)

In de hierachter gaande overzichtstabel, zien we, dat het een aanzienlijk verschil maakt, of we organischen mest, behoorend tot de tweede groep: „stalmest" dan wel tot de derde groep: dessamest", uitstrooien voor onzen aanplant. De analyse-cijfers werden daartoe omgerekend op den toestand, waarin de mest werd toegediend. Er werden uiteenloopende cijfers gevonden voor het watergehalte van den „versch" genoemden mest, zoowel bij de monsters behoorende tot de eene, als bij die, behoorende tot de andere groep. Deze variatie staat in verband met de meerdere of mindere mate van „indroging" van den mest na het opkoopen.

Stel dat we per bouw 16 M^3 mest willen uitstrooien. Indien we gemakshalve vasthouden aan de voor de vier groepen gegeven gemiddelden, zien we dat het verschil tusschen stalmest en dessamest neerkomt op een meerdere toediening van ± 8 Kgr. stikstof en van ± 250 Kgr. humusbestanddeelen per bouw (het gloeiverlies per bouw aannemend als een cijfer, aangevende de waarde aan humus; van dit gloeiverlies maakt de stikstof een klein, doch waardevol gedeelte uit, terwijl de hoeveelheid water in het aantal Kgr. uitgestrooiden mest niet veel verschilt bij beide gemiddelden.

6. *Eischen te stellen bij den opkoop van „organischen mest".*

Onze eischen bij opkoop van „organischen mest" zullen we dus in verband met de samenstelling van het materiaal en de waarde voor den bouwkruin zoo hoog mogelijk moeten stellen. We mogen daarbij evenwel niet te ver gaan, bijv. niet speciaal „zuivere koemest zonder stroodeelen" gaan opkoopen. In het laatste geval toch geven we veel minder stikstof per bouw, niettegenstaande de gunstigere procentische analyse-cijfers.

Een en ander staat in verband met het enorm groote verschil in het litergewicht tusschen de groepen stalmest en zuivere koemest. Blijven we binnen de grenzen van den stalmest en dessamest, dan zullen we den goeden weg bewandelen, indien we mest trachten op te koopen, die zoo weinig mogelijk water en gronddeelen bevat.

Gronddeelen bevatten n.l. slechts een klein percentage stikstof en geven een laag percentage gloeiverlies, terwijl het litergewicht zeer hoog is. Bij menging met gronddeelen zal de mest dus wel zwaar wegen, maar door zijn samenstelling toch minderwaardig zijn t. o. v. onzen bouwkruin, wat aangaat het aantal Kgr. ingebrachte stikstof en humusbestanddeelen.

Indien de mest veel water bevat, zal er na den opkoop veel van „inklinken", omdat gedurende de „indroging" een groot gedeelte als vocht verdwijnen zal. We koopen dus met onzen mest in dat geval water op en betalen dit als „mest", welke voor onzen bouwkruin geen „mestwaarde" heeft, omdat dit gedeelte in de lucht verdwijnt gedurende het indrogen.

Daar waar in onze proefvelden een vergelijking werd gemaakt tusschen het gebruik van dessamest en dessa-äarde, ook al werden, in verband met de samenstelling van die beiden, verschillende hoeveelheden per bouw gegeven, viel deze vergelijking uit ten voordeele van den dessamest.

Waar een vergelijking werd getroffen tusschen stalmest en dessamest, ook al werden verschillende hoeveelheden gebruikt in verband met de samenstelling, viel de vergelijking uit ten voordeele van stalmest. (Zie Tabel III.)

Daar komt nog een zeer voorname factor bij. Met een enkel woord is reeds gewezen op het geïnfecteerd zijn van onzen organischen mest met Phytophthora Nicotianae: de lanas-schimmel. De zeer uitgebreide onderzoekingen van d'ANGREMOND naar aanleiding van het meer of minder geïnfecteerd zijn van verschillende monsters van organischen mest gaven te zien, dat speciaal de „dessa-äarde" het gevaarlijke gedeelte vormde van den „lanas-inbreng" in onzen bouwkruin. Stalmest was minder zwaar geïnfecteerd. (Zie Med. XLIII).

Aangetoond werd dat de analyse-methode, uitgevoerd met tabaksblâren, bestreken met een dunne mestpap, niet voldoende nauwkeurig is. Wanneer het resultaat van de analyse positief is, moet de meststof als beslist „gevaarlijk", beschouwd worden, maar is het resultaat negatief, dan kan niet met absolute zekerheid gezegd worden dat de mest „ongevaarlijk" is met het oog op „lanasinfectie."

Indien bij de analyse slechts zeer weinig plekken worden gevonden op de blâren, kan deze mest na het uitstrooien en het in den grond verblijven, een zware infectie in den aanplant geven, min of meer dus tegen de verwachting in.

De analyse-methode is dus „kwalitatief betrekkelijk bruikbaar", maar kwantitatief geeft ze geen voldoende inzicht.

Toch gaf deze analyse-methode een zeer bruikbaar resultaat n.l. dat stalmest in het algemeen minder sterk geïnfecteerd was dan dessa-äarde.

Bij het opbewaren van den organischen mest werd aangetoond, dat daarin een flinke broei kon optreden, welke zelfs tot zoodanig hooge temperaturen aanleiding gaf, dat er brand ontstond in de mesthokken. (DJOEWIRING 1919/'20).

Nu is voor het leven van vele schimmels een hooge temperatuur nadeelig.

Het broeien van den mest kon dus aangevat worden als een „desinfectie-methode".

In de laatste jaren wordt hiervan dan ook reeds op uitgebreiden schaal gebruik gemaakt op meerdere ondernemingen en, afgaande op de thans reeds bekende resultaten der onderzoekingen, heeft het broeien succes.

De inferieure organische mest (dessa-äarde) broeit, in verband met de samenstelling van het materiaal, minder goed dan de meer waardevolle (stalmest) dan wel in het geheel niet.

Ook in verband met het „lanasvraagstuk" zal het dus aanbeveling verdienen, alleen die mestsoort op te koopen welke „goed wil broeien" en welke, afgaande op de vroegere onderzoekingen, reeds minder zwaar geïnfecteerd is bij den opkoop.

We zullen dus daarom ook al liever „minder sterk geïnfecteerden humusrijken stalmest" opkoopen, welke goed wil broeien, en dus weinig kans geeft op infectie van den bouwkruin, dan dat we geïnfecteerde humus-en stikstof-arme dessa-äarde opkoopen. De laatste wil niet of slecht broeien en geeft dus bij het uitstrooien nog grooten kans sterk geïnfecteerd te zijn. Hiervan zal het optreden van ziekte in den aanplant een gevolg kunnen zijn, indien de omstandigheden voor het uitbreken van de ziekte gunstig zijn.

Résumeerende moeten we dus adviseeren, bij den opkoop van organischen mest, zooveel mogelijk de hand te houden aan de hiervoor reeds gestipuleerde eischen, èn met het oog op de daaruit voortvloeiende betere samenstelling, èn op de betere broei-kansen in verband met lanas-bestrijding.

Verdere proeven zullen moeten uitmaken, in hoeverre het aanbeveling verdient, „zuiveren koemest" toe te dienen in plaats van „stalmest". Voor de practijk zal het prijsverschil bij den opkoop van den mest voorloopig wel den doorslag geven.

7. *Overzichts-tabel:*

Gloeiverlies %	Benaming:	Water: tot 1. dr. %, op versch berekend:	Water: tot abs. dr. % op 1. dr. berekend:	Gem. gloeiverlies over alle monsters in %, op 1. dr. berekend:	Stikstof; % op 1. dr. berekend:	Liter-Gew. van den verschen mest in Kgr.:	Indien 16 M³ versche mest per bouw[1]) worden gegeven: Kgr. mest p. b. versch gewogen:	Kgr. water p. b.:	Kgr. vergloeibaar p. b.:	Kgr. stikstof p. b.:
30.1 en daarboven.	1-ste groep: zuivere koemest zonder stroodeelen:	12.8	8.8	42.5	0.70	0.345	5520	706.6	2045.7	33.7
15.1-30.- [2])	2-de groep: stalmest:	28.7	5.8	19.2	0.59	0.660	10560	3030.7	1445.6	44.4
10.1-15.-	3-de groep: Dessamest:	24.5	4.25	12.8	0.39	0.775	12400	3038.-	1198.3	36.5
0-10.-	4-de groep: Dessaaarde:	20.3	3.9	7.8	0.24	0.880	14080	2858.2	875.3	26.9

[1]) 1 bouw = ± 0.7 H. A.

[2]) Analyses tusschen 30.- en 40 % gloeiverlies kwamen er slechts zes voor in ons materiaal.
Zie ook Med. XX- 1915, bl. 48, waar O. de VRIES eveneens den grens van dessamest en stalmest aangeeft bij 15% gloeiverlies, uitgaande van zijn analyses tot dat tijdstip.

8. Samenvatting van de resultaten der proefvelden omtrent den invloed van organischen mest op:

a. de opbrengst per plant, in grammen gefermenteerd product:

Van de 228 proefvelden in den loop der jaren 1903—1924 aangelegd, konden er 134 gebruikt worden voor deze samenvatting. (Zie Tabel III.) [1])

Van deze 134 beëindigde proefvelden, welke aanleiding gaven tot 140 vergelijkingen met onbemest, waarvan de resultaten uitvoerig werden gepubliceerd in onze Mededeelingen, werd het bepalen van de boomopbrengst om verschillende redenen, in 108 gevallen achterwege gelaten of was het resultaat onzeker door terreinfouten en dergelijken. De voornaamste reden van dit achterwege laten was, dat dikwijls voor deze werkzaamheden door de ondernemingen geen hulp-employé werd beschikbaar gesteld. *Zonder deze hulp is het evenwel uitgesloten, dat het Proefstation dit zeer veel-omvattende werk kan behartigen op de manier waarop dit behoort te geschieden.*

In vele gevallen ook waren het zoogenaamde kwalitatieve proefvelden, waarbij meer de vraag naar den invloed op de kwaliteit en op de kleur van het product, dan wel die op de opbrengst per boom op den voorgrond trad.

Daar waar we uit de opbrengst-proeven reeds weten, dat in den aanplant zichtbare verschillen gepaard gaan met minstens $10^0/_0$ vermeerdering van de opbrengst, is dit vastleggen van de opbrengst lang niet altijd noodzakelijk; bij het begin der onderzoekingen door Dr. DE VRIES in 1910, toen van het bemestingsvraagstuk in de Vorstenlanden nog maar zeer weinig bekend was, was deze opbrengstbepaling natuurlijk een kwestie van meer belang.

Van de 28 gevallen van vergelijking, waarbij de opbrengst in grammen gefermenteerd product per geheel afgeoogste, voor ziekte gecorrigeerde, normale oogstboom werd bepaald, werd in 15 geval-

---

[1]) Tabel III geeft een overzicht van alle proefvelden in den loop der jaren 1903—1924 op bemestingsgebied door het Proefstation aangelegd. De belangrijkste resultaten zijn in die tabel verkort weergegeven, terwijl de proefvelden daarbij chronologisch werden gerangschikt.

De laatste kolom in die tabel geeft aan, waar de details der proeven in onze Mededeelingen te vinden zijn.

Wil men voor een bepaalde onderneming weten, welke proeven er op bemestingsgebied werden opgezet, dan geeft Tabel IV daarvan een overzicht.

Wil men van een bepaald onderdeel van het bemestingsvraagstuk weten, op welke ondernemingen dit onderzoek werd verricht, dan geeft Tabel IV daarvan eveneens een inzicht.

Wanneer men wil nagaan op welke ondernemingen en op welke proefvelden een bepaalde meststof aan een onderzoek werd onderworpen, dan geeft Tabel V daarvan een overzicht.

len - ($= 53\,^1/_2\,^0/_0$) - een *frappante uitwerking* van den organischen mest geconstateerd. - (Verbetering $> 10^0/_0$).

In 13 gevallen - ($= 46\,^1/_2\,^0/_0$) - was de uitwerking *geringer-*. (verbetering = of $< 10^0/_0$).

In geen enkel geval- ($= 0^0/_0$) - werd achteruitgang gevonden. De bij deze proefvelden gebruikte organische mesten, weken zeer sterk van elkaar af in samenstelling, zooals, in de Inleiding reeds is vermeld.

Omtrent de eraan toe te kennen bemestingswaarde beschouwe men de in Tabel III gegeven analyse-cijfers.

---

b. De stand van het gewas:

Van de 140 gevallen van vergelijking werd in 52 gevallen geen schatting gehouden van den stand van het gewas of was het resultaat onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de 88 gevallen, waarbij dit wel geschiedde, werd in 75 gevallen,- ($= 85^0/_0$)-, een *duidelijke uitwerking* geconstateerd, waarbij we dus zeker mogen rekenen op $10^0/_0$ verbetering in de opbrengst; in 13 gevallen,- ($= 15^0/_0$)-, was er geen uitslag te zien. In geen enkel geval,- ($= 0^0/_0$)-, werd nadeel geconstateerd.

---

c. De bladlengte:

Van de 140 gevallen van vergelijking werden in 46 gevallen geen bladmetingen verricht of was het resultaat onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de 94 gevallen, waarbij dit meten wel plaats had, werd in 82 gevallen,- ($= 87^0/_0$)-, een *duidelijke verbetering* in de bladontwikkeling geconstateerd, terwijl er in 12 gevallen,- ($= 13^0/_0$)-, geen verschil werd gevonden.

In geen enkel geval,- ($= 0^0/_0$)-, werd een nadeel geconstateerd.

---

d. De kwaliteit:

Van de 140 gevallen van vergelijking werd in 50 gevallen geen sortatie op kwaliteit gehouden of was het resultaat daarvan onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de 90 gevallen, waarbij de sortatie bruikbare gegevens opleverde, werd in 36 gevallen,- ($= 40\%$)-, *een duidelijke verbetering* geconstateerd, terwijl in 45 gevallen,- ($= 50\%$)-, geen verschillen werden gevonden.

In 9 gevallen,- ($= 10\%$)-, bleek het, dat de bemesting met organischen mest een *nadeelige uitwerking* op de kwaliteiten-verhouding had uitgeoefend.

---

e. *De kleur :*

De invloed op de kleur van het bereide product werd onderscheiden, in de uitwerking van de bemesting:

1°. op het percentage heldere tabak en
2°. op het percentage vale tabak.

% *Helder :*

Van de 140 gevallen van vergelijking werd in 55 gevallen geen sortatie op helderheid uitgevoerd, dan wel waren de resultaten om verschillende redenen niet bruikbaar.

Van de 85 gevallen waarin dit wel het geval was, werd de tabak in 11 gevallen,- ($= 13\%$)-, *helderder* door de bemesting; in 58 gevallen-, ($= 68\%$)-, werd geen verschil gevonden, terwijl in 16 gevallen,- ($= 19\%$)-, het product *minder helder* was geworden.

% *Vaal:*

Van de 140 gevallen van vergelijking werd in 58 gevallen geen sortatie op vaal uitgevoerd, dan wel waren de resultaten om verschillende redenen niet bruikbaar.

Van de 82 gevallen waarin dit wel het geval was, werd de tabak in 21 gevallen-, ($= 25\frac{1}{2}\%$)-, *duidelijk valer;* in 53 gevallen,- ($= 64\frac{1}{2}\%$)-, werden geen verschillen geconstateerd, terwijl in 8 gevallen,- ($= 10\%$)-, de tabak *minder vaal* werd.

---

f. *De brandbaarheid:*

De door ons Proefstation gevolgde methode komt min of meer overeen, met die welke in Holland wordt gebruikt. Het blad wordt met een gloeiend koolstaafje van zekere samenstelling, op een voor alle te onderzoeken blåren overeenkomstige plaats aangestoken. Het aantal secunden „gloeiduur" wordt blad voor blad opgenomen bij verschillende kwaliteit- en kleur- merken.

Vooruitloopende op de resultaten der brandbaarheids-onderzoekingen, welke binnenkort gepubliceerd zullen worden, kan gemeld worden dat de brand aan het blad ongunstig wordt beïnvloed door organischen mest. [1])

Alhoewel deze achteruitgang niet beangstigend groot mag genoemd worden, zal het zaak zijn op permanente brandbaarheids-proefvelden, den invloed op den langen duur op verschillende grondsoorten te contrôleeren.

Als algemeene conclusie zouden we dus kunnen zeggen, dat de bemesting met organischen mest, van zeer uiteenloopende samenstelling, op verschillende grondsoorten, onder verschillende klimatologische omstandigheden,

1°. de productie per boom aanmerkelijk verbetert,
2°. den stand van het gewas te velde sterk bevoordeelt,
3°. de blad-ontwikkeling een groote verbetering doet ondergaan,
4°. de kwaliteit niet belangrijk verandert, terwijl ze
5°. de tabak valer doet worden, zonder dat de helderheid in belangrijke mate beïnvloed wordt, en
6°. den brand aan het blad in ongunstigen zin beïnvloedt.

Samenvatting B.

Overzicht van de uitwerking van kunstmest-bijbemesting, geconstateerd op de proefvelden, gedurende de jaren 1903—1924 aangelegd op verschillende grondsoorten, waarbij vóór het planten organische mest werd toegediend. [2])

Inleiding:

Het onderzoek omtrent den invloed van kunstmest-bijbemesting, op gronden, welke vóór het planten organischen mest ontvingen, is reeds gedurende een zeer groot aantal jaren voortgezet op verschillende grondsoorten. De weersomstandigheden va-

---

[1]) Deze achteruitgang hangt zeer waarschijnlijk samen met het chloorgehalte van den mest. Ook in verband met dit feit verdient het aanbeveling de organische mest vroeg in het jaar toe te dienen.
Uitgebreide onderzoekingen omtrent dit vraagstuk zijn reeds begonnen. (Augustus 1927).

[2]) Hetgeen door ons onder organischen mest wordt verstaan, vindt men uitvoerig aangegeven en met analyses toegelicht op bl. 12 e. v. van deze Mededeeling. Verder zie men: Med. II van het Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak, door Dr. O. de Vries en Med. 57 van het Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak, door P. M. Bartels.

rieerden bij deze proeven, jaar voor jaar vergeleken, zeer sterk. De resultaten wijzen vrijwel steeds in dezelfde richting. Het is dus waarschijnlijk niet al te gewaagd aan te nemen, dat dit onderzoek, althans in groote trekken, als beëindigd beschouwd mag worden. We weten daarbij met zekerheid, dat in droge jaren, zonder irrigeeren van den aanplant, de uitwerking van den kunstmest geringer is dan in zoogenaamd natte jaren.

Reeds meerdere malen is er in onze Mededeelingen op gewezen:

Bemestingsproeven zijn van locaal belang; men mag nooit generaliseeren, afgaande op de resultaten van enkele proefvelden: toepassing daarvan op tuinen, waarvan de grondsoort afwijkt van die der proefvelden, geeft kans op decepties.

We moeten allereerst een onderzoek instellen naar de meststof-behoefte van een tuin en de notities daaromtrent jaar voor jaar deugdelijk vastleggen voor komende jaren.

Maar niet alleen de voedingsstoffen, noodig voor een goede ontwikkeling der planten, - in casu de stikstof, het fosforzuur of de kali, - kunnen op bepaalde terreinen in het minimum verkeeren. Ook andere factoren kunnen, in verband gebracht met de bemesting, oorzaak zijn van een minder gunstige ontwikkeling. De drainage en de grondbewerking, het aanwezig zijn van grondwater, de slibrijkheid van 't bevloeiïngswater, de nabewerkingen, het irrigeeren van den aanplant, de regenval, maar mogelijk ook de soort van tabak, ziedaar eenige der meest belangrijke factoren, welke hun invloed kunnen doen gelden op het vraagstuk van de bemesting. Met andere woorden, generaliseeren afgaande op de tot nog toe verkregen aanwijzingen der Proefstations-proefvelden, zou hier en daar tot minder gunstige resultaten aanleiding kunnen geven, vooral indien verandering wordt gebracht in de werkwijze. Het zal dus aanbeveling verdienen op de Ondernemingen, die tot kunstmest-bijbemesting willen overgaan, tuin voor tuin het bemestingsvraagstuk nader te bestudeeren en systematisch te blijven contrôleeren.

a. Het eerste werk is daarbij, dat onder Proefstations-toezicht op de meest uiteenloopende grondsoorten van de Onderneming, proefvelden worden aangelegd, ten einde in groote trekken de bemestingseischen van den grooten aanplant vast te leggen.

b. In volgende jaren kan dit onderzoek voortgezet worden, terwijl er dan, afgaande op de resultaten van deze oriënteerende proeven, reeds over meerdere tuinen, met dezelfde of overeenkomstige gronden, ondernemings-proefvelden meer in het groot moeten worden aangelegd.
Hierbij kan het Proefstation bij de beoordeelingen van den stand van het gewas wel is waar hulp verstrekken, het massawerk, in casu het proefoogsten, zal evenwel uitgevoerd moeten worden door ondernemingspersoneel. Met de huidige samenstelling van het Proefstationspersoneel is dit niet anders mogelijk. Speçiaal in de eerste jaren is dit een veel-omvattend werk. In latere jaren vermindert het aantal proefterreinen aanmerkelijk. Van vele terreinen zal n.l. met groote waarschijnlijkheid een gelijkwaardig resultaat verwacht mogen worden, doordat al dadelijk groote overeenkomsten, in de verschillende omstandigheden hierboven genoemd, in het oog zullen springen. Het aantal in het groot uit te voeren proeven zal daardoor sterk verminderd kunnen worden. Een eenvoudige manier, die in de laatste jaren op verschillende ondernemingen reeds met succes werd bekroond, is, dat op een te beschouwen tuin een reeks van naast elkaar gelegen vakken, bijv. perceelen van 150×30 Rl. verschillend bemest wordt.
Om een voorbeeld te noemen: De eerste, vijfde, negende, dertiende en zeventiende godak blijven onbemest; de tweede, zesde, tiende, veertiende en achttiende ontvangen alleen organischen mest; de derde, zevende, elfde, vijftiende en negentiende krijgen organischen mest en 6 gr. Z. A. per plant; de vierde, achtste, twaalfde, zestiende en twintigste godak worden bemest met organischen mest en 6 gr. Z. A. + 3 gr. D. S. P. per plant.
Bodem-, bewerkings - en drainage-verschillen worden door een dergelijken aanleg practisch voldoende geëlimineerd. Verschillen in de bewerking van sawah en aanplant, als gevolg van individueele verschillen tusschen de koelies, vallen hierbij sterk in het oog. Deze manier geeft grooter kans op betrouwbare resultaten dan het loodsgewijze verschillend bemesten van den aanplant, omdat bij de laatstgenoemde manier van handelen, de bodemverschillen niet voldoende uit de beoordeeling worden geëlimineerd. Bekend is immers, dat de

hooger gelegen gedeelten van een tuin, in verband met de bevloeiïng, een verschil in stand van het gewas en in de opbrengst vertoonen, ten opzichte van de lager gelegen gedeelten. Deze fout zal grooten invloed uitoefenen, wanneer we een loods aan den kop van een tuin, vergelijken met één van het benedenstuk van denzelfden tuin.

c. De resultaten der schattingen van den stand van het gewas op de proefvelden moeten op tuinkaarten worden aangeteekend, slibleidingen met ongeveer hunne strekking, in verband met verschillen in de ontwikkeling van het gewas, moeten daarop worden aangegeven. Om een voorbeeld te noemen: op een tweetal Ondernemingen kreeg samensteller dezes sterk den indruk, als zou fosforzuur-behoefte en slibgebied van leidingen samenhangen. Hoe verder een met D. S. P. bemest perceel gelegen was van het begin der bevloeiïngsleiding, des te duidelijker was de gunstige invloed van de fosforzuur-bemesting.
De plaats, waar de proefvelden gelegd zijn en de resultaten welke het meest van belang zijn, moeten daarna op een daartoe aangelegde ondernemingskaart worden vastgelegd.

d. Later terugkomende op dezelfde terreingedeelten, dus bijv. na twee jaren, kan het werk zeer veel vereenvoudigd worden door aan den aanplant van den geheelen tuin, *met uitzondering van meerdere als contrôle te beschouwen koelie-bageans*, die bemesting te geven, waarvan in verband met vroegere ondervindingen de beste resultaten verwacht mogen worden.

e. Het verdient aanbeveling jaar voor jaar de variatie in de producties der tuinen vast te leggen door middel van graphische voorstellingen. Hierbij behoort tevens genoteerd te worden, welke veranderingen er in de werkwijze (grondbewerking, drainage, voorbemesting enz.) werden aangebracht. Kleine tuinkaarten, waarop jaar voor jaar notities gemaakt worden omtrent plaatselijke afwijkingen in den stand van het gewas, bieden daarbij veel gemak voor volgende jaren. Deze tuinkaartjes zijn niet duur, indien ze in Holland gedrukt worden.

Bij beoordeelingen op het oog af van den stand van het gewas moet men zeer voorzichtig zijn. Het is bijv. noodig gebleken minstens twee keeren, met een groote tijdsruimte tusschen de beide opnamen, beoordeelingen te leveren, liefst door meerdere personen, die daarbij onafhankelijk van elkaar 'te werk moeten gaan. Het gebruik van speciaal daartoe aangelegde notitie-boeken verdient aanbeveling, ten einde gedurende den geheelen oogsttijd de eventueele veranderingen in den stand van het gewas bij te houden. Dit regelmatig bijhouden van de notities blijkt, door de uitgebreide werkzaamheden van de Beheerders juist in den tijd dat dit noodig is, zeer groote moeilijkheden op te leveren. Onnoodig te zeggen, dat wij van onzen kant daarbij zooveel mogelijk willen bijspringen. Indien er in den volwassen aanplant verschillen zichtbaar zijn, kan men, steunende op wat wij daarvan thans weten, zeker zijn van een verschil in de opbrengst van minstens 10 %, hetgeen de bemesting van bijv. 6 gr. Z.A. + 3 gr. D.S.P. in normale jaren reeds rendabel doet zijn.

Wordt een tuin met kunstmest bemest naar aanleiding van voorafgaande proeven, dan zal de uitwerking van dien kunstmest zich moeten uitspreken als afwijking in de graphische voorstellingen, gemaakt over voorafgaande jaren. De verschillen in de opbrengst der tuinen in een bepaald jaar, moeten daarbij worden uitgedrukt in procenten van het jaar-gemiddelde over de geheele onderneming. De jaar-gemiddelden worden in de opeenvolgende jaren steeds als grens-lijn beschouwd. In het eene jaar zal deze grenslijn dus bijv. beteekenen 1800 pond, in een volgend jaar bijv. 2300 pond. Het boven deze grenslijn uitsteken van de tuin-opbrengst zal, indien deze in vorige jaren er beneden bleef, een goeden indruk geven van de uitwerking van de toegepaste bemesting, indien er overigens geen verschillen werden aangebracht in de werkwijze. Het verdient aanbeveling het jaar-gemiddelde op 100 % te stellen en het verschil tusschen de tuin-productie en het jaar-gemiddelde van de onderneming, procentisch in dit laatste uit te drukken als een positief, (boven de grenslijn gelegen), dan wel als een negatief verschil, (beneden de grenslijn gelegen). In blokgraphiek teekenen is daarbij het overzichtelijkst gebleken. [1])

---

[1]) Uitvoerige inlichtingen omtrent een en ander zal de Heer. D. HONIG, Beheerder van Djoewiring, waar deze kaarten en graphische voorstellingen reeds eenige jaren gebruikt worden, gaarne verstrekken.

(Neo-druk in zwart:

Soort:	afmetingen:	prijs p. st.:	Schaal:
Tuinkaart	25 × 32 cM.	f. 0.18	1 : 5000
Ondernemings-kaart	61 × 87 „	„ 0.70	1 : 10000
idem	103 × 150 „	„ 3.25	1 : 5000

Onnoodig eigenlijk er op te attendeeren:

Het aanhouden van contrôle-vakken verdient steeds aanbeveling, ook al is de nieuwe werkwijze geheel ingeburgerd.

Hierdoor toch blijft men op de hoogte van veranderingen in die omstandigheden, welke niet zoo eenvoudig contrôleerbaar zijn als de bemesting.

Ter verduidelijking hiervan kan het volgende bijv. dienen: Stel dat de aanplant van een tuin, bemest op een of andere wijze, een minder gunstig beeld vertoont dan verwacht mocht worden, afgaande op de resultaten der proeven in vroegere jaren. Indien nu ook de contrôle-vakken ditzelfde beeld geven, dan is reeds met vrij groote zekerheid te zeggen, dat de oorzaak niet is gelegen in de toegediende bemesting, maar dat aan andere, bijkomstige en even belangrijke factoren als drainage, grondbewerking, (irrigatie en regenval), gedacht moet worden.

De aangewezen weg is dan de fouten in die richting op te zoeken door middel van proeven in komende jaren; het onderzoek is dan evenwel reeds in den beginne sterk beperkt.

Inzake het bemestingsvraagstuk kan steeds het advies van het Proefstation worden ingewonnen en, voor zoover daartoe tijd en personeel beschikbaar zijn, kan door ons geholpen worden bij den opzet en bij beoordeeling van door de onderneming zelf aangelegde eenvoudige proeven.

Daar waar het vraagstuk van bijbemesting dus in de toekomst in principe meer en meer op het werkprogramma van de Administrateurs zal gaan drukken, is het noodig geworden een overzicht der tot nog toe door het Proefstation bereikte resultaten samen te stellen.

Bovendien kan nog verwezen worden naar Med. XX — 1914 van het Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak, waarin Dr. O. de Vries een overzicht heeft gegeven van de resultaten der bemestingsproeven tot dat tijdstip.

1. *Meststof-behoefte van den grond:*

Stikstof.

De vele onderzoekingen, in den loop der beschouwde jaren verricht, hebben vrijwel allen uitgewezen, dat het voornamelijk de

stikstof is, die in de Vorstenlanden in het minimum kan verkeeren, althans indien vóór het planten organische mest werd toegediend. Op de betere gronden, die dus geregeld meer dan 2000 pond bruto opbrengen, was de behoefte over het algemeen twijfelachtig dan wel zeker niet aanwezig. [1])

Fosforzuur.

Ook het *fosforzuur* bleek hier en daar in te geringe hoeveelheden voor te komen, althans niet in voldoend kwantum in opneembaren toestand aanwezig te zijn.

Vooral bleek dit het geval te zijn op armere zandgronden, zooals dit op Bandjar-Ardjo, Mlessen, Tempel, Boeloes, Gemampir, Pandan Siemping, Kemoedho en Wedi-Birit kon worden aangetoond. Maar ook op zware gronden, van een andere formatie afkomstig, van Djoewiring, werd hier en daar een zeer duidelijk gebrek aan fosforzuur geconstateerd. Op vele dezer proefvelden werd de noodzakelijkheid van bij-bemesting met fosforzuur wel is waar gedemonstreerd, maar aangezien niet overal over nauwkeurige opbrengst-cijfers beschikt wordt, is het lastig te zeggen of het toevoegen van dezen toeslag aan de Zwavelzure ammonia, bij toepassing in het groot zal rendeeren.

Ook zijn er aanwijzingen om aan te nemen, dat door vergrooting van de hoeveelheid organischen mest aan het tekort aan opneembaar fosforzuur kan worden tegemoet gekomen. (Djoewiring.)

Een en ander komt overeen met de in 1914 door Dr. de Vries gegeven uitspraak: (Zie Med. XX, 3: Overzicht van de resultaten der bemestingsproeven 1910-1914, blz. 65: „op goede en vrij goede gronden (die dus geregeld meer dan 2000 pond bruto geven), is kunstmest niet aan te bevelen, men doet beter daar zoo noodig alle zorg aan de voorbemesting te besteden". [2])

---

[1]) Deze bruto-opbrengst der tuinen zal niet alleen afhankelijk zijn van de meerdere of mindere voedselrijkheid van den grond, maar ook wel degelijk samenhangen met de hoeveelheid en den aard der voorbemesting, terwijl de verzorging van de slib-verdeeling en de klimatologische factoren daarop tevens invloed zullen hebben.

[2]) Deze conclusie van Dr. de Vries werd in 1914 gegeven naar aanleiding van zijn proefterreinen, welke in die jaren gelegen waren op tuinen, waarop een zware voorbemesting werd gegeven van organischen mest. De hoeveelheid dier bemesting ging veelal tot en soms ver boven 24 M^3 per bouw. Sindsdien zijn in die hoeveelheden veranderingen gekomen in verband met den angst voor „lanas." Aangezien wij ons op de proefvelden uit den aard der zaak zooveel mogelijk moesten aansluiten aan de practijk, zijn de door ons gebruikte hoeveelheden organische mest eveneens aan variatie onderhevig geweest, vandaar dat we in onze tabellen die hoeveelheden en ook den aard van den mest zoo goed mogelijk door analyse-cijfers hebben aangegeven.

Kali: De noodzakelijkheid van het toedienen van *Kalibemesting* werd niet bewezen bij de daartoe aangezette onderzoekingen.

Andere voedingselementen:

Voor zoover we daar thans reeds over mogen oordeelen, worden de andere voedingselementen in voldoende hoeveelheden in den Vorstenlandschen bodem aangetroffen, dan wel daarin aangevuld door den toegedienden organischen mest. Proeven omtrent de bemestingswaarde van Calcium, Magnesium en Kalium in den vorm van sulfaten en carbonaten leverden in 1925 t/m 1927 geen nieuwe gezichtspunten op.

Daar waar niet over opbrengst-cijfers beschikt kon worden, werd hetgeen al of niet in den aanplant kon worden vastgesteld door de schatting van ontwikkelingsverschillen, gecontrôleerd door bladlengtemetingen van eenige dag-proefoogsten.

In de eerste plaats komen dus als gezegd de stikstof-meststoffen bij de beschouwingen op den voorgrond. Tabak is een snelgroeiend gewas met korten levensduur, het gemakkelijk oplosbaar zijn van de meststof is dus als een eerste vereischte aan te merken, aangezien hiermede een snelle werking zal kunnen samengaan.

2. *Stikstofmeststoffen:*

Onder deze neemt, voor zoover we daar op dit oogenblik over kunnen oordeelen, de Zwavelzure ammonia de eerste plaats in. Deze meststof heeft bij verschillende onderzoekingen, waarin ook andere geimporteerde stikstofmeststoffen (Chilisalpeter, Ureum, Kaliumnitraat, Ammoniumnitraat enz.) werden beschouwd, de vergelijking goed doorstaan.

Zwavelzure ammonia is gemakkelijk te bewaren zonder dat stikstof-verlies plaats heeft. Het toedienen biedt geen moeilijkheden, omdat het zout gemakkelijk oplosbaar is in water en zoo goed als niet klontert bij eventueele droge bemesting. Het gebruiken van mesttabletten is een kwestie van techniek, maar verhoogt waarschijnlijk de kans op diefstal. Voor zoover we daarvan ondervinding hebben, spoelt Zwavelzure ammonia niet gemakkelijk uit, doordat ze spoedig wordt vastgelegd. (Zie Med. LIV.) Bovendien is het

vrijwel steeds op Java verkrijgbaar in elk gewenscht kwantum, terwijl de prijs van de stikstof niet hooger is dan in andere meststoffen. Met de andere eventueel voor de tabak noodige meststoffen, in casu Enkel- en Dubbelsupperfosfaat, mag het in drogen toestand in iedere verhouding en betrekkelijk lang te voren reeds worden vermengd, zonder tot belangrijke verliezen aanleiding te geven bij droog opbewaren.

In het meerendeel der thans bekende gevallen heeft de bemesting met 6 gr. Zwavelzure ammonia per plant, als bij-bemesting gegeven, een gunstige invloed gehad op de opbrengst van zeer uiteenloopende gronden.

Daar waar we over dergelijke cijfers beschikken, werd de lengteontwikkeling van het product bij de bemesting gebaat, zonder dat er sprake was van een achteruitgang in kwaliteit. Hieraan werd in verband met eventueel dikker worden der blâren in vroeger jaren wel eens gedacht. In vele gevallen werd de kwaliteit daarentegen zelfs duidelijk bevoordeeld. Ook de kleur van het product vertoonde in het meerendeel der gevallen geen achteruitgang; vrees voor donkerder worden van het product behoeft niet te bestaan. Wel werd het product in een groot aantal der bekende gevallen valer van tint. Indien dit valer worden sterk op den voorgrond trad, maakte het product daardoor, tegenover dat van „zonder kunstmest", wel eens een donkerder indruk. De Z. A. houdt de aanplant bij langdurige droogte na het planten lang „jong op het veld". Dit voordeel voor de practijk heeft bij het proefoogsten op onze proefvelden hier en daar aanleiding gegeven tot jonger oogsten op de Z. A.-vakken, waardoor dan een lager percentage „helder" bij de sortatie werd geconstateerd als gevolg van valer worden. [1])

Daar waar de Ondernemingen niet zonder zeer nauwkeurige en uitgebreïde onderzoekingen over zullen gaan tot veranderingen in het oogst-tjonto, bestaat hiervoor bij het oogsten in den grooten aanplant geen gevaar.

3. *Fosforzuur-meststoffen.*

Als meststoffen, waarbij fosforzuur gemakkelijk in oplossing gaat, komen in aanmerking Enkel- en Dubbelsuperfosfaat met een variabel percentage fosforzuur (als in 2°/₀ citroenzuur oplosbaar bepaald, gelegen tusschen 18 en 40°/₀).

---

1) Zie verder bl. 35 e. v.

Daar waar op slechts enkele proefvelden, op sommige ondernemingen, fosforzuur - behoefte kon worden aangetoond, is deze meststof evenwel niet van zóó enorm groot belang voor onze cultuur als de zwavelzure ammonia, welke vrijwel overal een gunstige uitwerking vertoonde.

4. *Kali-meststoffen.*

In aanmerking komt hier de Zwavelzure kali.

In vroegere jaren werden door Dr. de Vries meerdere proefvelden aangelegd, waarin ook de behoefte aan bemesting met kali werd nagegaan. De noodzakelijkheid van die bemesting kon evenwel niet worden aangetoond.

5. *Wijze en tijd van toediening.*

De door het Proefstation gevolgde toedieningswijze berust op het in oplossing (of suspensie) brengen van een afgewogen hoeveelheid meststof in een afgemeten hoeveelheid water. Per plant wordt van deze oplossing (of suspensie) na goed omroeren, met blikken[1]) mestlepels een bepaald aantal c.c. rondom, dichtbij of tegen de plant aan uitgestort. De concentratie van de oplossing en het aantal c.c. per plant, bepalen de hoeveelheid voedingsstof.

Na het uitmesten moet, met het oog op zware regens een kleine aanaarding worden gegeven, om den mest te dekken, ten einde „afspoeling" te voorkomen.

Voor de practische toepassing van deze methode kan verwezen worden naar Med. 54 waarin twee manieren, door practici beschreven, uitvoerig zijn behandeld.

Het uitmesten geschiedt gewoonlijk 10—14 dagen na het planten; soms, wanneer de regen lang uitblijft en men den aanplant daarom liefst klein houdt, wordt deze tijd verlengd tot drie weken na het planten.

Nog later toedienen verdient geen aanbeveling, omdat het voetblad dan niet veel kans meer heeft van de bemesting te kunnen profiteeren, zelfs niet in droge jaren. Namesten van achterlijke planten heeft geen zin, dan wanneer daarna de aanplant wordt onder water gezet.

---

[1] Zink verdient geen aanbeveling, omdat het spoediger wordt aangetast.

Vroegere onderzoekingen van Dr. DE VRIES gaven als uitslag, dat het toedienen van kunstmest in het plantgat, dus vóór het planten, geen voordeel gaf voor de opbrengst, alhoewel de aanplant der in het plantgat bemeste vakken in den beginne vlugger opgroeide. Hij waarschuwt feitelijk tegen plantgat-kunstmest-bijbemesting in Med. XX, blz. 37, waar hij schrijft:

„de snel-werkende meststoffen (diverse soorten kunstmest) kan men alleen als nabemesting geven. De eigenaardige cultuur-omstandigheden bij de Vorstenlandsche Tabak maken het, zooals we zien zullen, ongewenscht om den kunstmest vooraf of zelfs in het plantgat te geven: de plant groeit daardoor in den drogen tijd te veel uit en is te groot als de regens komen."

In verband met dezen uitspraak, steunende op ondervindingen op zijn proefvelden diensaangaande opgedaan, werd in de laatste jaren een meer uitgebreid onderzoek naar deze kwestie op het werkprogramma van den landbouwkundige gezet.

Bij vele proeven bleek nu dat de uitwerking van den kunstmest op het lagere voetblad niet was, zooals gewenscht mocht worden. In verband daarmede werd het door velen verleidelijk gevonden, tot een vroeger toedienen van den kunstmest over te gaan, vooral omdat Dr. DE VRIES er in zijn publicaties reeds op wees, dat vroeger toedienen een betere ontwikkeling van het lagere blad ten gevolge kon hebben. De uitslag dier proefvelden komt neer op een gevaar van doorgroeien in den drogen tijd op „vochtige" tuinen. Op droge gronden, waar dus geen grondwater is om het doorgroeien in de hand te werken, is dit bezwaar er niet en het gevaar daardoor minder groot. Voordeel konden we evenwel ook niet aantoonen. Wel duurt het langer vóór dat de aanplant „aanslaat" bij plantgat-bemesting, ook al werden alle noodige voorzorgen van mengen met den grond enz. bij het uitmesten genomen.

Het groote gevaar bij plantgat-bemesting schuilt in het feit, dat men op vochtige tuinen bij lang uitblijven van den regen verplicht is door te oogsten van onberegend blad. Gedurende eenige dagen na het planten, worden de boomen begoten om ze te doen aanslaan. Waarschijnlijk in verband daarmede, profiteeren ze reeds dadelijk van de toegediende bemesting en groeien ze op vochtige tuinen te snel door.

Komt er nu niet op tijd regen, *dan moet er onberegend blad geoogst worden.* (een dergelijk verschijnsel werd o.a. op Baki Pandean opgemerkt op een tuin met veel grondwater.)

In verband met het feit dat plantjes, welke in te sterke mestconcentratie worden geplant, in ontwikkeling achterblijven, verdient het aanbeveling, vóór tot de bemesting over te gaan, zorg te dragen voor nauwgezet inboeten. De inboetelingen, geplant na het bemesten, staan physiologisch droog of hebben last van wortelverbranding.

6. *Fouten, bij het uitmesten gemaakt:*

a. Bij toepassing van droge toediening van de kunstmest-bijbemesting, indien men niet van mesttabletten gebruik maakt, zullen in het meerendeel der gevallen de mestlepels niet voldoende of overmatig gevuld worden of wel er wordt met de vingers in plaats van met den mestlepel gewerkt.

b. Indien men bij droge toediening bamboe-maatjes gebruikt, worden, wanneer deze maatjes verloren gaan en de koelies zelf ze weer aanmaken, verschillende kansen op foutieve hoeveelheden geschapen. Indien men den mest in opgelosten toestand toedient, zullen, voor het geval er bamboe-maatjes worden gebruikt, de bovengenoemde fouten eveneens gemaakt kunnen worden. Contrôle daarop bestaat zoo goed als niet, daarvoor loopt alles te vlug af.

c. Worden blikken mestlepels (die niet lek mogen zijn), gebruikt, dan moet zorgvuldig toegezien worden op de goede vulling daarvan. Doorloopend en scherp toezicht is noodzakelijk. In daggeld verloopt alles wel het nauwkeurigst, maar deze manier is misschien iets duurder. *De vraag is of het niettegenstaande dit toch niet veel beter is.* Het zal natuurlijk van het aantal werklieden afhangen, hoe snel het toedienen verloopt.

d. In verband met het aantal werklieden moet men voor het toezicht voldoend Europeesch personeel beschikbaar stellen.

e. Bekend is het, dat enkele tuinen sneller doorgroeien dan anderen. Met de snelst-groeienden beginne men, op die manier zal men

gereed komen in den beschikbaren tijd, zonder dat op de snelgroeienden de mest te laat bij de planten komt.
Van de geslaagde toepassing van dit bemesten zijn ons meerdere voorbeelden bekend.

f. Bij het aanmaken van de oplossing moet, indien dit eenigzins mogelijk is, gebruik gemaakt worden van helder stroomend water.

g. De suspensie, indien er van een mengsel van Zwavelzure ammonia en Superfosfaat gebruik wordt gemaakt, moet doorloopend sterk in beweging worden gehouden. Door niet voldoende nauwkeurig aanmaken en niet goed naroeren kunnen bij de toediening fouten worden gemaakt. Deze fouten zullen, naarmate er meer of minder slordig wordt gewerkt, zeer groot of zeer klein kunnen zijn. [1])
Een onderzoek van collega Bartels heeft uitgemaakt, dat de kans op fouten bij bemesting met fosforzuur-meststoffen geringer is, indien men in de mest-tonnen gebruik maakt van een op een karntoestel gelijkende meng-inrichting.

Samensteller dezes vond dat het voordeel oplevert, het Superfosfaat van te voren te zeven, aangezien deze mest gemakkelijker in suspensie gaat, al naarmate de fijnheid grooter is. Juist die fijnheid laat bij Dubbelsuperfosfaat n.l. nogal eens te wenschen over. Bij het uitmesten van suspensies moet er streng op toegezien worden, dat de werklieden regelmatig den mestvoorraad in hun tjorblikken roeren.

Dit laatste zal bij toepassing in het groot alleen dan plaats hebben, wanneer onder streng contrôleerend Europeesch toezicht wordt gewerkt en wel voornamelijk, indien dit werk in dagloon door vrouwen geschiedt. Meermalen ziet men,-gewoonlijk uit finantieele overwegingen,- dat door koelies ieder op hun eigen aanplant wordt uitgemest met te weinig toezicht over te groote uitgestrektheden verspreid.

Daar waar er tusschen het planten van de No. 1, No. 2 en No. 3 een vrij groote speling bestaat, is het mogelijk bij voldoende handigheid der vrouwen met het bemesten op den juisten tijd gereed te komen. Ook zal men hierbij streng moeten letten op selectie der werkkrachten.

---

[1]) In verband hiermede zou Ammophos $^{20}/_{20}$ misschien aanbeveling kunnen verdienen. Deze meststof is gemakkelijk oplosbaar en wijkt in samenstelling en, voor zoover we daarover thans reeds mogen oordeelen, ook in uitwerking niet veel af van het bij ons gebruikelijke mengsel van Z. A. en D. S. P. (Klaten Juli 1927).

7. Samenvatting van de resultaten der proefvelden omtrent den invloed van bij-bemesting met kunstmest op:

a. *de opbrengst per plant in gr. gefermenteerd product:*

Van de 228 proefvelden in den loop der jaren 1903-1924 aangelegd, konden er 140 gebruikt worden voor deze samenvatting. (Zie Tabel III.) [1])

Van deze 140 beëindigde proefvelden, waarvan de resultaten uitvoerig werden gepubliceerd in onze mededeelingen, werd het bepalen van de boom-opbrengst om verschillende redenen, welke reeds besproken werden op bladz. 18 van deze Mededeeling, in 91 gevallen achterwege gelaten. Onder deze gevallen zijn tevens die opgenomen, waarbij de resultaten onzeker waren door terreinfouten en dergelijken.

Van de 49 proefvelden, waarbij de opbrengst in grammen gefermenteerd product per geheel afgeoogste, voor ziekte gecorrigeerde, normale oogstboom werd bepaald, werd in 33 gevallen- (= 67%)- een *frappante uitwerking* van den kunstmest, boven organischen mest gegeven, geconstateerd.- (Verbetering > 10%).

In 16 gevallen- (= 33%)- was de uitwerking *geringer*-.(Verbetering = of < 10%).- Hierbij zijn er verscheidenen, waarbij de opbrengstvermeerdering zeer dicht bij 10% komt. (Zie Tabel III).

Achteruitgang werd in geen enkel geval gevonden.- (= 0%).

In het meerendeel der gevallen bestond de gebruikte „kunstmest" alleen uit Z.A., in sommige gevallen uit een mengsel van Z.A. en D.S.P. Onder „kunstmest" wordt in deze recapitulatie die bemesting verstaan, welke de beste resultaten afwierp, in verband met de meststof-behoefte van den grond van het proefterrein. Uit den aard der zaak moeten we bij een oordeelvellen over den invloed van den kunstmest op ons product, rekening houden met de „juiste bemesting" van een grondsoort. (Zie ook Med. 54. bl. 101).

---

1) Tabel III geeft een overzicht van alle proefvelden in den loop der jaren 1903-1924 op bemestingsgebied door het Proefstation aangelegd. De belangrijkste resultaten zijn in die tabel verkort weergegeven, terwijl de proefvelden daarbij chronologisch werden gerangschikt.

De laatste kolom geeft aan, waar de details der proeven in onze Mededeelingen te vinden zijn.

Wil men voor een bepaalde onderneming weten, welke proeven er op bemestingsgebied werden opgezet, dan geeft Tabel IV daarvan een overzicht.

Wil men van een bepaald onderdeel van het bemestingsvraagstuk weten, op welke ondernemingen dit onderzoek werd verricht, dan geeft Tabel IV daarvan eveneens een overzicht.

Wanneer men wil nagaan op welke ondernemingen en op welke proefvelden een bepaalde meststof aan een onderzoek werd onderworpen, dan geeft Tabel V daarvan een overzicht.

b. *De stand van het gewas*:

Van de 140 proefvelden werd in 65 gevallen geen schatting gehouden van den stand van het gewas, dan wel waren de resultaten onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de 75 proefvelden, waarbij dit wel geschiedde, werd in 68 gevallen- (= 91 $^0/_0$)- een *duidelijke uitwerking* geconstateerd, waarbij we dus zeker mogen rekenen op 10 $^0/_0$ verbetering in de opbrengst in 7 gevallen- (= 9 $^0/_0$)- was er geen uitslag te zien.

In geen enkel geval- (= 0 $^0/_0$)- werd een nadeel geconstateerd.

Hierbij dient te worden opgemerkt, dat in de laatste jaren om verschillende redenen (lanas-bestrijding, duurdere aankoop en kleine mestvoorraad op de onderneming) het aantal cub. M. organischen mest per bouw gegeven, op de ondernemingen aanmerkelijk verminderde. Worden bijv. in de oudere publicaties hoeveelheden per bouw genoemd van 36 cub. M. en daarboven, we zien deze hoeveelheden in den loop der jaren verminderen tot wat het nu over het algemeen is, n.l. tot 12 à 16 M^3 per bouw ingeklonken mest. Bij onze onderzoekingen moesten we rekening houden met de op de onderneming gebruikelijke hoeveelheden organischen mest.

Dat in verband daarmede de uitwerking van den kunstmest grooter moest worden, zal duidelijk wezen: vandaar waarschijnlijk, dat in vroegere jaren, toen bovendien een gedeelte der proefvelden was aangelegd op de betere grondsoorten, de uitwerking te velde minder zichtbaar was.

c. *Het aantal oogstbare blâren:*

Slechts in enkele gevallen werd geconstateerd, dat het aantal blâren per boom grooter werd door een of andere bemesting.

Wel werd meerdere malen geconstateerd dat het aantal „oogstbare" blâren (van een lengte boven 9 Rl. duimen) grooter werd.

Alvorens over te gaan tot een bespreking van den invloed op de bladlengte, kwaliteit en kleur van het product zal het nuttig zijn, *van de manier waarop geoogst wordt op kwalitatieve proefvelden, een korte beschrijving te geven, aangezien ons vele malen bleek, dat men daaromtrent niet op de hoogte is, dan wel dat men de moeilijkheden niet voldoende overziet.*

Wanneer we een proefveld beschouwen, waarop groote verschillen worden geconstateerd in de groeisnelheid en ontwikkeling der planten, ten gevolge van verschillen in de bemesting, is het zoo goed als zeker uitgesloten, dat we een dagoogst gelijktijdig op alle vakken kunnen houden, waarbij blad van gelijke rijpheid van dezelfde stamhoogte wordt verzameld.

Indien we blad van verschillende stamhoogte beschouwen, deugt ons vergelijkingsmateriaal niet, maar zouden we bijv. gaan vergelijken van het eene vak laagvoetblad met van het andere hoogvoetblad, dan wel hoogvoetblad met laag-middenblad, laag-met midden-middenblad enz. We zouden op die manier wel groote verschillen in cijfers uitdrukken, maar die cijfers zouden tot foutieve conclusies aanleiding kunnen geven.

Wanneer n.l. de op dien oogstdag achterlijke vakken later om welke reden dan ook, zouden uitgroeien, ware het verschil in de practijk bij latere toepassing in het groot, niet meer in overeenstemming met de door ons op de proefvelden verkregen resultaten. Met dit uitgroeien staat ook in verband het vroeger reeds opgemerkte omtrent het minstens twee keeren beoordeelen van de verschillen in den aanplant der proefperceelen.

Een en ander komt dus hierop neer, dat we alleen dan een proefoogst mogen houden, indien op denzelfden oogstdag ongeveer gelijkwaardig blad verzameld kan worden op de verschillende vakken. M.a.w. we mogen alleen dan oogsten, indien de verschillen in den aanplant niet te groot zijn. Dit is en blijft natuurlijk zeer lastig te beoordeelen, maar de toepassing in de practijk is tot nog toe, voor zoover we daarover kunnen en mogen oordeelen, steeds in overeenstemming geweest met onze resultaten, zoodat we mogen aannemen dat bij onze werkwijze geen groote fouten werden gemaakt.

In verband met deze oogst-moeilijkheid moet ook nog gewezen worden op de verschillen, die er in de blad-rijpheid kunnen bestaan bij vergelijking van één dagoogst, gehouden op verschillend bemeste vakken van een proefveld, ook al is de ontwikkeling der planten overigens gelijkwaardig.

Verschillende keeren werd op proefvelden door ons op het veld geconstateerd, op den dag dat we blad wilden oogsten van een bepaalde stamhoogte, dat bijv. de met Z. A.-bemeste perceelen een groener (z. g. n. jonger) aanplant droegen dan de onbemesten en met Z. A. + D. S. P. bemesten. Aangezien het ons in de eerste plaats te

doen was om verschillen in de bladlengte te bepalen, werd dan toch geoogst, maar werd het geconstateerde genoteerd ter herinnering bij de beoordeeling van de kwaliteit- en kleursortatie-cijfers.

Wat stamhoogte aanging was de oogst dus vergelijkbaar, maar niet wat bladrijpheid betrof. We hadden voor de Z. A.-perceelen een paar dagen later terug moeten komen om blad van dezelfde rijpheid te krijgen op die vakken. Feitelijk hadden we een paar dagen eerder moeten komen voor het oogsten van de perceelen, welke bijv. met Z. A. + D. S. P. bemest waren. In de eerste plaats is dit niet mogelijk in verband met de uitgebreidheid der overige werkzaamheden en bovendien is de zaak dan nog niet in orde. We kunnen n. l. door het oogsten op verschillende dagen weer andere factoren van invloed doen zijn, bijv. een regenbui gedurende de „wachtdagen'' stuurt waarschijnlijk alles in de war. Bewolking, nevelige nachten enz. zullen een zeer grooten invloed hebben op de later volgende uitsorteering.

In zoo'n geval blijft ons niet anders over, dan dat we oogsten en het op het veld geconstateerde noteeren, ten einde naderhand aan het licht tredende verschillen te kunnen motiveeren. Komen dezelfde feiten meer voor en is het gevolg gelijk, dan mogen we met groote zekerheid verband tusschen die beide factoren vaststellen. In het geval der groener (jonger?) gebleven Z. A.-tabak constateerden we meerdere malen dat die tabak „donkerder'' was en „valer''. Als werk-hypothese is dus m. i. gerechtigd dat we in dergelijke gevallen zeggen:

„De Z. A.-tabak was valer en donkerder in verband met het oogsten van jonger blad op die perceelen''.

Vandaar dan ook dat schrijver dezes in zijn Mededeelingen op dit verschijnsel (juist optredende in de voorbijgegane droge of zeer droge jaren) reeds meerdere keeren wees en er aan vastknoopte dat:

Voor de ondernemings-aanplant dit donkerder en valer worden door Z. A. bemesting (Z. A. + D. S. P. vertoont het verschijnsel niet in die mate), geen schadelijken invloed behoeft te hebben, indien de ondernemingen de reeds jarenlang gevolgde „oogsttjonto's'' maar niet wijzigen, zonder nauwkeurige en uitgebreide oogstproeven, *welke onder deugdelijke leiding moeten genomen worden.*

Wanneer we dus een oordeel willen krijgen èn over de kwaliteit- èn over de bladlengte, moeten we één, hoogstens een tweetal blâren per boom oogsten op een bepaalde stamhoogte, oud en jong

dooreen. In de loods moet nagesorteerd worden aan het groene blad op een bepaalde rijpheid. Het te oude en te jonge blad moeten we afzonderlijk houden, omdat we het wel willen meten, maar niet op kwaliteit willen onderzoeken. Dit is dan ook de door ons reeds eenige jaren zooveel mogelijk gevolgde werkwijze.

In verband met het een en ander hiervoor opgemerkt, moet men voorzichtig zijn bij het uitkiezen van vergelijkbare oogsten voor sortaties bij kwantitatieve, (opbrengst-) proefvelden. Op deze proefvelden behoort, in verband juist met de opbrengst, (waar het in dit geval uitsluitend om gaat), geoogst te worden op een voor alle vakken gelijke oogstrijpheid. We weten, uit de betreffende onderzoekingen van Dr. DE VRIES, dat de rijpheid van blad en het aantal grammen per boom geoogst, verband vertoonen. [1])
Te oud oogsten geeft verlies per boom, maar ook te jong oogsten kan vermindering geven; het laatste zal mogelijk samenhangen met onuitgegroeid zijn en dus ook de bladlengte kunnen schaden. Begrijpelijk zal het dus zijn, hoeveel zorg de opbrengst-proeven vereischen, ten einde vast te kunnen houden aan dezelfde rijpheid van blad bij het oogsten van verschillend snel oprijpende planten.

Wij loopen bij opbrengst-proeven derhalve grooten kans, in verband met dit ongelijktijdig rijp zijn der blâren op de verschillend bemeste vakken bij een bepaalde dagoogst, blad van verschillende stamhoogte te vergelijken.

---

d. *De bladlengte:*

Van de 140 proefvelden, welke in den loop der jaren werden beëindigd, werden in 94 gevallen de bladlengte-verschillen, om de hierboven behandelde redenen, niet bepaald.

Van de 46 resteerenden werd in 41 gevallen- ($= 89\%$)- een *gunstige of zeer gunstige uitwerking* van den kunstmest op de ontwikkeling van het product geconstateerd. In 5 gevallen- ($= 11\%$)- vonden we geen verschillen.

In meerdere gevallen ging de bladlengte-verbetering hand aan hand met de kwaliteit van dezelfde oogsten, zoodat we dus mogen zeggen dat in die gevallen de bladdikte door de bemesting niet werd benadeeld.

---

[1]) Zie Med. No. VIII van het Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak, bl. 21:
„Men ziet dus, van hoeveel belang voor de opbrengst het is, het blad in het juiste stadium van rijpheid te oogsten. Een verschil van eenige dagen, hetzij te vroeg, hetzij te laat, kan de opbrengst meerdere percenten achteruit doen gaan".

Bij het overgroote aantal der oogsten ging de verbetering van de lengte van het blad gepaard met een opbrengst-verbetering per boom, zonder dat we daarom nog mogen zeggen, dat er tusschen die beiden correlatie bestaat.

In geen enkel geval- (= 0 %)- werd de bladlengte benadeeld.

---

e. *De kwaliteit:*

Van de 140 proefvelden werd in 55 gevallen geen kwaliteitsbepaling gehouden van één of meerdere dagoogsten.

Van de resteerende 85 proefvelden werd bij 45- (= 53 %)- de kwaliteit *duidelijk verbeterd*, bij 37- (= 43½ %)- werd geen verschil van belang geconstateerd, terwijl in 3 gevallen- (= 3½ %)- een *achteruitgang* werd geconstateerd bij een bemesting met kunstmest, welke wat lengte en opbrengst aanging van voordeel was.

Daar waar men in vroeger jaren wel eens de vrees uitsprak als zou kunstmest de kwaliteit doen achteruitgaan, mogen deze cijfers voldoende demonstratief geacht worden om die gedachten in andere banen te leiden.

---

f. *De kleur:*

% *Helder.*

Van de 140 proefvelden werd in 63 gevallen geen proefoogst op kleur gesorteerd, dan wel waren de resultaten onbruikbaar.

Van de 77 resteerenden, werd in 21 gevallen- (= 27 %)- een *verbetering* in de helderheid bereikt; in 46 gevallen- (= 60 %)- werd geen verschil gevonden, terwijl in 10 gevallen- (= 13 %)- de helderheid *nadeelig* werd *beïnvloed.*

% *Vaal.*

Van de 140 proefvelden werd in 65 gevallen geen proefoogst op kleur gesorteerd, dan wel waren de resultaten onbruikbaar.

Van de resteerende 75 gevallen werd in 29 gevallen- (= 38½ %)- het percentage vaal door den kunstmest *verhoogd,* in 38 gevallen- (= 51 %)- werd geen verschil gevonden, terwijl in 8 gevallen- (= 10½ %)- het product door de kunstmest-bemesting *minder vaal* werd.

Summa-summarum mogen we dus zeggen, dat de invloed op de kleur van het product geringer was dan die op de opbrengst, bladlengte en kwaliteit.

Van een donkerder worden mogen we niet spreken, eerder van het omgekeerde, terwijl de tabak door den kunstmest over het algemeen iets valer werd.

Bovendien moet hierbij in het oog gehouden worden, dat de gevallen, waarin het product donkerder werd, voor een gedeelte ressorteeren onder de hiervoor reeds genoemde gevallen van „jonger" oogsten.

In één geval bijv. verdween, volgens de notities, het gelige type van blad, waardoor het cijfer, waarmede de helderheid wordt uitgedrukt, moest inboeten, hetgeen daarom nog geen achteruitgang van het product kan genoemd worden.

g. Het minjak-gehalte:

Bij een paar der gehouden sortaties werd geconstateerd, dat door bemesting met kunstmest het percentage „minjaktabak" toenam.

Dit waren gevallen, waarin op de kunstmest-perceelen jonger was geoogst dan op de anderen. De droging en de fermentatiemethode waren gelijk geweest voor allen. Het is mogelijk dat jonger oogsten in verband met stoken en de gevolgde fermentatie-methode, de hygroscopiciteit van het product deden vermeerderen.

Speciale onderzoekingen, dit vraagstuk betreffende, werden begonnen. Thans mag bekend gesteld worden, dat bij de in 1925/'26 opgezette bemestings-proeven op Gantiwarno, geen nadeel aan kunstmest-bemesting verbonden, kon worden geconstateerd, met het oog op 't minjak-gehalte. Omtrent deze onderzoekingen zag het hiervolgende rondschrijven het licht:

Rondschrijven No. 5, 1926/'27.

Betreffende den invloed van kunstmest-bijbemesting, stoken, en eenige dagen later afrissen, op het minjak-gehalte van het product.

In de afgeloopen campagne werden op de Onderneming Gantiwarno verscheidene proefvelden aangelegd, waarop de bovengenoemde vraagstukken nader werden bestudeerd.

Er werden meerdere proefoogsten op ieder proefveld gehouden. De sortatie-cijfers dier oogsten zijn als bijlage aan dit rondschrijven toegevoegd.

Eerste onderzoek.

Op een gedeelte der proefvelden werd het onderzoek over den invloed van de kunstmest-bijbemesting op het minjak-gehalte wel is waar als hoofdzaak beschouwd, maar werd dit gecombineerd met een onderzoek over den invloed van stoken volgens ondernemingsgebruik.

Tweede onderzoek.

Op de resteerende proefvelden werd het onderzoek over den invloed van de kunstmest-bijbemesting op het minjak-gehalte eveneens als hoofdzaak beschouwd, maar werd dit gecombineerd met een onderzoek over den invloed van het langer doorhangen van het product in de hangloods.

Daar waar in dit verslag gesproken wordt van „niet betrouwbare verschillen" slaat dit onbetrouwbaar zijn op de rekenkundige waarde van die verschillen. Aangezien de cijfers in vrijwel alle beschouwde gevallen in dezelfde richting wijzen, winnen de gegeven conclusies zeer zeker aan waarde voor de practijk.

In de bijgevoegde tabellen worden o.a. de cijfers gegeven van een afzonderlijk gehouden minjak-sortatie.

Deze sortatie was zoo ingericht, dat bij het blad, onder „gezond" ressorteerende, zelfs zeer lichte minjak niet werd toegelaten. Dit geschiedde, ten einde de meerdere of mindere mate van hygroscopiciteit van het product in cijfers vast te kunnen leggen. Deze meerdere hygroscopiciteit behoeft zich n.l. nog niet altijd uit te spreken in streep en djeblog, zooals we die gewoonlijk afzonderlijk houden.

Een twee-of drietal zeer fijne, donkere (minjak-achtige) streepjes, gaf daarbij reeds aanleiding het blad één sortiment te verlagen. Onder streep en djeblog werd gesorteerd, hetgeen ook op de ondernemingen in het algemeen daaronder wordt verstaan. Willen we het gehalte aan minjak-tabak dus uitdrukken in de maten van beoordeeling door de onderneming in het algemeen daarvoor aangenomen, dan moeten in de tabellen de cijfers voor „M" en „MM" bij elkander worden opgeteld. De ondernemingen houden de hier genoemde zeer lichte streep (klein *m*) zeker niet bij de kwaliteitsortatie afzonderlijk, zoodat de som van de percentages „Gez." en „m", het percentage gezonde tabak aangeeft.

Bovendien zullen, bij goed droog afpakken van de tabak, deze zeer lichte streepjes bij aankomst in Europa niet worden opgemerkt, aangezien ze bij aandrogen verdwijnen. (Bij vochtig-worden zullen ze waarschijnlijk weer zichtbaar worden.)

De verschillen, eenerzijds tusschen de bemestingen onderling, anderzijds tusschen gestookt en ongestookt en tusschen doorhangen en niet doorhangen, gaan bij alle daarop betrekking hebbende oogsten steeds in dezelfde richting. Wij hebben nu, ten einde het overzicht der vele tabellen te vergemakkelijken, tegen onze gewoonte in, ditmaal gemiddelden-tabellen samengesteld. Hierin worden dus de resultaten der verschillende oogsten van verschillende proefvelden, op verschillende dagen geoogst en loopende over verschillende bladsoorten, in één gemiddelde uitgedrukt.

In de tabellen hebben de letters de volgende beteekenis:

A : Stalmest 16 M^3 per bouw.
B : Stalmest 16 M^3 p.b. + 6 gr. Z.A. nabemesting per plant.
C : Stalmest 16 M^3 p.b. + 6 gr. Z.A. + 3 gr. D.S.P. nabemesting p. pl.
D : Stalmest 24 M^3 per bouw.
Gez : blad absoluut zonder minjak.
m. : blad met zeer fijne streepjes.
M : blad met lichte minjak. (Streep)
MM : blad met zware minjak. (Djeblog)
Gevl. : wankleurig blad.
Br. v. : bruinvaal blad.

Onder de cijfers in de tabellen is voor zoover dit van belang is, tusschen haakjes de Middelbare fout van het gemiddelde bijgevoegd (±).

Eerste onderzoek.
Kunstmest, minjak, stoken en niet stoken.

Van iederen kwalitatieven dagoogst van elk vak, werd het aantal geoogste dolken in tweeën verdeeld. Onder de eene helft werd niet gestookt, onder de andere helft, - in een andere, ver afgelegen, kamer opgebracht-, werd gestookt volgens ondernemingsgebruik.

Gemiddelden-tabel:

Bem.	Behand.	Minjak-sortatie: Gez. : m :M :MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder.
A	Ongest.	12.8 : 84.2 : 2.7: 0.3	81.7	36.6	27.4	55.1	60.5
		(±2.—) (±0.5)	(±2.9)	(±2.5)	(±4.—)	(±1.5)	(±0.9)
	gest.	10.2 : 86.5 : 2.7: 0.6	82.6	39.5	27.4	55.1	60.9
		(±1.1) (±0.6)	(±1.8)	(±3.8)	(±3.7)	(±0.3)	(±1.4)
B	ongest.	10.9 : 85.1 : 3.7: 0.3	**88.9**	**49.2**	**20.9**	**60.7**	**65.2**
		(±2.8) (±0.4)	(±1.1)	(±4.1)	(±2.9)	(±2.6)	(±2.6)
	gest.	7.7 : 88.—: 3.8: 0.5	89.2	52.8	19.9	62.1	66.2
		(±1.4) (±0.4)	(±1.3)	(±2.4)	(±2.6)	(±0.9)	(±2.4)
C	ongest.	10.4 : 85.8 :3.5 : 0.3	**89.—**	**47.3**	**20.3**	**61.7**	**66.—**
		(±2.7) (±0.5)	(±1.—)	(±4.7)	(±2.6)	(±1.4)	(±1.8)
	gest.	9.3 : 86.2 :4.1 : 0.4	88.7	50.2	21.1	60.6	66.—
		(±1.8) (±0.5)	(±1.—)	(±2.5)	(±2.8)	(±1.4)	(±2.1)
D	ongest.	11.1 : 84.8 : 3.7: 0.5	86.3	36.8	24.9	55.—	61.8
		(±1.5) (±0.6)	(±2.2)	(±3.2)	(±2.8)	(±0.7)	(±1.3)
	gest.	7.5 : 87.4 : 4.6: 0.5	86.1	42.6	25.5	56.2	62.1
		(±1.1) (±0.3)	(±1.7)	(±2.6)	(±3.5)	(±0.6)	(±1.5)
Gemidd. alle bem. dooreen genomen	ongest.	**11.3** : 84.9 : 3.4 :0.4	86.5	42.5	23.4	58.1	63.4
		(±0.3) (±0.4)	(±1.2)	(±3.3)	(±1.6)	(±2.—)	(±0.8)
	gest.	8.7 : 87.—: 3.8 :0.5	86.6	46.3	23.5	58.5	63.7
		(±0.5) (±0.4)	(±2.3)	(±3.—)	(±1.7)	(±1.7)	(±2.—)

De invloed van de kunstmest-bijbemesting op het product:

Wanneer we over den invloed van kunstmest-bijbemesting een oordeel willen vellen, moeten we met elkaar vergelijken:

A	:	ongestookt met	A	:	gestookt met
B	:	„ „	B	:	„ „
C	:	„ „	C	:	„ „
D	:	„	D	:	„

We komen dan tot de volgende resultaten:

1°. *Minjak-sortatie:*

Alle toevoeging aan de bemesting van 16 M^3 stalmest, dus ook de meerdere stalmest-gave, geeft een onbetrouwbare stijging van het percentage streep van ± 1 %.

Verschil door een bijbemesting met D. S. P. boven Z. A. is niet gevonden.

2°. *Bladlengtemeting:*

De bemesting met kunstmest geeft een verbetering in de bladlengte. Verschil door een bijbemesting met D. S. P. boven Z. A. is niet gevonden.

De meerdere stalmest-gave (8 M^3 meer per bouw) boven 16 M^3 per bouw, geeft een kleinere verbetering in de bladlengte dan kunstmest.

3°. *Kwaliteit-sortatie:*

De bemesting met kunstmest geeft een groote verbetering in de kwaliteit-verhouding van het product. Een verschil door bijbemesting met D. S. P. boven Z. A. is niet gevonden. (Het geconstateerde nadeelige verschil is niet betrouwbaar).

De meerdere stalmest-gave (8 M^3 meer per bouw) boven 16 M^3 heeft geen verschil gegeven in de kwaliteit.

4°. *Kleur-sortatie:*

De bemesting met kunstmest gaf minder gevlekte, meer vale en meer heldere tabak. (De verschillen bij het gevlekte blad zijn door de groote Middelbare fout der gemiddelden voor de bemesting A. niet zeer betrouwbaar). Een verschil door bijbemesting met D. S. P. boven Z. A. is niet gevonden.

De meerdere stalmest-gave (8 M^3 meer per bouw) boven 16 M^3 p. b. heeft geen verschillen van belang gegeven.

De invloed van stoken volgens ondernemingsgebruik op het product:

Wanneer men een oordeel wil vellen over den invloed van het stoken volgens ondernemingsgebruik op minjak-gehalte, kwaliteit en kleur van het product, moet men vergelijken de onderaan in de tabel gegeven gemiddelden, waarbij dus alle bemestingen dooreen zijn genomen.

Men komt dan tot de volgende resultaten:

1°. Een achteruitgang van het percentage gezond blad; in het streep- en djeblog-gehalte is geen betrouwbaar verschil gevonden.

2⁰. Een onbetrouwbare verbetering in de kwaliteiten-verhouding.
3⁰. Er werden geen verschillen geconstateerd, aan stoken toe te schrijven, met betrekking tot de percentages: gevlekt, vaal en helder.

Tweede onderzoek:

Kunstmest, minjak, op tijd en 10 dagen later afgerist:

Van iederen kwalitatieven dagoogst van elk vak, werd het aantal geoogste dolken in tweeën verdeeld.

De eene helft werd afgerist op het tijdstip, waarop geoordeeld werd, dat de tabak voldoende droog was (± 16 dagen na het oogsten); de andere helft bleef nog 10 dagen doorhangen in de hangloods en werd daarna afgerist.

Gemiddelden-tabel:

Bem.	Afgerist:	Minjak-sortatie: Gez.: m: M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	op tijd	14.2 : 78.— : 5.8 : 2.— (±2.4) (±1.7)	84.5 (±5.3)	21.9 (±7.7)	34.5 (±3.2)	46.1 (±1.6)	52.5 (±2.8)
	later	18.6 : 74.7 : 5.4 : 1.4 (±2.4) (±0.9)	86.3 (±2.7)	15.3 (±6.3)	37.5 (±4.2)	42.7 (±3.2)	48.7 (±2.2)
B:	op tijd	13.5 : 77.5 : 7.4 : 1.5 (±2.7) (±2.3)	**89.4** (±3.7)	**27.4** (±7.9)	**25.6** (±2.8)	**53.3** (±1.6)	**56.9** (±2.5)
	later	18.7 : 74.3 : 5.9 : 1.4 (±3.—) (±1.3)	87.3 (±5.—)	19.— (±6.6)	26.4 (±3.1)	52.7 (±2.5)	54.9 (±2.4)
C:	op tijd	13.— : 79.5 : 5.9 : 1.6 (±2.1) (±2.2)	**90.8** (±3.2)	**31.—** (±8.1)	29.8 (±5.9)	49.5 (±2.9)	54.1 (±4.—)
	later	18.— : 75.— : 5.4 : 1.6 (±2.9) (±1.1)	89.6 (±4.—)	23.1 (±6.9)	31.9 (±5.2)	47.8 (±3.1)	53.2 (±3.—)
D:	op tijd	13.1 : 79.— : 6.1 : 1.8 (±1.4) (±0.8)	90.2 (±3.4)	23.1 (±6.7)	36.3 (±3.2)	44.7 (±1.3)	50.— (±2.8)
	later	15.2 : 76.7 : 6.— : 2.1 (±1.6) (±1.7)	87.7 (±3.2)	17.8 (±5.1)	36.5 (±3.9)	44.— (±3.—)	48.1 (±2.2)
Gemidd. alle bemestingen dooreen genomen.	op tijd	13.4 : 78.5 : 6.3 : 1.7 (±0.7) (±0.5)	88.7 (±1.9)	**25.8** (±2.3)	31.5 (±2.6)	48.4 (±1.9)	53.4 (±1.1)
	later	**17.6** : 75.2 : 5.7 : 1.6 (±1.—) (±0.3)	87.7 (±1.4)	18.8 (±1.6)	33.1 (±2.4)	46.8 (±2.2)	51.2 (±1.9)

De invloed van de kunstmest-bijbemesting op het product:

Wanneer we over den invloed van de kunstmest-bijbemesting een oordeel willen vellen, moeten we met elkaar vergelijken:

A	:	op tijd met			A	:	later met	
B	:	„	„	„	B	:	„	„
C	:	„	„	„	C	:	„	„
D	:	„	„		D	:	„	

We komen dus ook bij dit onderzoek tot verschillen, welke in dezelfde richting wijzen als bij het eerste onderzoek, wat aangaat den invloed van kunstmest op minjak-gehalte, bladlengte, kwaliteit en kleur.

De middelbare fouten der gemiddelden zijn hier evenwel veel grooter, zoodat de rekenkundige waarde der verschillen niet betrouwbaar is. De verschillen in de bladontwikkeling zijn bovendien zeer klein. Van D. S. P. is er geen verbetering van belang in de kwaliteit geconstateerd, terwijl het den indruk maakt, alsof het product wat vlekkeriger is geworden door de toevoeging van D. S. P. aan de Z. A.

De invloed van later afrissen op het product:

Daartoe dient men te vergelijken de gemiddelden, welke onder aan de tabel worden gegeven, waarbij dus alle bemestingen dooreen zijn genomen:

We zien dan een verschil in het gehalte aan zeer lichten streep, ten voordeele van het laten doorhangen van de tabak. (in streep en djeblog zien we geen betrouwbare verschillen).

Dit kleine (bovendien onbetrouwbare) voordeel gaat gepaard met een groot nadeel in de kwaliteiten-verhouding van het product.

We zien dus, dat het van veel belang kan zijn, het reeds droge blad niet langer dan noodzakelijk is, in de hangloods te laten hangen. In de kleur-sortatie-cijfers zien we geen opmerkelijke verschillen.

(w.g.) A. N. J. BEETS.

Eerste onderzoek.

Proefveld Djaboeng koelon kidoel:

1ste oogst, ongestookt:

Bem.	Minjak-sortatie Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	17.7 : 78.6 : 3.2 : 0.5	84.5	**27.—**	35.—	49.—	60.—
	(±3.1) (±1.3)	(±3.7)	(±4.5)	(±5.—)	(±3.9)	(±5.1)
B:	20.3 : 76.—: 3.4 : 0.3	90.—	**39.7**	27.—	54.2	68.1
	(±2.6) (±1.6)	(±1.5)	(±2.7)	(±3.9)	(±4.1)	(±3.6)
C:	20.2 : 77.3 : 2.5 :—.—	89.1	32.2	29.3	55.5	66.6
	(±2.7) (±0.7)	(±2.6)	(±2.7)	(±2.8)	(±3.5)	(±3.3)
D:	14.7 : 82.3 : 3.—:—.—	90.—	26.3	28.7	51.3	65.8
	(±4.9) (±0.9)	(±1.9)	(±4.—)	(±3.3)	(±4.1)	(±2.8)

Betrouwbaar zijn alleen de verschillen geconstateerd in het percentage superieure tabak tusschen stalmest 16 M^3 en 24 M^3 p. b. tegenover stalmest + 6 gr. Z. A.

dezelfde dagoogst, gestookt:

A:	11.4 : 85.4 : 2.2 : 1.—	82.6	**26.4**	30.3	54.5	**64.7**
	(±1.3) (±1.—)	(±4.6)	(±3.2)	(±4.—)	(±2.7)	(±2.9)
B:	9.5 : 86.6 : 3.2 : 0.7	87.3	**44.8**	20.5	62.1	**73.2**
	(±0.6) (±0.7)	(±1.8)	(±3.5)	(±2.6)	(±2.4)	(±1.9)
C:	13.9 : 83.2 : 2.7 : 0.2	88.5	**44.5**	25.2	56.1	70.1
	(±2.5) (±0.5)	(±3.1)	(±2.5)	(±4.6)	(±3.2)	(±4.5)
D:	8.8 : 87.2 : 3.8 : 0.2	88.—	35.2	29.1	53.1	64.5
	(±1.8) (±1.1)	(±1.8)	(±4.9)	(±3.8)	(±4.—)	(±3.4)

Kunstmest-bijbemesting gaf meer superieur, Z. A. alleen gaf helderder tabak. Alle overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

2de oogst, ongestookt:

Bem.	Minjak-sortatie Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br.v.	% Helder
A:	16.—: 82.—: 2.—:—.—	86.5	**37.6**	**32.—**	**55.5**	61.8
	(±2.9) (±0.6)	(±4.6)	(±2.9)	(±4.2)	(±4.1)	(±3.6)
B:	14.—: 83.2 : 2.3 : 0.5	90.9	**48.8**	**19.8**	**69.5**	71.2
	(±1.8) (±0.8)	(±2.2)	(±5.3)	(±4.5)	(±3.9)	(±5.8)
C:	11.6 : 85.7 : 2.5 : 0.2	92.—	**45.2**	**20.2**	**64.—**	69.2
	(±1.3) (±0.5)	(±2.1)	(±2.2)	(±4.1)	(±2.7)	(±4.1)
D:	14.5 : 82.3 : 2.8 : 0.4	90.7	36.8	28.3	57.7	63.2
	(±3.3) (±1.—)	(±2.3)	(±5.9)	(±5.4)	(±3.6)	(±4.4)

Kunstmest-bijbemesting gaf meer superieur, minder gevlekte en valere tabak. Alle overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, gestookt:

A:	13.8 : 82.5 : 3.5 : 0.2	87.1	**38.5**	30.8	55.5	61.7
	(±1.4) (±0.7)	(±4.2)	(±3.8)	(±3.3)	(±3.1)	(±3.5)
B:	11.5 : 84.8 : 3.3 : 0.4	92.1	50.3	25.8	63.3	68.2
	(±1.4) (±1.—)	(±2.3)	(±2.6)	(±4.4)	(±4.1)	(±4.2)
C:	13.2 : 83.1 : 3.5 : 0.2	91.5	47.—	26.7	62.8	67.5
	(±1.9) (±0.4)	(±1.7)	(±4.2)	(±4.4)	(±4.5)	(±4.3)
D:	10.7 : 84.6 : 4.3 : 0.4	91.5	38.6	30.8	57.—	63.8
	(±2.1) (±1.3)	(±1.3)	(±5.7)	(±4.7)	(±3.2)	(±4.6)

Betrouwbaar is alleen het verschil in het percentage superieur geconstateerd ten voordeele van bijbemesting met Z. A.

3de oogst, ongestookt:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A :	**12.7** : 83.5 : 3.3 : 0.5	**83.5**	**36.2**	28.—	54.8	**61.2**
	(±1.4) (±1.2)	(±2.6)	(±3.1)	(±3.1)	(±4.1)	(±2.—)
B :	**7.—** : 87.6 : 4.7 : 0.7	**91.—**	**46.6**	20.5	62.6	68.5
	(±1.1) (±1.7)	(±1.4)	(±3.8)	(±4.1)	(±3.6)	(±3.6)
C :	**8.2** : 87.1 : 4.2 : 0.5	**90.1**	**46.3**	19.2	63.1	**69.5**
	(±0.9) (±1.2)	(±2.5)	(±3.—)	(±2.9)	(±3.1)	(±2.9)
D :	8.4 : 86.1 : 4.8 : 0.7	89.—	39.3	26.5	57.8	62.8
	(±2.2) (±1.1)	(±2.2)	(±3.6)	(±5.—)	(±2.9)	(±3.4)

Elke vermeerdering van bemesting boven 16 M³ stalmest (dus ook de stalmest-vermeerdering) gaf een lager percentage gezond blad, zonder dat streep en djeblog vermeerderden. De bladlengte en de kwaliteit werden gebaat bij kunstmest-bijbemesting. De helderheid van het product ging vooruit door bijbemesting met Z. A. + D. S. P. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, gestookt:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A :	**9.7** : 86.—: 4.—: 0.3	83.8	**42.8**	33.—	54.3	**59.3**
	(±0.9) (±0.8)	(±3.6)	(±2.7)	(±5.—)	(±4.1)	(±4.4)
B :	**5.7** : 89.8 : 4.—: 0.5	90.3	**56.5**	21.3	63.2	68.8
	(±1.1) (±0.9)	(±2.2)	(±2.8)	(±4.4)	(±2.6)	(±3.2)
C :	7.8 : 87.3 : 4.2 : 0.7	89.7	50.5	20.3	61.2	**71.—**
	(±0.9) (±0.7)	(±1.9)	(±4.5)	(±2.7)	(±2.3)	(±2.8)
D :	7.8 : 86.2 : 5.5 : 0.5	88.7	44.5	28.—	58.5	63.7
	(±1.5) (±1.1)	(±2.1)	(±4.3)	(±6.3)	(±5.1)	(±5.—)

De bemesting met Z. A. gaf vermindering van het percentage gezond blad, zonder dat streep én djeblog vermeerderden. De kwaliteit werd bevoordeeld door Z. A. bijbemesting, terwijl de helderheid van het product vooruitging door bijbemesting met Z. A. + D. S. P. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

4de oogst, ongestookt:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A :	6.9 : 89.5 : 3.3 : 0.3	**71.7**	**42.2**	30.1	**55.5**	57.2
	(±1.3) (±0.6)	(±3.8)	(±1.7)	(±2.9)	(±3.3)	(±1.5)
B :	4.7 : 91.1 : 4.2 : –.–	**87.–**	**63.6**	26.1	58.7	59.5
	(±0.7) (±0.7)	(±2.1)	(±2.9)	(±4.1)	(±4.1)	(±3.8)
C :	4.3 : 90.4 : 4.8 : 0.5	85.9	59.3	20.4	**64.–**	63.8
	(±0.8) (±1.5)	(±2.8)	(±5.8)	(±3.–)	(±2.3)	(±3.8)
D :	7.2 : 87.8 : 4.7 : 0.3	81.5	46.–	27.3	53.5	57.3
	(±2.–) (±1.5)	(±3.6)	(±3.5)	(±3.5)	(±2.7)	(±2.8)

De bladlengte en de kwaliteit werden bevoordeeld door kunstmest-bijbemesting, terwijl het product valer werd door de bemesting met Z. A. + D. S. P. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, gestookt:

A :	6.5 : 89.5 : 2.8 : 1.2	77.5	41.1	30.1	55.4	56.3
	(±1.2) (±1.4)	(±4.2)	(±6.9)	(±3.7)	(±2.1)	(±3.9)
B :	3.8 : 91.1 : 4.8 : 0.3	87.6	54.9	21.6	61.2	59.5
	(±0.6) (±1.4)	(±3.6)	(±2.9)	(±3.2)	(±4.6)	(±3.3)
C :	4.7 : 89.3 : 5.7 : 0.3	82.4	49.3	22.6	61.7	59.5
	(±0.8) (±0.6)	(±4.8)	(±2.4)	(±3.8)	(±2.8)	(±3.1)
D :	4.5 : 90.–: 5.2 : 0.3	80.8	47.7	28.2	55.–	57.3
	(±1.–) (±1.–)	(±2.6)	(±3.2)	(±5.6)	(±5.1)	(±3.–)

Alle verschillen zijn zeer weinig of niet betrouwbaar.

Proefveld Balong.

2e oogst, ongestookt:

Bem.	Minjak-sortatie Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br.v.	% Helder
A:	10.9 : 87.6 : **1.5** : —.—	**82.5**	**39.9**	11.8	60.5	62.3
	(±1.4) (±0.4)	(±2.—)	(±2.5)	(±1.5)	(±1.8)	(±1.8)
B:	8.3 : 87.8 : **3.7** : **0.2**	85.6	47.5	11.2	58.5	58.7
	(±1.7) (±1.5)	(±2.9)	(±3.8)	(±2.6)	(±2.3)	(±2.—)
C:	7.5 : 88.3 : **3.7** : **0.5**	**87.7**	**53.8**	12.2	61.8	61.—
	(±1.8) (±0.8)	(±1.9)	(±3.6)	(±1.2)	(±2.9)	(±2.9)
D:	10.5 : 85.5 : 3.— : 1.—	80.3	35.7	13.7	54.5	59.8
	(±1.8) (±1.6)	(±4.1)	(±3.9)	(±2.4)	(±3.1)	(±3.2)

De bladlengte en kwaliteit werden bevoordeeld door bijbemesting met Z. A. + D. S. P. Alle bemesting boven 16 M^3 stalmest gaf een kleine vermeerdering van het percentage minjak. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, gestookt:

A:	9.4 : 89.1 : 1.2 : 0.3	**82.1**	48.8	13.—	55.7	62.5
	(±2.1) (±0.8)	(±2.8)	(±6.—)	(±1.4)	(±3.4)	(±1.6)
B:	8.1 : 87.4 : 3.8 : 0.7	88.8	57.5	10.4	60.8	61.2
	(±2.1) (±2.7)	(±3.2)	(±5.2)	(±2.8)	(±1.9)	(±1.9)
C:	6.7 : 88.3 : 4.5 : 0.5	91.2	59.6	10.8	61.3	61.8
	(±2.4) (±2.6)	(±1.9)	(±4.7)	(±1.4)	(±2.3)	(±2.5)
D:	5.5 : 88.8 : 4.2 : 1.5	81.3	47.1	11.3	57.3	61.3
	(±2.—) (±2.9)	(±5.6)	(±4.6)	(±1.4)	(±2.7)	(±3.3)

De bladlengte werd bevoordeeld door de bijbemesting met Z. A. + D. S. P. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

Tweede onderzoek.

Proefveld Besarie:

1ste oogst, op tijd afgerist:

Bem.	Minjak-sortatie Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	14.—: 74.7 : 7.8 : 3.5	64.—	6.2	41.—	42.7	49.5
	(±1.7) (±3.4)	(±4.2)	(±2.7)	(±3.3)	(±2.7)	(±3.1)
B:	16.9 : 74.5 : 6.8 : 1.8	74.3	9.2	30.—	55.—	60.8
	(±2.5) (±2.1)	(±3.2)	(±2.7)	(±3.5)	(±2.6)	(±2.8)
C:	17.5 : 77.3 : 3.7 : 1.5	78.7	10.4	42.—	44.2	51.3
	(±2.5) (±1.1)	(±2.2)	(±1.7)	(±5.4)	(±5.—)	(±4.4)
D:	16.3 : 75.3 : 6.2 : 2.2	78.2	7.—	44.5	41.—	48.3
	(±2.2) (±2.6)	(±2.3)	(±2.1)	(±7.4)	(±4.2)	(±6.6)

Vermeerdering van bemesting geeft verbetering in de bladontwikkeling en door Z. A. bijbemesting wordt de tabak minder vlekkerig, valer en helderder; de bemesting met Z. A. + D. S. P. geeft vermindering van minjak. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, 10 dagen later afgerist:

A:	16.7 : 74.8 : 6.— : 2.5	75.5	4.4	47.5	36.7	44.2
	(±2.—) (±2.3)	(±3.6)	(±1.3)	(±4.5)	(±4.6)	(±4.—)
B:	22.1 : 71.3 : 4.8 : 1.8	67.5	4.—	29.3	54.—	59.7
	(±3.—) (±1.5)	(±6.8)	(±0.8)	(±4.7)	(±3.9)	(±3.3)
C:	18.6 : 74.8 : 4.3 : 2.3	74.9	7.2	40.3	45.8	51.—
	(±1.7) (±1.4)	(±4.6)	(±1.4)	(±5.3)	(±4.1)	(±4.8)
D:	17.3 : 73.— : 6.— : 3.7	76.3	6.8	46.3	41.2	44.—
	(±2.2) (±3.6)	(±6.—)	(±2.—)	(±8.2)	(±6.8)	(±5.9)

Het bijbemesten met Z. A. geeft minder gevlekte, valere en meer heldere tabak. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

2de oogst, op tijd afgerist:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM		% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	23.6 : 72.2 : 3.—:	1.2	86.9	13.5	41.7	45.1	48.8
	(±3.—)	(±1.1)	(±3.9)	(±5.1)	(±6.2)	(±5.8)	(±4.8)
B:	22.3 : 73.7 : 3.3 :	0.7	93.—	16.4	32.7	52.2	56.7
	(±2.—)	(±0.7)	(±1.7)	(±2.3)	(±4.3)	(±3.5)	(±4.—)
C:	18.5 : 78.4 : 2.8 :	0.3	93.5	20.2	43.—	43.7	48.7
	(±1.9)	(±0.6)	(±2.1)	(±2.7)	(±7.4)	(±5.4)	(±6.1)
D:	15.7 : 78.1 : 5.—:	1.2	93.6	13.9	40.3	47.5	48.5
	(±1.—)	(±0.9)	(±2.1)	(±2.7)	(±5.8)	(±5.6)	(±5.1)

Alle verschillen zijn hierbij niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, 10 dagen later afgerist:

A:	28.2 : 67.3 : 3.5 :	1.—	90.—	**8.7**	44.3	39.5	49.—
	(±3.8)	(±1.6)	(±1.5)	(±2.—)	(±6.6)	(±5.2)	(±5.6)
B:	28.—: 68.3 : 3.3 :	0.4	91.3	**14.—**	33.8	51.—	54.7
	(±4.—)	(±0.9)	(±2.—)	(±2.1)	(±3.6)	(±3.7)	(±3.2)
C:	28.5 : 67.—: 3.8 :	0.7	91.5	18.3	46.3	40.5	47.7
	(±2.9)	(±0.7)	(±1.8)	(±2.3)	(±2.1)	(±2.5)	(±1.8)
D:	20.—: 76.—: 3.5 :	0.5	90.5	12.5	45.5	40.2	46.8
	(±2.8)	(±4.—)	(±2.1)	(±3.4)	(±6.6)	(±6.7)	(±5.7)

Bijbemesting met kunstmest geeft kwaliteit-verbetering. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

3de oogst, op tijd afgerist:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	12.3 : 78.2 : 7.3 : 2.2	92.5	**18.—**	34.7	49.1	52.3
	(±2.—) (±2.7)	(±1.8)	(±2.9)	(±3.7)	(±3.9)	(±2.5)
B:	10.—: 77.3 : 10.2 : 2.5	95.5	25.—	24.3	58.9	56.5
	(±1.1) (±1.9)	(±1.2)	(±3.1)	(±5.2)	(±4.—)	(±2.9)
C:	10.8 : 79.—: 7.7 : 2.5	96.5	**31.5**	31.—	51.5	53.2
	(±1.9) (±2.2)	(±1.1)	(±3.—)	(±4.9)	(±3.5)	(±3.—
D:	11.5 : 78.2 : 7.8 : 2.5	95.3	22.8	38.7	47.2	49.—
	(±1.—) (±3.7)	(±1.3)	(±4.1)	(±6.6)	(±5.1)	(±4.8)

Bijbemesting met Z. A. + D. S. P. geeft kwaliteit-verbetering. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, 10 dagen later afgerist:

A:	18.4 : 74.1 : 5.8 : 1.7	93.3	11.7	**39.3**	**43.5**	**46.2**
	(±1.7) (±2.1)	(±1.6)	(±4.1)	(±4.1)	(±3.4)	(±1.7)
B:	17.8 : 73.2 : 7.3 : 1.7	94.—	14.5	**26.2**	**56.3**	**53.8**
	(±4.2) (±2.6)	(±1.4)	(±2.4)	(±4.8)	(±4.1)	(±1.7)
C:	17.6 : 74.7 : 5.7 : 2.—	95.2	18.1	31.3	49.—	52.—
	(±2.6) (±2.3)	(±0.5)	(±2.3)	(±4.6)	(±4.—)	(±3.7)
D:	14.7 : 74.7 : 7.3 : 3.3	93.1	13.3	32.8	51.5	47.8
	(±2.1) (±3.2)	(±2.2)	(±3.—)	(±6.2)	(±6.—)	(±4.2)

Bijbemesting met Z. A. geeft minder gevlekte, valere en meer heldere tabak. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

4de oogst, op tijd afgerist:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	9.8 : 79.9 : 7.6 : 2.7	86.3	**20.7**	**29.—**	**49.—**	48.8
	(±1.6) (±2.2)	(±2.5)	(±3.5)	(±3.1)	(±2.8)	(±2.9)
B:	7.9 : 76.9 : 12.7 : 2.5	91.—	**31.5**	**15.6**	52.3	49.—
	(±0.9) (±2.8)	(±1.7)	(±2.7)	(±1.4)	(±5.4)	(±2.6)
C:	8.7 : 76.6 : 11.2 : 3.5	90.3	33.7	**14.2**	**58.3**	48.5
	(±1.5) (±3.4)	(±2.3)	(±3.2)	(±1.8)	(±3.2)	(±3.1)
D:	9.5 : 81.7 : 6.2 : 2.6	90.6	24.7	27.7	46.5	43.7
	(±1.1) (±1.2)	(±2.5)	(±3.9)	(±5.6)	(±3.5)	(±2.9)

Bijbemesting met kunstmest geeft verbetering in kwaliteit, minder gevlekte en bij gebruik van D. S. P. meer vale tabak. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, 10 dagen later afgerist:

A:	14.1 : 75.7 : 8.5 : 1.7	86.3	**12.1**	**25.3**	54.2	46.5
	(±2.1) (±2.2)	(±2.—)	(±2.7)	(±3.6)	(±4.—)	(±2.7)
B:	13.5 : 75.5 : 8.3 : 2.7	91.—	**19.—**	**15.7**	57.8	46.5
	(±2.1) (±3.5)	(±1.1)	(±1.7)	(±1.5)	(±2.6)	(±2.6)
C:	12.6 : 76.2 : 9.— : 2.2	92.—	**22.8**	18.3	58.5	50.—
	(±3.—) (±2.4)	(±1.7)	(±3.8)	(±3.3)	(±3.4)	(±3.3)
D:	11.2 : 76.9 : 8.9 : 3.—	88.3	**20.8**	27.5	50.8	45.—
	(±1.4) (±2.3)	(±2.2)	(±3.2)	(±4.—)	(±3.5)	(±3.1)

Vermeerdering van bemesting geeft kwaliteit-verbetering, terwijl de Z. A. het blad minder gevlekt maakt.
De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

Proefveld Balong.

1ste oogst, op tijd afgerist:

Bem.	Minjak-sortatie: Gez. : m : M : MM	% 1ste Lengte	% Superieur	% Gevl.	% Br. v.	% Helder
A:	11.2 : 85.3 : 3.2 : 0.3	92.8	51.—	26.2	44.8	63.2
	(±1.1) (±1.5)	(±1.9)	(±4.7)	(±4.5)	(±3.9)	(±4.4)
B:	10.6 : 85.3 : 3.9 : 0.2	93.1	55.1	25.2	48.—	61.7
	(±1.2) (±1.4)	(±2.5)	(±5.2)	(±5.3)	(±4.3)	(±3.8)
C:	9.5 : 86.— : 4.2 : 0.3	95.—	58.8	18.8	50.—	69.—
	(±1.7) (±1.5)	(±1.7)	(±4.9)	(±2.1)	(±4.1)	(±2.2)
D:	12.7 : 81.6 : 5.— 0.7	93.5	46.9	30.5	41.2	60.5
	(±2.7) (±2.3)	(±1.9)	(±5.8)	(±6.7)	(±4.4)	(±6.1)

Alle verschillen zijn hierbij niet betrouwbaar.

dezelfde dagoogst, 10 dagen later afgerist:

A:	15.4 : 81.6 : 3.— : —.—	**86.2**	39.8	31.3	39.8	57.5
	(±2.1) (±1.1)	(±2.4)	(±3.9)	(±4.4)	(±2.3)	(±3.9)
B:	12.3 : 81.5 : 5.7 : 0.5	92.7	43.5	27.2	44.5	59.8
	(±1.1) (±2.4)	(±1.1)	(±6.2)	(±5.8)	(±4.5)	(±4.6)
C:	12.5 : 82.2 : 4.3 : 1.—	**94.6**	48.9	23.2	45.3	65.2
	(±2.5) (±1.7)	(±1.9)	(±4.3)	(±1.2)	(±2.4)	(±0.7)
D:	12.9 : 82.7 : 4.2 : 0.2	90.5	35.8	30.4	36.3	56.8
	(±1.9) (±1.5)	(±1.8)	(±2.9)	(±4.4)	(±3.7)	(±4.9)

Kunstmest-bijbemesting geeft verbetering in de bladontwikkeling. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.

i. Het voorkomen van spikkel, loodsvlekken en veldschimmel:

De weinige gegevens waarover we beschikken, maken een algemeene conclusie moeilijk.

We meenen evenwel onder voorbehoud te mogen zeggen, daar waar de betreffende onderzoekingen nog in gang zijn, dat tusschen deze factoren en de bemesting met kunstmest geen belangrijk verband zal bestaan, mits geen verandering wordt gebracht in het rijpheids-stadium, waarop door de Onderneming geoogst wordt.

k. De brandbaarheid van het product.

De „gloeiduur" gaat door de bemesting met Zwavelzure ammonia, voor zoover we daarover kunnen oordeelen, niet merkbaar achteruit, althans niet bij een toediening van 6 gr. per plant. Het zou mogelijk kunnen zijn, dat een sterke vergrooting van deze hoeveelheid wel invloed kon uitoefenen, omdat bij een verdubbeling dier portie, (tot 12 gr. p. plant) ook wel eens een achteruitgang in de kwaliteit werd geconstateerd. [1])

8. *De toepassing van groote hoeveelheden kunstmest:*

Met uitzondering van een paar gevallen werden de opbrengst, bladlengte, kwaliteit en kleur van het product niet bevoordeeld door met de bemesting boven 6 gr. Z. A. en eventueel boven 3 gr. D. S. P. te gaan.

In een paar gevallen gaf de vergrooting van de hoeveelheid kunstmest per plant een achteruitgang, d. w. z. het product werd duidelijk minder van kwaliteit en helderheid.

Ten opzichte van het gebruik van groote hoeveelheden kunstmest, (meer dan 6 gr. Z. A. + 3 gr. D. S. P.), moet dus zeker voorzichtigheid betracht worden, indien de aanplant een voorbemesting met organischen mest heeft ontvangen.

Het streven in de toekomst zal m. i. moeten zijn, te zoeken naar de minima voor hoeveelheden per plant toe te dienen, op de verschillende ondernemings-gronden, vooral indien er veranderingen komen in de per bouw gegeven hoeveelheid organischen mest en de samenstelling daarvan, door het hooger stellen van de eischen bij den aankoop. *Niet-bemeste contrôle-bageans op bemeste tuinen verdienen dus steeds warme aanbeveling.*

---

[1]) De gegevens van jarenlang voortgezette onderzoekingen omtrent den gloeiduur van het product, zullen binnenkort in een mededeeling verschijnen.

We moeten evenwel aannemen, dat, daar waar onze proefvelden gelegen waren op de meest uiteenloopende grondsoorten van tuinen, met organischen mest van zeer uiteenloopende samenstelling bemest, er niet veel kans bestaat op gevaar voor kwaliteit en kleur bij een toepassing van als maximum 6 gr. Z. A. (eventueel + 3 gr. D. S. P.), daar waar dit voor de opbrengst noodig blijkt te zijn, *indien althans niet, zonder voorafgaande nauwkeurige oogstproeven, wordt overgegaan tot verandering der oogsttjonto's op een onderneming die tot kunstmest-bijbemesting overgaat.*

Samenvatting C.

Overzicht van de resultaten der proefvelden, over de mogelijkheid van het vervangen van organischen mest door andere meststoffen, op verschillende grondsoorten aangelegd gedurende de jaren 1903 - 1924.

Inleiding:

In de samenvatting A, bl. 18, werd de invloed besproken van den in de Vorstenlanden gebruikelijken organischen mest op de ontwikkeling van het cultuurgewas. Ter plaatse werd een beschouwing gegeven over de samenstelling van dezen mest, terwijl daar tevens met een enkel woord werd aangegeven, welke nuttige werkingen men ervan verwachten mag voor den bouwkruin. Ook werd reeds vermeld, dat de organische mest een infectie in den aanplant kan teweegbrengen met Phytophthora Nicotianae, de Haan, de voor de tabak zoo schadelijke schimmel. Deze schimmel is de veroorzaker van de in de Vorstenlanden voorkomende „lanasziekte". Over de verschijnselen van deze ziekte behoeft hier niet te worden uitgeweid, maar kan gevoegelijk verwezen worden naar de diverse publicaties van ons Proefstation o.a. naar No. I-1913, XXIX-1917, XXXVIII-1919, XXXIX-1919, XL-1919, en XLIII-1920.

In verband met de enorme nadeelen, aan de productiviteit van onze gronden door deze ziekte toegebracht, werden reeds vanaf het begin der onderzoekingen in de Vorstenlanden, pogingen in het werk gesteld deze schade te beperken. Men heeft dit langs verschillende wegen trachten te bereiken, o. a. door ontsmetting

van den geïnfecteerden mest, door chemicaliën; door het toedienen van den mest in de sawah aan de tabak voorafgaande; door het selecteeren van een tegen Phytophthora-Nicotianae weerstandskrachtig tabaksras; door bestrijding van de in den aanplant uitgebroken ziekte; door te zoeken naar eene, den organischen mest vervangende meststof; door het verbranden der na den oogst uitgetrokken stronken, enz. enz.

In 1910 werd op tuin MERBOONG op de Onderneming Gajamprit, Proefveld M. de uitwerking van een „dessamest'' nagegaan, door vergelijking van: *b* dessamest + 3 gr. Z. A. + 1½ gr. D. S. P. + 1½ gr. Z. K. met: *c* zonder dessamest + 3 gr. Z. A. + 1½ gr. D. S. P. + 1½ gr. Z. K. (Zie Tabel III No. 21). De niet met dessamest bemeste perceelen brachten gemiddeld 20% minder op dan de wel ermede bemesten, niettegenstaande de volledige kunstmest-toevoeging. De gebruikte organische mest behoorde tot de minderwaardige groep van „dessa-äarde''.

In latere jaren werd het vraagstuk van vervanging van den organischen mest op een wisselend groot aantal proefvelden een onderwerp van onderzoek.

In het jaar 1911 werd door DE VRIES zonder veel succes de vervanging van dessamest door katjang-boengkil en door vleermuizenmest beproefd, terwijl in dat jaar tevens werd nagegaan of stalmest beter uitwerking had dan dessamest. Ook melassestroop werd toen aan een vergelijking met dessamest onderworpen, zonder succes evenwel.

DE VRIES schrijft o. a. in Med. II-1913, op bl. 5:

„Het zou in vele gevallen van voordeel zijn, als men een vervanger had van den dessamest, n. l. op tuinen waar men bang is voor een infectie met Phytophthora-sporen uit de dessa'', en verderop:

„Bij één van de drie proefvelden (H) is de boengkil-opbrengst dan ook duidelijk minder gebleven, maar bij de twee anderen hebben de boengkil-vakken de anderen later weer grootendeels ingehaald''.

Op bl. 6 schrijft hij:

„Nu is een vergelijking altijd moeilijk bij meststoffen met een dergelijke gecompliceerde uitwerking als dessamest en boengkil, die tegelijkertijd stikstofmest, organische mest, grondverbeteraar enz. zijn.

Wanneer men één van deze factoren voor de vergelijking in beide gevallen gelijk maakt, worden de anderen zeer ongelijk."

In het laatstgenoemde feit zit bij vergelijking van twee uiteenloopende meststoffen als dessamest versus boengkil, dessamest versus kunstmest, dessamest versus anderen organischen mest,- in casu groenbemesting,- de groote moeilijkheid opgesloten.

We kunnen met proeven, loopende over een paar jaren, de uitwerking op den langen duur, niet nagaan. Daaruit kunnen we niet bepalen, in hoeverre het voedsel-kapitaal in den bodem vermindert, omdat we den grens niet kennen, waarbij een bepaald element in het minimum gaat verkeeren. Dit laatste zullen we eerst dan bemerken, wanneer de grens overschreden is.

In verband hiermede werden in 1916 en 1917 door samensteller dezes, proefvelden aangelegd op verschillende ondernemingen op uiteenloopende grondsoorten, (Zie Med. XXXII-1917) ten einde de eventueele nawerking van dessamest en stalmest in cijfers vast te kunnen leggen, na verloop van een groot aantal jaren.

In Med. XX-1915, werd door de Vries nog een mogelijkheid aangegeven om den geïnfecteerden organischen mest te benutten voor den aanplant.

Hij wijst n. l. op bl. 46 op het volgende:

„Het gevaar van infectie door dessamest zou men misschien op een andere wijze kunnen ontgaan n. l. door de dessamest na afloop van den tabaksoogst te geven. Grondverbetering enz. konden dan vermoedelijk dezelfde blijven, en door de drie volgende rijstoogsten zou de kracht van de infectie op de daarna volgende tabaksoogst wel grootendeels gebroken zijn. Een proef over deze kwestie 's op Gantiwarno, is ontworpen maar nog niet begonnen."

In 1919 werd op tuin Damaran, op de Onderneming Gajamprit, proefveld G. 1-32, een dergelijke proef ingezet. (Zie Med. L-1924, bl. 18 e. v.).

De in de sawah ondergebrachte mest, gaf minder ziekte in den aanplant dan de aan de tabak voorafgaande bemesting.

De opbrengst-cijfers per boom, welke door het optreden van zeer veel ziekte in den aanplant minder nauwkeurig werden dan wel gewenscht was, wezen uit dat het toedienen in de sawah (bij deze proef aan de tabak voorafgaande) geen uitwerking had

op de productie-cijfers van de tabak, terwijl de vóór het planten gegeven stalmest een duidelijk gunstige uitwerking vertoonde. Steller dezes schreef daarover in Med. L-1924 op bl. 23:

„M. a. w. de in de sawah ondergebrachte mest is weggegooid geld geweest, voor zoover aangaat de directe bemestingswaarde voor den tabaks-aanplant, in verband met de ontwikkeling daarvan. Gewoonlijk wordt bij bemesting met stalmest niet alleen gedacht aan een directe waarde daarvan als voedingsstof, maar ook denkt men daarbij aan den mest als grondverbeteraar. In hoeverre de in de sawah geworpen mest aan grondverbetering kan deelnemen is niet te zeggen, maar dit zou met permanente proefvelden moeten worden nagegaan."

In 1920 werden de in 1916 en 1917 aangelegde proefvelden door Bartels overgenomen voor zijn uitgebreid onderzoek omtrent het vervangen van den dessamest of stalmest door andere meststoffen.

Bij deze proeven was het dus de bedoeling over een groot aantal jaren, de nawerking van de verschillende vervangers en van den organischen mest na te gaan op de uiteenloopende grondsoorten, voorkomend in de Vorstenlanden.

Door hem werden in de eerste plaats verschillende boengkil-soorten beproefd als vervangers voor stalmest. [1]) (Zie Med. LI-1924). In zijn overzicht der resultaten, op bl. 134, schrijft Bartels:

„Op alle proefvelden van het jaar 1920, bleken de toen gebezigde boengkil-soorten goed te voldoen."

De ontwikkeling van den aanplant was op het oog af beoordeeld *nergens* achter bij die der daarbij behoorende stalmest-perceelen (met 16 M^3 per bouw!).

Dit feit vond bevestiging bij de *sortatie volgens bladlengte* van het bereide product. (30 × werd een betere, 18 × een minder goede ontwikkeling van de bladlengte geconstateerd dan bij den stalmest.) Boengkil behoefde niet met stalmest bij wijze van entmateriaal vermengd te worden, ter bevordering van een snellere omzetting. Bij toediening vóór het planten, moet acht gegeven worden op innige menging der meststoffen met den omringenden

[1]) „Stalmest" wordt hier door Bartels als verzamelnaam gebruikt voor de verschillende organische mesten.

grond. De boengkils behooren toegediend te worden in fijn verdeelden toestand, ten einde snelle en volledige omzetting in den grond te bevorderen.

De *kwaliteit van het product* was in 31 gevallen beter, in 17 gevallen minder goed dan bij stalmest.

De *kleur van het product* kan op een enkele grondsoort en onder bepaalde omstandigheden een ietwat donkerder product veroorzaken. (speciaal op lichtere grondsoorten).

Op alle proefvelden dooreen gerekend, werd in 26 gevallen een helderder, in 29 gevallen een donkerder product geconstateerd. Tusschen de gebruikte boengkils onderling,- beproefd werden kedelé-kopra,-gemengde katjang en kapok- (50 % + 50 %), kapok- en djarakboengkil-, werden geen practisch waardevolle verschillen geconstateerd.

Deze resultaten in 1920 gevonden, erlangden, in groote trekken beschouwd, bevestiging in 1921 en 1922.

Bl. 136 schrijft Bartels over de nawerking van boengkils en stalmest;

„Toont de boengkil zich dus als éénjarige vervanger van dessamest [1]) zeer geschikt, toegepast op een grond die gedurende 2 voorgaande jaren verstoken is gebleven van dessa-äarde [1]), staat zij achter bij de laatste meststof. Deze schijnt veel beter in staat te zijn, om- bij de gebezigde hoeveelheden, (proefveld K. 1921)- gemelde achterstand in te halen.”

In de tweede plaats werd door Bartels nagegaan in hoeverre de organische mest vervangen zou kunnen worden door een bemesting met kunstmest.

Zooals hiervoor reeds werd medegedeeld waren, in de jaren vanaf 1910, verscheidene proefvelden opgezet op uiteenloopende grondsoorten om de mogelijkheid van vervanging door kunstmest na te gaan en wel met wisselend succes.

De algemeene indruk dier proefvelden was, dat,- bij de daarbij gebruikte hoeveelheden dessamest, respectievelijk stalmest-, de voorbemesting met organischen mest uit de dessa, niet zou kunnen worden vervangen door kunstmest.

---

[1]) „dessamest” en „dessa-äarde” worden hier door Bartels als verzamelnamen gebruikt voor alle uit de dessa opgekochte organische mesten.

Onder die proefvelden waren er enkelen, waarbij alleen Z. A. werd beproefd als vervanger, maar ook verschillende, waarbij van combinaties van Z. A. met D. S. P. en soms ook met Z. K. werd gebruik gemaakt (Men zie hiertoe de bijgaande Tabel III).

Speciaal op lichte grondsoorten, van BOELOES en KEMOEDHO, bleek de daarbij gegeven hoeveelheid organische mest van enorm groot belang te zijn. De bovendien gegeven kunstmest-bijbemesting had daarbij nog een zeer gunstige uitwerking. Maar ook op zwaarderen grond van GAJAMPRIT bleek vervanging door den kunstmest aanleiding te kunnen geven tot een minder goede ontwikkeling.

Ook daar gaf bijbemesting met kunstmest een rendabele toename in de productie. Op zwaren grond van TEMOELOES bleek dat stalmest vervangen zou kunnen worden door Z. A. alleen. (Men zie hiertoe de Med. XLI, bl. 51, L, bl. 34. e.v., Proefstation voor Tabak V, bl. 58, XXXII, bl. 63. en XLI, bl. 33 e.v.).

BARTELS schrijft over de vervanging van organischen mest door kunstmest in Med. LI, op bl. 136 o. a.

dat Z. A. gebezigd in hoeveelheden van 6 gr. per plant in *bijna* alle opzichten de dessa-äarde [1]) (16 M^3 per bouw !) gedurende 1 à 3 jaren, bleek te kunnen vervangen. Een enkele grondsoort leent er zich blijkbaar geheel niet toe, om bij gebruik van uitsluitend Z. A. een goed ontwikkeld product op te leveren (proefvelden F. en K. 1921). Het schijnt dat deze grondsoorten geen voldoende hoeveelheid opneembaar fosforzuur bevatten, althans bij toevoeging van 3 - 6 gr. D. S. P. was het resultaat dadelijk beter, zelfs zeer goed te noemen. Z. A. alleen gegeven, geeft z. i. het groote nadeel dat het *in het lagere blad* nog gebrekkig werkt op de bladlengteontwikkeling (zie alle proefvelden van 1921).

Dit gebrekkige werken van Z. A. alleen, als vervanger van dessamest [1]) geldt niet met betrekking tot de kwaliteit. Hierbij is wel degelijk de goede uitwerking op het lagere blad merkbaar. Het is niet onwaarschijnlijk, dat het blad zich daar wel reeds als gevolg van de Z. A. *in de breedte* heeft ontwikkeld.

De proeven van BARTELS gaven dus, over het algemeen beschouwd, een anderen uitslag dan de voorgaande onderzoekingen, (met uitzondering van TEMOELOES op zwaren grond) wat aangaat

1) „dessamest" en „dessa-äarde" worden hier door Bartels als verzamelnamen gebruikt voor alle uit de dessa opgekochte organische mesten.

de uitwerking op den eerstvolgenden tabaksoogst. Hierbij moet in het oog gehouden worden, dat er in vroegere jaren grootere hoeveelheden van den organischen mest per bouw werden gegeven, (24 M^3 en meer) dan hij gebruikte.

Thans, in 1927, kunnen we daaraan toevoegen, dat ook op den langeren duur (4-5 jaren) geen bepaald nadeelige invloed werd geconstateerd van het weglaten van organischen mest, bij vervanging door kunstmest.

Op één der oudste permanente proefvelden werd in de campagne 1925/26 (d.i. na 8 jaren) een vermindering gevonden op de kunstmest-perceelen ten opzichte van de permanent met organischen mest bemeste vakken.

Daar waar de andere proefvelden dit beeld niet opleverden, bestaat er nog de kans van toevalswerking.

De permanente proefvelden, waarop de nawerking van organischen mest werd nagegaan, gaven te zien dat een combinatie van Z. A. + D. S. P., in vergelijking met permanent organischen mest, zeer goede resultaten gaf, niettegenstaande er een duidelijke nawerking na 3 campagnes, (of 6 jaren) zichtbaar was na de toediening van den organischen mest.

De resultaten zouden kloppen met die van jarenlange onderzoekingen aan het Proefstation te Rothamsted verricht omtrent hetzelfde onderwerp over een gelijklange periode.

De combinatie van Z. A. met D. S. P., als vervanger gegeven van organischen mest, bleek een belangrijk voordeel te bieden boven Z. A. alleen gegeven.

Dit was een minder te verwachten resultaat, daar waar bekend was, hoe rijk over het algemeen de Vorstenlandsche gronden aan opneembaar fosforzuur zijn. Bij een bemesting met organischen mest werd op de vroegere proefvelden de uitwerking van D. S. P.-bijgave slechts in zeer enkele gevallen rendabel bevonden. (Bandjar Ardjo, Kemoedho, Pandan Siemping, Gemampir, zanderige grondsoorten, werden als uitzonderingsgevallen genoemd in onze Mededeelingen).

Het betrekkelijk versche Merapi-materiaal is zeer fosforzuurrijk; niettegenstaande dit, bleek de uitwerking van D. S. P. duidelijk, indien geen organische mest werd toegediend. Nu worden met dezen mest vrij groote hoeveelheden P_2O_5 toegevoegd; ($\pm$ 0. 35%, op

luchtdroge stof berekend $= \pm 25$ Kgr. per bouw bij een toediening van 16 M^3 luchtdroog ingeklonken mest of $\pm$ 1.5 gr. P_2O_5 per plant (= 4 gr. D. S. P. ?). Het is dus zeer goed denkbaar dat, niettegenstaande de groote hoeveelheden fosforzuur in den grond, door het weglaten van den organischen mest het minimum voor P_2O_5 bereikt wordt.

Het groote voordeel aan de toediening van D. S. P. boven Z. A. bij vervanging van organischen mest verbonden, is volgens BARTELS, dat de aanplant zich, vooral in den aanvang der groeiperiode, beter ontwikkelt, niettegenstaande het uitblijven der regens. Het maakt den indruk alsof bij toevoeging van D. S. P. de planten gemakkelijker in staat zijn de stikstof uit de Z. A. te consumeeren, zonder dat er daarbij sprake is van een in het minimum verkeeren van het fosforzuur. Of dit een werkelijk voordeel is, zal afhankelijk zijn, in verband met het oprijpen van het oogstbare blad, van den tijd waarop de regens doorkomen. Dit is met proeven niet na te gaan, de practische ondervindingen zullen hier uitspraak moeten doen. Vooral omdat de totaalopbrengst der Z. A.-perceelen, vergeleken met die met de combinatie-bemesting, geen nadeel in een bepaalde richting te zien geeft.

Tegenover het eerder opnemen van de stikstof bij het geven van de combinatie Z. A. + D. S. P., waardoor het lagere blad speciaal profiteert van den mest, staat n. l. dat Z. A. alleen, in het hoogere voetblad en middenblad den achterstand tegenover de combinatie ruimschoots inhaalt. BARTELS schrijft hierover dan ook in Med. LI. op bl. 138:

„Het is daarom aanbevelingswaard, dat een onderneming, die er toe overgaat uitsluitend kunstmest te bezigen op min of meer groote schaal, op dezelfde tuin (en) waar deze bemesting gebezigd wordt, beide werkwijzen naast elkaar probeert.

Liefst worde op elken tuin bovendien een proefveldje aangelegd op de door het Proefstation gevolgde methode van vakken-indeeling. Slechts op deze manier is het doenlijk, om een eenigszins nauwkeurig oordeel te kunnen vellen. Het is een vereischte om bij een dergelijke ingrijpende kwestie met de uiterste omzichtigheid te werk te gaan, (men leze het geschrevene op bl. 88, 89 en 90 van Med. LI).

Het Proefstation heeft zelf reeds proeven opgezet over de vraag: Combinatie of Z. A. alleen. Uit den aard der zaak kunnen geheel door het Proefstation geleide proeven echter alleen globaal

aangeven, welke weg gevolgd moet worden. DE VRIES schrijft reeds in Med. XX bl. 38:

„Bemesting-proeven zijn alleen van locaal belang.''

Samenvatting der resultaten van de proefvelden.

In de Inleiding is reeds gewezen op de groote moeilijkheden, welke voor den dag komen bij een vergelijking van meststoffen, die niet alleen van elkaar afwijken wat aangaat de hoeveelheden voedingsstof, maar ook nog verschillen vertoonen in algeheele samenstelling.

Zoodra één der factoren, waaraan de vergeleken meststoffen hun bemestingswaarde te danken hebben, gelijk wordt gekozen, wijken ze in alle andere opzichten van elkaar af.

Om een voorbeeld te noemen. Wanneer we stikstof uit organischen mest en Zwavelzure ammonia willen gaan vergelijken, kunnen we daarbij bijv. aannemen, dat de stikstof uit organischen mest $^1/_3$ van de bemestingswaarde heeft van die uit Z.A.; afgaande op de vóór het uitstrooien genomen monsters en de daarvan afkomstige analyse-cijfers, kunnen we de hoeveelheid stikstof, per plant gegeven, gelijkwaardig maken aan die van bijv. 6 gr. Z. A. per plant.

Maar nu is daarmede de vergelijking nog niet geheel juist. Indien de grond van het proefterrein naast stikstof-gebrek bijv. ook behoefte heeft aan bemesting met humus-bestanddeelen (in verband met het bindend vermogen, de bewerkbaarheid, drainage, luchtcirculatie, het bacteriën-leven enz. enz.) zal de vergelijking ten eenenmale op een foutieve grondslag berusten.

Meerdere voorbeelden van bovenstaande feiten zouden kunnen worden gereleveerd.

Bij een vergelijking van twee zóó uiteenloopende meststoffen als organische mest versus boengkil, organische mest versus kunstmest, treden dus allerlei factoren in werking, welke ieder voor zich beteekenis hebben voor onzen bouwkruin, maar van wier gunstigste onderlinge verhouding we feitelijk niets afweten met betrekking tot de betreffende grondsoort. Pas na zeer nauwkeurige proefnemingen, over een zeer groot aantal jaren loopende, kunnen we daarover misschien een oordeel vellen.

Ook hierbij moet dus in het oog gehouden worden:

„Bemestingsproeven zijn slechts van locaal belang”.

Bij den opzet van proeven omtrent het vervangen van den organischen mest door andere meststoffen, waarbij speciaal het lanasvraagstuk den doorslag gaf, werden deze moeilijkheden dan ook wel degelijk door ons onder het oog gezien, en werden bij onze beschouwingen dus vele bezwaren gevoeld, zonder dat we deze konden ondervangen, althans niet zooals we dat wel zouden gewenscht hebben.

Daar waar we wisten welke moeilijkheden in den weg gelegd werden door de verschillen in de bodem-gesteldheid in algemeenen zin beschouwd, was ons streven:

Zooveel mogelijk proefvelden op afwijkende grondsoorten aan te leggen.

Daar waar we geen antwoord konden geven op de vraag of er niettegenstaande een regelmatige bevloeiïng, op den langen duur een tekort zou kunnen ontstaan in het voedingskapitaal in den grond, speciaal daarbij denkende aan den humus, was ons streven:

De proefvelden over vele jaren achtereen door te zetten op dezelfde terreingedeelten.

Tevens gaf dit een vergelijking van verschillende jaren met de daarin voorkomen afwijkingen in klimatologische omstandigheden.

Daar waar we niet op de hoogte waren van de verschillende bemestingswaarde van de vele soorten van organischen mest, met zeer uiteenloopende samenstelling, werd voor zoover dit mogelijk was:

Door analyse van de monsters de bemestingswaarde van de gebruikte mesten vastgelegd.

Aangezien de onderzoekingen omtrent vervangen van den organischen mest eerst gedurende een klein aantal jaren werden voortgezet, is het niet mogelijk in alle opzichten thans reeds een vergelijkende recapitulatie te geven, daartoe is het vergelijkingsmateriaal nog te klein.

Van een gedeelte der proefvelden werd van de gebruikte organische meststoffen geen monster geanalyseerd. Van de anderen loopen de analyse-cijfers zeer sterk uiteen, indien we proefveld voor proefveld en ook jaar voor jaar vergelijken.

De per bouw gegeven hoeveelheden organische mest varieeren zeer sterk in verband met het op de betreffende onderneming gebruikelijke quantum, enz. enz. (Zie de inleiding van samenvatting A).

Daar waar het gewenscht was thans reeds een overzicht te geven van den stand van het vraagstuk, heeft samensteller dezes dan ook gemeend van de finesses af te moeten zien en alleen de hoofdzaken op den voorgrond te schuiven.

In Tabel III werden alle noodige gegevens zoo uitvoerig mogelijk bijeengevoegd, eventueel ook voor later volgende meer uitgebreide recapitulaties.

Bij de bespreking van de vervanging van den organischen mest konden nog niet genoemd worden de proefvelden omtrent het gebruiken van „stroomest".

Deze biedt alle voordeelen van een humus- en stikstofrijken, goed broeienden organischen mest, zonder de bezwaren te hebben van „lanas-infectie".

Deze onderzoekingen van d'ANGREMOND zijn nog niet zoover gevorderd, dat tot publicatie der gegevens kan worden overgegaan, Wel kan hier vermeld worden, dat de resultaten tot nog toe bevredigend mogen worden genoemd.

Als hoofd-onderwerpen treden bij de proeven omtrent vervanging van organischen mest op den voorgrond:

Vervanging van den organischen mest (verschillende hoeveelheden van dessa-äarde, dessamest en stalmest, en van organischen mest van onbekende samenstelling) door:

1. boengkil. (verschillende hoeveelheden en van verschillende samenstelling)
2. vleermuizenmest. (verschillende hoeveelheden en van verschillende samenstelling)
3. suikerstroop. (melasse)
4. zwavelzure ammonia. (verschillende hoeveelheden)
5. zwavelzure ammonia en superfosfaat. (verschillende hoeveelheden, van verschillende menging)

---

1. *De invloed van het vervangen van organischen mest door boengkils:*

a. *De opbrengst:*

Van de 29 gevallen van vergelijking werd in 26 gevallen de opbrengst per boom niet bepaald, of waren de cijfers onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 3 gevallen was in 2 gevallen de opbrengstvermeerdering door het vervangen > 10% en in 1 geval werd geen verschil gevonden.

b. De stand van het gewas:

Van de 29 gevallen van vergelijking werden in 16 gevallen geen verschillen in de ontwikkeling van het gewas te velde bepaald of waren ze onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 13 gevallen werd in 3 gevallen een voordeel geconstateerd, aan het vervangen verbonden, in 6 gevallen werd geen verschil opgemerkt, terwijl in 6 gevallen de ontwikkeling op de met boengkil bemeste perceelen minder goed was.

c. De bladlengte:

Van de 29 gevallen van vergelijking werden in 6 gevallen geen bladlengte-metingen uitgevoerd of waren de resultaten onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 23 gevallen gaf de vervanging door boengkils in 8 gevallen een verbetering, in 8 gevallen werd geen verschil gevonden, terwijl in 7 gevallen een nadeel werd geconstateerd.

---

d. De kwaliteit:

Van de 29 gevallen van vergelijking werden in 6 gevallen geen sortaties op kwaliteit uitgevoerd of waren de cijfers onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 23 gevallen werd in 11 gevallen een voordeel, aan de vervanging verbonden, geconstateerd, in 9 gevallen werd geen verschil opgemerkt, terwijl in 3 gevallen de boengkil in het nadeel was.

---

e. De kleur:

% *Helder.*

Van de 29 gevallen van vergelijking werd in 5 gevallen de invloed op de helderheid niet bepaald of waren resultaten onbruikbaar door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 24 gevallen werd de tabak in 4 gevallen helderder, in 13 gevallen werd geen verschil gevonden, terwijl in 7 gevallen het product donkerder werd.

% *Vaal.*

Van de 29 gevallen van vergelijking werd in 5 gevallen de invloed op het percentage vaal niet bepaald of waren de resultaten onbruikbaar.

Van de resteerende 24 gevallen werd de tabak in 5 gevallen valer van tint, in 17 gevallen werd geen verschil geconstateerd en in 2 gevallen werd het product minder vaal.

Résumeerende zouden we dus, het kleine aantal proefvelden in aanmerking nemende, kunnen zeggen, dat aan het vervangen van den organischen mest door boengkils met betrekking tot de blad-ontwikkeling geen opmerkelijk voordeel, maar ook geen bepaald nadeel werd geconstateerd.

De kwaliteit werd verbeterd, terwijl boengkil, (meer speciaal op lichtere gronden evenwel), de neiging had een donkerder product op te leveren, hetgeen zeer zeker als een groot nadeel moet worden aangemerkt.

---

2. *De invloed van het vervangen van organischen mest door vleermuizenmest.*

Daar waar vleermuizenmest wat samenstelling en kansen op vervalsching aangaat, behoort tot de „onzekere" meststoffen, verdient hij geen aanbeveling. Bovendien zal de omzetting langzaam plaats hebben en zal dus ook om die reden deze mest tot de voor tabak ongeschikte bemestingsmiddelen behooren.

Het aantal proefvelden, in het geheel 6, is klein, het is dan ook moeilijk een oordeel uit te spreken.

Opvallend is het evenwel dat we in geen enkel geval een voordeel konden aantoonen met betrekking tot den stand op het veld, de bladlengte en de kwalitieit.

De opbrengst was in één geval „zeer voldoende" vergeleken met organischen mest, terwijl de helderheid van het product in twee gevallen duidelijk grooter was.

---

3. *De invloed van het vervangen van organischen mest door suikerstroop. (melasse)*

Daar waar in de suikerriet-cultuur van dit bemestingsmiddel zoovele goede voorbeelden bekend waren, werden ook hieromtrent een zestal proefvelden opgezet.

De ontwikkeling was in al die gevallen zeer slecht, de stroop gaf aanleiding tot groei-stagnatie. In het eenige geval waarin opbrengsten werden bepaald, was het nadeel aan de zijde van de melasse.

---

4. *De invloed van het vervangen van organischen mest door Zwavelzure ammonia.*

Van de 228 proefvelden op bemestingsgebied in den loop der jaren 1903-1924 aangelegd, konden er 49 voor deze samenvatting worden gebruikt.

a. De opbrengst:

Hieromtrent kan, door het ontbreken van proefvelden, waarbij de boom-opbrengst bepaald werd, niets gemeld worden.

---

b. De stand van het gewas:

Van de 49 proefvelden omtrent dit onderwerp aangelegd, werd in 20 gevallen geen schatting gehouden, dan wel waren de resultaten onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de resteerende 29 gevallen werd in 8 gevallen een verbetering in den stand van het gewas geconstateerd door den organischen mest te vervangen door Z. A.; in 7 gevallen was er geen verschil, in 14 gevallen was Z. A. in het nadeel. [1])

---

c. De bladlengte:

Van de 49 proefvelden werd in 17 gevallen afgezien van bladlengte-metingen, of waren de resultaten onbetrouwbaar door terreinfouten en dergelijken.

Van de 32 resteerenden werd in 13 gevallen een voordeel geconstateerd, in 12 gevallen was er geen verschil, terwijl in 7 gevallen de Z. A. in het nadeel was tegenover organischen mest.

---

1) Een gedeelte dier proefvelden werd aangelegd in de jaren toen op de Ondernemingen grootere hoeveelheden organischen mest werden gebezigd dan thans gebruikelijk zijn.

d. De kwaliteit:

Van de 49 proefvelden werd in 16 gevallen afgezien van kwaliteit-sortatie, dan wel waren de resultaten onbetrouwbaar door terreinfouten en dergelijken.

Van de 33 resteerenden werd in 16 gevallen de kwaliteit bevoordeeld door de vervanging van den organischen mest door Z. A.; in 11 gevallen werden geen verschillen gevonden, terwijl in 6 gevallen de Z. A. in het nadeel was.

---

e. De kleur:

% Helder:

Van de 49 proefvelden werd in 23 gevallen geen sortatie op helderheid gehouden, dan wel waren de resultaten niet bruikbaar.

Van de 26 resteerenden werd de helderheid bevoordeeld in 6 gevallen, werden er geen verschillen gevonden in 18 gevallen en was de Z. A. in 12 gevallen in het nadeel.

% Vaal:

Van de 49 proefvelden werd in 20 gevallen geen sortatie op het percentage vaal gehouden, dan wel waren de resultaten onbruikbaar.

Van de 29 resteerenden werd de tabak in 9 gevallen valer bij het vervangen van organischen mest door Z. A., in 16 gevallen werd geen verschil geconstateerd, terwijl in 4 gevallen het percentage vaal achteruitging.

Résumeerende zouden we kunnen zeggen dat het vervangen van organischen mest door Z. A. alleen, plaatselijk aanleiding zal kunnen geven tot een minder goeden stand op het veld. We zullen bij onze overwegingen, gezien het over het algemeen voorkomende stikstofgebrek in den Vorstenlandschen cultuurbodem, rekening moeten houden met een goede samenstelling van den organischen mest. Daardoor zal, in verband met de groote hoeveelheden mest welke per bouw worden toegediend, aan het tekort aan stikstof en fosforzuur voldaan kunnen worden. Op bepaald fosforzuur-arme gronden en daar waar het fosforzuur-ka-

pitaal in den grond niet bovenmatig groot is, maar ook op gronden met slib-arm bevloeiïngswater, zal een tekort in het fosforzuur-gehalte door den organischen mest misschien nog juist worden gedekt, zoodat er geen minimum-toestand ontstaat. Laten we nu in die gevallen den organischen mest weg, dan zal vervanging door Z. A. alleen, niet voldoende zijn.

De vervanging door Z. A. alleen, gaf op de betreffende proefvelden aanleiding tot beter ontwikkeld product van iets betere kwaliteit, terwijl bij de kleur-sortaties geen opvallend gunstige of nadeelige gevolgen voor het product konden worden aangetoond.

---

5. *De invloed van het vervangen van organischen mest door een mengsel van Zwavelzure ammonia en Superfosfaat.*

Het bijgeven van fosforzuur was het gevolg van ondervindingen op DJOEWIRING en TEGALGONDO opgedaan. Op die proefvelden voldeed Z. A. alleen als vervanger zeer slecht, terwijl de toevoeging van D. S. P. (op DJOEWIRING zeer veel later gegeven dan de Z. A.) een enorme uitslag gaf (zie Med. LI, bl. 83).

a. De opbrengst:

We beschikken hier over te weinig gegevens om een goed gemotiveerd oordeel mogelijk te maken.

b. De stand van het gewas:

Van de 42 vergelijkingen met organischen mest, (waarbij in een paar gevallen met 4 gr. Z. A. was bijgemest), werden in 15 gevallen geen gegevens vermeld, dan wel waren de resultaten onzeker door terreinfouten en dergelijken.

Van de 27 resteerenden werd in 12 gevallen de stand van het gewas bij bemesting met Z. A. + D. S. P. gunstiger beoordeeld, in 6 gevallen waren er geen verschillen zichtbaar, terwijl in 9 gevallen de kunstmest het aflegde tegenover den organischen mest.

---

c. De bladlengte:

Van de 42 vergelijkingen werd in 9 gevallen geen bladlengtemeting uitgevoerd of waren de resultaten daarvan onbruikbaar.

Van de 33 resteerenden was de kunstmest in 16 gevallen in het voordeel, in 12 gevallen was er geen verschil, terwijl in 5 gevallen (lichtere gronden) de kunstmest in het nadeel was.

---

d. *De kwaliteit:*

Van de 42 vergelijkingen werd in 15 gevallen geen sortatie op kwaliteit uitgevoerd of waren de resultaten onbruikbaar.

Van de 27 resteerenden was de kunstmest in 13 gevallen in het voordeel, in 10 gevallen was er geen verschil, terwijl in 4 gevallen de kunstmest in het nadeel was.

---

e. *De kleur:*

% *Helder:*

Van de 42 vergelijkingen werd in 16 gevallen geen sortatie gehouden of waren de resultaten onbruikbaar.

Van de resteerende 26 gevallen werd in 9 gevallen een helderder, in 3 gevallen een donkerder tabak gevonden bij den kunstmest, terwijl we in 14 gevallen geen verschillen vonden.

% *Vaal.*

Van de 42 vergelijkingen werd in 15 gevallen geen sortatie gehouden of waren de resultaten onbruikbaar.

Van de 27 resteerenden werd de tabak in 7 gevallen valer, minder vaal in 5 gevallen, terwijl in 15 gevallen geen verschillen geconstateerd werden.

Résumeerende zouden we dus kunnen zeggen dat de vervanging van organischen mest door Z. A. + D. S. P. over het algemeen genomen ten voordeele was van den kunstmest. We zien:

een betere stand op het veld,
betere bladlengte-verhouding, (speciaal in het lagere blad)
betere kwaliteiten- verhouding, terwijl de met kunstmest bemeste tabak over het algemeen genomen helderder was, zonder dat er in het percentage vaal verschillen van belang optraden.

Het weglaten van organischen mest op den langen duur.

Voor zoover we daar thans over mogen oordeelen (1927) heeft het vervangen van organischen mest door Z. A. + D. S. P. tot nog toe geen aanwijzingen gegeven, die ons op een groot gevaar attendeerden met betrekking tot achteruitgang van de gronden door het achterwege laten van den organischen mest.

De tijd zal leeren of er bij het voedselkapitaal in den grond, niettegenstaande goed gevoerde irrigatie, een grens zal worden bereikt, waarbij de achteruitgang van dit kapitaal zoodanig zal zijn voortgeschreden, dat er een tekort in één of andere richting zal zijn ontstaan, waaronder het gewas te lijden zal hebben.

Recapitulation of the results of manuring-tests, applied tot various soils in the „Vorstenlanden'', Isle of Java, during the years 1903—1924.

In order to facilitate the general view of the subject, it is recommendable to make a diviation into three groups:

A. The effect of organic manure.
B. The effect of artificial manure in test-gardens, manured first with organic manure.
C. The influence of the replacement of organic manure by other manuring materials.

A. The influence of organic manure.

a. The yield per plant in fermented product:

Fifteen of the twenty-eight test-fields considered, showed a striking effect of organic manure (increase > $10^0/_0$).

Thirteen fields showed a less striking effect (increase = or < $10^0/_0$).

A harmful influence was nowhere to be spotted.

b. The position of the crop while on the field:

Eighty-eight test-fields were considered; in seventy-five cases a favourable influence could be stated.

Thirteen fields showed no difference of development of the crops.

A harmful influence could not be said to exist.

c. The length of the leaves:

In 82 of the 94 test-fields considered, the plants showed a distinct increase of length of the leaves; in 12 cases no differences were found; not any case could be said to show a harmful influence.

d. Quality:

In 36 of the 90 test-fields considered, a distinct increase of quality was perceptible, 45 fields remained indifferent, while 9 fields showed a distinctly harmful influence.

e. *Colour.*

$^0/_0$ *Bright:*

Eleven of the 85 fields considered, showed a brighter product, 58 remained indifferent, while in 16 cases the tobacco became darker.

$^0/_0$ *Tawny:*

21 of the 82 fields considered, showed a tawnier product, in 53 cases no differences were visible, in 8 cases the product became less tawny.

General inferences:

The application of organic manure resulted in:

1°. Increase of production per tree.
2°. Improvement of the crop-position.
3°. Enhaucement of the development of the leaves.
4°. An almost stationary quality, while
5°. The tobacco grew tawnier, without a considerable influence on its brightness.

B. The influence of artificial manure applied after organic manure.

a. The yield of the plant in the fermented product:

In 33 of the 49 test-fields considered, a striking effect could be noticed (increase $> 10^0/_0$); in 16 cases the effect was smaller (increase $=$ or $< 10^0/_0$); decrease of production did not occur.

b. The position of the crop in the field:

In 68 of the 75 cases considered, a favourable effect was perceptible on the field. Seven fields remained indifferent. An injuring effect remained out of the question.

c. The number of leaves to be gathered:

Only in some sporadic cases the number of leaves per tree could be said to have increased. But in several cases the number of leaves that could be gathered had decidedly increased.

d. The length of the leaves:

In 41 of the 46 cases considered, a favourable or even very favourable influence could be stated. Five fields remained indifferent. Nowhere the length of the product was injured.

e. Quality:

45 of the 85 test-fields considered, showed a distinct increase of quality. In 37 cases no differences worth mentioning were stated, while in 3 cases the quality became less good.

f. Colour:

$^0/_0$ *Bright:*

In 21 of the 77 cases considered, the brightness was augmented; 46 fields remained indifferent; in 10 cases the brightness of the product was decidedly injured.

$^0/_0$ *Tawny:*

29 of the 75 test-fields considered, showed a product of increased tawny colour, 38 fields remained indifferent; in 8 cases the tobacco grew less tawny.

C. The influence of the replacement of organic manure by other manuring-materials.

In connection with the fact that organic manure, bought in the villages from the natives, sometimes proved infected with „Phytophthora Nicotianae'', (causing the notorious „lanas''-disease), experiments to replace this manure have been made for a series of years.

1⁰. *Replacement by „boengkils'':*

Taking into consideration the small number of test-fields, we may say that the replacement by „boengkils'' did not show an appreciable advantage, though not a disadvantage either, with regard to the yield.

The quality, taken in general, was increased, while something of the brightness of the product got lost, though especially on a light soil.

2⁰. *Replacement by Bat-dung:*

As Bat-dung, with regard to its composition and its possibilities of adulteration, belongs to the doubtful manuring-materials, it connot be recommended.

The transmutation in the soil takes place very slowly and this too is a reason not to recommend this manure for our culture.

3°. *Replacement by molasses.*

This replacement showed a decidedly bad influence on all test-fields.

4. *Replacement by Sulphate of ammonia.*

a. *The yield per plant.*

By lack of data it is impossible to state the effect of this replacement.

b. *The position of the crop in the field:*

Eight out of the 29 test-fields considered, showed a decided increase, due to the sulphate of ammonia in contrast with organic manure. In 7 cases no differences were shown, while in 14 cases the sulphate of ammonia went to the wall.

c. *The length of the leaves:*

In 13 of the 32 test-gardens considered, the length of the leaves was favourably influenced, in 12 cases no differences were perceptible, in 7 cases organic manure proved preferable.

d. *Quality:*

16 of the 33 test-fields considered, showed an improvement of quality. In 11 cases no difference could be stated, while in 6 cases the artificial manure proved inferior to the organic manure.

e. *Colour:*

$^0/_0$ *Bright:*

The brightness was favourably influenced in 6 out of the 26 cases considered; in 12 cases the influence proved detrimental, in 18 cases no differences could be stated.

$^0/_0$ *Tawny:*

In 9 out of the 29 cases considered, an increase of the percentage of tawny was found; in 4 cases a decrease had to be stated, while in 16 cases no differences were found.

5. *Replacement by mixtures of Sulphate of ammonia and Phosphate-manure.*

a. *The yield in fermented product per plant.*

Too little material is at our disposal to give our opinon about this question.

b. *The position of the crop in the field:*

In 12 out of the 27 cases considered, the development was favourably impressed by the replacement, in 9 cases its influence was infavourable, while in 6 cases no differences could be stated.

c. *The length of the leaves:*

16 cases out of the 33 considered-especially the lower leaves-showed a favourable impression; 5 cases-especially on lighter soils-were influenced infavourably, while in 12 cases no difference could be stated.

d. *Quality:*

In 13 out of the 27 cases considered, artificial manure won the prize; in 4 cases it proved fatal, while 10 cases showed no difference.

e. *Colour:*

% *Bright.*

In 9 out of 26 cases considered, the product grew brighter, in 3 cases darker, while 14 cases showed no difference.

% *Tawny:*

In 7 out of the 27 cases considered, the tobacco grew tawnier, in 5 cases less tawny, while 15 cases remained indifferent.

The omission of organic manure in the long run.

As far as we can see now (August 1927) the replacement of organic manure by Sulphate of ammonia + Phosphate-manure is not attended with a really serious risk, as far as the decrease of soils by the omission of humus-manure is concerned during 4-5 years.

Time will teach whether the amount of nourishing-material in the soil, notwithstanding sensible irrigation, will prove limited, so that the decrease of this amount may have gone on at such a rate as to cause a lack of something or other, making the crop suffer.

Table I. Gives a survey of the abbreviations used in the accompanying tables.

Table IIa. Gives a survey of the analyses of the samples appearing in Table III of organic manure, arranged in accordance with the loss of glowing.

Table IIb. Gives a survey of the analyses of the samples of organic manure, appearing in Table III, arranged in accordance with the amount of nitrogen they contain.

Table III. Gives a chronological survey of the test-fields laid out during the years 1903 — 1924, results of which were shown in the recapitulations A, B and C.

Table IV. Gives a survey of the test-fields arranged according to the different estates and to the subject of investigation.

Table V. Gives a survey of test-fields, arranged chronologically and according to the kind of manuring-materials used:

a. Prior Manuring
b. Ulterior Manuring

TABEL I.

De voor de meststoffen gebruikte afkortingen:

Voorbemestingen:	1. Stalmest	St.
	2. Dessamest	D. M.
	3. Dessa-äarde	D. A.
	4. Katjangboengkil	K. B.
	5. Tabakszaadboengkil	T. B.
	6. Kalkstikstof	K. St.
	7. Gebluschte kalk	Ca.
	8. Vleermuizenmest	Vl.
	9. Suikerstroop. (melasse)	Str.
	10. Asch	A.
	11. Leidingslib	Sl.
	12. Rivierzand	Z.
Nabemestingen:	1. Zwavelzure ammonia	Z. A.
	2. Chilisalpeter	Ch. S.
	3. Ammonium-nitraat	A. N.
	4. Ureum-nitraat	U. N.
	5. Kali-salpeter	K. S.
	6. Ammophos	Amph.
	7. Guano	G.
	8. Peruguano	P. G.
	9. Stikstof	N.
	10. Fosforzuur	P.
	11. Kali	K.
	12. Dubbelsuperfosfaat	D. S. P.
	13. Enkelsuperfosfaat	E. S. P.
	14. Zwavelzure kali	Z. K.
	15. Kaliumcarbonaat	K. C.

TABEL IIa.

Analyses van organischen mest op volgorde van het gloeiverlies gerangschikt.

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
1	498	1916	Pandan Siemping	Ngeloo	K	4.3	0.15	?	2.1	0.890
2	74	1910	Mlessen	Glagahombo	C	4.7	0.18	?	2.9	?
3	?	1911	Djiwo	Lor Djiwo	O	4.8	0.14	?	2.9	?
4	494	1916	Pandan Siemping	Pradan	I	4.9	0.15	?	1.7	0.890
5	?	1913	Mlessen	Batanggede	D	5.1	0.13	?	2.7	?
6	817	1920	Tempel	Tegalredjo		5.1	0.23	18.6	3.—	1.070
7	?	1911	Tempel	Kantongan	A	5.2	0.17	?	2.1	?
8	?	1913	Djiwo	Tegalredjo	T	5.2	0.13	?	2.9	?
9	517	1917	Mlessen	Glagahombo	A	5.2	0.23	?	?	0.840
10	604	1918	Wedi Birit	Sragoe	V	5.2	0.17	21.5	2.4	0.830
11	974	1923	Sorogedoog	Ketandan lor	GG	5.6	0.13	11.3	3.3	0.970
12	?	1911	Mlessen	Glagahombo	C	5.7	0.20	?	3.1	?
13	?	1911	Sorogedoog	Karanggede	W	5.7	0.17	?	4.3	?
14	482	1916	Boeloes	Kaliwangloe		5.7	0.17	?	2.4	1.150
15	1234	1925	Tegalgondo	Klaseman		5.7	0.18	11.—	3.5	0.860
16	522	1917	Boeloes	Gandok	Q	5.8	0.23	?	?	0.860
17	724	1919	Wedi-Birit	Sragoe		5.9	0.20	27.—	0.6	1.140
18	516	1917	Pandan Siemping	?		6.1	0.27	?	?	0.720
19	583	1918	Djoewiring	Mogok	M	6.1	0.10	?	?	1.110
20	818	1920	Mlessen	Kendal Wètan		6.1	0.29	20.5	3.1	0.890
21	523	1917	Boeloes	Genthan		6.2	0.23	?	?	0.820
22	?	1913	Tempel	Tjoengkoeh	G	6.3	0.18	?	2.6	?
23	909	1922	Boeloes	Tempoersari Kid.		6.3	0.22	16.1	1.8	0.670
24	75	1910	Mlessen	Bandoeng	D	6.4	0.19	?	4.1	?
25	485	1916	Boeloes	Kembangan	Q	6.4	0.16	?	2.1	1.060
26	1098	1924	Gantiwarno	Wètan Birin		6.4	0.22	22.2	2.6	0.720
27	71	1910	Sorogedoog	Bertjak	W	6.6	0.22	?	4.1	?
28	603	1918	Wedi-Birit	?		6.7	0.23	25.6	3.5	0.810
29	605	1918	Wedi-Birit	Wètan Birit	X	6.7	0.17	26.1	3.6	0.670
30	524	1917	Gajamprit	Gajamprit	W	6.8	0.26	?	5.8	1.030
31	811	1920	Mlessen	?		6.8	0.26	28.2	2.8	0.940
32	?	1911	Mlessen	Bandoeng	D	7.—	0.20	?	3.4	?

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op 1. dr. stof	Stikstof in % berekend op 1. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op 1. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
33	518	1917	Ketandan	Gading Koelon	D	7.—	0.19	?	?	0.860
34	?	1914	Mlessen	Bandoeng Wètan	W	7.1	0.34	?	3.6	?
35	412	1915	Gajamprit	?		7.1	0.23	?	11.1	?
36	726	1919	Wedi-Birit	Wètan Birit	A	7.2	0.18	34.3	1.8	0.940
37	68	1910	Kebon Aroem	Tegal Temon	H	7.4	0.20	?	4.—	?
38	1117	1924	Pandan Siemping	Boetoeh		7.4	0.29	22.3	3.2	0.740
39	?	1913	Bandjarardjo	Kragilan	T	7.5	0.17	?	2.2	?
40	821	1920	Kebonagoong	Podjok	F	7.5	0.16	11.9	4.—	1.160
41	490	1916	Manang	Majang		7.6	0.12	?	4.2	?
42	595	1918	Djoewiring	Mogok	H	7.6	0.13	19.4	5.2	1.160
43	708	1919	Mlessen	Glagahombo	K	7.6	0.20	12.6	1.5	1.090
44	606	1918	Boeloes	Genthan		7.7	0.27	14.3	2.1	0.990
45	966	1923	Djoewiring	Tjetokan		7.7	0.17	7.4	5.9	0.810
46	1047	1924	Djoewiring	Getas Wètan		7.7	0.18	?	?	0.830
47	81	1910	Gantiwarno	Mlese	K	7.8	0.21	?	5.3	?
48	513	1917	Djoewiring	Goemantar	M	7.8	0.26	?	?	0.810
49	528	1917	Kemoedho	Dompijong	Z	7.8	0.30	?	8.2	0.890
50	1055	1924	Djoewiring	Pépé		7.8	0.17	21.9	4.2	0.860
51	1174	1925	Kebon Aroem	Mendèn		7.8	0.27	16.8	3.2	0.800
52	692	1919	Kebon Aroem	Kidoel Pokoh	Y	7.9	0.29	22.3	1.4	0.950
53	965	1923	Djoewiring	Trijan		7.9	0.19	20.4	4.6	0.880
54	?	1911	Tempel	Doekoeh	B	8.—	0.23	?	7.—	?
55	?	1911	Kebon Aroem	Doekoeh	H	8.—	0.27	?	4.9	?
56	?	1913	Bandjarardjo	Balong	W	8.—	0.32	?	2.3	?
57	968	1923	Djoewiring	Bloro		8.—	0.20	19.6	4.9	0.920
58	910	1922	Boeloes	Tempoersari		8.1	0.30	20.9	2.7	0.760
59	963	1923	Djoewiring	Pépé	Y	8.1	0.20	10.4	4.9	0.960
60	702	1919	Temoeloes	Poendoeng		8.2	0.18	20.—	1.9	1.140
61	?	1913	Mlessen	Glagahombo	C	8.3	0.29	?	2.8	?
62	743	1919	Temoeloes	Poendoeng		8.3	0.22	24.1	2.2	1.050
63	?	1913	Tempel	Doekoeh	B	8.4	0.24	?	2.8	?
64	538	1917	Djoewiring	Goemantar	M	8.4	0.26	?	9.8	0.900
65	632	1918	Wedi Birit	Slègrengan	S	8.4	0.35	18.7	5.2	0.890
66	797	1920	Gawok	Jagan	H	8.5	0.25	27.2	2.—	0.890
67	1048	1924	Djoewiring	Pépé		8.6	0.24	28.7	4.5	0.970

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op 1. dr. stof	Stikstof in % berekend op 1. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op 1. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
68	1167	1925	Kebon Aroem	Mlarang		8.6	0.33	15.9	3.2	
69	486	1916	Ketandan	Djagadajoe	E	8.7	0.16	?	5.6	0.780
70	1217	1925	Gantiwarno	Kebonagoong		8.7	0.24	30.—	2.8	0.800
71	?	1912	Tempel	Doekoeh	B	8.8	0.31	?	3.8	0.800
72	728	1919	Temoeloes	Poendoeng		8.8	0.20	24.—	2.2	?
73	1060	1924	Djoewiring	Getas		9.—	0.23	26.—	4.5	1.080
74	69	1910	Gajamprit	Merboong	M	9.1	0.22	?	6.5	0.850
75	416	1915	Wedi Birit	?		9.1	0.26	?	4.6	?
76	871	1921	Djoewiring	Goemantar		9.1	0.27	17.—	5.5	?
77	1003	1923	Ketandan	Tebon		9.1	0.34	21.1	4.6	0.680
78	1121	1924	Ngoepit	Kidoel Ngoepit		9.1	0.33	13.—	5.2	0.830
79	70	1910	Sorogedoog	Sawo	V	9.2	0.26	?	5.—	0.850
80	?	1912	Tempel	Tjoengkoeh	G	9.2	0.35	?	3.9	?
81	1236	1925	Tegalgondo	Klabang		9.2	0.26	13.2	3.5	?
82	695	1919	Ketandan	Gading Koelon	N	9.3	0.25	9.5	2.9	0.830
83	908	1922	Boeloes	Kembang Koelon		9.3	0.34	73.5	1.6	0.980
84	1076	1924	Djoewiring	Kemiri		9.3	0.28	11.2	4.8	0.650
85	1214	1925	Gantiwarno	Lor Birin		9.3	0.35	26.8	3.3	0.800
86	737	1919	Gajamprit	Dangoeran	S	9.4	0.33	19.2	2.8	0.760
87	477	1916	Kebon Agoong	Podjok		9.5	0.21	?	9.5	0.900
88	530	1917	Kebon Aroem	Padassan Kidoel	O	9.5	0.41	?	8.8	?
89	585	1918	Kebon Aroem	Kebon Aroem	L	9.5	0.32	20.4	4.5	0.870
90	721	1919	Kemoedho	Borong	H	9.5	0.30	11.2	1.6	0.760
91	76	1910	Tempel	Tegalredjo	A	9.6	0.36	?	5.1	1.000
92	861	1921	Gantiwarno	Mlese		9.6	0.40	30.3	4.5	?
93	?	1914	Tempel	Karanganjar	K	9.7	0.36	?	3.1	0.770
94	434	1915	Kebon Agoong	Balongan		9.7	0.37	?	4.1	?
95	866	1921	Sorogedoog	Tjandiredjo		9.8	0.32	9.7	2.7	?
96	867	1921	Demangan	Nglingi		9.8	0.26	13.1	2.2	0.720
97	967	1923	Djoewiring	Tandjoong		9.8	0.27	14.3	7.1	0.840
98	1036	1924	Demangan	Tempel		9.8	0.27	27.2	4.7	0.840
99	1063	1924	Djoewiring	Kemiri		9.8	0.26	17.8	4.9	0.750
100	1213	1925	Gantiwarno	Djaboong Wètan		9.8	0.32	28.1	3.2	0.810
101	1248	1925	Tegalgondo	Semboengan		9.8	0.29	15.4	3.9	0.730
102	415	1915	Kebon Agoong	?		9.9	0.24	?	5.2	0.870
103	874	1921	Djoewiring	Goemantar		9.9	0.27	19.2	5.4	?
										0.750

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op 1, dr. stof	Stikstof in % berekend op 1. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op 1. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
104	1120	1924	Ngoepit	Tegallan		10.—	0.30	11.4	4.8	0.830
105	?	1914	Bandjarardjo	Gijan	O	10.1	0.35	?	4.—	?
106	473	1916	Ketandan	Gading Koelon	D	10.1	0.14	?	5.—	0.800
107	869	1921	Pandan Siemping	Moetian		10.1	0.36	25.8	2.7	0.750
108	1013	1923	Gantiwarno	Wètan Birin	PP	10.1	0.44	30.3	3.6	0.760
109	65	1910	Djiwo	Wètan Goemoel	O	10.2	0.32	?	4.6	?
110	410	1915	Kebonagoong	?		10.2	0.27	?	5.3	?
111	930	1922	Ketandan	Prigi Wètan		10.2	0.35	23.4	4.9	0.680
112	1080	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		10.2	0.30	14.—	4.6	0.820
113	1298	1925	Gantiwarno	Towangsan		10.2	0.33	28.7	3.2	0.800
114	495	1916	Temoeloes	Sajangan	G	10.3	0.37	?	5.—	0.770
115	1169	1925	Kebon Aroem	Prajan		10.3	0.41	25.8	3.3	0.770
116	502	1916	Gajamprit	?		10.4	0.26	19.8	?	?
117	537	1917	Pandan Siemping	?		10.4	0.29	?	11.2	0.880
118	596	1918	Boeloes	Nglaban	Y	10.4	0.39	18.3	3.1	1.120
119	1219	1925	Gantiwarno	Towangsan		10.4	0.31	29.6	3.8	0.720
120	709	1919	Djoewiring	Goemantar		10.5	0.23	15.5	3.2	0.880
121	722	1919	Kemoedho	Ladon	B	10,5	0.33	14.—	1.4	0.870
122	1170	1925	Kebon Aroem	Kidoel Pokoh		10.5	0.38	20.3	3.3	0.740
123	807	1920	Djoewiring	Mogok		10.6	0.63	15.5	3.2	0.840
124	870	1921	Djoewiring	Mogok		10.6	0.27	11.6	5.4	0.730
125	475	1916	Tempel	?		10.7	0.50	?	11.3	0.820
126	710	1919	Djoewiring	Goemantar		10.7	0.23	22.4	2.1	0.900
127	827	1920	Proefstation	Kaoeman		10.7	0.26	33.3	4.3	1.050
128	471	1916	Djoewiring	Mogok	M	10.8	0.27	?	4.7	0.770
129	525	1917	Gajamprit	Tegaljoso		10.8	0.35	?	?	0.660
130	981	1923	Gajamprit	Dangoeran	II	10.8	0.36	16.4	3.8	0.760
131	1095	1924	Tegalgondo	Karangdoerèn	KK	10.8	0.33	23.3	4.4	0.600
132	1182	1925	Kebon Aroem	Karangdjati		10.8	0.40	24.7	4.6	0.790
133	77	1910	Tempel	Doekoeh	B	10.9	0.37	?	5.5	?
134	519	1917	Gajamprit	Karangloo	G	10.9	0.34	?	?	0.590
135	1181	1925	Kebon Aroem	Bener		10.9	0.41	29.2	4.1	0.750
136	497	1916	Wanoedjojo	Kranggan	P	11.—	0.52	?	5.—	0.830
137	526	1917	Kemoedho	Noord-Afdeeling	N	11.—	0.40	?	2.3	0.850
138	801	1920	Gantiwarno	Mlese	T	11.—	0.36	35.8	2.9	0.940

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Stikstof in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Water in $^0/_0$ van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
139	1099	1924	Temoeloes	Sajangan Kidoel	UU	11.—	0.32	11.7	3.5	0.720
140	1195	1925	Kebon Aroem	Bedaran		11.—	0.43	29.1	4.4	0.630
141	532	1917	Temoeloes	Klampisan	I	11.1	0.30	?	6.1	0.890
142	791	1920	Gemampir	Kertèn		11.1	0.49	30.—	3.5	0.690
143	828	1920	Proefstation	Kaoeman		11.1	0.24	30.2	3.4	1.050
144	964	1923	Djoewiring	Kwarasan	T	11.1	0.30	29.9	5.2	0.870
145	1065	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		11.1	0.31	25.7	5.—	0.720
146	1067	1924	Djoewiring	Kwarasan		11.1	0.32	27.8	5.6	0.790
147	1077	1924	Djoewiring	Tandjoong		11.1	0.30	11.1	4.6	0.810
148	1177	1925	Kebon Aroem	Kidoel Sambèng		11.1	0.39	34.4	3.8	0.740
149	1178	1925	Kebon Aroem	Kidoel Ploeneng		11.1	0.45	30.9	3.7	0.710
150	707	1919	Mlessen	Doekoeh		11.2	0.33	16.2	2.7	0.910
151	976	1923	Temoeloes	Gandjoeran		11.2	0.30	24.5	4.4	0.770
152	1078	1924	Djoewiring	Kwarasan Koelon		11.2	0.31	9.9	4.5	0.800
153	1064	1924	Djoewiring	Tandjoong		11.3	0.30	31.6	4.9	0.770
154	1166	1925	Kebon Aroem	Kidoel Basin		11.3	0.44	30.6	3.6	0.680
155	1215	1925	Gantiwarno	Tangkisan Kidoel		11.3	0.38	37.2	3.6	0.720
156	535	1917	Kebon Agoong	Poeloean		11.4	0.35	?	7.4	0.960
157	593	1918	Ketandan	Plembong	B	11.4	0.32	14.4	4.9	0.890
158	1035	1924	Ketandan	Plembong	LL	11.4	0.38	21.5	4.4	0.720
159	1299	1925	Gantiwarno	Tosadoe		11.4	0.35	28.7	3.2	0.800
160	527	1917	Temoeloes	Kepoh	L	11.5	0.40	?	?	0.720
161	690	1919	Gawok	Jagan	X	11.5	0.35	28.6	1.9	0.870
162	1079	1924	Djoewiring	Trijan		11.5	0.36	15.5	5.2	0.770
163	689	1919	Gawok	Kaworan	H	11.6	0.37	33.6	2.4	0.930
164	986	1923	Ngoepit	Soprajan	M	11.6	0.33	16.8	3.7	0.810
165	1066	1924	Djoewiring	Trijan		11.6	0.34	28.—	3.8	0.750
166	1180	1925	Kebon Aroem	Lor Ploeneng		11.9	0.45	30.9	3.8	0.690
167	?	1911	Mlessen	Glagahombo	C	12.—	0.37	?	4.4	?
168	1116	1924	Pandan Siemping	Katékan		12.—	0.42	24.5	4.9	0.660
169	1218	1925	Gantiwarno	Tangkisan Kidoel		12.—	0.37	34.3	2.9	0.700
170	590	1918	Ketandan	Gading Koelon	D	12.1	0.39	12.7	5.1	0.970
171	700	1919	Baki Pandean	No. 4.		12.1	0.34	25.6	1.6	0.920
172	742	1919	Gajamprit	Damaran	G	12.1	0.45	32.7	3.1	0.830
173	907	1922	Boeloes	Kembang Wètan		12.1	0.31	65.4	1.7	0.690

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op. l. dr. stof	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog. in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
174	1038	1924	Kebon Aroem	Kidoel Basin	HH	12.1	0.23	16.—	4.—	0.650
175	1235	1925	Tegalgondo	Tempel		12.2	0.44	17.6	4.—	0.740
176	476	1916	Kebon Agoong	Podjok		12.3	0.36	?	8.9	?
177	988	1923	Djonggrangan	Djonggrangan	K	12.4	0.40	23.9	3.3	0.810
178	990	1923	Pandan Siemping	Katékan		12.4	0.58	35.—	4.2	0.710
179	996	1923	Pandan Siemping	Tjoetjoekan		12.4	0.35	35.5	3.1	0.690
180	1179	1925	Kebon Aroem	Kidoel Ploeneng Lor		12.4	0.47	24.6	4.6	0.710
181	?	1911	Djoewiring	Pépé	S	12.6	0.44	?	9.7	?
182	?	1914	Tempel	Doekoeh	B	12.7	0.49	?	4.2	?
183	792	1920	Gemampir	Kertèn		12.7	0.44	29.8	3.4	0.660
184	857	1921	Kebon Aroem	Lor Basin	S	12.7	0.40	19.7	4.3	0.610
185	859	1921	Tegalgondo	Semboengan		12.7	0.40	22.5	3.2	0.750
186	972	1923	Djoewiring	Tjetokan		12.7	0.45	31.6	4.6	0.790
187	1114	1924	Ngoepit	Gathak	CC	12.7	0.40	10.—	4.9	0.800
188	1168	1925	Kebon Aroem	Lor Basin		12.7	0.50	22.3	3.8	0.690
189	1289	1925	Pandan Siemping	Boetoeh		12.7	0.46	20.—	3.2	0.630
190	1226	1925	Polan Ardjo	Kaoeman		12.8	0.34	21.3	3.2	0.630
191	1297	1925	Gantiwarno	Tangkisan Kidoel		12.8	0.42	26.6	2.9	0.750
192	723	1919	Kemoedho	Dompijong	D	12.9	0.44	13.6	1.3	0.900
193	927	1922	Mandjoong	Mandjoong	CC	12.9	0.43	20.4	4.2	0.710
194	1282	1925	Wedi Birit	Kembang Soré		12.9	0.52	28.—	3.9	0.750
195	536	1917	Pandan Siemping	Ngeloo	S	13.—	0.49	?	8.8	0.820
196	697	1919	Ketandan	Prigi Koelon		13.—	0.42	28.2	1.5	0.900
197	406	1915	Kebon Agoong	?		13.1	0.30	?	6.8	?
198	1173	1925	Kebon Aroem	Geneng		13.1	0.51	36.4	4.4	0.660
199	608	1918	Kebon Agoong	Benaran		13.4	0.31	16.5	4.2	0.840
200	1175	1925	Kebon Aroem	Temon		13.4	0.43	36.4	4.—	0.660
201	860	1921	Tegalgondo	Sratèn		13.5	0.49	14.5	3.1	0.690
202	983	1923	Gajamprit	Nologaten	FF	13.5	0.39	16.3	4.7	0.760
203	1224	1925	Polan Ardjo	Siman		13.5	0.36	20.6	4.5	0.770
204	1207	1925	Wedi Birit	Wètan Birit		13.6	0.44	39.—	3.7	0.610
205	?	1915	Kebon Agoong	Minggir	H	13.7	0.37	?	6.1	?
206	868	1921	Gajamprit	Dangoeran	T	13.7	0.52	?	5.2	?
207	985	1923	Troetjoek	Gesing	MM	13.8	0.46	34.4	4.8	0.770
208	712	1919	Djoewiring	Boeloeredjo		13.9	0.35	28.1	2.3	0.890

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in °/₀ berekend op l. dr. stof	Stikstof in °/₀ berekend op l. dr. stof	Water in °/₀ van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in °/₀ berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
209	730	1919	Djoewiring	Boeloeredjo		13.9	0.39	22.2	2.7	0.840
210	735	1919	Pandan Siemping	Ngeloo		13.9	0.59	23.3	2.5	0.800
211	1059	1924	Polan Ardjo	Krappiak		13.9	0.35	26.4	4.2	0.720
212	?	1912	Tempel	Lor Tjemara	C	14.—	0.54	?	4.1	?
213	?	1912	Mlessen	Bandoeng Wètan	D	14.—	0.28	?	3.1	?
214	635	1918	Karanggede	Kebonan		14.—	0.27	18.4	5.1	0.930
215	1088	1924	Troetjoek	Gesing	MM	14.—	0.53	14.1	4.8	0.710
216	66	1910	Djiwo	Poendoengan	P	14.1	0.38	?	?	0.920
217	594	1918	Baki Pandean	Kaliniti	A	14.1	0.41	35.7	5.6	1.090
218	924	1922	Mandjoong	Mandjoong		14.1	0.40	20.5	2.1	0.730
219	975	1923	Djoewiring	Mogok Wètan	O	14.1	0.54	26.6	5.6	0.710
220	725	1919	Wedi Birit	Slègrengan		14.3	0.47	30.9	1.7	0.860
221	1071	1924	Polan Ardjo	Kidoel Toeroes		14.3	0.44	31.—	6.6	0.720
222	408	1915	Kebon Agoong	?		14.4	0.38	?	6.—	?
223	438	1915	Manang	Majang		14.4	0.43	?	3.5	?
224	1127	1924	Djonggrangan	Soelie		14.5	0.46	19.—	4.—	0.790
225	1201	1925	Wedi-Birit	Kembang Soré		14.5	0.49	29.9	5.1	0.680
226	?	1913	Tempel	Tjoengkoeh	G	14.6	0.43	?	3.3	?
227	479	1916	Kebon Agoong	Podjok		14.6	0.38	?	6.3	?
228	609	1918	Kebon Agoong	Benaran		14.6	0.41	21.—	4.8	0.970
229	925	1922	Troetjoek	Gesing	BB	14.6	0.46	20.4	5.6	0.540
230	1072	1924	Polan Ardjo	Tjandi		14.6	0.46	29.2	5.9	0.650
231	610	1918	Kebon Agoong	Podjok		14.7	0.45	22.7	4.6	0.740
232	696	1919	Ketandan	Prigi Koelon		14.7	0.48	28.6	2.2	0.910
233	736	1919	Pandan Siemping	Moerâ	H	14.7	0.55	9.5	2.5	0.720
234	973	1923	Djoęwiring	Trijan		14.7	0.45	19.2	5.2	0.750
235	714	1919	Pandan Siemping	Ngeloo		14.9	0.53	23.8	2.4	0.880
236	1202	1925	Gajamprit	Birin		14.9	0.49	21.—	5.4	0.550
237	994	1923	Pandan Siemping	Tjoetjoekan		15.—	0.54	33.8	3.5	0.650
238	1261	1925	Djoewiring	Mogok		15.—	0.34	9.—	4.4	0.610
239	?	1914	Tempel	Doekoeh	B	15.2	0.45	?	4.—	?
240	1092	1924	Gajamprit	Nologaten	SS	15.2	0.46	21.8	4.3	0.690
241	?	1913	Djiwo	Goemoel Wètan	N	15.3	0.28	?	4.1	?
242	?	1912	Tempel	Tjoengkoeh	G	15.4	0.55	?	4.9	?
243	693	1919	Gantiwarno	Wètan Birin	F	15.5	0.57	28.6	8.1	0.910

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog. in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
244	905	1922	Boeloes	Ngepas		15.5	0.50	59.4	4.—	0.650
245	978	1923	Djoewiring	Pépé		15.5	0.56	20.7	6.3	0.700
246	1165	1925	Kebon Aroem	Kebon Aroem		15.5	0.56	23.2	4.9	0.710
247	1300	1925	Tegalgondo	Klabang		15.5	0.49	22.8	4.—	0.700
248	?	1911	Djiwo	Sekarbolo	N	15.6	0.44	?	5.5	?
249	?	1911	Djoewiring	Mogok	R	15.6	0.57	?	10.8	?
250	588	1918	Gajamprit	Damaran	A	15.6	0.45	35.1	4.8	0.960
251	987	1923	Ngoepit	Klemoet		15.6	0.58	25.3	5.—	0.730
252	78	1910	Kebon Agoong	Djomboran	F	15.7	0.41	?	7.5	?
253	220	1911	Sorogedoog	Karanggede	W	15.7	0.59	?	6.4	?
254	711	1919	Djoewiring	Kemiri		15.7	0.40	22.4	2.—	0.940
255	920	1922	Gantiwarno	Wètan Birin	GG	15.7	0.55	35.9	2.2	0.690
256	928	1922	Tegalgondo	Semboengan		15.7	0.39	15.2	5.6	0.490
257	1301	1925	Tegalgondo	Klaseman		15.8	0.46	20.3	4.5	0.690
258	970	1923	Djoewiring	Bloro		15.9	0.48	25.4	5.—	0.690
259	1251	1925	Troetjoek	Kidoel Mireng		15.9	0.52	29.—	5.—	0.690
260	1253	1925	Troetjoek	Kidoel Mireng		16.—	0.51	29.4	4.5	0.710
261	601	1918	Wedi-Birit	Mawèn	I	16.1	0.58	32.3	6.2	0.750
262	812	1920	Kebon Agoong	Nanggoelan		16.1	0.60	31.1	4.5	0.680
263	1250	1925	Troetjoek	Kidoel Mireng		16.1	0.52	30.1	5.1	0.670
264	1075	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		16.2	0.57	34.—	6.3	0.650
265	1258	1925	Gajamprit	Birin		16.2	0.51	24.1	4.3	0.580
266	515	1917	Gajamprit	Tegaljoso	C	16.3	0.39	?	5.—	0.530
267	586	1918	Gantiwarno	Wètan Birin	N	16.3	0.46	42.—	6.9	0.850
268	919	1922	Demangan	Tempel	PP	16.3	0.61	28.3	6.6	0.600
269	1225	1925	Polan Ardjo	Padhan		16.3	0.59	32.8	5.5	0.650
270	1244	1925	Wedi-Birit	Mawèn		16.3	0.60	25.7	4.5	0.660
271	620D	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	16.5	0.53	30.5	6.7	0.650
272	1269	1925	Tegalgondo	Tempel		16.5	0.45	23.9	5.1	0.670
273	1281	1925	Troetjoek	Kimoro		16.5	0.37	5.—	4.—	0.710
274	533	1917	Kebon Agoong	Sendang Pitoe	T en R	16.6	0.54	?	10.9	0.900
275	916	1922	Djoewiring	Bloro Wètan		16.7	0.56	24.3	6.7	0.640
276	1046	1924	Djoewiring	Goemantar	EE	16.7	0.54	40.6	5.9	0.670
277	1249	1925	Troetjoek	Kidoel Mireng		16.7	0.52	30.—	4.6	0.700
278	1227	1925	Polan Ardjo	Wètan Wantil		16.8	0.53	29.6	5.6	0.670

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op 1. dr. stof	Stikstof in % berekend op 1. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op 1. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
279	913	1922	Djoewiring	Pépé		17.—	0.69	18.—	5.6	0.580
280	1074	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		17.1	0.60	31.6	6.7	0.660
281	?	1915	Kebon Agoong	Minggir	T	17.2	0.51	?	6.8	?
282	810	1920	Djoewiring	Boeloeredjo		17.2	0.82	11.4	5.1	0.730
283	1007	1923	Wedi-Birit	Pandes	UU	17.2	0.68	31.7	4.6	0.710
284	1062	1924	Djoewiring	Trijan		17.3	0.56	24.1	6.5	0.680
285	611	1918	Karanggede	Kebonan		17.4	0.45	14.2	7.4	0.690
286	918	1922	Djoewiring	Kwarassan Wètan		17.4	0.60	31.2	7.2	0.620
287	1276	1925	Pandan Siemping	Katékan		17.4	0.62	25.7	4.4	0.700
288	?	1911	Ketandan	Kalikotes	T	17.5	0.60	?	8.4	?
289	587	1918	Gajamprit	Gajamprit	W	17.6	0.23	37.6	5.3	0.790
290	?	1911	Kebon Aroem	Doekoeh	H	17.7	0.49	?	5.6	?
291	614B	1918	Pandan Siemping	Panggil	T	17.7	0.51	8.—	7.7	0.680
292	917	1922	Djoewiring	Boeloeredjo		17.9	0.64	33.6	7.5	0.580
293	997	1923	Gantiwarno	Balong	BB	17.9	0.64	27.2	5.8	0.750
294	1057	1924	Polan Ardjo	Padas		17.9	0.46	41.7	7.5	0.600
295	1069	1924	Djoewiring	Karangpandan		17.9	0.61	23.9	6.4	0.670
296	794	1920	Djoewiring	Boeloeredjo		18.—	0.68	29.—	5.8	0.670
297	923	1922	Manang	Kramat		18.1	0.61	17.7	3.2	0.620
298	977	1923	Djoewiring	Kwarasan		18.1	0.73	32.7	6.7	0.580
299	1268	1925	Djoewiring	Mogok Wètan		18.1	0.46	16.7	4.7	0.510
300	862	1921	Gantiwarno	Balong		18.2	0.56	35.—	4.5	0.700
301	1206	1925	Gajamprit	Dangoeran		18.2	0.63	33.1	4.8	0.630
302	72	1910	Djoewiring	Mogok	R	18.4	0.69	?	8.3	?
303	411	1915	Kebon Agoong	?		18.6	0.51	?	6.8	?
304	612	1918	Karanggede	Sendang		18.6	0.40	8.9	6.4	0.790
305	815	1920	Manang	Slarong	I/2	18.6	0.39	24.7	3.3	0.940
306	921	1922	Manang	Slarong		18.7	0.59	18.—	3.4	0.660
307	969	1923	Djoewiring	Tandjoong		18.7	0.60	21.9	6.—	0.680
308	1115	1924	Pandan Siemping	Kretèn		18.7	0.55	33.8	8.1	0.680
309	1229	1925	Gajamprit	Gajamprit		18.9	0.66	15.9	3.4	0.560
310	863	1921	Wedi-Birit	Nitèn		19.—	0.26	28.4	5.5	0.540
311	1002	1923	Tegalgondo	Karangdoerèn	EE	19.—	0.62	15.2	4.8	0.690
312	1262	1925	Gajamprit	Gajamprit		19.—	0.62	10.5	3.7	0.570
313	809	1920	Djoewiring	Kemiri		19.1	0.90	43.5	5.4	0.730

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
314	1073	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		19.1	0.70	33.1	6.9	0.650
315	713	1919	Polan Ardjo	Klegèn		19.2	0.47	32.4	3.8	0.720
316	922	1922	Manang	Loewang		19.2	0.64	18.4	2.4	0.620
317	1260	1925	Djoewiring	Kwarasan		19.2	0.62	39.1	5.7	0.780
318	514	1917	Gantiwarno	Wètan Birin	B	19.3	0.65	31.4	?	0.540
319	1287	1925	Wedi-Birit	Mawèn		19.3	0.54	27.7	5.4	0.650
320	1000	1923	Tegalgondo	Ketegoean	H	19.5	0.60	15.1	5.3	0.660
321	926	1922	Tegalgondo	Ketegoean		19.6	0.64	23.2	6.3	0.490
322	520	1917	Gajamprit	?	G	19.7	0.43	?	?	0.550
323	824	1920	Djoewiring	Boeloeredjo		19.9	0.66	16.4	4.4	0.720
324	1104	1924	Tegalgondo	Ketegoean		19.9	0.53	41.5	5.3	0.610
325	865	1921	Gajamprit	Gajamprit		20.—	0.50	34.1	4.1	0.640
326	615A	1918	Padan Siemping	?	T	20.1	0.60	8.9	7.9	0.690
327	407	1915	Kebon Agoong	Minggir	T	20.2	0.67	?	8.5	?
328	793	1920	Kebon Agoong	Nanggoelan		20.2	0.53	34.—	5.7	0.690
329	823	1920	Djoewiring	Kemiri		20.2	0.74	36.5	3.6	0.760
330	984	1923	Demangan	Tempel	SS	20.2	0.59	14.5	4.9	0.760
331	820	1920	Kebon Agoong	Podjok		20.5	0.63	27.6	3.3	0.850
332	79	1910	Kebon Agoong	Selagadjah	E	20.6	0.25	?	8.5	?
333	617	1918	Polon Ardjo	Karangtoeri	O	20.8	0.62	27.6	6.6	0.610
334	488	1916	Manang	Majang		21.—	0.58	?	6.2	?
335	800	1920	Kebon Agoong	Nanggoelan		21.—	0.71	26.1	5.2	0.730
336	858	1921	Tegalgondo	Djaboong		21.—	0.56	21.—	4.2	0.470
337	1061	1924	Djoewiring	Kwarasan		21.1	0.75	36.3	7.6	0.620
338	912	1922	Djoewiring	Goemantar		21.2	0.76	35.5	6.8	0.580
339	796	1920	Djoewiring	Kemiri		21.3	0.84	41.4	5.4	0.800
340	622	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	21.4	0.60	28.4	6.7	0.600
341	806	1920	Djoewiring	Mogok		21.5	1.24	39.5	5.3	0.740
342	405	1915	Kebon Agoong	?		21.7	0.74	?	9.6	?
343	619	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	21.8	0.60	29.2	6.3	0.640
344	624	1918	Polan Ardjo	Wantil	O	21.8	0.62	18.7	6.6	0.570
345	914	1922	Djoewiring	Tandjoong		21.8	0.65	24.—	5.6	0.540
346	628	1918	Kemoedho	Sanggrahan	Z	21.9	0.36	16.2	3.5	0.760
347	621	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	22.—	0.68	27.7	7.1	0.610
348	483	1916	Gajamprit	Gajamprit	W	22.2	0.46	?	5.2	0.590
349	971	1923	Gawok	Sigran	ZZ	22.2	0.63	48.2	6.7	0.570

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Gloeiverlies in % berekend op 1. dr. stof	Stikstof in % berekend op 1. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op 1. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
350	1070	1924	Djoewiring	Goemantar		22.4	0.78	29.—	7.1	0.620
351	1254	1925	Tegalgondo	Sorogenèn		22.5	0.74	30.—	6.1	0.600
352	727	1919	Polan Ardjo	Djetis		22.6	0.77	37.—	2.5	0.610
353	1054	1924	Djoewiring	Goemantar		23.—	0.86	37.—	7.8	0.550
354	1280	1925	Pandan Siemping	Kretèn Lor		23.2	0.73	23.2	8.2	0.620
355	814	1920	Gajamprit	Djamboe		23.4	0.83	28.3	6.1	0.510
356	618	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	23.5	0.62	27.5	6.6	0.600
357	?	1911	Gantiwarno	Karangloo	L	23.7	0.58	?	9.—	?
358	911	1922	Djoewiring	Mogok		23.8	0.84	30.1	6.7	0.520
359	819	1920	Djoewiring	Goemantar	C	24.—	0.55	43.6	5.7	0.740
360	906	1922	Boeloes	Kadilobo		24.2	0.53	66.8	3.9	0.730
361	822	1920	Gajamprit	Djombor		25.—	1.20	28.4	5.8	0.600
362	798	1920	Djoewiring	Mogok		25.6	1.—	41.8	5.4	0.680
363	816	1920	Manang	Ngebrak		25.7	0.60	20.8	6.8	0.480
364	829	1920	Gajamprit	Djombor		25.7	0.74	22.2	7.4	0.630
365	437	1915	Manang	Majang		26.1	0.76	?	4.4	?
366	748	1919	Kebon Agoong	Balongan		26.9	0.85	46.7	4.3	0.750
367	409	1915	Kebon Agoong	?		27.2	0.50	?	6.8	?
368	589	1918	Gajamprit	Tegaljoso	C	27.2	0.37	64.7	5.6	1.850
369	?	1912	Gantiwarno	Karangloo	T	28.5	0.79	?	8.4	?
*) 370	474	1916	Gajamprit	Merboong	C	28.6	0.20	?	10.—	0.500
371	1049	1924	Djoewiring	Pirosso		30.1	0.76	34.3	8.1	0.460
372	747	1919	Kebon Agoong	Dènokan	Q	30.4	0.78	27.5	4.—	0.560
373	82	1910	Gantiwarno	Karangnongko	L	30.9	0.64	?	10.4	?
374	607	1918	Kebon Agoong	Podjok		31.8	0.35	19.7	4.—	0.990
375	472	1916	Gantiwarno	Wètan Birin		31.9	0.73	?	8.4	0.400
376	489	1916	Manang	Majang		36.2	0.82	?	8.9	?
377	657	1918	Djoewiring	?		40.9	0.66	?	8.8	0.240
378	662	1918	Djoewiring	?		42.2	0.68	?	9.1	0.270
379	658	1918	Djoewiring	?		44.9	0.68	?	8.6	0.250
380	661	1918	Djoewiring	?		45.6	0.71	?	8.9	0.270
381	659	1918	Djoewiring	?		47.6	0.66	?	9.2	0.270
382	655	1918	Vegetatie proeven	?		48.6	0.74	1.7	9.—	0.230
383	660	1918	Djoewiring	?		48.7	0.70	?	9.2	0.260
384	436	1915	Manang	Majang		51.—	0.77	?	8.5	?
385	654	1918	Vegetatie proeven	?		53.—	0.73	1.4	8.2	0.210
386	653	1918	Vegetatie proeven	?		53.4	0.71	1.3	8.—	0.220
387	656	1918	Vegetatie proeven	?		55.8	0.72	3.5	7.6	0.220

*) Stads-afval.

Monsters van organischen mest, gerangschikt in volgorde van het gloeiverlies.

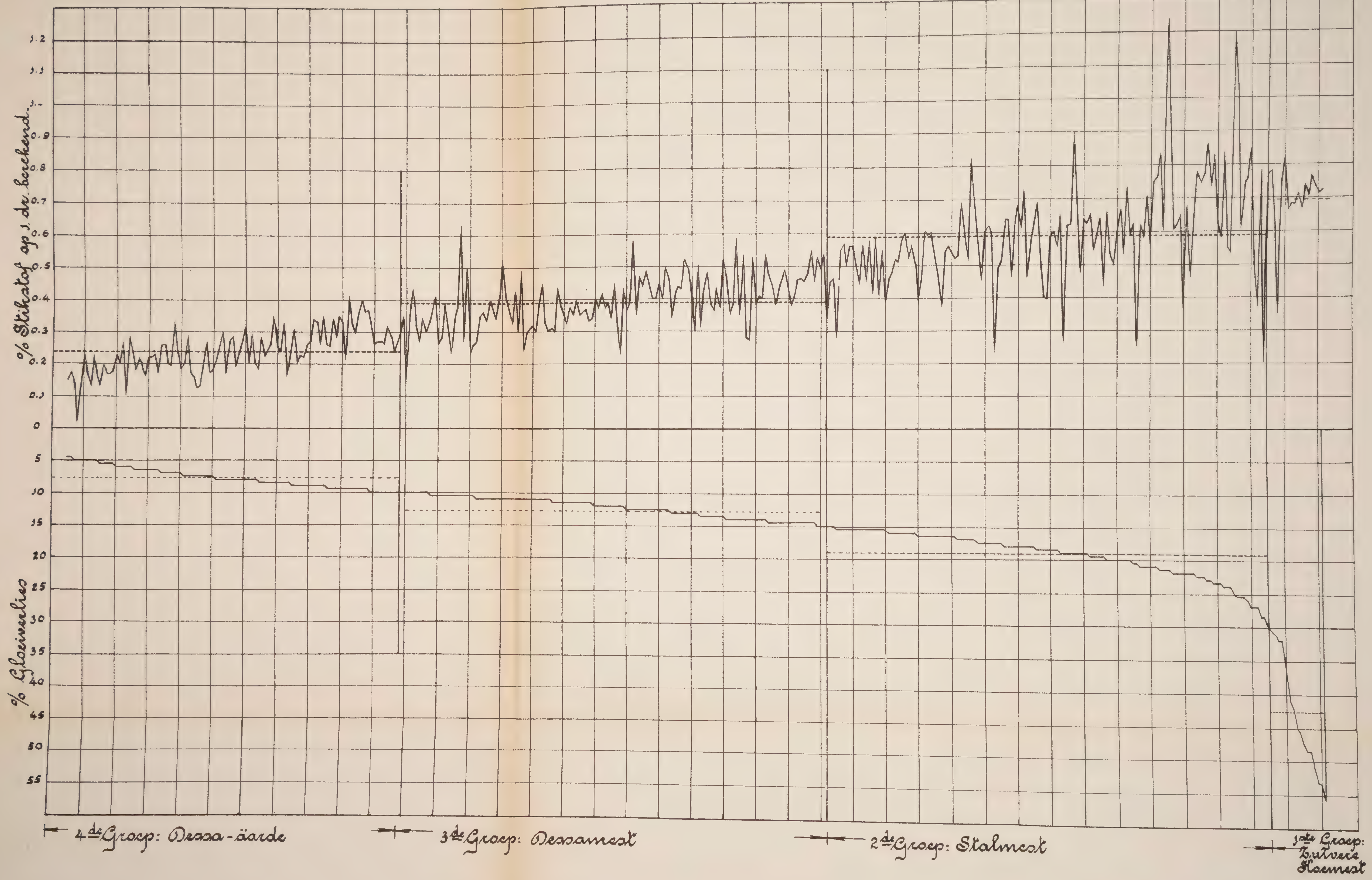

TABEL IIb.

Analyses van organischen mest op volgorde van het stikstof-gehalte gerangschikt.

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
1	494	1916	Pandan Siemping	Pradan	I	0.01^5	4.9	?	1.7	0.890
2	583	1918	Djoewiring	Mogok	M	0.10	6.1	?	?	1.110
3	490	1916	Manang	Majang		0.12	7.6	?	4.2	?
4	?	1913	Mlessen	Batanggede	D	0.13	5.1	?	2.7	?
5	?	1913	Djiwo	Tegalredjo	T	0.13	5.2	?	2.9	?
6	595	1918	Djoewiring	Mogok	H	0.13	7.6	19.4	5.2	1.160
7	974	1923	Sorogedoog	Ketandan Lor	GG	0.13	5.6	11.3	3.3	0.970
8	?	1911	Djiwo	Lor Djiwo	O	0.14	4.8	?	2.9	?
9	473	1916	Ketandan	Gading Koelon	D	0.14	10.1	?	5.—	0.800
10	498	1916	Pandan Siemping	Ngeloo	K	0.15	4.3	?	2.1	0.890
11	485	1916	Boeloes	Kembangan	Q	0.16	6.4	?	2.1	1.060
12	486	1916	Ketandan	Djogodajoh	E	0.16	8.7	?	5.6	0.800
13	821	1920	Kebon Agoong	Podjok	F	0.16	7.5	11.9	4.—	1.160
14	?	1911	Tempel	Kantongan	A	0.17	5.2	?	2.1	?
15	?	1911	Sorogedoog	Karanggede	W	0.17	5.7	?	4.3	?
16	?	1913	Bandjarardjo	Kragilan	T	0.17	7.5	?	2.2	?
17	482	1916	Boeloes	Kaliwangloe		0.17	5.7	?	2.4	1.150
18	604	1918	Wedi-Birit	Sragoe	V	0.17	5.2	21.5	2.4	0.830
19	605	1918	Wedi-Birit	Wètan Birit	X	0.17	6.7	26.1	3.6	0.670
20	966	1923	Djoewiring	Tjètokan		0.17	7.7	7.4	5.9	0.810
21	1055	1924	Djoewiring	Pépé		0.17	7.8	21.9	4.2	0.860
22	74	1910	Mlessen	Glagahombo	C	0.18	4.7	?	2.9	?
23	?	1913	Tempel	Tjoengkoeh	G	0.18	6.3	?	2.6	?
24	702	1919	Temoeloes	Poendoeng		0.18	8.2	20.—	1.9	1.140
25	726	1919	Wedi-Birit	Wètan Birit	A	0.18	7.2	34.3	1.8	0.940
26	1047	1924	Djoewiring	Getas Wètan		0.18	7.7	?	?	0.830
27	1234	1925	Tegalgondo	Klaseman		0.18	5.7	11.—	3.5	0.860
28	75	1910	Mlessen	Bandoeng	D	0.19	6.4	?	4.1	?
29	518	1917	Ketandan	Gading Koelon	D	0.19	7.—	?	?	0.860
30	965	1923	Djoewiring	Trijan		0.19	7.9	20.4	4.6	0.880
31	68	1910	Kebon Aroem	Tegal Temon	H	0.20	7.4	?	4.—	?
32	?	1911	Mlessen	Glagahombo	C	0.20	5.7	?	3.1	?
33	?	1911	Mlessen	Bandoeng	D	0.20	7.—	?	3.4	?
*) 34	474	1916	Gajamprit	Merboong	C	0.20	28.6	?	10.—	0.500
35	708	1919	Mlessen	Glagahombo	K	0.20	7.6	12.6	1.5	1.090
36	724	1919	Wedi-Birit	Sragoe		0.20	5.9	27.—	0.6	1.140

*) Stads-afval.

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
37	728	1919	Temoeloes	Poendoeng		0.20	8.8	24.—	2.2	1.080
38	963	1923	Djoewiring	Pépé	Y	0.20	8.1	10.4	4.9	0.960
39	968	1923	Djoewiring	Bloro		0.20	8.—	19.6	4.9	0.920
40	81	1910	Gantiwarno	Mlésé	K	0.21	7.8	?	5.3	?
41	477	1916	Kebon Agoong	Podjok		0.21	9.5	?	9.5	?
42	69	1910	Gajamprit	Merboong	M	0.22	9.1	?	6.5	?
43	71	1910	Sorogedoog	Bertjak	W	0.22	6.6	?	4.1	?
44	743	1919	Temoeloes	Poendoeng		0.22	8.3	24.1	2.2	1.050
45	909	1922	Boeloes	Tempoersari Kidoel		0.22	6.3	16.1	1.8	0.670
46	1098	1924	Gantiwarno	Wètan Birin		0.22	6.4	22.2	2.6	0.720
47	?	1911	Tempel	Doekoeh	B	0.23	8.—	?	7.—	?
48	412	1915	Gajamprit	?		0.23	7.1	?	11.1	?
49	517	1917	Mlessen	Glagahombo	A	0.23	5.2	?	?	0.840
50	522	1917	Boeloes	Gandok	Q	0.23	5.8	?	?	0.860
51	523	1917	Boeloes	Genthan		0.23	6.2	?	?	0.820
52	587	1918	Gajamprit	Gajamprit	W	0.23	17.6	37.6	5.3	0.790
53	603	1918	Wedi Birit	?		0.23	6.7	25.6	3.5	0.810
54	709	1919	Djoewiring	Goemantar		0.23	10.5	15.5	3.2	0.880
55	710	1919	Djoewiring	Goemantar		0.23	10.7	22.4	2.1	0.900
56	817	1920	Tempel	Tegalredjo		0.23	5.1	18.6	3.—	1.070
57	1038	1924	Kebon Aroem	Kidoel Basin	HH	0.23	12.1	16.—	4.—	0.650
58	1060	1924	Djoewiring	Getas		0.23	9.—	26.—	4.5	0.850
59	?	1913	Tempel	Doekoeh	B	0.24	8.4	?	2.8	?
60	415	1915	Kebon Agoong	?		0.24	9.9	?	5.2	?
61	828	1920	Proefstation	Kaoeman		0.24	11.1	30.2	3.4	1.050
62	1048	1924	Djoewiring	Pépé		0.24	8.6	28.7	4.5	0.970
63	1217	1925	Gantiwarno	Kebonagoong		0.24	8.7	30.—	2.8	0.800
64	79	1910	Kebon Agoong	Selogadjah	E	0.25	20.6	?	8.5	?
65	695	1919	Ketandan	Gading Koelon	N	0.25	9.3	9.5	2.9	0.980
66	797	1920	Gawok	Djagan	H	0.25	8.5	27.2	2.—	0.890
67	70	1910	Sorogedoog	Sawo	V	0.26	9.2	?	5.—	?
68	416	1915	Wedi Birit	?		0.26	9.1	?	4.6	?
69	502	1916	Gajamprit	?		0.26	10.4	19.8	?	?
70	513	1917	Djoewiring	Goemantar	M	0.26	7.8	?	?	0.810
71	524	1917	Gajamprit	Gajamprit	W	0.26	6.8	?	5.8	1.030
72	538	1917	Djoewiring	Goemantar	M	0.26	8.4	?	9.8	0.900

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
73	811	1920	Mlessen	?		0.26	6.8	28.2	2.8	0.940
74	827	1920	Proefstation	Kaoeman		0.26	10.7	33.3	4.3	1.050
75	863	1921	Wedi-Birit	Nitèn		0.26	19.—	28.4	5.5	0.540
76	867	1921	Demangan	Nglingi		0.26	9.8	13.1	2.2	0.840
77	1063	1924	Djoewiring	Kemiri		0.26	9.8	17.8	4.9	0.810
78	1236	1925	Tegalgondo	Klabang		0.26	9.2	13.2	3.5	0.830
79	?	1911	Kebon Aroem	Doekoeh	H	0.27	8.—	?	4.9	?
80	410	1915	Kebon Agoong	?		0.27	10.2	?	5.3	?
81	471	1916	Djoewiring	Mogok	M	0.27	10.8	?	4.7	0.770
82	516	1917	Pandan Siemping	?		0.27	6.1	?	?	0.720
83	606	1918	Boeloes	Genthan		0.27	7.7	14.3	2.1	0.990
84	635	1918	Karanggedé	Kebonan		0.27	14.—	18.4	5.1	0.930
85	870	1921	Djoewiring	Mogok		0.27	10.6	11.6	5.4	0.730
86	871	1921	Djoewiring	Goemantar		0.27	9.1	17.—	5.5	0.680
87	874	1921	Djoewiring	Goemantar		0.27	9.9	19.2	5.4	0.750
88	967	1923	Djoewiring	Tandjoong		0.27	9.8	14.3	7.1	0.840
89	1036	1924	Demangan	Tempel		0.27	9.8	27.2	4.7	0.750
90	1174	1925	Kebon Aroem	Mendèn		0.27	7.8	16.8	3.2	0.800
91	?	1912	Mlessen	Bandoeng Wètan	D	0.28	14.—	?	3.1	?
92	?	1913	Djiwo	Goemoel Wètan	N	0.28	15.3	?	4.1	?
93	1076	1924	Djoewiring	Kemiri		0.28	9.3	11.2	4.8	0.800
94	?	1913	Mlessen	Glagahombo	C	0.29	8.3	?	2.8	?
95	537	1917	Pandan Siemping	?		0.29	10.4	?	11.2	0.880
96	692	1919	Kebon Aroem	Kidoel Pokoh	Y	0.29	7.9	22.3	1.4	0.950
97	818	1920	Mlessen	Kendal Wètan		0.29	6.1	20.5	3.2	0.890
98	1117	1924	Pandan Siemping	Boetoeh		0.29	7.4	22.3	3.2	0.740
99	1248	1925	Tegalgondo	Semboengan		0.29	9.8	15.4	3.9	0.870
100	406	1915	Kebon Agoong	?		0.30	13.1	?	6.8	?
101	532	1917	Temoeloes	Klampisan	I	0.30	11.1	?	6.1	0.890
102	528	1917	Kemoedho	Dompjong	Z	0.30	7.8	?	8.2	0.890
103	721	1919	Kemoedho	Borong	H	0.30	9.5	11.2	1.6	1.—
104	910	1922	Boeloes	Tempoersari		0.30	8.1	20.9	2.7	0.760
105	964	1923	Djoewiring	Kwarasan	T	0.30	11.1	29.9	5.2	0.870
106	976	1923	Temoeloes	Gandjoeran		0.30	11.2	24.5	4.4	0.770
107	1064	1924	Djoewiring	Tandjoong		0.30	11.3	31.6	4.9	0.770
108	1077	1924	Djoewiring	Tandjoong		0.30	11.1	11.1	4.6	0.810

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in °/o berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in °/o berekend op l. dr. stof	Water in °/o van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in °/o berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
109	1080	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		0.30	10.2	14.—	4.6	0.820
110	1120	1924	Ngoepit	Tegallan		0.30	10.—	11.4	4.8	0.830
111	?	1912	Tempel	Doekoeh	B	0.31	8.8	?	3.8	?
112	608	1918	Kebon Agoong	Benaran		0.31	13.4	16.5	4.2	0.840
113	907	1922	Boeloes	Kembang Wètan		0.31	12.1	65.4	1.7	0.690
114	1065	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		0.31	11.1	25.7	5.—	0.720
115	1078	1924	Djoewiring	Kwarasan Koelon		0.31	11.2	9.9	4.5	0.800
116	1219	1925	Gantiwarno	Towangsan		0.31	10.4	29.6	3.8	0.720
117	65	1910	Djiwo	Wètan Goemoel		0.32	10.2	?	4.6	?
118	?	1913	Bandjarardjo	Balong	W	0.32	8.—	?	2.3	?
119	585	1918	Kebon Aroem	Kebon Aroem	L	0.32	9.5	20.4	4.5	0.760
120	593	1918	Ketandan	Plembon	B	0.32	11.4	14.4	4.9	0.890
121	866	1921	Sorogedoog	Tjandiredjo		0.32	9.8	9.7	2.7	0.720
122	1067	1924	Djoewiring	Kwarasan		0.32	11.1	27.8	5.6	0.790
123	1099	1924	Temoeloes	Sajangan Kidoel	UU	0.32	11.—	11.7	3.5	0.720
124	1213	1925	Gantiwarno	Djaboong Wètan		0.32	9.8	28.1	3.2	0.730
125	707	1919	Mlessen	Doekoeh		0.33	11.2	16.2	2.7	0.910
126	722	1919	Kemoedho	Ladon	B	0.33	10.5	14.—	1.4	0.870
127	737	1919	Gajamprit	Dangoeran	S	0.33	9.4	19.2	2.8	0.900
128	986	1923	Ngoepit	Soprajan	M	0.33	11.2	16.2	2.7	0.910
129	1095	1924	Tegalgondo	Karangdoerèn	KK	0.33	11.6	16.8	3.7	0.810
130	1121	1924	Ngoepit	Kidoel Ngoepit		0.33	9.1	13.—	5.2	0.850
131	1167	1925	Kebon Aroem	Mlaran		0.33	8.6	15.9	3.2	0.780
132	1298	1925	Gantiwarno	Towangsan		0.33	10.2	28.7	3.2	0.800
133	?	1914	Mlessen	Bandoeng Wètan	W	0.34	7.1	?	3.6	?
134	519	1917	Gajamprit	Karangloo	G	0.34	10.9	?	?	0.590
135	700	1919	Baki Pandean	No. 4		0.34	12.1	25.6	1.6	0.920
136	908	1922	Boeloes	Kembang Koelon		0.34	9.3	73.5	1.6	0.650
137	1003	1923	Ketandan	Tebon		0.34	9.1	21.1	4.6	0.830
138	1066	1924	Djoewiring	Trijan		0.34	11.6	28.—	3.8	0.750
139	1226	1925	Polan Ardjo	Kaoeman		0.34	12.8	21.3	3.2	0.630
140	1261	1925	Djoewiring	Mogok		0.34	15.—	9.—	4.4	0.610
141	?	1912	Tempel	Tjoengkoeh	G	0.35	9.2	?	3.9	?
142	?	1914	Bandjarardjo	Gijan	O	0.35	10.1	?	4.—	?
143	525	1917	Gajamprit	Tegaljoso		0.35	10.8	?	?	0.660
144	535	1917	Kebon Agoong	Poeloehan		0.35	11.4	?	7.4	0.960

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
145	607	1918	Kebon Agoong	Podjok		0.35	31.8	19.7	4.—	0.990
146	632	1918	Wedi-Birit	Slègrengan	S	0.35	8.4	18.7	5.2	0.890
147	690	1919	Gawok	Djagan	X	0.35	11.5	28.6	1.9	0.870
148	712	1919	Djoewiring	Boeloeredjo		0.35	13.9	28.1	2.3	0.890
149	930	1922	Ketandan	Prigi Wètan		0.35	10.2	23.4	4.9	0.680
150	996	1923	Pandan Siemping	Tjoetjoekan		0.35	12.4	35.5	3.1	0.690
151	1059	1924	Polan Ardjo	Krapjak		0.35	13.9	26.4	4.2	0.720
152	1214	1925	Gantiwarno	Lor Birin		0.35	9.3	26.8	3.3	0.760
153	1299	1925	Gantiwarno	Tosadoe		0.35	11.4	28.7	3.1	0 800
154	76	1910	Tempel	Tegalredjo	A	0.36	9.6	?	5.1	?
155	?	1914	Tempel	Karanganjar	K	0.36	9.7	?	3.1	?
156	476	1916	Kebon Agoong	Podjok		0.36	12.3	?	8.9	?
157	628	1918	Kemoedho	Sanggrahan	Z	0.36	21.9	16.2	3.5	0.760
158	801	1920	Gantiwarno	Mlesé	T	0.36	11.—	35.8	2.9	0.940
159	869	1921	Pandan Siemping	Moetian		0.36	10.1	25.8	2.7	0.750
160	981	1923	Gajamprit	Dangoeran	II	0.36	10.8	16.4	3.8	0.760
161	1079	1924	Djoewiring	Trijan		0.36	11.5	15.5	5.2	0.770
162	1224	1925	Polan Ardjo	Siman		0.36	13.5	20.6	4.5	0.770
163	77	1910	Tempel	Doekoeh	B	0.37	10.9	?	5.5	?
164	?	1911	Mlessen	Glagahombo	C	0.37	12.—	?	4.4	?
165	434	1915	Kebon Agoong	Balongan		0.37	9.7	?	4.1	?
166	?	1915	Kebon Agoong	Minggir	H	0.37	13.7	?	6.1	?
167	495	1916	Temoeloes	Sajangan	G	0.37	10.3	?	5.—	0.770
168	589	1918	Gajamprit	Tegaljoso	C	0.37	27.2	64.7	5.6	1.850
169	689	1919	Gawok	Kaworan	H	0.37	11.6	33.6	2.4	0.930
170	1218	1925	Gantiwarno	Tangkisan Kidoel		0.37	12.—	34.3	2.9	0.700
171	1281	1925	Troetjoek	Dimoro		0.37	16.5	5.—	4.—	0.710
172	66	1910	Djiwo	Poendoengan	P	0.38	14.1	?	?	0.920
173	408	1915	Kebon Agoong	?		0.38	14.4	?	6.—	?
174	479	1916	Kebon Agoong	Podjok		0.38	14.6	?	6.3	?
175	1035	1924	Ketandan	Plembon	LL	0.38	11.4	21.5	4.4	0.720
176	1170	1925	Kebon Aroem	Kidoel Pokoh		0.38	10.5	20.3	3.3	0.740
177	1215	1925	Gantiwarno	Tangkisan Kidoel		0.38	11.3	37.2	3.6	0.720
178	515	1917	Gajamprit	Tegaljoso	C	0.39	16.3	?	5.—	0.530
179	590	1918	Ketandan	Gading Koelon	D	0.39	12.1	12.7	5.1	0.970
180	596	1918	Boeloes	Nglaban	Y	0.39	10.4	18.3	3.1	1.120

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
181	730	1919	Djoewiring	Boeloeredjo		0.39	13.9	22.2	2.7	0.840
181	815	1920	Manang	Slarong	I/2	0.39	18.6	24.7	3.3	0.940
183	928	1922	Tegalgondo	Semboengan		0.39	15.7	15.2	5.6	0.490
184	983	1923	Gajamprit	Nologaten	FF	0.39	13.5	16.3	4.7	0.760
185	1177	1925	Kebon Aroem	Kidoel Sambèng		0.39	11.1	34.4	3.8	0.740
186	526	1917	Kemoedho	Noord Afdeeling	N	0.40	11.—	?	2.3	0.850
187	527	1917	Temoeloes	Kepok	L	0.40	11.5	?	?	0.720
188	612	1918	Karanggedé	Sendang		0.40	18.6	8.9	6.4	0.790
189	711	1919	Djoewiring	Kemiri		0.40	15.7	22.4	2.—	0.940
190	857	1921	Kebon Aroem	Lor Basin	S	0.40	12.7	19.7	4.3	0.610
191	859	1921	Tegalgondo	Semboengan		0.40	12.7	22.5	3.2	0.750
192	861	1921	Gantiwarno	Mlesé		0.40	9.6	30.3	4.5	0.770
193	924	1922	Mandjoong	Mandjoong		0.40	14.1	20.5	2.1	0.730
194	988	1923	Djongrangan	Djongrangan	K	0.40	12.4	23.9	3.3	0.810
195	1114	1924	Ngoepit	Gathak	CC	0.40	12.7	10.—	4.9	0.800
196	1182	1925	Kebon Aroem	Karangdjati		0.40	10 8	24.7	4.6	0.790
197	78	1910	Kebon Agoong	Djomboran	F	0.41	15.7	?	7.5	?
198	530	1917	Kebon Aroem	Padassan Kidoel	O	0.41	9.5	?	8.8	0.870
199	594	1918	Baki Pandean	Kaliniti	A	0.41	14.1	35.7	5.6	1.090
200	609	1918	Kebon Agoong	Benaran		0.41	14.6	21.—	4.8	0.970
201	1169	1925	Kebon Aroem	Prajan		0.41	10.3	25.8	3.3	0.770
202	1181	1925	Kebon Aroem	Bener		0.41	10.9	29.2	4.1	0.750
203	697	1918	Ketandan	Prigi Koelon		0.42	13.—	28.2	1.5	0.900
204	1116	1924	Pandan Siemping	Katékan		0.42	12.—	24.5	4.9	0.660
205	1297	1925	Gantiwarno	Tangkisan Kidoel		0.42	12.8	26.6	2.9	0.750
206	?	1913	Tempel	Tjoengkoeh	G	0.43	14.6	?	3.3	?
207	438	1915	Manang	Majang		0.43	14.4	?	3.5	?
208	520	1917	Gajamprit	?	G	0.43	19.7	?	?	0.550
209	927	1922	Mandjoong	Mandjoong	CC	0.43	12.9	20.4	4.2	0.710
210	1175	1925	Kebon Aroem	Temon		0.43	13.4	36.4	4.—	0.660
211	1195	1925	Kebon Aroem	Bedaran		0.43	11.—	29.1	4.4	0.630
212	?	1911	Djiwo	Sekarbolo	N	0.44	15.6	?	5.5	?
213	?	1911	Djoewiring	Pépé	S	0.44	12.6	?	9.7	?
214	723	1919	Kemoedho	Dompjong	D	0.44	12.9	13.6	1.3	1.090
215	792	1920	Gemampir	Kerten		0.44	12.7	29.8	3.4	0.660
216	1013	1923	Gantiwarno	Wètan Birin	PP	0.44	10.1	30.3	3.6	0.760

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
217	1071	1924	Polan Ardjo	Kidoel Toeroes		0.44	14.3	31.—	6.6	0.720
218	1166	1925	Kebon Aroem	Kidoel Basin		0.44	11.3	30.6	3.6	0.680
219	1207	1925	Wedi Birit	Wètan Birit		0.44	13.6	39.—	3.7	0.610
220	1235	1925	Tegalgondo	Tempel		0.44	12.2	17.6	4.—	0.740
221	?	1914	Tempel	Doekoeh	B	0.45	15.2	?	4.—	?
222	588	1918	Gajamprit	Damaran	A	0.45	15.6	35.1	4.8	0.960
223	610	1918	Kebon Agoong	Podjok		0.45	14.7	22.7	4.6	0.740
224	611	1918	Karanggedé	Kebonan		0.45	17.4	14.2	7.4	0.590
225	742	1919	Gajamprit	Damaran	G	0.45	12.1	32.7	3.1	0.830
226	972	1923	Djoewiring	Tjeṭokan		0.45	12.7	31.6	4.6	0.790
227	973	1923	Djoewiring	Trijan		0.45	14.7	19.2	5.2	0.750
228	1178	1925	Kebon Aroem	Kid. Ploeneng		0.45	11.1	30.9	3.7	0.710
229	1180	1925	Kebon Aroem	Lor Ploeneng		0.45	11.9	30.9	3,8	0.690
230	1269	1925	Tegalgondo	Tempel		0.45	16.5	23.9	5.1	0.670
231	483	1916	Gajamprit	Gajamprit	W	0.46	22.2	?	5.2	0.590
232	586	1918	Gantiwarno	Wètan Birin	N	0.46	16.3	42.—	6.9	0.850
233	925	1922	Troetjoek	Gesing	BB	0.46	14.6	20.4	5,6	0.540
234	985	1923	Troetjoek	Gesing	MM	0.46	13.8	34.4	4.8	0.770
235	1057	1924	Polan Ardjo	Padas		0.46	17.9	41.7	7.5	0.600
236	1072	1924	Polan Ardjo	Tjandi		0.46	14.6	29.2	5.9	0.650
237	1092	1924	Gajamprit	Nologaten	SS	0.46	15.2	21.8	4.3	0.690
238	1127	1924	Djongrangan	Soelie		0.46	14.5	19.—	4.—	0.790
239	1268	1925	Djoewiring	Mogok Wètan		0.46	18.1	16.7	4.7	0.510
240	1289	1925	Pandan Siemping	Boetoeh		0.46	12.7	20.—	3.2	0.630
241	1301	1925	Tegalgondo	Klaseman		0.46	15.8	20.3	4.5	0.690
242	713	1919	Polan Ardjo	Klegèn		0.47	19.2	32.4	3.8	0.720
243	725	1919	Wedi-Birit	Slegrengan		0.47	14.3	30.9	1.7	0.860
244	1179	1925	Kebon Aroem	Kid. Ploeneng Lor		0.47	12.4	24.6	4.6	0.710
245	696	1919	Ketandan	Prigi Koelon		0.48	14.7	28.6	2.2	0.910
246	970	1923	Djoewiring	Bloro		0.48	15.9	25.4	5.—	0.690
247	?	1911	Kebon Aroem	Doekoeh	H	0.49	17.7	?	5.6	?
248	?	1914	Tempel	Doekoeh	B	0.49	12.7	?	4.2	?
249	536	1917	Pandan Siemping	Ngeloo	S	0.49	13.—	?	8.8	0.820
250	791	1920	Gemampir	Kertèn		0.49	11.1	30.—	3.5	0.690
251	860	1921	Tegalgondo	Sratèn		0.49	13.5	14.5	3.1	0.690
252	1201	1925	Wedi-Birit	Kembang Soré		0.49	14.5	29.9	5.1	0.680

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Water in $^0/_0$ van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
253	1202	1925	Gajamprit	Birin		0.49	14.9	21.—	5.4	0.550
254	1300	1925	Tegalgondo	Klabang		0.49	15.5	22.8	4.—	0.700
255	409	1915	Kebon Agoong	?		0.50	27.2	?	6.8	?
256	475	1916	Tempel	?		0.50	10.7	?	11.3	0.820
257	865	1921	Gajamprit	Gajamprit		0.50	20.—	34.1	4.1	0.640
258	905	1922	Boeloes	Ngepas		0.50	15.5	59.4	4.—	0.650
259	1168	1925	Kebon Aroem	Lor Basin		0.50	12.7	22.3	3.8	0.690
260	?	1915	Kebon Agoong	Minggir	T	0.51	17.2	?	6.8	?
261	411	1915	Kebon Agoong	?		0.51	18.6	?	6.8	?
262	614B	1918	Pandan Siemping	Panggil	T	0.51	17.7	8.—	7.7	0.680
263	1173	1925	Kebon Aroem	Geneng		0.51	13.1	36.4	4.4	0.660
264	1253	1925	Troetjoek	Kidoel Miring		0.51	16.—	29.4	4.5	0.710
265	1258	1925	Gajamprit	Birin		0.51	16.2	24.1	4.3	0.580
266	497	1916	Wanoedjojo	Kranggan	P	0.52	11.—	?	5.—	0.830
267	868	1921	Gajamprit	Dangoeran	T	0.52	13.7	?	5.2	?
268	1249	1925	Troetjoek	Kidoel Miring		0.52	16.7	30.—	4.6	0.700
269	1250	1925	Troetjoek	Kidoel Miring		0.52	16.1	30.1	5.1	0.670
270	1251	1925	Troetjoek	Kidoel Miring		0.52	15.9	29.—	5.—	0.690
271	1282	1925	Wedi-Birit	Kembang soré	T	0.52	12.9	28.—	3.9	0.750
272	620D	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	0.53	16.5	30.5	6.7	0.650
273	714	1919	Pandan Siemping	Ngeloo		0.53	14.9	23.8	2.4	0.880
274	793	1920	Kebon Agoong	Nanggoelan		0.53	20.2	34.—	5.7	0.690
275	906	1922	Boeloes	Kadibolo		0.53	24.2	66.8	3.9	0.730
276	1088	1924	Troetjoek	Gesing	MM	0.53	14.—	14.1	4.8	0.710
277	1104	1924	Tegalgondo	Kategoehan		0.53	19.9	41.5	5.3	0.610
278	1227	1925	Polan Ardjo	Wètan Wantil		0.53	16.8	29.6	5.6	0.670
279	?	1912	Tempel	Lor Tjemoro	C	0.54	14.—	?	4.1	?
280	533	1917	Kebon Agoong	Sendangpitoe	T en R	0.54	16.6	?	10.9	0.900
281	975	1923	Djoewiring	Mogok Wètan	O	0.54	14.1	26.6	5.6	0.710
282	994	1923	Pandan Siemping	Tjoetjoekan		0.54	15.—	33.8	3.5	0.650
283	1046	1924	Djoewiring	Goemantar	EE	0.54	16.7	40.6	5.9	0.670
284	1287	1925	Wedi-Birit	Mawèn		0.54	19.3	27.7	5.4	0.650
285	?	1912	Tempel	Tjoengkoeh	G	0.55	15.4	?	4.9	?
286	736	1919	Pandan Siemping	Moero	H	0.55	14.7	9.5	2,5	0.720
287	819	1920	Djoewiring	Goemantar	C	0.55	24.—	43.6	5.7	0.740
288	920	1922	Gantiwarno	Wètan Birin	GG	0.55	15.7	35.9	2.2	0.690

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in % berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in % berekend op l. dr. stof	Water in % van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in % berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
289	1115	1924	Pandan Siemping	Kretèn	GG	0.55	18.7	33.8	8.1	0.680
290	858	1921	Tegalgondo	Djaboong		0.56	21.—	21.—	4.2	0.470
291	862	1921	Gantiwarno	Balong		0.56	18.2	35.—	4.5	0.700
292	916	1922	Djoewiring	Bloro Wètan		0.56	16.7	24.3	6.7	0.640
293	978	1923	Djoewiring	Pépé		0.56	15.5	20.7	6.3	0.700
294	1062	1924	Djoewiring	Trijan		0.56	17.3	24.1	6.5	0.680
295	1165	1925	Kebon Aroem	Kebon Aroem		0.56	15.5	23.2	4.9	0.710
296	?	1911	Djoewiring	Mogok	R	0.57	15.6	?	10.8	?
297	693	1919	Gantiwarno	Wètan Birin	F	0.57	15.5	28.6	8.1	0.910
298	1075	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		0.57	16.2	34.—	6.3	0.650
299	?	1911	Gantiwarno	Karangloo	L	0.58	23.7	?	9.—	?
300	488	1916	Manang	Majang		0.58	21.—	?	6.2	?
301	601	1918	Wedi-Birit	Mawèn	I	0.58	16.1	32.3	6.2	0.750
302	987	1923	Ngoepit	Klemoet		0.58	15.6	25.3	5.—	0.730
303	990	1923	Pandan Siemping	Katékan		0.58	12.4	35.—	4.2	0.710
304	220	1911	Sorogedoog	Karanggedé	W	0.59	15.7	?	6.4	?
305	735	1919	Pandan Siemping	Ngeloo		0.59	13.9	23.3	2.5	0.800
306	921	1922	Manang	Slarong		0.59	18.7	18.—	3.4	0.660
307	984	1923	Demangan	Tempel	SS	0.59	20.2	14.5	4.9	0.760
308	1225	1925	Polan Ardjo	Padhan		0.59	16.3	32.8	5.5	0.650
309	?	1911	Ketandan	Kalikotes	T	0.60	17.5	?	8.4	?
310	615 A	1918	Pandan Siemping	?	T	0.60	20.1	8.9	7.9	0.690
311	619	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	0.60	21.8	29.2	6.3	0.640
312	622	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	0.60	21.4	28.4	6.7	0.600
313	812	1920	Kebon Agoong	Nanggoelan		0.60	16.1	31.1	4.5	0.680
314	816	1920	Manang	Ngebrak		0.60	25.7	20.8	6.8	0.480
315	918	1922	Djoewiring	Kwarasan Wètan		0.60	17.4	31.2	7.2	0.620
316	969	1923	Djoewiring	Tandjoong		0.60	18.7	21.9	6.—	0.680
317	1000	1923	Tegalgondo	Kategoehan	H	0.60	19.5	15.1	5.3	0.660
318	1074	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		0.60	17.1	31.6	6.7	0.660
319	1244	1925	Wedi-Birit	Mawèn		0.60	16.3	25.7	4.5	0.660
320	919	1922	Kemangan	Tempel	PP	0.61	16.3	28.3	6.6	0.600
321	923	1922	Manang	Kramat		0.61	18.1	17.7	3.2	0.620
322	1069	1924	Djoewiring	Karangpandan		0.61	17.9	23.9	6.4	0.670
323	617	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	0.62	20.8	27.6	6.6	0.610
324	618	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	0.62	23.5	27.5	6.6	0.600

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter:	Stikstof in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in $^0/_0$ berekend op l. dr stof	Water in $^0/_0$ van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in $^0/_0$ berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
325	624	1918	Polan Ardjo	Wantil	O	0.62	21.8	18.7	6.6	0.570
326	1002	1923	Tegalgondo	Karang doerèn	EE	0.62	19.—	15.2	4.8	0.690
327	1260	1925	Djoewiring	Kwarasan		0.62	19.2	39.1	5.7	0.780
328	1262	1925	Gajamprit	Gajamprit		0.62	19.—	10.5	3.7	0.570
329	1276	1925	Pandan Siemping	Katékan		0.62	17.4	25.7	4.4	0.700
330	807	1920	Djoewiring	Mogok		0.63	10.6	15.5	3.2	0.840
331	820	1920	Kebon Agoong	Podjok		0.63	20.5	27.6	3.3	0.850
332	971	1923	Gawok	Sigran	ZZ	0.63	22.2	48.2	6.7	0.570
333	1206	1925	Gajamprit	Dangoeran		0.63	18.2	33.1	4.8	0.630
334	82	1910	Gantiwarno	Karangnongko	L	0.64	30.9	?	10.4	?
335	917	1922	Djoewiring	Boeloeredjo		0.64	17.9	33.6	7.5	0.580
336	922	1922	Manang	Loewang		0.64	19.2	18.4	2.4	0.620
337	926	1922	Tegalgondo	Kategoehan		0.64	19.6	23.2	6.3	0.490
338	997	1923	Gantiwarno	Balong	BB	0.64	17.9	27.2	5.8	0.750
339	514	1917	Gantiwarno	Wètan Birin	B	0.65	19.3	31.4	?	0.540
340	914	1922	Djoewiring	Tandjoong		0.65	21.8	24.—	5.6	0.540
341	657	1918	Djoewiring	?		0.66	40.9	?	8.8	0.240
342	659	1918	Djoewiring	?		0.66	47.6	?	9.2	0.270
343	824	1920	Djoewiring	Boeloeredjo		0.66	19.9	16.4	4.4	0.720
344	1229	1925	Gajamprit	Gajamprit		0.66	18.9	15.9	3.4	0.560
345	407	1915	Kebon Agoong	Minggir	T	0.67	20.2	?	8.5	?
346	621	1918	Polan Ardjo	Karangtoeri	O	0.68	22.—	27.7	7.1	0.610
347	658	1918	Djoewiring	?		0.68	44.9	?	8.6	0.250
348	662	1918	Djoewiring	?		0.68	42.2	?	9.1	0.270
349	794	1920	Djoewiring	Boeloeredjo		0.68	18.—	29.1	5.8	0.670
350	1007	1923	Wedi-Birit	Pandes	UU	0.68	17.2	31.7	4.6	0.710
351	72	1910	Djoewiring	Mogok	R	0.69	18.4	?	8.3	?
352	913	1922	Djoewiring	Pépé		0.69	17.—	18.—	5.6	0.580
353	660	1918	Djoewiring	?		0.70	48.7	?	9.2	0.260
354	1073	1924	Djoewiring	Boeloeredjo		0.70	19.1	33.1	6.9	0.650
355	653	1918	Vegetatie-proeven	?		0.71	53.4	1.3	8.—	0.220
356	661	1918	Djoewiring	?		0.71	45.6	?	8.9	0.270
357	800	1920	Kebon Agoong	Nanggoelan		0.71	21.—	26.1	5.2	0.730
358	656	1918	Vegetatie-proeven	?		0.72	55.8	3.5	7.6	0.220
359	472	1916	Gantiwarno	Wètan Birin	B	0.73	31.9	?	8.4	0.400
360	654	1918	Vegetatie-proeven	?		0.73	53.—	1.4	8.2	0.210

Nr.	Monster:	Jaar:	Onderneming:	Tuin:	Letter	Stikstof in °/o berekend op l. dr. stof	Gloeiverlies in °/o berekend op l. dr. stof	Water in °/o van versch tot luchtdroog	Vochtgehalte van luchtdroog tot absoluutdroog, in °/o berekend op l. dr. stof	Versche mest: Litergewicht in Kgr.
361	977	1923	Djoewiring	Kwarasan		0.73	18.1	32.7	6.7	0.580
362	1280	1925	Pandan Siemping	Kretèn Lor		0.73	23.2	23.2	8.2	0.620
363	405	1915	Kebon Agoong	?		0.74	21.7	?	9.6	?
364	655	1918	Vegetatie-proeven	?		0.74	48.6	1.7	9.—	0.230
365	823	1920	Djoewiring	Kemiri		0.74	20.2	36.5	3.6	0.760
366	829	1920	Gajamprit	Djombor		0.74	25.7	22.2	7.4	0.630
367	1254	1925	Tegalgondo	Sorogenèn		0.74	22.5	30.—	6.1	0.600
368	1061	1924	Djoewiring	Kwarasan		0.75	21.1	36.3	7.6	0.620
369	437	1915	Manang	Majang		0.76	26.1	?	4.4	?
370	912	1922	Djoewiring	Goemantar		0.76	21.2	35.5	6.8	0.580
371	1049	1924	Djoewiring	Pirosso		0.76	30.1	34.3	8.1	0.460
372	436	1915	Manang	Majang		0.77	51.—	?	8.5	?
373	727	1919	Polan Ardjo	Djetis		0.77	22.6	37.—	2.5	0.610
374	747	1919	Kebon Agoong	Dènokan	Q	0.78	30.4	27.5	4.—	0.560
375	1070	1924	Djoewiring	Goemantar		0.78	22.4	29.—	7.1	0.620
376	?	1912	Gantiwarno	Karangloo	T	0.79	28.5	?	8.4	?
377	489	1916	Manang	Majang		0.82	36.2	?	8.9	?
378	810	1920	Djoewiring	Boeloeredjo		0.82	17.2	11.4	5.1	0.730
379	814	1920	Gajamprit	Djamboe		0.83	23.4	28.3	6.1	0.510
380	796	1920	Djoewiring	Kemiri		0.84	21.3	41.4	5.4	0.800
381	911	1922	Djoewiring	Mogok		0.84	23.8	30.1	6.7	0.520
382	478	1919	Kebon Agoong	Balongan		0.85	26.9	46.7	4.3	0.750
383	1054	1924	Djoewiring	Goemantar		0.86	23.—	37.—	7.8	0.550
384	809	1920	Djoewiring	Kemiri		0.90	19.1	43.5	5.4	0.730
385	798	1920	Djoewiring	Mogok		1.—	25.6	41.8	5.4	0.680
386	822	1920	Gajamprit	Djombor		1.20	25.—	28.4	5.8	0.600
387	806	1920	Djoewiring	Mogok		1.24	21.5	39.5	5.3	0.740

Monsters van organischen mest, gerangschikt in volgorde van het stikstof-gehalte

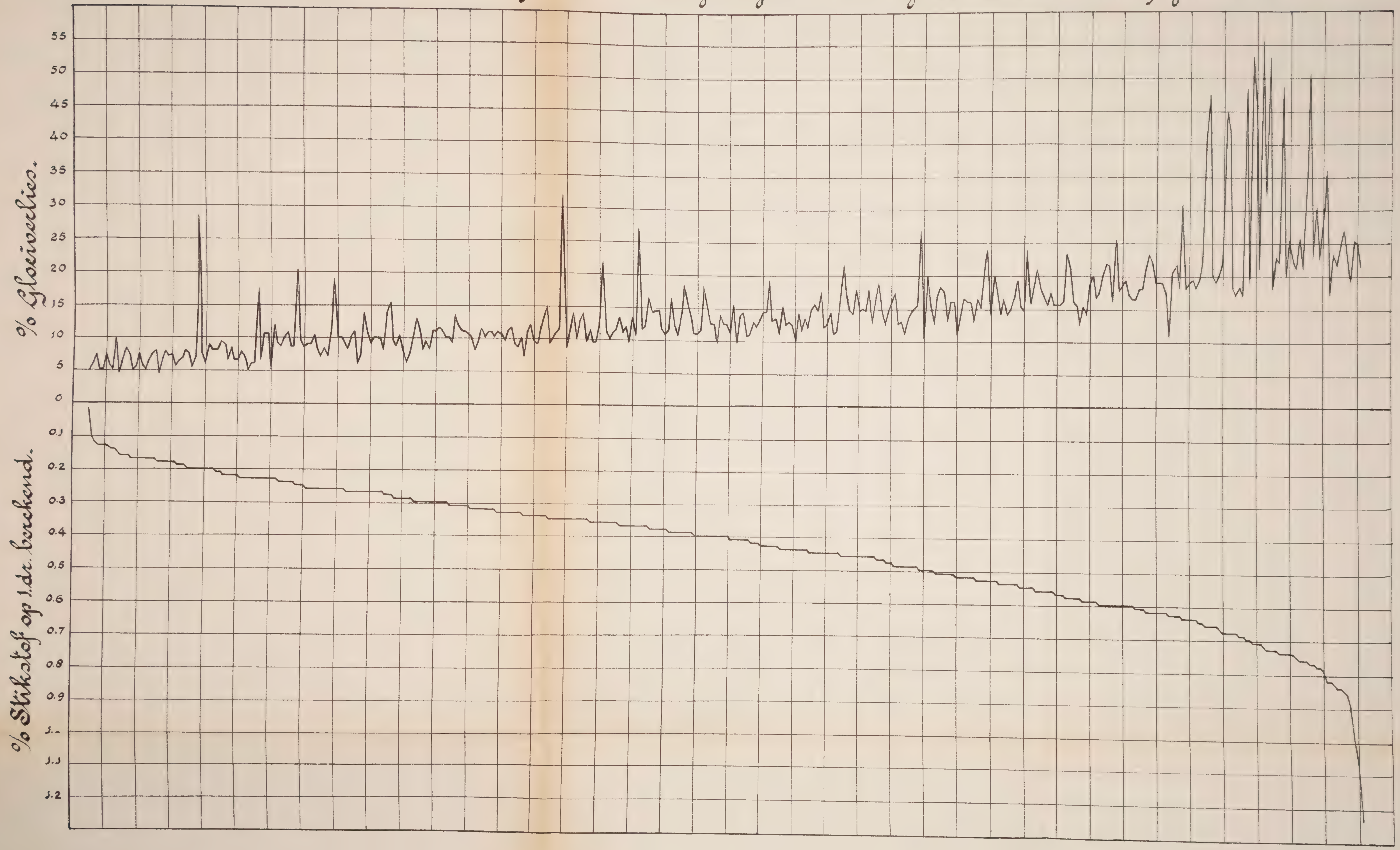

TABEL III

CHRONOLOGISCH OVERZICHT

DER

PROEFVELDEN, AANGELEGD

IN DE

JAREN 1903-1924.

Voor een goed overzicht der tabellen, sla men den inslag voorkomende aan de laatste tabel naar buiten.

Onderneming:	Vlgnr. der Recapitulatie:	Tuin:	Proefveld: Jaar:	Proefveld: Letter:	Korte beschrijving van de grondsoort, waarop het proefveld was gelegen:	Weersgesteldheid: Vóór het bemesten met kunstmest:	Weersgesteldheid: Tijdens het oogsten:	Vóór het planten bemest met:	Aantal parallel-perceelen:	Met elkaar werden vergeleken:	OPBRENGST-CIJFERS: Geferm. product, grammen per oogstboom:	OPBRENGST-CIJFERS: % vermeerdering t. o. v. zonder kunstmest:	OPBRENGST-CIJFERS: Conclusies en opmerkingen:	OPBRENGST-CIJFERS: Schatting van verschillen in den aanplant der perceelen; opmerkingen betreffende de cijfers der parallelperceelen:	INVLOED DER BEMESTINGEN OP: Bladlengte:	INVLOED DER BEMESTINGEN OP: Kwaliteit:	INVLOED DER BEMESTINGEN OP: Kleur:	Details der proeven zijn gegeven in:
1. Wedi Birit	B/1	Nitèn	1903	—	Humusrijk, goede grond	?	?	Org. M. ?	3	a. 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK	75.99		De onderlinge verschillen tusschen de parallelperceelen zijn groot; daardoor zijn de verschillen tusschen de gemiddelden onbetrouwbaar.	Schatting heeft niet plaats gehad. Als reden voor de onregelmatige cijfers wordt aangegeven de ongelijkmatigheid van den grond, als gevolg van de ieder jaar verlegde gotenstelsels.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 151.
									3	b. DSP + ZK	82.16	?						
									3	c. AN + ZK	79.46							
									3	d. AN + DSP	83.93							
									3	e. zonder kunstmest	80.92							
2. Wedi Birit	B/2	Wètan	1903	—	Zandig, vrij goede grond	?	?	Org. M. ?	3	a. 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK	76.52		De onderlinge verschillen tusschen de parallelperceelen zijn zeer groot; daardoor zijn de verschillen tusschen de gemiddelden onbetrouwbaar.	Schatting heeft niet plaats gehad. Als reden voor de onregelmatige cijfers wordt aangegeven de ongelijkmatigheid van den grond, als gevolg van de ieder jaar verlegde gotenstelsels.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913) bl. 153.
									3	b. DSP + ZK	69.77	?						
									3	c. AN + ZK	71.51							
									3	d. AN + DSP	70.56							
									3	e. zonder kunstmest	69.77							
3. Sorogedoog	B/3	Kijoedan	1903	—	Zandig, arme grond	?	?	Org. M. ?	3	a. 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK	58.78	+ 29	Een duidelijke uitslag ten voordeele van stikstof-bemesting.	Schatting heeft niet plaats gehad. Over het geheel een goed geslaagd proefveld.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913) bl 153.
									3	b. DSP + ZK	49.13	+ 8						
									3	c. AN + ZK	56.85	+ 25						
									3	d. AN + DSP	53.82	+ 18½						
									3	e. zonder kunstmest	45.45							
4. Gajamprit	B/4	Gathak	1904	—	Humusrijk, goede grond	?	?	Org. M. ?	3	a. 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK	67.6	— 6½	De kunstmest heeft geen uitwerking gehad.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913) bl. 154.
									3	b. DSP + ZK	72.5	0						
									3	c AN + ZK	72.8	+ ½						
									3	d. AN + DSP	70.8	— 2½						
									3	e. zonder kunstmest	72.5							
5. Djoewiring	B/5	?	1904	—	Klei	?	?	Org. M. ?	3	a. 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK	65.—	+ 13	De onderlinge verschillen tusschen de parallelperceelen zijn groot, zoodat een definitieve conclusie op proeven van komende jaren moet wachten. Het resultaat wijst evenwel op stikstof-gebrek.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 154.
									3	b. DSP + ZK	57.—	— 1						
									3	c. AN + ZK	67:8	+ 17½						
									3	d. AN + DSP	68.8	+ 19½						
									3	e. zonder kunstmest	57.6							

6. Soro-gedoog	B 6	Karang-gedé	1904	zandig, vrij arme grond	?	?	Org. M.	?	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b*/1. 8.3 gr. PG (12% N) *b*/2. 16.6 gr. PG *b*/3. 24.9 gr. PG *c*/1. 5 gr. ZA (20% N) *c*/2. 10 gr. ZA *c*/3. 15 gr. ZA *d*/1. 7.5 gr. ChS (15% N) *d*/2. 15 gr. ChS *d*/3. 22.5 gr. ChS	44.7 50.3 55.7 57.2 58.7 59.4 54.8 63.9 62.6 68.9	 + 12½ + 24½ + 28 + 31½ + 33 + 22½ + 43 + 40 + 54	1. De grond is stikstof-behoevend, hetgeen het resultaat van het vorige jaar bekrachtigt. 2. Guano geeft de minst goede uitwerking. 3. Chilisalpeter geeft de beste resultaten; de onderlinge verschillen der parallelperceelen bij ChS zijn zeer groot, zoodat het minder gewenscht is een conclusie te trekken over het verschil tusschen ZA en ChS.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 155.
7 Wedi-Birit	B 7	Nitèn	1905	humus-rijk, goede grond	?	?	Org. M.	?	3 3 3 3 3	*a.* 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK *b.* DSP + ZK *c.* AN + ZK *d.* AN + DSP *e.* zonder kunstmest	71.9 78.4 75.4 74.3 68.9	+ 4½ + 14 + 9½ + 8	De invloed van den kunstmest was gering. Deze proef was een bevestiging van de vroegere onderzoekingen.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 156.
8. Gajam-prit	B 8	Gathak	1905	humus-rijk, goede grond	?	?	Org. M.	?	3 3 3 3 3	*a.* 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK *b.* DSP + ZK *c.* AN + ZK *d.* AN + DSP *e.* zonder kunstmest	81.8 70.4 75.7 80.2 72.9	+ 12 — 3½ + 4 + 10	De invloed van den kunstmest was gering. Deze proef was een bevestiging van de vroegere onderzoekingen.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 157.
9. Djoe-wiring	B 9	?	1905	klei	?	?	Org. M.	?	3 3 3 3 3	*a.* 2.85 gr. AN + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK *b.* DSP + ZK *c.* AN + ZK *d.* AN + DSP *e.* zonder kunstmest	95.3 91.5 86.1 82.3 82.8	+ 15 + 10½ + 4 — ½	De onderlinge verschillen tusschen de parallelperceelen zijn groot, waardoor het trekken van conclusies hier minder gewenscht is.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 157.
10. Soro-gedoog	B 10	Karang-gedé	1905	zandig, vrij arme grond	?	?	Org. M.	?	3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 13.2 gr. ChS in tweeën gegeven *c.* 336 gr. blad van Arachis hypogaea	67.09 79.71 77.88	 + 19 + 16	Zeer duidelijke uitwerking der stikstofbemestingen. Aan groenbemesting moet voor den grond de voorkeur gegeven worden.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 158.
11. Djoe-wiring	B 11	?	1907	?	?	?	Org. M.	?	3 3 3 3 3	*a.* 7.5 gr. ChS + 5.71 gr. DSP + 2.22 gr. ZK *b.* DSP + ZK *c.* ChS + ZK *d.* ChS + DSP *e.* zonder kunstmest	83.1 82.7 83.9 84.9 79.1	+ 5 + 4½ + 6 + 7½	In hoofdzaak werd een gebrek aan stikstof geconstateerd; ook de andere meststoffen hebben nut gehad, alhoewel dit resultaat wat onzeker is.	Schatting heeft niet plaats gehad.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. V. (1913). bl. 160.

12. Tempel	B/12	Tegalredjo	1910	A	zandig, licht, vrij humusrijk, niet zeer grofkorrelig, arme grond	veel regen	veel regen	DA 2.1 Kgr. p. pl. Nr. 76	water t. abs. dr: 5.1 %; gloeirest : 85.3 %; gloeiverlies : 9.6 %; N. : 0.36%; P. : 0.44%; L. Gew. 1. dr. : 0.980 Kgr.	3	a.	zonder kunstmest	61.5		Zeer uiteenloopende cijfers bij de parallelperceelen; voor de practijk komt dit er op neer, dat er geen voorkeur kan worden gegeven aan de een of andere wijze van toediening.	Perc. 1, zonder kunstmest, abnormaal laag in verband met de ligging van een aanvoerleiding, welke zand had gedeponeerd. Perc. 7, zonder kunstmest, abnormaal hoog. Daardoor mag aan het cijfer voor „zonder kunstmest" (a) niet veel waarde gehecht worden.	Niet bepaald.	De cijfers geven slechts een waarschuwing, dat het gebruik van 12 gr. kunstmestmengsel per plant, in tweeën gegeven, wellicht reeds te veel was voor dezen, voor Tempel, goeden grond. Bij kleine hoeveelheden kunstmest werd geen vóór- of nadeel geconstateerd.	De onbemeste perceelen gaven een duidelijk lager cijfer voor vale tabak, zoodat in dit opzicht de kunstmest zeer zeker een voordeel heeft gegeven.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 16.
										3	*b.*	6 gr. mengsel van 2 dl. ZA: 1 dl. DSP: 1 dl. ZK, vroeg gegeven	68.—	+ 10½						
										3	c.	6 gr. mengsel van 2 : 1 : 1, laat gegeven	59.75	+ 3						
										3	*d.*	3 gr. mengsel, vroeg + 3 gr. mengsel, laat gegeven	62.25	+ 1						
										3	e.	6 gr. mengsel, vroeg + 6 gr. mengsel, laat gegeven	64.75	+ 5½						
										3	*f.*	4 gr. mengsel, direct na het planten + 4 gr. mengsel, vroeg + 4 gr. mengsel, laat gegeven	64.—	+ 4						
13. Tempel	B/13	Doekoeh	1910	B	vrij zandig, licht, arme grond	veel regen	veel regen	DM 2.— Kgr. p. pl. Nr. 77	water t. abs. dr: 5.5 %; gloeirest : 83.6 %; gloeiverlies : 10.9 %; N. : 0.37%; P. : 0.50%; L. Gew. 1. dr. : 0.850 Kgr.	3	a.	zonder kunstmest	53.25		Er werd een duidelijke uitwerking van den kunstmest geconstateerd. N. verhoogde de productie, terwijl er geenerlei behoefte aan P. of K. gebleken is.	Perc. 7, zonder kunstmest, abnormaal hoog, waardoor het gem. voor zonder kunstmest te hoog is uitgevallen. Het zuidelijk deel van het proefveld gaf lagere opbrengsten dan het noordelijk deel, in verband met de water-aanvoer in den glébagan-tijd.	Niet bepaald.	Verbeterd door kunstmest.	Door kunstmest meer vaal, zonder dat het percentage heldere tabak daaronder lijdt.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 21.
										3	*b.*	3 gr. ZA + 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK	56.75	+ 6½						
										3	c.	6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK	62.50	+ 17½						
										3	*d.*	3 gr. ZA + 1½ gr. DSP	57.75	+ 8½						
										3	e.	3 gr. ZA + 1½ gr ZK	57.—	+ 7						
										3	*f.*	1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK	51.50	— 3½						
14. Mlessen	B/14	Glagahombo	1910	C	zeer zandig, zeer grofkorrelig, arme grond	veel regen	zeer nat, waardoor de groei belemmerd werd	DA 1.8 Kgr. p. pl. Nr. 74	water t. abs. dr: 2.9 %; gloeirest : 92.4 %; gloeiverlies : 4.7 %; N. : 0.18%; P. : 0.33%; L. Gew. 1. dr. : 1.300 Kgr.	3	a.	zonder kunstmest	22.5		De invloed van den kunstmest was zeer duidelijk, maar er was geen sprake van het geven van eenige voorkeur aan een of ander mengsel.	De stand der vakken 1,2 en 5 was veel mooier dan van de rest van het proefveld, in verband met de waterverdeeling in den glébagantijd. Deze vakken werden buiten rekening gelaten bij het berekenen der gemiddelden.	Niet bepaald.	Er werd weinig verschil bij het sorteeren geconstateerd. In ieder geval werd geen nadeel door den kunstmest berokkend, zoodat er geen gevaar te wachten is bij vergrooting van de hoeveelheid kunstmest.	Er werd weinig verschil bij het sorteeren geconstateerd. In ieder geval werd geen nadeel door den kunstmest berokkend, zoodat er geen gevaar te vreezen is bij vergrooting van de portie kunstmest.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 26.
										3	*b.*	8 gr. G (7% N, 9% P. en 10% K.)	36.—	+ 60						
										3	c.	2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	32.75	+ 45½						
										3	*d.*	2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP	33.5	+ 49						
										3	e.	2.8 gr. ZA + 1.6 gr. ZK	32.5	+ 44½						
										3	*f.*	1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	35.5	+ 58						
15. Mlessen	B/15	Bandoeng	1910	D	zandig, min of meer bruin verweerd Merapitype, P-arm, niet zeer grofkorrelig, licht, arme grond	veel regen	zeer nat	DA 2.2 Kgr p. pl. Nr. 75	water t. abs. dr: 4.1 %; gloeirest : 89.5 %; gloeiverlies : 6.4 %; N. : 0.19%; P. : 0.48%; L. Gew. 1. dr. : 1.110 Kgr.	3	a.	zonder kunstmest	49.—		In de eerste plaats bestond er stikstofgebrek en de kunstmest kon hierin voorzien. Dubbele bemesting verdiende waarschijnlijk aanbeveling.	Het proefveld vertoonde een duidelijk terreinverloop van de lage naar de hoogere perceelnummers, in stand op het veld, in opbrengst en in kwaliteit. In een dergelijk geval is het beter ieder perceel te vergelijken met de directe buur-perceelen. Daarom is het percentage vermeerdering van de opbrengst, hier niet voor allen berekend. Perc. 12 en 14 gaven opbrengsten welke niet overeenkwamen met de verwachtingen naar aanleiding van den stand op het veld.	Niet bepaald.	De kunstmest heeft eerder een gunstige dan ongunstige invloed gehad.	De kunstmest heeft eerder een gunstige dan ongunstige invloed gehad.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 30.
										3	*b.*	3 gr. ZA + 3 gr. DSP + 1½ gr. ZK	50.—							
										3	c.	6 gr. ZA + 6 gr. DSP + 3 gr. ZK	55.—	+ 13½						
										3	*d.*	3 gr. ZA + 3 gr. DSP	52.25							
										3	e.	3 gr. ZA + 1½ gr. ZK	51.—							
										3	*f.*	3 gr. DSP + 1½ gr. ZK	43.—							

16. Kebon Agoong	B 16	Selaga-djah	1910	E	grijs-blauw, zeer zwaar, draineert langzaam, moeilijk in kruimelstructuur te houden, P. arm	veel regen	veel regen	Ca: 21 pic. per bouw. St 1.2 Kgr. p.pl. Nr.79: water t. abs. dr.: 8.5%; gloeirest: 70.9%; gloeiverlies: 20.6%; N.: 0.25%; P.: 0.34%; L. Gew. 1. dr.: 0.600 Kgr.	3	a. zonder kunstmest	13.75		De uitwerking van den kunstmest was frappant. Stikstofgebrek was de hoofdfactor. Vergrooting van de hoeveelheid kunstmest had zeer grooten invloed.	Alleen perc. 8 kwam te laag uit, waardoor het gem. voor ZA + ZK te laag is geworden.	Niet bepaald.	De uitwerking van den kunstmest (N. gebrek) gaat hand aan hand met den invloed op de opbrengst.	De *onbemeste* vakken gaven meer „vaal" De *bemeste* vakken gaven meer *„licht."*	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 35.
									3	b. 3 gr. ZA + 3 gr. DSP + 1½ gr. ZK	21.—	+ 52½						
									3	c. 6 gr. ZA + 6 gr. DSP + 3 gr. ZK	28.—	+ 104						
									3	d. 3 gr. ZA + 3 gr. DSP	20.50	+ 49						
									3	e. 3 gr. ZA + 1½ gr. ZK	18.75	+ 36½						
									3	f. 3 gr. DSP + 1½ gr. ZK	15.25	+ 11						
17. Kebon Agoong	B 17	Djombo-ran	1910	F	roodbruine verweeringsgrond, goed in kruimelstructuur te houden, P. arm	veel regen	zeer veel regen	St 1.6 Kgr. p.pl. Nr.78: water t. abs. dr.: 7.5%; gloeirest: 76.8%; gloeiverlies: 15.7%; N.: 0.41%; P.: 0.63%; L. Gew. 1. dr.: 0.870 Kgr.	3	a. zonder kunstmest.	37.5		De uitwerking van den kunstmest was niet frappant, maar toch in ieder geval voldoende duidelijk. Stikstof-gebrek beheerscht de cijfers.	De cijfers zijn nogal onregelmatig, waardoor de gemiddelden der parallellen aan waarde hebben verloren.	Niet bepaald.	De kwaliteit en de kleur vertoonen geen regelmatig terugkeerende verschillen in een bepaalde richting. De makelaars-beoordeeling was ten voordeele der vakken, welke stikstof en kali hadden ontvangen.		Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 41.
									3	b. 3 gr. ZA + 3 gr. DSP + 1½ gr. ZK	44.—	+ 17½						
									3	c. 6 gr. ZA + 6gr. DSP + 3 gr ZK	41.5	+ 10½						
									3	d. 3 gr. ZA + 3 gr. DSP	38.—	+ 1½						
									3	e. 3 gr. ZA + 1½ gr. ZK	41.25	+ 10						
									3	f. 3 gr. DSP + 1½ gr. ZK	36.5	+ 2½						
18. Kebon Aroem	B 18	Tegal Temon	1910	H	zanding, op hellend terrein, licht	?	?	DA ? Nr.68: water t. abs. dr.: 4.—%; gloeirest: 88.6%; gloeiverlies: 7.4%; N.: 0.20%; P.: 0.33%; L. Gew. 1. dr.: 1.120 Kgr.	3	a. zonder kunstmest			De onderlinge verschillen tusschen de parallelperceelen zijn zeer groot. Dit is de reden, waarom geen gemiddelden kunnen worden opgemaakt.	Het lager gedeelte van het proefveld was te vochtig, waardoor de aanplant er geel en klein bleef en ongeveer de helft opbracht van het hooger gelegen gedeelte van het proefveld. De proef mag niet als geslaagd beschouwd worden. De gegevens worden dan ook niet uitvoerig medegedeeld.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 46.
									3	b. 8 gr. G. (7% N., 9% P., 10% K.)								
									3	c. 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK								
									3	d. 5.6 gr. ZA + 3.6 gr. DSP + 3.2 gr. ZK								
									3	e. 3.8 gr. Ch S + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	?	?						
									3	f. 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP								
									3	g. 2.8 gr. ZA + 1.6 gr. ZK								
									3	h. 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK								
									3	k. 2.8 gr. ZA								
									3	l. 1.8 gr. DSP								
									3	m. 1.6 gr. ZK								
19. Gantiwarno	B 19	Mlese	1910	K	fijnzandig, goede grond, licht	veel regen	goed	DA 1.8 Kgr. p.pl. Nr.81: water t. abs. dr.: 5.3%; gloeirest: 86.9%; gloeiverlies: 7.8%; N.: 0.21%; P.: 0.65%; L. Gew. 1. dr.: 0.970 Kgr.	3	a. zonder kunstmest			De onderlinge verschillen tusschen de parallelperceelen waren zeer groot. Dit was de reden, waarom geen gemiddelden konden worden gegeven. De uitwerking van den kunstmest was niet frappant. Voorloopig is er geen reden op dergelijke tuinen tot kunstmestbemesting over te gaan.	De cijfers waren onregelmatig, zoowel t. o. v. elkaar, als bij vergelijking der mestcombinaties.	Niet bepaald.	In kwaliteit en kleur werden geen verschillen in een bepaalde richting gevonden, dus ook niet ten nadeele. Ook werd geen verband geconstateerd tusschen minjak-tabak, loodsvlekkentabak en kunstmest-bemesting.		Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 48.
									3	b. 8 gr. G. (7% N. 9% P., 10% K.)								
									3	c. 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	?	?						
									3	d. 5.6 gr. ZA + 3.6 gr. DSP + 3.2 gr. ZK								
									3	e. 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP								
									3	f. 2.8 gr. ZA + 1.6 gr. ZK								
									3	g. 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK								

20. Ganti-warno	B/20	Karang-nongko	1910	L	blauwachtig, vrij zwaar, vrij onhandelbaar.	goed	goed	Ca: 16 pic. bouw. St ? Nr. 82	water t. abs. dr.: 10.4 % gloeirest : 58.7 % gloeiverlies : 30.9 % N. : 0.64 % P. : 0.45 % L. Gew. 1. dr. : 0.430 Kgr.	3 3 3 3 3 3	a. zonder kunstmest b. 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK d. 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP e. 3 gr. ZA + 1½ gr. ZK f. 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK	46.75 55.— 58.5 55.— 55.— 49.—	 + 17½ + 25 + 17½ + 17½ + 5	De uitwerking van den kunstmest op de productie was beslist gunstig. Stikstof was in de eerste plaats het werkzame bestanddeel.	Er was een verloop in het terrein van Noord naar Zuid. Daarom verdient het aanbeveling ieder perceel te vergelijken met de buurperceelen.	Niet bepaald.	De dubbel-bemeste perceelen hebben een betere verhouding gegeven. In het voorkomen van „minjaktabak" en „loodsvlekkentabak" werd geen verschil geconstateerd.	Er werden geen verschillen van belang geconstateerd, maar ze wezen in een richting ten voordeele van den kunstmest.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 53.
21. Gajam-prit	A 1 B/21 C/1	Merboong	1910	M	vrij zwaar, goede grond	veel regen	goed	DA 1.4 Kgr. p. pl. Nr. 69	water t. abs. dr.: 6.5 % gloeirest : 84.4 % gloeiverlies : 9.1 % N. : 0.22 % P. : 0.35 % L. Gew. 1. dr. : 1.030 Kgr.	3 3 3 3 3 3	a. zonder kunstmest b. 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK c. geen dessa-aarde + 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK d. 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP e. 3 gr. ZA + 1½ gr. ZK f. 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK	69.25 77.5 64.5 64.5 63.25 63.5	 +20 {t. o. v. c. + 7 {t. o. v. a.	Er werd geen uitwerking van den kunstmest in een bepaalde richting geconstateerd, aangezien de resultaten van de eene reeks van parallellen door die van een volgende worden tegengesproken. De verkregen verschillen moeten dus aan toeval worden toegeschreven.	Perc. 1, zonder kunstmest, heeft het hoogste product van het heele proefveld gegeven. Het gem. voor „zonder kunstmest" werd berekend zonder dit vak. Opvallend is het hooge gemiddeldecijfer bij de vakken *b*, welke een volledige bemesting ontvingen boven dessamest.	Niet bepaald.	De cijfers voor kwaliteit en kleur geven geen regelmaat te zien bij de verschillende combinaties. De makelaars beoordeelden als de „beste" twee der parallel-perceelen, welke de volledige bemesting boven dessa-äarde hadden ontvangen.		Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 58.
22. Djiwo	B/22	Wètan Goemoel	1910	O	zandig	veel regen	goed	DM 1.— Kgr. p. pl. Nr. 65	water t. abs. dr.: 4.6 % gloeirest : 85.2 % gloeiverlies : 10.2 % N. : 0.32 % P. : 0.50 % L. Gew. 1. dr : 0.960 Kgr.	3 3 3 3 3 3 3	a. zonder kunstmest b. 8 gr. G. (7 % N, 9 % P., 10 % K.) c. 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK d. 3.8 gr. ChS + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK e. 3.8 gr. ChS + 1.8 gr. DSP f. 3.8 gr. ChS + 1.6 gr. ZK g. 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	?	?	Opbrengst-cijfers kunnen niet gegeven worden, ten gevolge van het dooreenmengen van de tabak met het product van Proefveld P. 1910.		Niet bepaald.	Bij het middenblad gaven de gemiddelden van alle bemestingen een belangrijke stijging van het % inferieur, welke in het algemeen gepaard ging met een daling van het % superieur. Het nut van een eventueele toename in de opbrengst zou daardoor teniet gedaan worden.	Er werden geen frappante verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 61.
23. Djoe-wiring	B/23	Mogok	1910	R	vrij zwaar	veel regen	goed	Ca: 16 pic. per bouw. St 1.1 Kgr. p. pl. Nr. 72	water t. abs. dr.: 8.3 % gloeirest : 73.3 % gloeiverlies : 18.4 % N. : 0.69 % P. : 0.41 % L. Gew. 1. dr. : 0.750 Kgr.	2 2 2 2 2 2	a. zonder kunstmest b. 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK d. 3 gr. ZA + 1½ gr. DSP e. 3 gr. ZA + 1½ gr. ZK f. 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK	40.5 50.— 54.5 49.75 47.75 49.75	 + 23½ + 34½ + 23 + 18 + 23	Er werd een zeer duidelijke uitwerking van den kunstmest geconstateerd. De vergrooting van de hoeveelheid kunstmest gaf nog een merkbare toename aan product. Er kan niet uitgemaakt worden of er alleen gebrek aan stikstof was, dan wel of ook P. en K. invloed hadden.	De grond was vrij ongelijkmatig, waardoor het lastig is uit te maken, welke mestcombinatie de voorkeur moet genieten.	De bladlengte werd zeer bevoordeeld door de bemesting met kunstmest. Het product werd dus niet alleen grooter, maar ook waardevoller.	De kunstmest gaf een grooter gehalte aan superieure tabak.	De dubbel-bemeste vakken gaven het hoogste percentage „licht" en „vaal".	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 65.

24. Soro-gedoog	B/24	Sawo	1910	V	bruin-achtig, vrij zwaar, ver-weerde ande-sietbe-stand-deelen en af-spoelsel van het Zuider gebergte	veel regen	goed	DA 1.4 Kgr. p. pl. Nr. 70 water t. abs. dr.: 5.—% gloeirest: 85.8 % gloeiverlies: 9.2 % N.: 0.26% P.: 0.38% L. Gew. 1. dr.: 1.000Kgr.	3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 8 gr. G (7% N, 9% P, 10% K) *c.* 6 gr. Vl. (9.4% N, 4.9% P, 1,2% K en 19.5% water) *d.* 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK *e.* 5.6 gr. ZA + 3.6 gr. DSP + 3.2 gr. ZK *f.* 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP *g.* 2.8 gr. ZA + 1.6 gr. ZK *h.* 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	67.— 70.25 70.75 70.5 73.— 68.75 71.75 65.75	 + 5 + 5½ + 5 + 9 + 2½ + 7 + 2	De uitwerking van den kunstmest, vooral van de groote hoeveelheden, was duidelijk. Guano voldeed goed, maar is t.o.v. de ongemengd gekochte kunstmeststoffen te duur. Vleermuizenmest, *als nabemesting gegeven*, werkte niet veel uit; welk voedingsbestanddeel het meest noodig was, is niet uit de cijfers op te maken.	Het terrein vertoonde een duidelijk verloop van boven naar beneden en van rechts naar links, waaronder de gemiddelden geleden hebben. In het slechtere gedeelte van het proefveld had de mest meer uitwerking.	Niet bepaald.	De cijfers voor de verschillende bemestingen loopen weinig uiteen; ook met onbemest was er geen verschil. Er is evenwel ook geen schadelijke invloed gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 70.
25. Soro-gedoog	B/25	Bertjak	1910	W	zandig, tamelijk versche Merapi-grond	veel regen	veel regen	DA 1.— Kgr. p. pl. Nr. 71 water t. abs. dr.: 4.1 % gloeirest: 89.3 % gloeiverlies: 6.6 % N.: 0.22% P.: 0.31% L. Gew. 1. dr.: 1.000Kgr.	3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 8 gr. G (7% N, 9% P, 10% K) *c.* 6 gr. Vl. (9.4% N, 4.9% P, 1.2% K en 19.5% water) *d.* 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK *e.* 5.6 gr. ZA + 3.6 gr. DSP + 3.2 gr. ZK *f.* 2.8 gr. ZA + 1.8 gr. DSP *g.* 2.8 gr. ZA + 1.6 gr. ZK *h.* 1.8 gr. DSP + 1.6 gr. ZK	65.5 70.— 67.5 69.5 68.75 68.25 69.5 67.75	 + 7 + 3 + 6 + 5 + 4 + 6 + 3½	De uitwerking van den kunstmest was niet frappant. Daar waar ook kwaliteit en kleur geen verschillen van belang vertoonden, was het beter het resultaat van volgende jaren af te wachten.	Er trad nogal veel mozaikziekte in de perceelen op, waardoor de opbrengst-cijfers van sommige vakken afweken van de andere parallellen, tot één gemiddelde behoorende.	Niet bepaald.	Er werd noch verbetering noch vermindering gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Tabak. V. bl. 75.
26. Tempel	B/26	Kantongan	1911	A	zeer zandig, arme grond	droog	laat regen	DA 2.— Kgr. p. pl. Nr. ? water t. abs. dr.: 2.1% gloeirest: 92.7% gloeiverlies: 5.2% N.: 0.17% P.: ? L. Gew. 1. dr.: ?	3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 3 gr. ZA, vroeg gegeven *c.* 6 gr. ZA, vroeg gegeven *d.* 6 gr. ZA, laat gegeven *e.* 6 gr. ZA, vroeg + 6 gr. ZA, laat gegeven *f.* 12 gr. ZA, vroeg gegeven *g.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK, vroeg gegeven *h.* 3 gr. ZA, vroeg + 3 gr. ZA, laat gegeven	72.— 75.25 75.75 70.75 79.— 78.— 67.5 69.75	 + 4½ + 5 — 1½ + 9½ + 8½ — 6 — 3	De uitwerking van den kunstmest was niet frappant. De vergelijking van verschillende toedieningstijden, gaf geen aanleiding tot een voorkeur voor een of andere manier. De indruk werd verkregen, alsof de groote hoeveelheden ZA, betere uitwerking hadden.	Het terrein was onregelmatig door galengans en padas-achtigen ondergrond. Deze grondverschillen maakten, dat de uitwerking van den kunstmest niet frappant kon zijn. De regen kwam laat door, ook dat was een ongunstige factor voor den kunstmest.	Niet bepaald.	Er werd geen invloed ten voordeele, maar ook niet ten nadeele gevonden wat aangaat kwaliteit en kleur. De groote portie ZA, ineens gegeven, heeft de kwaliteit en kleur niet nadeelig beïnvloed.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 16.
27. Tempel	B/27	Doekoeh	1911	B	vrij zandig	droog	goed	DA 1.5 Kgr. p. pl. Nr. ? water t. abs. dr.: 7.—% gloeirest: 85.—% gloeiverlies: 8.—% N.: 0.23% P.: ? L. Gew. 1. dr.: ?	3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 4 gr. ZA *c.* 8 gr. ZA *d.* 12 gr. ZA *e.* 4 gr. ZA + 3 gr. DSP + 5½ gr. ZK *f.* 6 gr. KS + 3 gr. DSP	65.25 70.75 73.— 79.75 67.— 69.—	 + 8½ + 12 + 22½ + 2½ + 5½	De kunstmest had een zeer duidelijke uitwerking. Vergrooting van de hoeveelheid kunstmest, verdiende aanbeveling; P. en K. hebben geen invloed gehad.		Niet bepaald.	Bij de bemeste vakken beter dan bij de onbemesten. De zwaarste bemesting gaf het hoogste gehalte aan superieur. Bemesting e. gaf opvallend minder superieur, men behoeft op dergelijke gronden dus niet bang te zijn voor een flinke ZA-bemesting. Bij de kunstmestvakken beter dan bij de onbemesten. De zwaarste bemesting met ZA gaf het hoogste gehalte aan „vaal".	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 19.

28. Mlessen	A/2 B/28	Glagahombo	1911	C	zeer zandig, zeer grofkorrelig, arme grond	droog	laat regen, maar gunstig	DA 1.7 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 3.1 % gloeirest : 91.2 % gloeiverlies : 5.7 % N. : 0.20 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? DM 1.5 Kgr. p. pl. Nr. ? { water : 4.4 % gloeirest : 83.6 % gloeiverlies : 12.— % N. : 0.37 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	2 3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA *c.* Voorbemesting van: DM *d.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 6 gr. ZA + 2 gr. DSP *e.* Voorbemesting van: DA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK en nabemesting van 8 gr. ZA *f.* Voorbemesting van: DM en nabemesting van 4 gr. ZA *g.* Voorbemesting van: DM en nabemesting van 8 gr. ZA *h.* Voorbemesting van: DM + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK en nabemesting van 8 gr. ZA *k.* Voorbemesting van: DM en nabemesting van 8 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK	57 en 24 } 40½ 60.— 65.— 65.25 75.25 77.5 77.75 74.5 76.5	 + 48 } t. o. + 60½ } v. O. + 9 } t. o. v. DA + 25 + 19 } t. o. v. DM + 19½ + 14½ + 17½	Organische mest gaf verbetering, maar op deze arme gronden kan daarmede alleen niet worden volstaan. Het bijgeven van kunstmest is op deze arme gronden noodzakelijk; P of K gaven geen merkbare verbetering naast ZA.	Het maakte geen verschil of de DSP en ZK gegeven werden, gelijk met de DA of DM zooals bij *e.* en *h.* geschiedde, dan wel of ze als nabemesting werden toegediend, zooals bij K plaats had. Door verschillen in de bodem-vochtigheid, liepen de opbrengsten der onbemeste vakken sterk uiteen.	Niet bepaald	De perceelen zonder kunstmest gaven een veel minder soort tabak. Tusschen de verschillende mestcombinaties zijn geen verschillen van belang gevonden.	Er werden geen verschillen van belang geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 25.
29. Mlessen	B/29 C/2	Bandoong	1911	D	zandig, min of meer bruin gekleurd, niet zeer grofkorrelig, licht, arme grond	droog	laat regen, overvloedig en goed verdeeld	DA 1.6 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 3.4 % gloeirest : 89.6 % gloeiverlies : 7.— % N. : 0.20 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? KB 25 gr. p. pl. Nr. ? { 1.85 gr. N. p. pl. N. : 7.4 % water : 14.5 %	3 3 3 3 3 3	*a.* Voorbemesting van: DA *b.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 4 gr. ZA *c.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 8 gr. ZA *d.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 8 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK *e.* Voorbemesting van: DA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK en nabemesting van 8 gr. ZA *f.* Voorbemesting van: KB	79.75 86.75 88.5 90.5 92.— 82.5	 + 9 + 11 + 13½ + 15½ + 3½	Boengkil is niet aan te bevelen: geen verbetering in het product per boom en donkerder tabak. Kunstmest, speciaal ZA, voldeed zeer goed boven dessa-äarde èn wat kwantiteit èn wat kwaliteit aanging; P en K schenen invloed te hebben gehad op de kwantiteit.		Niet bepaald.	Vooruitgegaan door de bemestingen	De boengkil-perceelen gaven opmerkelijk minder „lichte tabak". De kunstmest gaf meer „licht" en meer „vaal".	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913.) bl. 31.
30. Kebon-Agoong	B/30	Nanggoelan	1911	F	?	?	?	Org. M. ?	3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 4 gr. ZA + 2 gr. DSP + 2 gr. ZK *c.* 8. gr. ZA + 4 gr. DSP + 4 gr. ZK *d.* 4 gr. ZA + 2 gr. DSP *e.* 4 gr. ZA + 2 gr. ZK *f.* 2 gr. DSP + 2 gr. ZK	?	?	?	Door zeer veel ziekte kon niets zekers omtrent de productie worden medegedeeld.	Niet bepaald.	Gunstiger bij de combinaties stikstof-kali en stikstof-fosforzuurkali.	Het meeste „licht" werd geconstateerd bij de combinatie stikstofkali. Daarbij het laagste % vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 37.
31. Kebon Aroem	B/31 C/3	Doekoeh	1911	H	vrij grof zand	droog	laat regen	DA 2.1 Kgr. p. pl. Nr ? { water t. abs. dr. : 4.9 % gloeirest : 87.1 % gloeiverlies : 8.— % N. : 0.27 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? St. 1.4 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 5.6 % gloeirest : 76.7 % gloeiverlies : 17.7 % N. : 0.49 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? KB: 25 gr. p. pl. 1.85 gr. N. p. pl. Nr. ? N. : 7.4 % water : 14.5 %	3 3 3 3 3 3 3	*a.* Voorbemesting van: DA *b.* Voorbemesting van: St *c.* Voorbemesting van: KB *d.* Voorb. van DA + 2 gr. DSP + 4 gr. ZK en nab. van 6 gr. ZA *e.* Voorb. van St. + 2 gr. DSP + 2 gr. ZK en nab. van 6 gr. ZA *f.* Voorb. van St. en nab. van 6 gr. ZA *g.* Voorb. van St en nab. van 3 gr. ZA	96.25 94.5 83.75 100.25 95.— 96.25 98.—	 — 2 } t. o. — 13 } v. + 4 } DA + ½ } t. o. v. St. + 2 + 3½	De boengkil-perceelen bleven opmerkelijk achter bij de anderen.	Door te laat invallenden regen geen uitwerking van den kunstmest. Dat de boengkil zonder uitwerking bleef, wordt geacht het gevolg te zijn van de te kleine hoeveelheid organische stof, waardoor weinig water werd vastgehouden in de eerste groeiperiode.	Niet bepaald.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	De boengkil-perceelen gaven minder „licht". Het vaal had bij die perceelen een donkerder type.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 39.

32. Gantiwarno	B/32	Karangloo	1911	L	blauw, klei-achtig, vrij zwaar	droog	laat regen	Z: 46 M³ p.b. (bruinig andesietzand). Ca: 46 pic. p.b. St. ? water t. abs. dr.: 9.— % gloeirest: 67.3 % gloeiverlies: 23.7 % Nr. ? N.: 0.58 % P.: ? L. Gew. 1. dr.: ?	3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 3 gr. ZA 14 dagen na het planten (vroeg) gegeven *c.* 6 gr. ZA vroeg gegeven *d.* 3 gr. ZA vroeg + 3 gr. ZA 53 dagen na het planten gegeven (laat) *e.* 6 gr. ZA vroeg + 3 gr. ZA laat gegeven *f.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK vroeg gegeven.	96.25 103.— 105.— 101.75 105.— 104.—	 + 7 + 9 + 5½ + 9 + 8	De uitwerking van den kunstmest was niet regelmatig, waardoor het trekken van een conclusie omtrent de wijze van toediening minder gewenscht is. Ook omtrent P en K— behoefte gaf het proefveld geen uitsluitsel.	Vrij onregelmatige aanplant, zooals gewoonlijk op nieuwe gronden. Daardoor conclusies vaag.	Niet bepaald.	Het type van de tabak was gunstig bij de bemeste vakken, alhoewel er bij de sortatie geen belangrijke verschillen in een bepaalde richting uitkwamen.	Er werden geen verschillen geconstateerd. De bemeste tabak was minder glanzig en minder waterig, zonder lichte verkleuringen langs de nerven.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 44.
33. Djiwo	B/33	Sekarbolo	1911	N	grof en fijn rivierzand, weinig gemengde grond. Hooge grondwaterstand.	droog	laat regen	St. 1.5 Kgr. p.pl. water t. abs. dr.: 5.5 % gloeirest: 78.9 % gloeiverlies: 15.6 % N.: 0.44 % P.: ? Nr. ? L. Gew. 1. dr.: ?	3 3 3 3 3 3	*a.* Voorbemesting van: St. *b.* Voorbemesting van: St. en nabemesting van 1½ gr. ZA *c.* Voorbemesting van: St. + 1½ gr. DSP + 6 gr. ZK en nabemesting van 1½ gr. ZA *d.* Voorbemesting van: St. en nabemesting van 2½ gr. KS *e.* Voorbemesting van: St. + 1½ gr. DSP + 2 gr. ZK en nabemesting van 2½ gr. KS + 0.9 gr. KC *f.* Voorbemesting van: St. en nabemesting van 2 gr. ChS.	120.25 119.75 121.75 122.75 122.— 123.5	?	Er kan niet gesproken worden van een invloed van de bemestingen op de opbrengst.	Er was veel grondwater; mogelijk is het, dat de planten met dat grondwater voldoende voedingsstoffen toegevoerd kregen, dan wel, dat de kunstmest in den bovengrond werkeloos bleef liggen, (laat regen!).	Niet bepaald.	Geen uitwerking van den kunstmest geconstateerd.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 50.
34. Djiwo	A/3 B/34 C/4	Lor Djiwo	1911	O	zandig	droog	laat regen	DA 1.1. Kgr. p. pl. water t. abs. dr.: 2.9 % gloeirest: 92.3 % gloeiverlies: 4.8 % N.: 0.14 % P.: ? Nr. ? L. Gew. 1. dr.: ? KB 25 gr. p. pl. N.: 7.4 % water: 14.5 % Str. ± 1.1 L. p. pl. A. ± 11 gr. p. pl. Nr. ?	3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA *c.* Voorbemesting van: KB *d.* Voorbemesting van: Str. *e.* Nabemesting van 1½ gr. ZA *f.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 1½ gr. ZA *g.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 1½ gr. ZA + 1½ gr. DSP + 1½ gr. ZK *h.* Voorbemesting van: DA + A en nabemesting van 1½ gr. ZA	84.25 90.— 90.— 87.75 86.— 92.75 91.5 91.25	 +7 t.o.v. O. +7 t.o.v. O. +4 t.o.v. O. +2 t.o.v. O. +3 t.o.v. DA +1½ t.o.v. DA +1½ t.o.v. DA	Voor dergelijke zandige gronden, moet groote zorg aan de voorbemesting besteed worden. De uitwerking van den kunstmest is gering geweest; omtrent invloed van P of K is niets te zeggen. Ook niet omtrent asch. Stroop gaf aanleiding tot dood-planten.	De geringe uitwerking der bemestingen met kunstmest, moet geweten worden aan het laat en onvoldoende regenen.	Niet bepaald.	Geen uitwerking van de bemesting met kunstmest gevonden. De tabak werd op dit proefveld niet minder van kwaliteit, zooals op de tegenoverliggende tuin in het vorige jaar het geval was. Boengkil gaf een hooger percentage „Donkerbruin", evenals op andere proefvelden; met boengkil moet men dus voorzichtig zijn.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 57.
35. Djoewiring	B/35	Mogok	1911	R	zware grond	droog	laat regen	St. 24M³ p. b. water t. abs. dr.: 10.8 % gloeirest: 73.6 % gloeiverlies: 15.6 % N.: 0.57 % Nr. ? P.: ? L. Gew. 1. dr.: ?	3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 4½ gr. ZA + 2 gr. DSP + 2 gr. ZK *c.* 9 gr. ZA + 4 gr. DSP + 4 gr. ZK *d.* 4½ gr. ZA + 2 gr. DSP *e.* 4½ gr. ZA + 2 gr. ZK *f.* 2 gr. DSP + 2 gr. ZK	101.— 107.— 113.5 102.— 104.— 99.—	 + 6 + 12½ + 1 + 3 — 2	De uitwerking van den kunstmest was niet frappant.		Niet bepaald.	De kwaliteit was beter bij de dubbel-bemeste vakken.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 64.

36. Djoe-wiring	B/36	Pépé	1911	S	vrij zware grond	droog	gunstig	DM 24M³ p. b. Nr. ? { water t. abs. dr. : 9.7 % gloeirest : 77.7 % gloeiverlies : 12.6 % N. : 0.44 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* $4\frac{1}{2}$ gr. ZA + 2 gr. DSP + 2 gr. ZK *c.* 9 gr. ZA + 4 gr. DSP + 4 gr. ZK *d.* $4\frac{1}{2}$ gr. ZA + 2 gr. DSP *e.* $4\frac{1}{2}$ gr. ZA + 2 gr. ZK *f.* 2 gr. DSP + 2 gr. ZK	83.5 87.— 94.— 91.75 90.25 85.25	 + 4 + $12\frac{1}{2}$ + 10 + 8 + 2	De kunstmest had een duidelijke uitwerking; vergrooting van de hoeveelheid kunstmest gaf nog vergrooting van de opbrengst; stikstof was het werkzame aandeel; P— of K— behoefte bleek uit deze proef niet.		Niet bepaald.	De kwaliteit werd door kunstmest verbeterd en vergrooting van de hoeveelheid kunstmest gaf zelfs het kleinste percentage 3de kwaliteit bij het middenblad. Het type van de dubbel-bemeste tabak was iets „droogsoortiger" dan van de overigen.	Door vergrooting van de hoeveelheid kunstmest meer „vaal", maar ook minder „licht".	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 68.
37. Ketan-dan	B/37	Kalikotès	1911	T	blauw-achtig, vrij zware grond	droog	goed	St. ? Nr. ? { water t. abs. dr. : 8.4 % gloeirest : 74.1 % gloeiverlies : 17.5 % N. : 0.60 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 3 gr. ZA + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP + $1\frac{1}{2}$ gr. ZK *c.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK *d.* 3 gr. ZA + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP *e.* 3 gr. ZA + $1\frac{1}{2}$ gr. ZK *f.* $1\frac{1}{2}$ gr. DSP + $1\frac{1}{2}$ gr. ZK *g.* 4 gr. KS + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP *h.* 4 gr. ChS + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP + $1\frac{1}{2}$ gr. ZK	?	?	De uitwerking van de verschillende mestcombinaties t. o. v. zonder kunstmest was zóó gering, dat ze in het niet zonk tegenover de grondverschillen.	Het terrein vertoonde een verloop van links naar rechts, onafhankelijk van de toegepaste bemesting. Het verdient dus aanbeveling ieder vak te vergelijken met zijn omgeving. Op deze methode berust de hiernevens gegeven beoordeeling van de uitwerking van den kunstmest. Daarom worden ook geen groeps-gemiddelden gegeven voor de opbrengsten.	Niet bepaald	In verband met de groote bodemverschillen, zijn de geconstateerde verschillen in kwaliteit en kleur van geen waarde.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 72.
38. Soro-gedoog	A/4 B/38 C/5	Karang-gedé	1911	W	droog, zandig, arme grond	droog	laat regen	DA 2.— Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 4.3 % gloeirest : 90.— % gloeiverlies : 5.7 % N. : 0.17 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? St. 1.— Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 6.4 % gloeirest : 77.9 % gloeiverlies : 15.7 % N. : 0.59 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? Vl. : 8 gr. p. pl. Nr. ? { 0.55 gr. N. p. pl. N. : 7.7 % water : 14.8 %	3 3 3 3 3 3 3	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA *c.* Voorbemesting van: St. *d.* Voorbemesting van: Vl. *e.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van $1\frac{1}{2}$ gr. ZA + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP + 2 gr. ZK *f.* Voorbemesting van: St. en nabemesting van $1\frac{1}{2}$ gr. ZA + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP + 2 gr. ZK *g.* Voorbemesting van: Vl. en nabemesting van $1\frac{1}{2}$ gr. ZA + $1\frac{1}{2}$ gr. DSP + 2 gr. ZK	90.75 93.— 101.75 92.— 97.— 98.75 98.25	 + $2\frac{1}{2}$ } t.o.v. O. + 12 — $1\frac{1}{2}$ + $4\frac{1}{2}$ t.o. v.DA — 3 t.o.v. St. + 7 t.o.v. Vl	De dessa-äarde en de vleermuizenmest hebben weinig uitwerking gehad; stalmest voldeed zeer goed; hieruit valt te concludeeren, dat deze grond behoefte had aan een zwaardere bemesting dan met magere dessa-äarde; kunstmest gaf geen verbetering in opbrengst, indien de voorbemesting voldoende was.		Niet bepaald.	De kunstmest-bemesting heeft geen schade gedaan aan de kwaliteit en de kleur. De verschillen waren gering, doch eerder ten voordeele dan ten nadeele van de bemesting. Vleermuizenmest voldeed slecht.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. II. (1913). bl. 75.
39. Tem-pel	A/5 B/39	Tjoeng-koeh	1912	G	zeer zandige grond	droog	laat, goed	St 1.6 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 4.9 % gloeirest : 79.7 % gloeiverlies : 15.4 % N. : 0.55 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? DA 1.9 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 3.9 % gloeirest : 86.9 % gloeiverlies : 9.2 % N. : 0.35 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	4 4 4 4 4 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA *c.* Voorbemesting van: St. *d.* Voorbemesting van: DA en nabemesting van 6 gr. ZA *e.* Voorbemesting van: St. en nabemesting van 3 gr. ZA *f.* Voorbemesting van: St. en nabemesting van 6 gr. ZA	54.5 64.— 74.— 69.25 70.— 67.—	 + $17\frac{1}{2}$ } t.o. v. O + 36 + $8\frac{1}{2}$ t.o. v. DA ? ?	De uitwerking van de voorbemestingen was frappant. Over uitwerking van den kunstmest mocht geen conclusie getrokken worden.	Er werden meerdere fouten begaan bij de opbrengstbepaling, daarom mag geen conclusie worden gegeven met betrekking tot de kunstmest-uitwerking boven stalmestvoorbemesting.	Niet bepaald.	Niet bepaald. omdat er zulke groote ontwikkelings-verschillen tusschen bemest en onbemest waren, dat van het oogsten van gelijke bladsoort, gelijkrijp op één dag, geen sprake kon zijn.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1914). bl. 10.

40. Tempel	B/40	Doekoeh	1912	B	zandig, licht, arme grond	droog	laat regen	DA 1.9 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr.: 3.8 % gloeirest : 87.4 % gloeiverlies : 8.8 % N. : 0.31% P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	3 6 3 6 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA (opl.) *c.* 12 gr. ZA (opl.) *d.* 6 gr. ZA (tablet) *e.* 6 gr. ZA+2 gr. DSP + 2 gr. ZK (opl.) *f.* 8 gr. ChS (opl.)	75.5 87.5 85.25 82.5 81.75 84.25	 + 16 + 13 + 9½ + 8½ + 11½	ZA had een goede uitwerking. Tusschen opl. en tablet werd geen betrouwbaar verschil geconstateerd. Het is niet te zeggen, welke combinatie het beste heeft gewerkt.		Niet bepaald.	De cijfers voor kwaliteit en kleur loopen zóó weinig uiteen, dat hieruit geen conclusie mag worden getrokken.	De onbemeste vakken gaven wat meer „licht", hetgeen niet opweegt tegen de kleinere opbrengst.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1913). bl. 14.
41. Tempel	A/6 B/41	Lor Tjemoro	1912	C	?	droog	laat regen	DM 0.9 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr.: 4.1 % gloeirest : 81.9 % gloeiverlies : 14.—% N. : 0.54% P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	2 4 6 4 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DM *c.* Voorbemesting van: DM en nabemesting van 8 gr. ZA *d.* Voorbemesting van: DM en nabemesting van 16 gr. ZA *e.* Voorbemesting van: DM en nabemesting van 11 gr. ChS	61.— 62.5 71.5 80.5 75.5	 + 2½ + 14½ } + 29 } t.o.v. D.M. + 21 }	De uitwerking van den kunstmest was zeer frappant; verdubbeling van de portie kunstmest gaf nog verbetering van de opbrengst.		Niet bepaald.	Men behoeft op deze arme gronden niet bang te zijn met flinke kunstmest-bemesting. De dubbele bemesting deed goed, geen schade aan kwaliteit en kleur. Het % van helder en van vaal ging vooruit.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1914). bl. 21.
42. Mlessen	B/42	Bandoeng wètan	1912	D	zandig, min of meer bruin, verweerd Merapi type, P.-arm, niet zeer grofkorrelig, lichte arme grond	droog	laat	DM 0.9 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr.: 3.1 % gloeirest : 81.9 % gloeiverlies : 14.—% N. : 0.28% P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	4 4 4 4 4	*a.* zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA *c.* 12 gr. ZA *d.* 8 gr. ChS *e.* 6. gr. ZA+3 gr. DSP +3 gr. ZK	65.— 76.25 82.— 77.— 77.5	 + 17½ + 26 + 18½ + 19	De uitwerking van den kunstmest is gunstig geweest. Er werd geen verschil tusschen ZA en ChS gevonden.		Niet bepaald.	Verbeterd door den kunstmest.	„Vaal" bij de verschillende combinaties gelijkgebleven; 't % „licht" is het hoogst bij N + P + K	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1914). bl. 25.
43. Gantiwarno	B/43	Karangloo	1912	T	blauw, kleiachtig, vrij zwaar	droog	laat regen	Ca: ± 125 gr. p. pl. Z: 13 M^3 p. b. St. 0.6 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr.: 8.4 % gloeirest : 63.1 % gloeiverlies : 28.5 % N. : 0.79% P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	5 5 5 5	*a.* zonder kunstmest *b.* 3 gr. ZA vroeg (20 dgn na het planten!) *c.* 6 gr. ZA vroeg *d.* 3 gr. ZA vroeg + 3 gr. ZA laat (70 dgn na het planten!)	82.75 82.75 88.75 93.—	 0 + 7 + 12½	Blijkbaar heeft, in verband met de lange droogte, de kleine hoeveelheid kunstmest niets, de groote iets en van het toedienen in tweeën, de tweede toediening het beste gewerkt.	De grond bevatte in sommige lagen een hoog gehalte aan SO_4 (in gipsvorm).	Niet bepaald.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Door den kunstmest ging het % vaal terug, terwijl het % helder gelijk bleef.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1914). bl. 37.
44. Polan Ardjo	B/44	Ngaran	1912		?	?	?	Org. M.: ?	2 2 2 2 2	*a.* zonder kunstmest *b.* 2 gr. ZA *c.* 6 gr. ZA *d.* 2 gr. ZA+2 gr. DSP + 2 gr. ZK *e.* 6 gr. ZA+2 gr. DSP + 2 gr. ZK	?	?	?	De oogsten werden niet uit elkaar gehouden, zoodat 2 of 3 dagoogsten werden gemengd. De cijfers zijn daardoor minder nauwkeurig dan wel gewenscht is.	Niet bepaald.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd in de uitwerking der verschillende mest-combinaties.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1914). bl. 41.
45. Polan Ardjo	B/45	Padas	1912		?	?	?	Org. M.: ?	2 2 2 2 2	*a.* zonder kunstmest *b.* 2 gr. ZA *c.* 6 gr. ZA *d.* 2 gr. ZA+2 gr. DSP + 2 gr. ZK *e.* 6 gr. ZA+2 gr. DSP + 2 gr. ZK	?	?	?	De oogsten werden niet uit elkaar gehouden, zoodat 2 of 3 dagoogsten werden gemengd. De cijfers zijn daardoor minder nauwkeurig dan wel gewenscht is.	Niet bepaald.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd in de uitwerking der verschillende mest-combinaties.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. IX. (1914). bl. 42.

46. Tempel	A/7 B/46	Tjoeng-koeh	1913	G	zeer zanderig	droog	laat regen, gunstig	DA 2.2 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 2.6% ; gloeirest : 91.1% ; gloeiverlies : 6.3% ; N. : 0.18% ; P. : ? ; L. Gew. 1. dr. : ? DM 1.8 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 3.3% ; gloeirest : 82.1% ; gloeiverlies : 14.6% ; N. : 0.43% ; P. : ? ; L. Gew. 1. dr. : ?	4 4 4 4 4 4	a. onbemest b. DA c. DM d. DA + 6 gr. ZA e. DM + 3 gr. ZA f. DM + 6 gr. ZA	51.25 68.25 72.75 72.25 72.75 78.—	 +33 } t.o.v. O. +42 } +6 } 0 } t.o.v. DA of DM +7 }	Dessa-äarde en dessamest verbeterden de opbrengst aanmerkelijk. Kunstmest gaf een kleine verbetering boven den organischen mest.	De perc. 1-10 bleven langer klein in verband met droger grondsoort. Dit heeft evenwel geen schade aan de opbrengstcijfers aangebracht.	Niet bepaald.	Onbemest gaf klein, spits, gelig, dus minderwaardig blad, waardoor vergelijking daarmede uitgesloten was. De sortatie-cijfers der andere mestcombinaties met elkaar vergeleken, loopen weinig uiteen, minder dan de tot één bemestingsoort behoorende parallel-perceelen.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915) bl. 11.
47. Tempel	B/47	Doekoeh	1913	B	zanderig, licht, arme grond	droog	laat, voldoende	DA 0.9 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 2.8% ; gloeirest : 88.8% ; gloeiverlies : 8.4% ; N. : 0.24% ; P. : ? ; L. Gew. 1. dr. : ?	4 4 4 4 4 4 4	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA, opl. vroeg gegeven (18 dgn na het planten !) c. 6 gr. ZA, tablet, vroeg gegeven d. 6 gr. ZA, opl. in 't plantgat e. 6 gr. ZA, opl. in 't plantgat + 3 gr. ZA laat gegeven (42 dgn. na het planten !) f. 3 gr. ZA, opl. vroeg + 3 gr. ZA, opl. laat gegeven g. 12 gr. ZA, opl. vroeg gegeven.	75.— 80.5 79.5 79.— 77.75 80.— 84.5	 $+ 7\frac{1}{2}$ + 6 $+ 5\frac{1}{2}$ $+ 3\frac{1}{2}$ $+ 6\frac{1}{2}$ $+ 12\frac{1}{2}$	Kunstmest als plantgat-bemesting gaf vlugger uitgroeien van de planten en groener aanplant, eerder bloei. De opbrengst was evenwel even groot als van de nabemesting.		Niet bepaald.	Met de groote hoeveelheid ZA schijnt de tabak iets achteruit te gaan in kwaliteit en in helderheid, t. o. v. de kleinere hoeveelheid. Door de kleine hoeveelheden ging t. o. v. onbemest de kwaliteit vooruit, en werd het product valer, zonder dat het % helder daarbij inboette.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak XV. (1915) bl. 16.
48. Mlessen	A/8 B/48	Glagahombo	1913	C	zeer zanderig, zeer grofkorrelig	droog	laat, niet ongunstig	DA 1.— Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 2.8% ; gloeirest : 88.9% ; gloeiverlies : 8.3% ; N. : 0.29% ; P. : ? ; L. Gew. 1. dr. : ?	2 4 4 4 4	a. onbemest b. DA c. DA + 8 gr. ZA d. DA + 4 gr. ZA vroeg + 4 gr. ZA zeer laat gegeven e. DA + 16 gr. ZA	78.5 70.5 77.5 76.75 85.5	?	De parallellen geven zeer onregelmatige cijferreeksen, waardoor conclusies uitgesloten zijn.	De aanplant groeide onregelmatig op en gaf geen mooie cijfers voor de bijeenbehoorende parallelperceelen, waardoor de uitkomsten minder betrouwbaar werden. Een en ander stond in verband met groote bodem-verschillen.	Niet bepaald.	Door bemesting werd de kwaliteit aanmerkelijk verbeterd en speciaal door kunstmest, waarbij 16 gr. ZA een te zware dosis bleek te zijn.	Alle bemestingen, dus ook DA brachten het % licht schade toe. Speciaal was dit bij de 16 gr. ZA -vakken het geval.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak XV. (1915) bl. 22.
49. Mlessen	B/49	Batanggedé	1913	D	zandig	droog	laat	DA 0.9 Kgr. p. pl. Nr. ? { water t. abs. dr. : 2.7% ; gloeirest : 92.2% ; gloeiverlies : 5.1% ; N. : 0.13% ; P. : ? ; L. Gew. versch : 0.870 Kgr.	4 4 4 4 4 4	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 4 gr. DSP d. 6 gr. ZA + 4 gr. DSP + 3 gr. ZK e. 6 gr. ZA + 4 gr. DSP in 't plantgat f. 12 gr. ZA	69.25 77.25 80.75 78.— 77.5 82.25	 $+ 11\frac{1}{2}$ $+ 16\frac{1}{2}$ $+ 12\frac{1}{2}$ + 12 + 19	Plantgat-bemesting was vòòr in ontwikkelings-snelheid. De opbrengst bleef gelijk. Kunstmest had een duidelijk gunstige uitwerking. Vergrooting van de hoeveelheid per plant had weinig effect.	De plantgat-bemesting gaf sneller uitgroeien, vlugger bloei, groener aanplant in het begin. Dit kan een nadeel meebrengen, omdat meer onberegend blad geoogst moet worden bij eventueel laat invallen van den regen.	Niet bepaald.	Bij voetblad verbetering door kunstmest, bij middenblad geen verschil; speciaal werd bij plantgat-bemesting bij het voetblad een voordeel geconstateerd.	Geen verschillen van belang.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915) bl. 26.
50. Mlessen	A/9 B/50 C/6	Ngabean	1913	K	roodbruine verweeringsgrond	?	?	Org. M: ? ?	4 4 4 4 4 4 4	a. onbemest b. 4 gr. ZA c. Org. M. d. Org. M. + 4 gr. ZA e. Org. M. + 4 gr. ZA + 3 gr. DSP f. Org. M. + 4 gr. ZA + 3 gr. ZK g. Org. M. + 4 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK	55.— 60.— ? ? ? ? ?	 + 9 t.o.v. O. ? ? ? ? ?	ZA werkte gunstig op de niet voorbemeste vakken. Omtrent de andere combinaties boven org. mest is door de optredende ziekte niets te zeggen.	Het proefveld mislukte. Er werd zeer veel ziekte geconstateerd op de met org. mest bemeste vakken, zoodat de opbrengst-cijfers niet gegeven kunnen worden voor de laatsten; oogsten was uitgesloten.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915) bl. 32.

51. Mlessen	A/10 B/51	Ngabean	1913	P	blauw-witte klei, zware grond	?	?	Z.: ? ? Org. M.: ? ?	4	*a.* onbemest	46.5		Leidingzand + 6 gr. ZA heeft een goede uitwerking gehad.	Het proefveld mislukte. Er werd zeer veel ziekte geconstateerd op de met org. mest bemeste vakken, waardoor oogsten voor kwaliteit en kleur uitgesloten was. Ook de opbrengst der met org. mest bemeste vakken kon niet bepaald worden. Op de andere vakken kwamen later eveneens vele uitvallers.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915). bl. 34.
									4	*b.* Z + 6 gr. ZA	50.5	+ 8½ t.o.v. O.						
									4	*c.* Org. M.	?	?						
									4	*d.* Org. M. + 6 gr. ZA	?	?						
									4	*e.* Org. M. + 12 gr. ZA	?	?						
									4	*f.* Org. M. + 6 gr. ZA + 4 gr. DSP + 3 gr. ZK	?	?						
52. Bandjar Ardjo	A/11 B/52	Balong	1913	W	zeer zandig	droog	laat, niet ongunstig	DA 2.1 Kgr. p. pl. Nr. ? water t. abs. dr.: 2.3 % gloeirest: 89.7 % gloeiverlies: 8.— % N.: 0.32 % P.: ? L. Gew. 1. dr.: ?	2	*a.* onbemest	54.25		Dessa-äarde had zeer goede uitwerking; P alleen was zonder uitwerking; N alleen werkte gunstig; K scheen zelfs ongunstig te werken; P boven N gegeven verbeterde de opbrengst; grootere hoeveelheden gaven grootere opbrengsten. KS deed geen nut boven dessa-äarde; in combinatie met P had het wel uitwerking.		Niet bepaald.	Verbeterd door dessa-äarde in verband met te weinig uitgegroeid zijn der totaal onbemeste vakken. Er zijn geen verschillen van belang tusschen DA en DA + N, DA + NP en DA + NPK.	Verbeterd door dessa-äarde. De dubbele bemesting met ZA geeft hoog vaal-cijfer. KS geeft veel donkere kleuren. De onbemeste vakken geven lage cijfers voor licht en vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak XV. (1915). bl. 36.
									3	*b.* DA	75.—	+ 38½ t.o.v. O.						
									3	*c.* DA + 5 gr. ZA	79.—	+ 5½						
									3	*d.* DA + 3 gr. DSP	72.5 (?)	— 3½						
									3	*e.* DA + 5 gr. ZA + 3 gr. DSP	83.—	+ 10½						
									3	*f.* DA + 5 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK	75.25 (?)	+ ½						
									3	*g.* DA + 10 gr. ZK	80.25 (!)	+ 7 t.o.v. DA						
									3	*h.* DA + 10 gr. ZA + 6 gr. DSP	94.— (!!)	+ 25½						
									3	*i.* DA + 10 gr. ZA + 6 gr. DSP + 6 gr. ZK	87.—	+ 16						
									3	*k.* DA + 7½ gr. KS	73.75 (!)	— 1½						
									3	*l.* DA + 7½ gr. KS + 3 gr. DSP	80.5	+ 7½						
53. Bandjar Ardjo	B 53	Kragilan	1913	T	vrij zandig	droog	laat	DA 2.1— Kgr. p. pl. Nr. ? water t. abs. dr.: 2.2 % gloeirest: 90.3 % gloeiverlies: 7.5 % N.: 0.17 % P.: ? L. Gew. 1. dr.: ?	3	*a.* zonder kunstmest	72.25		Door N alleen geringe (5 %) verbetering; door N + P een flinke verbetering: P alleen werkt niets uit. Dubbele hoeveelheid N verbetert de opbrengst nog meer. De dubbele hoeveelheid N + P spant de kroon.	Er trad veel ziekte op in het proefveld. De tabak had bovendien te lijden onder een aantasting door luis en mozaikziekte. Hierdoor was het product niet geschikt voor sortatie.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak XV. (1915). bl. 44.
									3	*b.* 5 gr. ZA	75.75	+ 5						
									3	*c.* 3 gr. DSP	72.25	0						
									3	*d.* 5 gr. ZA + 3 gr. DSP	79.—	+ 9½						
									3	*e.* 5 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK	81.—	+ 12						
									3	*f.* 10 gr. ZA	82.5	+ 14						
									3	*g.* 10 gr. ZA + 6 gr. DSP	86.75	+ 20						
									3	*h.* 10 gr. ZA + 6 gr. DSP + 6 gr. ZK	84.5	+ 17						
54. Ngoepit	A/12 B/54	Ngoepit	1913	L	zandig, grijs-bruin, tamelijk verweerd	droog	laat, weinig, ongunstig verdeeld	St. gekeerd 0.3 Kgr. p. pl. Nr. ? water v. versch t.: abs. dr.: 32.— % gloeirest: 80.6 % gloeiverlies: ? N.: 0.825 % P.: ? L. Gew. versch: 0.800 Kgr.	4	*a.* onbemest	82.—		5 gr. ZA verbeterde de opbrengst aanmerkelijk.	Enkele perceelen vertoonden een sterk afwijkende opbrengst, waardoor de gemiddelden der groepen aan betrouwbaarheid moesten inboeten.	Niet bepaald.	Weinig veranderd door de bemesting. ZA verbeterde de kwaliteit, zoodat het blad in plaats van grover of minderwaardig, dunner, dus grooter van oppervlak werd.	ZA verhoogde het percentage „vaal".	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915). bl. 52.
									4	*b.* St. gewoon opbewaard	82.5	+ ½ t.o.v. O.						
									4	*c.* St. bedekt opbewaard	84.5	+ 3						
									4	*d.* St. van gekeerde hoopen	82.5	+ ½						
									4	*e.* St. van gekeerde hoopen + 2 gr. ZA	81.5	— 1 t.o.v. St. v. gekeerde hoopen						
									4	*f.* St. van gekeerde hoopen + 5 gr. ZA	91.5	+ 11						

55. Ngoe-pit	A/13 B/55	Kaoeman	1913	H	?	droog	laat, ongun-stig	St. gekeerd 0.3 Kgr. p. pl. Nr. ? — water v. versch t. abs. dr.: : 23.6 % gloeirest : 81.8 % gloeiverlies : ? N. : 0.64 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : 0.820 Kgr.	4 4 4 4 4 4	a. onbemest b. St. gewoon bewaard c. St. bedekt bewaard d. St. van gekeerde hoopen e. St. van gekeerde hoopen + 2 gr. ZA f. St. van gekeerde hoopen + 5 gr. ZA	? ? ? ? ? ?	 ? ? ? ? ?	Opbrengst-cijfers kunnen niet gegeven worden, door het wegraken van vele bossen in de stapels.	Dit proefveld had zeer veel van de droogte geleden; het blad was spichtig, geel en klein gebleven.	Niet bepaald.	Geen vóóruit-, maar ook geen achteruitgang geconstateerd.	Geen verschil in „licht"; een vermeerdering van „vaal" door de grootere hoeveelheid ZA. Stalmest geeft donkere en vale tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915). bl. 58.
56. Wa-noedjojo	B/56	Kranggan	1913	O	zanderig, arme grond	droog	laat,	Org. M: ? 0.7 Kgr. p. pl. Nr. ? — ?	5 5 5	a. zonder kunstmest b. 2 gr. ZA c. 4 gr. ZA	50.— 52.— 47.—	?	De cijfers loopen weinig uiteen, de verschillen zijn onbetrouwbaar.	De parallelperceelen geven geen overeenstemmende cijfers.	Verbeterd door de kunstmestbemesting.	Geen vóóruit-, maar ook geen achteruitgang geconstateerd.	Geen vóóruit-, maar ook geen achteruitgang geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XV. (1915). bl. 60.
57. Ban-djar Ar-djo	B/57	Balong	1914	M	zandig, arm	droog	laat, niet ongun-stig	Org. M : 24 M^3 p.b. niet bemonsterd.	4 4 4 4 4 4 4	a. zonder kunstmest b. 8 gr. ZA c. 8 gr. ZA + 3 gr. DSP d. 8 gr. ZA + 6 gr. DSP e. 16 gr. ZA f. 16 gr. ZA + 6 gr. DSP g. 16 gr. ZA + 12 gr. DSP	81.5 81.5 88.5 83.— 91.— 94.5 90.—	 0 + 8½ + 2 (?) + 11½ + 16 + 10½ (?)	Door een combinatie van N en P wordt de opbrengst verbeterd. Geeft vermeerdering van DSP in het mengsel een terugslag in de opbrengst?	Een bevestiging van het proefveld 1913.	Aanmerkelijk verbeterd door kunstmest.	Verbeterd door kunstmest.	Verbeterd door kunstmest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XVIII. (1915). bl. 34.
58. Ban-djar Ar-djo	B/58	Gijan	1914	O	zandig	droog	laat, vrij ongun-stig	DM 24 M^3 p. b. Nr. ? — water t. abs. dr.: 4.— % gloeirest : 85.9 % gloeiverlies : 10.1 % N. : 0.35 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ?	4 4 4 4 4 4 4	a. zonder kunstmest b. 8 gr. ZA c. 8 gr. ZA + 3 gr. DSP d. 8 gr. ZA + 6 gr. DSP e. 16 gr. ZA f. 16 gr. ZA + 6 gr. DSP g. 16 gr. ZA + 12 gr. DSP	98.— 102.— 108.— 108.5 107.5 110.— 111.5	 + 4 + 10 + 10½ + 9½ + 12 + 14	Door ZA verbeterde de opbrengst. Door een combinatie met DSP werd een grootere verbering bereikt.		Niet bepaald.	Geen verschil geconstateerd.	Onregelmatige cijfers, de verschillen verdienen geen vertrouwen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XVIII. (1915). bl. 40.
59. Tempel	B/59	Karang-anjar	1914	K	zandig, arm	droog	laat, ongun-stig	DA/1 : 2 bl. p. rij (36 M^3 p.b) DA/2 : 4 bl. p. rij (72 M^3 p.b) DA/3 : 10 bl p. rij (180 M^3 p. b.) — water t. abs. dr.: 3.1 % gloeirest : 87.2 % gloeiverlies : 9.7 % N. : 0.36 % P. : ? L. Gew. 1. dr. : ? Nr. ? NB plantverb. 2½×1½	3 3 3 3 3 3 3 3 3	a. DA/1 in de plantgeul b. DA/1 in de plantgeul + 6 gr. ZA c. DA/1 verspreid + 6 gr. ZA d. DA/2 in de plantgeul e. DA/2 in de plantgeul + 3 gr. ZA f. DA/2 in de plantgeul + 6 gr. ZA g. DA/3 in de plantgeul h. DA/3 in de plantgeul + 3 gr. ZA k. DA/3 in de plantgeul + 6 gr. ZA	77.5 84.75 80.75 82.75 85.— 85.5 88.— ? 88.— 86.25	 + 9½ t.o.v. a — 4½ t.o.v. b + 7 t.o.v. a + 2½ t.o.v. d. + 3½ t.o.v. d. + 13½ t.o.v. a 0. t.o.v. g. — 2 t.o.v. g.	In een droog jaar zijn de groote hoeveelheden dessa-äarde niet rendabel. Naar mate de bemesting zwaarder wordt, is er een toename in de opbrengstcijfers te zien.	De aanplant vertoonde onregelmatigheden in verband met de vochtigheid van den grond. De afwijkende vakken zijn voor de gemiddelden buiten beschouwing gelaten.	Niet bepaald.	Zelfs de groote hoeveelheden dessa-äarde werken niet schadelijk voor de kwaliteit, kleur en brand; ook niet wanneer 3 of 6 gr. ZA worden bijgemest.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XVIII. (1915). bl. 43.

60. Tempel	B/60 C/7	Doekoeh	1914	B	zandig, licht, arm	droog	zeer laat	DM, 1 bl. p. rij van 19 boomen(±20) M^3 p. b.) Nr. ? — water t. abs. dr.: 4.2 %, gloeirest: 83.1 %, gloeiverlies: 12.7 %, N.: 0.49 %, P.: ?, L. Gew. 1. dr.: ? St. 1 bl. p. rij van 19 boomen Nr. ? — water t. abs. dr.: 4.— %, gloeirest: 80.7 %, gloeiverlies: 15.3 %, N.: 0.45 %, P.: ?, L. Gew. 1. dr.: ? Vl. 25 gr. p. pl. ? Nr.: ?	3 3 3 3 3 3 3	*a.* DM + 6 gr. ZA *b.* DM + St. *c.* DM + Vl. + 3 gr. ZA *d.* DM + Vl. *e.* DM + St. + 3 gr. ZA *f.* DM + 4 gr. UN *g.* DM + 10 gr. KSt	81.— 79.5 84.25 77.— 82.75 81.5 85.5	?	Alle bemestingen hebben blijkbaar even weinig effect gehad. Omtrent de uitwerking van 6 gr. ZA is niets te zeggen, omdat er geen vakken met DM alleen waren aangelegd.	De slechte uitwerking van de verschillende bemestingen moet geweten worden aan de lange droogte, waardoor de mest onwerkzaam bleef liggen.	Niet bepaald.	Er is geen invloed op kwaliteit, kleur en brandbaarheid geconstateerd. (Alleen kalkstikstof (K.St.) deed de brandbaarheid achteruitgaan.)		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XVIII. (1915). bl. 50.
61. Mlessen	B/61	Bandoeng Wètan	1914	W	zandig, min of meer bruin verweerd Merapi-type, P.-arm, niet zeer grofkorrelig; lichte, arme grond	droog	laat, ongunstig	DA 1.— Kgr. p. pl. Nr. ? — water t. abs. dr.: 3.6 %, gloeirest: 89.3 %, gloeiverlies: 7.1 %, N.: 0.34 %, P.: ?, L. Gew. 1. dr.: ?	5 3 4 4 4 4 4 4	*a.* zonder kunstmest *b.* 10 gr. KSt. in 't plantgat *c.* 6 gr. ZA (opl.) in t' plantgat *d.* 4 gr. UN (opl.) in 't plantgat (31.7 % N) *e.* 10 gr. KSt. nabemesting (8.6 % N) *f.* 6 gr. ZA nabemesting *g.* 4 gr. UN nabemesting *h.* 6 gr. ZA tablet, nabemesting	72.75 81.25 72.75 77.75 74.5 77.— 76.— 77.5	?	Er werd geen duidelijke opbrengstvermeerdering geconstateerd.	De kalkstikstof werd tegen de planten uitgegoten en veroorzaakte doodgaan. Er moest dus worden overgeplant ± 1/2 maand na het planten der andere perceelen. De weersomstandigheden waren ongunstig, de aanplant was zeer onregelmatig.	Niet bepaald.	De kwaliteit was zeer slecht, zoodat men aan de cijfers niet veel waarde mag toekennen.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XVIII. (1915). bl. 55.
62 Satrian	B/62	Sawahan	1914	C	?	droog	laat	Org. M. ?	3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + 3 gr. ZK ineens (laat) *c.* 12 gr. ZA + 6 gr. DSP + 6 gr. ZK in tweeën (vroeg en laat)	?	?	Er werd weinig verschil geconstateerd.	De mest had weinig uitwerking, in verband met de laat invallende regens.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Er werd geen duidelijke uitwerking geconstateerd.	Bij de bemeste vakken is het % vaal doorloopend hooger. Bij middenblad ging het % helder achteruit door alle bemestingen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XVIII. (1915). bl. 60.
63 Kebon Agoong	B/63	Minggir	1915	H	blauw-grijze klei	?	vrij veel, gunstig	DM 1.— Kgr. p. pl. — Gem. over 2 monsters: water t. abs. dr.: 6.1 %, gloeirest: 80.2 %, gloeiverlies: 13.7 %, N.: 0.37 %, P.: ?, L. Gew. 1. dr.: ? Nr. 409 en 410	4 4 4 4	*a.* zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA *c.* 10 gr. ZA *d.* 16 gr. ZA	64.— 75.5 74.— 78.—	 + 18 + 15 1/2 + 22	De uitwerking van ZA is zeer duidelijk.		Flink verbeterd door den kunstmest.	Goed verbeterd door kunstmest, bij voeten bij middenblad.	% licht vooruit bij voetblad, geen betrouwbaar verschil bij middenblad. % vaal achteruit bij voetblad, vooruit bij middenblad.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak XXVI. (1916). bl. 7.
64 Kebon Agoong	A/14 B/64 C/8	Minggir	1915	T	blauw-grijze klei	?	vrij veel, gunstig	DM, 1 bl. p. rij (± 22 M^3 p. b.) Nr. 411 — water t. abs. dr.: 6.8 %, gloeirest: 76.— %, gloeiverlies: 17.2 %, N.: 0.51 %, P.: ?, L. Gew. 1. dr.: ? St. 1 bl. p. rij (± 22 M^3 p. b.) Nr. 407 — water t. abs. dr.: 8.5 %, gloeirest: 71.3 %, gloeiverlies: 20.2 %, N.: 0.67 %, P.: ?, L. Gew. 1. dr.: ? Slib, 1 1/2 bl. p. rij Nr. 404 — water t. abs. dr.: 5.1 %, gloeirest: 89.3 %, gloeiverlies: 5.6 %, N.: 0.09 %, P.: ?, L. Gew. 1 dr.: ? NB gotenstelsel 75×21 Rl. v.	3 3 3 3 3 3 3 3	*a.* Slib + 6 gr. ZA *b.* St. *c.* DM *d.* DM + St. *e.* DA + 6 gr. ZA *f.* DM + 6 gr. ZA + 8 gr. ESP *g.* DM + 6 gr. ZA + 8 gr. ESP + 20 gr. ZK *h.* DM + 6 gr. ZA + 20 gr. ZK	?	?	Niet bepaald.	Er waren geen verschillen te zien in de ontwikkeling der verschillend bemeste vakken. De met kunstmest bemeste vakken waren donkerder groen van kleur. Hetgeen DM is genoemd, mocht met evenveel recht stalmest heeten.	Niet bepaald.	Er werd geen uitwerking geconstateerd bij het laag-voetblad. Bij het middenblad een zeer gunstige uitwerking van den kunstmest.	Er werd geen invloed geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXVI. (1916). bl. 14.

65. Satrian	B 65	Gading Wètan	1915	L	vrij zwaar	goed	goed	Org. M	?	3 3 3	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 12 gr. ZA, in tweeën gegeven.	?	?	Niet bepaald.	De uitwerking van den kunstmest was op het oog af duidelijk zichtbaar aan de ontwikkeling en kleur der planten. Er mag worden aangenomen dat er een verbetering van 15-25 % in de opbrengst werd bereikt.	De dubbele bemesting gaf bij Laag-voetblad een terugslag in de bladontwikkeling. Aangenomen moet worden dat de jonge planten (er werd zeer L. V. geoogst) met een te sterke mestconcentratie in aanraking zijn geweest. Bij Middenblad en Hoogmiddenblad was er een zeer gunstige uitwerking van den kunstmest. De grootere portie kunstmest was beter dan de kleine hoeveelheid.	Bij Laag-voetblad was er geen verschil in de kwaliteit, bij Middenblad een zeer gunstige uitwerking van den kunstmest.	Bij Laag-voetblad zien we een achteruitgang in „helder" speciaal door de grootere hoeveelheid ZA, in „vaal" weinig verschil. Bij Middenblad bleef 't „helder" gelijk en werd 't „vaal" verhoogd, speciaal door de dubbele bemesting.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXVI. (1916). bl. 17.
66. Gemampir	B/66	Gambiran	1915	C	tegallangrond, zeer licht	vrij droog	goed	Org. M. 30. M³ p. b.	?	3 3 3 3 3	a. zonder kunstmest b. 4 gr. ZA c. 4 gr. ZA + 3 gr. DSP d. 8 gr. ZA e. 8 gr. ZA + 6 gr. DSP	?	?	Niet bepaald.	De uitwerking van den kunstmest was duidelijk te zien in den aanplant. N en P droegen beiden tot een betere ontwikkeling bij.	Bij voetblad en midden blad werd de bladlengte verbeterd. Door N + P, enkele hoeveelheid, beter dan door N alleen in dubbele portie. Het beste was N + P, dubbele hoeveelheid. (bemesting e).	De kwaliteit werd duidelijk verbeterd door den kunstmest. De combinatie van N en P gaf het beste resultaat. Er was geen verschil tusschen enkele en dubbele portie.	Het gehalte aan licht en vaal werd beter door den kunstmest. Er was geen verschil tusschen enkele en dubbele hoeveelheid.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXVI. (1916). bl. 25.
67. Gemampir	B/67	Djontaän	1915	S	tegallangrond, zeer licht	goed	overmatig	Org. M. 30 M³ p. b.	?	3 3 3 3 3	a. zonder kunstmest b. 4 gr. ZA c. 4 gr. ZA + 3 gr. DSP d. 8 gr. ZA e. 8 gr. ZA + 6 gr. DSP	?	?	Niet bepaald.	Klein en spichtig gebleven aanplant, tengevolge van te zwaren regenval op den jongen aanplant. De bemesting gaf geen opvallend resultaat, waarschijnlijk is een andere factor dan de voeding in het minimum geweest.	Bij voetblad werd een gunstige uitwerking van den kunstmest geconstateerd, zonder dat uitgemaakt werd of N dan wel N + P beter was. Ook over de enkele en dubbele hoeveelheid kan niets gezegd worden. Bij het middenblad werden geen verschillen gevonden.	Verbetering door den kunstmest werd alleen bij het voetblad gevonden.	Het % vaal nam toe door de kunstmestbemesting. In „licht" werden geen verschillen van belang gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXVII. (1916). bl. 27.
68 Tempel	A/15		1916	A	zandig, arm			DM 24 M³ p. b. Nr.475	water t. abs. dr.: 11.3 % gloeirest : 78.— % gloeiverlies : 10.7 % N. : 0.50 % P. : ? L. Gew. versch : 0.8[illegible]0 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: DM	?	?	Mislukt door „lanas". Niet bepaald.	De ontwikkeling van den aanplant was ten voordeele van den dessamest.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 6.
69. Gantiwarno	A 16	Wètan Birin	1916	B	half-zwaar, weinig humusrijk, goed			St 25 M³ p. b. Nr.472	water t. abs. dr. 8.5 % gloeirest : 59.6 % gloeiverlies : 31.9 % N. : 0.73 % P. : ? L. Gew. versch : 0.400 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: St.	?	?	Het proefveld was in twee dagen afgeplant Hiermede werd bij het oogsten rekening gehouden.	Er waren geen verschillen in de ontwikkeling van den aanplant.	De stalmest werkte zeer gunstig.	Bij het later geplante gedeelte van het proefveld een duidelijk gunstige uitwerking van den stalmest.	Het vaalgehalte ging vooruit, het % helder achteruit door de stalmestbemesting.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 12.
70. Gajamprit	A/17	Merboong	1916	C	gemengd, vrij zandig			St. 28 M³ p.b. Nr.474	water t. abs. dr. : 10.— % gloeirest : 61.4 % gloeiverlies : 28.6 % N. : 0.20 % P. : ? L. Gew. versch : 0.500 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: St.	?	?	Het proefveld was in twee dagen afgeplant. Hiermede werd bij het oogsten rekening gehouden.	Er waren geen zichtbare verschillen in de ontwikkeling van den aanplant.	De stalmest werkte zeer gunstig.	Bij het voetblad geen verschil, bij het middenblad werkte de stalmest duidelijk voordeelig.	Het vaalgehalte is bij het voetblad achteruitgegaan Het % helder is bij het voetblad vooruitgegaan. Bij middenblad werden geen verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 16.

71. Ketandan	A/18	Gading Koelon	1916	D	zandig, vrij arm			DM 24 M³ p. b. Nr. 473	water t. abs. dr.: 5.—% gloeirest : 84.9 % gloeiverlies : 10.1 % N. : 0.14% P. : ? L. Gew. versch: 0.800 Kgr.	9 3	a. onbemest b. Voorbemesting van: DM	? ?	Niet bepaald.	Het aantal geoogste dolken was ten voordeele van de onbemest gebleven vakken. Dit staat in verband met de meerdere ziekte op de bemeste vakken (zie Med. XLVI. bl. 15).	Er waren geen zichtbare verschillen in den aanplant.	De dessamest werkte zeer gunstig.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Het % Helder is bij voetblad achteruitgegaan, 't % vaal gaf geen verschil bij het voetblad. Bij middenblad ging het % vaal belangrijk achteruit, zonder verschillen in 't % helder.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII (1918). bl. 19.
72. Ketandan	A/19	Djagadajoe	1916	E	klei-achtig, vrij zwaar			DA 24 M³ p. b. Nr. 486	water t. abs. dr.: 5.6 % gloeirest : 85.7 % gloeiverlies : 8.7 % N. : 0.16% P. : ? L. Gew. versch: 0.800 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: DA	? ?	?	Niet bepaald.	Duidelijke verschillen ten voordeele van dessaäarde.	De dessa-äarde werkte zeer gunstig.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 20.
73. Djoewiring	A 20	Mogok	1916	M	klei-achtig, zeer zwaar, weinig humusrijk			DM 20 M³ p. b. Nr. 471	water t. abs. dr.: 4.7 % gloeirest : 84.5 % gloeiverlies : 10.8 % N. : 0.27% P. : ? L. Gew. versch: 0.770 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: DM	? ?	?	Niet bepaald.	Onregelmatig opgegroeid. Verschillen ten voordeele van de bemesting in het noordelijk gedeelte van het proefveld.	De dessamest werkte zeer gunstig.	Een duidelijke vooruitgang door den dessamest.	Er werd weinig verschil geconstateerd en dan ten voordeele van den dessamest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 25.
74. Boeloes	B/68	Kembangan	1916	Q	zandig, licht en arm	regen-achtig	gunstig	DA 24 M³ p. b. Nr. 485	water t. abs. dr.: 2.1 % gloeirest : 91.5 % gloeiverlies : 6.4 % N. : 0.16% P. : ? L. Gew. versch: 1.060 Kgr.	5 5 5 5	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 4 gr. DSP d. 6 gr. ZA + 4 DSP	26.— 35.2 29.4 39.1	+ 35⅓ + 13 + 50½	De uitwerking van N alleen is duidelijk; P alleen doet veel minder; N+P geeft de beste resultaten.	Zeer groote verschillen in den aanplant zichtbaar, (van begin af), ten voordeele van de combinatie N + P. In verband met bodemverschillen werden 3 perceelen uigeschakeld voor het opmaken der gemiddelden.	Bij twee oogsten voetblad en twee oogsten middenblad werd een enorme verbetering door de ZA bewerkt en een nog grootere door de combinatie van ZA en DSP.	Er werden geen verschillen van belang geconstateerd.	Geen zekerheid verkregen met het oog op „licht"- en „vaal"- gehalte.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 30.
75. Pandan Siemping	B/69	Pradan	1916	I	zandig, zeer licht, humusarm, arm	regen-achtig	zeer zware buien, gunstig	DA 20 M³ p. b. Nr. 494	water t. abs. dr.: 1.7 % gloeirest : 93.4 % gloeiverlies : 4.9 % N. : 0.015% P. : ? L. Gew. versch: 0.890 Kgr.	4 4 4	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ?	?	Niet bepaald.	De perceelen welke alleen ZA ontvingen, groeiden regelmatiger op dan die, welke ZA + ESP kregen en waren ook groener van kleur.	Bij voetblad en middenblad werd de bladlengte verbeterd door N-bemesting; toevoeging van P gaf bij voetblad een terugslag, bij middenblad geen verschil.	Bij voetblad en middenblad vooruitgang door N-bemesting. Toevoeging van P gaf geen meerdere verbetering.	Het % licht ging vooruit door den kunstmest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 39.
76. Satrian	B/70	Gading Wètan	1916	L	vrij zandig	regen-achtig	zware regenval	Org. M:	?	3 3 3	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 12 gr. ZA, ineens gegeven	? ? ?	?	Niet bepaald.	De uitwerking van den kunstmest was in den aanplant duidelijk te zien.	Bij voet-midden-en hoogmiddenblad vooruitgang door 6gr.ZA. Vergrooting van die hoeveelheid gaf bij middenblad een terugslag.	Bij voetblad werden geen verschillen gevonden. Bij middenblad een aanmerkelijke verbetering door 6 gr. ZA; vergrooting van de hoeveelheid ZA gaf een terugslag.	Licht en vaal vooruit bij voet- en middenblad bij 6 gr. ZA.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 42.
77. Gemampir	B/71	Djontaän	1916	V	tegallangrond, zeer licht, onbevloeibaar	regen-achtig	overmatig	Org. M: 36 M³ p. b.	?	3 3 3 3	a. zonder kunstmest b. 4 gr. ZA c. 6 gr. ESP d. 4 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De uitwerking van den kunstmest en speciaal van de combinatie van N+P was op het veld te zien.	Zoowel bij voetblad als bij middenblad werd een groote verbetering door N geconstateerd. P alleen deed niet veel. De combinatie van N en P deed weinig meer dan N alleen.	Een kleine achteruitgang door kunstmestbemesting.	Licht en vaal beiden een weinig achteruitgegaan door kunstmestbemesting.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 46.

78. Gemampir	B/72	Gambiran	1916	V	tegallangrond, licht, zandig, onbevloeibaar	regenachtig	overmatig	Org. M. 36 M³ p. b.	?	3 3 3 3	*a.* zonder kunstmest *b.* 4 gr. ZA *c.* 6 gr. ESP *d.* 4 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De ontwikkeling van den aanplant was vrij onregelmatig. Toch waren de verschillen ten voordeele van den kunstmest nog duidelijk te zien.	Zoowel bij voetblad als bij middenblad een flinke verbetering door N-bemesting; P-bijbemesting had geen resultaat van belang.	Bij voetblad een gunstige uitwerking van de ZA. Bij middenblad een teruggang door ZA bemesting.	Het % Licht ging door ZA alleen bij voetblad achteruit, bij middenblad vooruit. Bij P—bemesting ging het % licht bij voetblad en middenblad noch vooruit noch achteruit. Het % Vaal ging bij voetblad vooruit, bij middenblad terug door ZA bemesting.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 52.
79. Temoeloes	A/21 B/73 C/9	Sajangan	1916	G	kleiachtig, weinig humusrijk, zwaar	regenachtig	veel regen	DM 20 M³ p. b. Nr.495	water t. abs. dr.: 5.— % gloeirest : 84.7 % gloeiverlies : 10.3 % N. : 0.37% P. : ? L. Gew. versch: 0.770 Kgr.	3 3 3 3	*a.* onbemest *b.* DM *c.* 6 gr. ZA *d.* DM + 6 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Onbemest bleef zeer sterk achter bij de anderen, de grond was dus mestbehoevend.	DM alleen gaf een kleine verbetering bij voet en middenblad; ZA alleen gaf een groote verbetering bij hooger-voetblad en laag-middenblad; bij laag-voetblad had het blijkbaar nog niet gewerkt; DM + ZA gaf een groote verbetering.	DM alleen gaf weinig of geen verbetering bij voet- en middenblad. Door ZA alleen werd een verbetering geconstateerd. DM + ZA gaf een groote verbetering.	De % licht en vaal gingen achteruit door DM alleen. Het % licht ging achteruit bij hoogvoetblad, vooruit bij laag-voetblad en middenblad door ZA alleen; vaal òf gelijk gebleven òf achteruitgegaan. DM + ZA gaf verschillen als bij ZA alleen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 63.
80. Gajamprit	A/22 B/74	Gajamprit	1916	W/1	gemengd, vrij humusrijk	?	?	St. 24 M³ p. b. Nr.483	water t. abs. dr.: 5.2 % gloeirest : 72.6 % gloeiverlies : 22.2 % N. : 0.46% P. : ? L. Gew. versch: 0.590 Kgr.	4 4 4 4	*a.* onbemest *b.* St. *c.* St. + 6 gr. ZA *d.* St. + 12 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Er waren geen verschillen in de ontwikkeling van den aanplant te zien.	Stalmest gaf een groote verbetering bij het voetblad. Kunstmest gaf een kleine verbetering bij middenblad. Geen verschillen tusschen 6 gr. ZA en 12 gr. ZA.	Stalmest gaf geen verschillen bij het voetblad en middenblad. Kunstmest gaf verbetering in de kwaliteit bij voetblad, grooter bij 12 gr. dan bij 6 gr. ZA. Bij middenblad gaf 6 gr. ZA een achteruitgang in kwaliteit, 12 gr. een sterke vooruitgang.	12 gr. ZA verhoogde het vaal-gehalte bij voetblad; ZA verhoogde het vaal-gehalte bij middenblad; bij 12 gr. ZA meer vaal dan bij 6 gr. ZA; 12 gr. ZA drukte het licht-gehalte; 6 gr. ZA deed dit niet bij voetblad; bij middenblad waren er geen verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 69.
81. Gajamprit	A/23 B/75	Gajamprit	1916	W/2	gemengd, vrij humusrijk	?	?	St. 24 M³ p. b. Nr.483	water t. abs. dr.: 5.2 % gloeirest : 72.6 % gloeiverlies : 22.2 % N. : 0.46% P. : ? L. Gew. versch: 0.590 Kgr.	4 4 4 4	*a.* onbemest *b.* St. *c.* St. + 6 gr. ZA *d.* St. + 12 gr. ZA	? ? ? ?	?	Neit bepaald.	Er waren geen verschillen in de ontwikkeling van den aanplant te zien.	Stalmest gaf verbetering bij het middenblad en hoogmiddenblad; ZA gaf een verbetering boven stalmest bij middenblad en hoogmiddenblad.	Stalmest en 6 gr. ZA gaven geen verschillen. 12 gr. ZA gaf bij hoog-middenblad een achteruitgang.	12 gr. ZA gaf een achteruitgang in het % licht bij middenblad en hoog-middenblad.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XXXII. (1918). bl. 69.
82. Ketandan	A/24	Gading Koelon	1917	D	zanderig, lichte grond	?	?	DA 24 M³ p. b. Nr.518	water t. abs. dr.: 14.3 % gloeirest : 78.7 % gloeiverlies : 7.— % N. : 0.19% P. : ? L. Gew. versch: 0.865 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA	? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald. Mislukt door „lanas".	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 6.
83. Kebon Aroem	A/25	Padassan Kidoel	1917	O	zanderig, iets gemengde grond	?	?	DA 24 M³ p. b. Nr.530	water t. abs. dr.: 8.8 % gloeirest : 81.7 % gloeiverlies : 9.5 % N. : 0.41% P. : ? L. Gew. versch: 0.870 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA	? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald. Mislukt door „lanas".	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 6.

84. Gajamprit	A 26 B 76	Gajamprit	1917	W	gemengd, humusrijk	DA 24 M³ p. b. Nr.524	water t. abs. dr. : 5.8 % gloeirest : 87.4 % gloeiverlies : 6.8 % N. : 0.26% P. : ? L. Gew. versch : 1.030 Kgr.	6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DA *c.* DA + 6 gr. ZA *d.* DA + 12 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald. Mislukt door „lanas".	Geen verschillen te zien door onregelmatigheid van den aanplant als gevolg van inboeten.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 9.
85. Djoewiring	A/27	Goemantar	1917	M	kleiachtig, zwaar, vroeger niet voor tabakscultuur in gebruik	DA 24 M³ p.b. vóór de gollan Nr.513 DA 12 M³ p. b. na de gollan Nr.538	water t. abs. dr. : 23.8 % gloeirest : 68.4 % gloeiverlies : 7.8 % N. : 0.26% P. : ? L. Gew. versch : 0.815 Kgr. water. t. abs. dr. : 9.8 % gloeirest : 81.8 % gloeiverlies : 8.4 % N. : 0.26% P. : ? L. Gew. versch : 0.900 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA	? ?	?	Niet bepaald.	Verschillen sterk ten voordeele van de dessa-äarde; dit werd uitgedrukt in de stamdikten der planten. De aanplant ontwikkelde zich zóó verschillend, ten voordeele van de dessa-äarde, dat er niet geoogst kon worden.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 20.
86. Mlessen	A/28	Glagahombo	1917	A	zanderig, arm	DA 36 M³ p. b. Nr.517	water t. abs. dr. : 19.2 % gloeirest : 75.6 % gloeiverlies : 5.2 % N. : 0.23% P. : ? L. Gew. versch : 0.840 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: DA	? ?	?	Niet bepaald.	Er waren verschillen in den aanplant te zien ten voordeele van de dessa-äarde.	Groote verbetering door de dessa-äarde.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 25.
87. Gantiwarno	A/29	Wètan Birin	1917	B	half-zwaar, iets kleiachtig	St. 24 M³ p. b. Nr.514	water t. abs. dr. : 31.4 % gloeirest : 49.3 % gloeiverlies : 19.3 % N. : 0.65% P. : ? L. Gew. versch : 0.540 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: St.	? ?	?	Niet bepaald.	Er waren duidelijke verschillen in den aanplant ten voordeele van den stalmest.	Groote verbetering in het voetblad. Een onbetrouwbare vooruitgang bij het middenblad.	Bij voetblad verbetering, bij middenblad een onbetrouwbaar voordeel geconstateerd.	't % Helder werd verbeterd bij 't voetblad, bij het middenblad was er een achteruitgang. Bij voetblad in vaal geen verschil, bij middenblad een achteruitgang geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 28.
88. Gajamprit	A/30	Tegaljoso	1917	C	half-zwaar	Kuilen-mest St. 24 M³ p. b. Nr.515	water t. abs. dr.: 49 8 % gloeirest : 33.8 % gloeiverlies : 16.4 % N. : 0.39% P. : ? L. Gew. versch : 0.535 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* Voorbemesting van: St.	? ?	?	Niet bepaald.	Er waren duidelijke verschillen ten voordeele van den stalmest.	Geen betrouwbare verschillen.	Geen betrouwbare verschillen.	Geen betrouwbare verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 30.
89. Temoeloes	A/31 B/77 C/10	Klampisan	1917	I	kleiachtig, zwaar	DM 24 M³ p. b. Nr.532	water t. abs. dr. : 6.1 % gloeirest : 82.8 % gloeiverlies : 11.1 % N. : 0.30% P. : ? L. Gew. versch : 0.890 Kgr.	3 3 3 3	*a.* onbemest *b.* DM *c.* 6 gr. ZA *d.* DM + 6 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Zeer duidelijke verschillen ten voordeele van den dessamest. ZA boven dessamest gaf nog voordeel. Kunstmest (ZA alleen) zal de dessamest niet kunnen vervangen; dessamest gaf zeer veel uitvallers door „lanas".	Bij voetblad verbetering door dessamest; geen verschil door ZA. Bij middenblad verbetering door dessamest. ZA boven dessamest gaf nog verbetering.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	ZA verhoogt 't vaal- en licht-gehalte.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 33.
90. Temoeloes	A/32 B/78 C/11	Kepoh	1917	L	gemengd, halfzwaar	DM 24 M³ p. b. Nr.527	water t. abs. dr. : 14.1 % gloeirest : 74.4 % gloeiverlies : 11.5 % N. : 0.40% P. : ? L. Gew. versch : 0.725 Kgr.	3 3 3 3	*a.* onbemest *b.* DM *c.* 6 gr. ZA *d.* DM + 6 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Duidelijke verschillen ten voordeele van den dessamest. ZA boven dessamest gaf nog voordeel. ZA alleen kan den dessamest voor één jaar vervangen. Over de nawerking van het weglaten op den langen duur geeft de proef geen inzicht.	Bij voet- en middenblad verbeterd door dessamest. De mooiste resultaten werden verkregen door dessamest+ZA.	DM + ZA gaf verbetering.	Kunstmest verhoogde het % „helder" en „vaal."	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 37.

91. Pandan Siemping	B/79	Ngeloo	1917	S	lichte zandgrond	?	?	DM 32 M^3 p. b. Nr. 536	water t. abs. dr.: 8.8 % gloeirest : 78.2 % gloeiverlies : 13.— % N. : 0.49 % P. : ? L. Gew. versch: 0.820 Kgr.	5 5 5 5	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 3 gr. DSP d. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Groote verschillen ten voordeele van ZA + DSP.	ZA+DSP gaf een grootere verbetering dan ZA alleen; DSP alleen had geen uitwerking of gaf achteruitgang.	ZA alleen had geen uitwerking; DSP alleen gaf een vermindering; ZA + DSP gaf een waardevolle verbetering.	ZA gaf meer licht en meer vaal bij voetblad. Bij middenblad geen verschil in licht, maar wel meer vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 39.
92. Kemoedho	B/80	Noord-afdeeling	1917	N	zanderig, zeer arm, lichte grond, onbevloeibaar	droog	laat ingevallen	DM 24 M^3 p. b. Nr. 526	water t. abs. dr.: 2.3 % gloeirest : 86.7 % gloeiverlies : 11.— % N. : 0.40 % P. : ? L. Gew. versch: 0.850 Kgr.	5 5 5 5	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ESP d. 6 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Zeer groote verschillen in den aanplant ten voordeele van ZA + ESP.	ZA en ZA + ESP gaven een groote verbetering. ESP alleen had geen uitwerking.	Geen verschillen van belang geconstateerd. Bij voetblad was onbemest beter dan met kunstmest bemest.	Geen verschillen van belang bij het middenblad in licht en vaal. Bij voetblad meer geel bij onbemest en daardoor een achteruitgang in licht bij de ZA bemesting.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 43.
93. Kemoedho	B/81	Dompijong	1917	Z	gemengd, zandig, lichte grond	droog	laat ingevallen	DA 24 M^3 p. b. Nr. 528	water t. abs. dr.: 8.2 % gloeirest : 84.— % gloeiverlies : 7.8 % N. : 0.30 % P. : ? L. Gew. versch: 0.895 Kgr.	5 5 5 5	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ESP d. 6 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	In den jongen aanplant geen verschillen in verband met den laat invallenden regen.	Bij voetblad geen verschillen. Bij middenblad gaf ZA+ESP een groote verbetering; ZA gaf den doorslag.	Bij voetblad geen verschillen. Bij middenblad door ZA en ZA + ESP een flinke verbetering.	Bij voetblad door ZA meer vaal. Bij middenblad door ZA een groote verbetering in licht. Bij vaal geen verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 45.
94. Kebon Agoong	A/33 C/12	Afdeeling Sendangpitoe	1917	—	grijswitte klei			St. 36 M^3 p. b. Nr. 533	water t. abs. dr.: 10.9 % gloeirest : 72.5 % gloeiverlies : 16.6 % N. : 0.5 % P. : ? L. Gew. versch: 0.890 Kgr. Vl. 15 gr. p. pl. N : 2.25 % TB 20 gr. p. pl. N : 4.30 %		a. onbemest b. St. c. Vl. d. TB lang vóór het planten gegeven. e. TB kort vóór het planten gegeven.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald. Mislukt door „lanas".	Ontwikkelingsverschillen ten voordeele van stalmest. In % uitvallers ten gevolge van „lanas" een groot verschil ten voordeele van TB.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 48.
95. Gajamprit	A/34 C/13	Karangloo	1917	G	gemengde grond			DM 24 M^3 p. b. Nr. 519 St. 24 M^3 p. b. Nr. 520	water t. abs. dr.: 36.8 % gloeirest : 52.3 % gloeiverlies : 10.9 % N. : 0.34 % P. : ? L. Gew. versch: 0.590 Kgr. water t. abs. dr.: 40.9 % gloeirest : 39.4 % gloeiverlies : 19.7 % N. : 0.43 % P. : ? L. Gew. versch: 0.550 Kgr.		a. onbemest b. DM c. St. d. Vezelpulp	? ? ? ?	?	Niet bepaald. Mislukt door „lanas" (Geïnfecteerd gietwater ?).	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 50.
96. Boeloes	A/35 B/82 C/14	Gandok	1917	Q	zanderig, weinig humusrijk, licht, arme grond	droog	laat ingevallen	DA 32 M^3 p. b. Nr. 522	water t. abs. dr.: 17.9 % gloeirest : 76.3 % gloeiverlies : 5.8 % N. : 0.23 % P. : ? L. Gew. versch: 0.860 Kgr	6 6 6 6 6 6	a. onbemest b. DA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP d. 10 gr. ZA + 5 gr. DSP e. DA + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP f. DA + 10 gr. ZA + 5 gr. DSP	60.8 67.3 60.5 56.7 72.— 62.4	 +10½ } t.o.v. O — ½ — 6½ + 7 } t.o.v. DA — 7½	DA was een hoofdvereischte voor dezen grond en kon niet vervangen worden door kunstmest.	Vóór de eerste regens vielen, waren de DA perc. vóór bij de niet met DA bemeste vakken. Van begin af stonden de vakken met veel kunstmest achter bij die met de kleinere hoeveelheid.	Dessa-äarde is van veel waarde voor dezen grond met het oog op de lengte van 't blad. ZA + DSP indien niet in te groote hoeveelheid, geeft een groote verbetering boven dessa-äarde.	Dessa-äarde gaf een groote verbetering. Kunstmest in kleine hoeveelheid (6 gr. ZA + 3 gr. DSP) gaf bij drie van de vier dagoogsten een flinke verbetering boven dessa-äarde.	In „licht" geen verschillen van belang; 't „vaal" neemt toe door kunstmest. Bij de groote hoeveelheid kunstmest een achteruitgang in „licht" bij het middenblad.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1919). bl. 51.
97. Gajamprit	A/36	Tegaljoso	1918	C	gemengde grond, zandig			St. 24 M^3 p. b. Nr. 589	water v. V. t. 1. dr.: 64.7 % water t. abs. dr.: 5.6 % gloeirest : 67.2 % gloeiverlies : 27.2 % N. : 0.37 % P. : ? L. Gew. versch: 1.850 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: St.	? ?	?	Niet bepaald. Mislukt door „lanas" (Geïnfecteerd gietwater ?).	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLI. (1923). bl. 12.

98. Ke-tandan	A/37	Gading Koelon	1918	D	zanderig, lichte grond			DM 30 M³ p. b. Nr. 590 — water v. V. t. l. dr.: 12.7 % water t. abs. dr.: 5.1 % gloeirest: 82.8 % gloeiverlies: 12.1 % N.: 0.39 % P.: ? L. Gew. versch: 0.970 Kgr	9 3	a. onbemest b. Voorbemesting van: DM	? ?	?	Niet bepaald. Er waren duidelijke verschillen in het aantal zieke planten ten nadeele van dessamest. De per vak geoogste dolken gaven geen betrouwbare verschillen ten voordeele van dessamest.	Er werden geen verschillen geconstateerd.	Duidelijk ten voordeele van dessamest bij het middenblad.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	In het % helder werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd. Bij het middenblad werd een toename van het % vaal gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 13.
99. Ganti-warno	A/38	Wètan Birin	1918	N	half-zwaar, weinig humus-rijk, goede grond			St. 25.6 M³ p. b. Nr. 586 — water v. V. t. l. dr.: 42.— % water t. abs. dr.: 6.9 % gloeirest: 76.8 % gloeiverlies: 16.3 % N.: 0.46 % P.: ? L. Gew. versch: 0.850 Kgr.	12 4	a. onbemest b. Voorbemesting van: St.	? ?	?	Niet bepaald.	Er waren duidelijke verschillen in den aanplant ten voordeele van de bemesting met St.	In de cijfers zien we een duidelijk verschil ten voordeele van stalmest. Door de groote variatie in de cijfers onderling zijn de verschillen evenwel onbetrouwbaar.	Bij voetblad een achteruitgang in de kwaliteit. Bij middenblad geen verschil.	In het % helder geen verschil. Door den stalmest gaat het % vaal omhoog	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 17.
100. Kebon Aroem	A/39	Kebon Aroem	1918	L	zandig			DA 19.2 M³ p. b. Nr. 585 — water v. V. t. l. dr.: 20.4 % water t. abs. dr.: 4.5 % gloeirest: 86.— % gloeiverlies: 9.5 % N.: 0.32 % P.: ? L. Gew. versch: 0.760 Kgr.	12 5	a. onbemest b. Voorbemesting van: DA	? ?	?	Niet bepaald.	Duidelijke verschillen ten voordeele van de dessa-äarde.	Vooruit door de dessa-äarde.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Geen betrouwbare verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923) bl. 19.
101. Djoe-wiring	A/40	Mogok	1918	M	klei, zeer zwaar			Ca.: 20 pic. p. b. DA 20 M³ p. b vóór de gollan Nr. 583 — water t. abs. dr.: 25.7 % gloeirest: 68.2 % gloeiverlies: 6.1 % N.: 0.1 % P.: ? L. Gew. versch: 1.110 Kgr. DA 12 M³ p. b. na de gollan Nr. 595 — water v. V. t. l. dr.: 19.4 % water t. abs. dr.: 5.2 % gloeirest: 87.2 % gloeiverlies: 7.6 % N.: 0.13 % P.: ? L. Gew. versch: 1.160 Kgr	4 4 4 4	a. onbemest b. Ca c. DA d. Ca + DA	? ? ? ?	?	Niet bepaald. Er werden stamdikte-metingen verricht bij de onbemeste en met Ca bemeste vakken; het resultaat was sterk ten voordeele van Ca-bemesting.	De stand der gekalkte vakken was beter dan van de onbemesten. De ontwikkeling na DA was beter dan na Ca. Het beste resultaat gaf Ca + DA. Deze verschillen waren zóó groot dat er niet op één dag geoogst kon worden.	Ten voordeele van Ca + DA.	Ten voordeele van Ca en van Ca + DA.	Ten voordeele van Ca en Ca + DA.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 20.
102. Baki Pandean	A/41 B/83 C 15	Kaliniti	1918	A	halfzwaar	droog	laat inge-vallen	DM 25 M³ p. b. Nr. 594 — water v. V. t. l. dr.: 35.7 % water t. abs. dr.: 5.6 gloeirest: 80.3 % gloeiverlies: 14.1 % N.: 0.41 % P.: ? L. Gew. versch: 1.085 Kgr.	3 3 3 3	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. DM + 6 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Op het veld waren duidelijke verschillen ten voordeele van DM + ZA. Door foutief oogsten zijn de verschillen in de sortatiecijfers juist omgekeerd.	Niet te geven, ten gevolge van fouten bij het oogsten gemaakt.			Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 24.
103. Wedi Birit	A 42 B 84 C 16	Mawèn	1918	I	halfzwaar	droog	laat inge-vallen	St. 24 M³ p. b. Nr. 601 — water v. V. t. l. dr.: 32.3 % water t. abs. dr.: 6.2 % gloeirest: 77.7 % gloeiverlies: 16.1 % N.: 0.58 % P.: ? L. Gew. versch: 0.750 Kgr	5 5 5 5	a. onbemest b. St. c. 6. gr. ZA d. St. + 6 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Er waren geen verschillen in den aanplant te zien.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Bij voetblad meer licht door ZA boven stalmest. Bij het middenblad meer vaal door ZA boven stalmest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 26.

104. Gajamprit	A/43 B 85 C 17	Gajamprit	1918	W	zandig, gemengd	droog	laat ingevallen	St. 24 M^3 p. b. Nr. 587	water v. V. t. l. dr. : 37.6 % water t. abs. dr. : 5.3 % gloeirest : 77.1 % gloeiverlies : 17.6 % N. : 0.23% P. : ? L. Gew. versch : 0.790 Kgr.	7 5 5 5 5 5	a. onbemest b. St. c. 6 gr. ZA d. 12 gr. ZA e. St. + 6 gr. ZA f. St. + 12 gr. ZA	? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Er waren geen verschillen in den aanplant te zien.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.		Kunstmest gaf valere tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 28.
105. Kemoedho	B 86	Sanggrahan	1918	Z	zandig, gemengd, vrij arm	droog	laat ingevallen	St. 24 M^3 p. b. Nr. 628	water v. V. t. l. dr : 16.2 % water t. abs. dr. : 3.5 % gloeirest : 74.6 % gloeiverlies : 21.9 % N. : 0.36% P. : ? L. Gew. versch : 0.765 Kgr.	5 5 5 5	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ESP d. 6 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Er waren verschillen in den aanplant en wel zeer duidelijk ten voordeele van ZA + ESP.	We zien een belangrijke verbetering bij het voetblad en geen verschil bij het middenblad.	Door ZA een belangrijke verbetering bij voet- en middenblad. Door ZA + ESP bij voetblad een kleinere verbetering, bij middenblad geen verschil.	In licht en vaal werden geen verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 30.
106. Wedi Birit	A 44 B 87	Wètan Birit	1918	X	zandig, gemengd, vrij arm	droog	laat ingevallen	DA 24 M^3 p. b. Nr. 605	water v. V. t. l. dr. : 26.1 % water t. abs. dr. : 3.6 % gloeirest : 89.7 % gloeiverlies : 6.7 % N. : 0.17% P. : ? L. Gew. versch : 0.670 Kgr.	8 6 6 6 6	a. onbemest b. DA c. DA + 6 gr. ZA d. DA + 8 gr. ESP e. DA + 6 gr. ZA + 8 gr. ESP	88.4 94.2 93.9 95.6 93.5	+ $6\frac{1}{2}$ t. o v. O. — $\frac{1}{2}$ + $1\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ } t. o. v. DA	Kunstmest boven dessa-äarde zal niet rendabel zijn. Dessa-äarde geeft hier den doorslag.	Er waren groote verschillen in ziekte op het veld zichtbaar. De dessa-äarde was geinfecteerd.	Bij voetblad een verbetering door ZA en door ZA + ESP. Bij het middenblad geen verschillen.	Door ZA + ESP een verbetering bij het voetblad; geen verschillen bij het middenblad.	Geen verschillen bij het licht-gehalte, iedere bemesting drukt het vaal-gehalte.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI (1923). bl. 33.
107. Wedi Birit	A 45 B/88	Sragoe	1918	V	zandig, gemengd, vrij arm	droog	laat ingevallen	DA 24 M^3 p. b. Nr. 604	water v. V. t. l. dr. : 21.5 % water t. abs. dr. : 2.4 % gloeirest : 92.4 % gloeiverlies : 5.2 % N. : 0.17% P. : ? L. Gew. versch : 0.835 Kgr.	8 6 6 6 6	a. onbemest b. DA c. DA + 6 gr. ZA d. DA + 8 gr. ESP e. DA + 6 gr. ZA + 8 gr. ESP	101.7 110.4 109.3 113.1 105.8	+ $8\frac{1}{2}$ t. o. v. O.	Kunstmest boven dessa-äarde niet rendabel. Dessa-äarde geeft den doorslag.	Groote verschillen in ziekte op het veld zichtbaar. De dessa-äarde was geinfecteerd.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd door de bemesting met ZA of ZA + ESP boven dessa-äarde.			Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 40.
108. Karang Gedé	A 46 C/18	Kebonnan	1918	Q				St. ? Nr. 611 DM ? Nr. 635	water v. V. t. l. dr. : 14.2 % water t. abs. dr. : 7.4 % gloeirest : 75.2 % gloeiverlies : 17.4 % N. : 0.45% P. : ? L. Gew. versch : 0.695 Kgr. water v. V. t. l. dr. : 18.4 % water t. abs. dr. : 5.1 % gloeirest : 80.9 % gloeiverlies : 14.— % N. : 0.27% P. : ? L. Gew. versch : 0.925 Kgr.	4 4 4 4 4	a. DM + St. b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 6 gr. ESP d. DM + 6 gr. ZA e. DM + 6 gr. ZA + 6 gr. ESP	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald. Mislukt door te late regens en daarna te onmatige regenval.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 40.

109. Kebon Agoong	A/47 B/89 C/19	Benaran	1918	R	witte klei	droog	laat ingevallen	DM 2 L. p. pl. Nr. 608	water v. V. t. 1. dr.: 16.5 % water t. abs. dr.: 4.2 % gloeirest: 82.4 % gloeiverlies: 13.4 % N.: 0.31 % P.: ? L. Gew. versch: 0.840 Kgr. St. 1 L. p. pl. Nr. 609 water v. V. t. 1. dr.: 21.— % water t. abs. dr.: 4.8 % gloeirest: 80.6 % gloeiverlies: 14.6 % N.: 0.41 % P.: ? L. Gew. versch: 0.975 Kgr. Vl. 10 gr. p. pl. Nr. 634 N.: 3.5 %, water t. abs. dr.: 7.4 % TB 32 gr. p. pl. Nr. 633 N.: 4.6 %, water t. abs. dr. 7.4 % KB 23 gr. p. pl. Nr. 613 N. 7.3 %	5 5 5 5 5 5 5 5	a. onbemest b. DM c. St d. St. + 4 gr. ZA e. St. + 5 gr. ChS f. Vl g. TB h. KB	63.5 83.6 ? 68.8 73.4 73.9 65.4 70.1 74.—	?	Het gem, voor bemesting B is onbetrouwbaar door de groote correcties voor de door ziekte uitgevallen planten. De meeste uitvallers kwamen voor bij den dessamest.	Er waren verschillen ten voordeele van KB en St + ZA of St + ChS Vl. was zeer minderwaardig. Het verschil tusschen hetgeen DM en St werd genoemd, was zeer gering.	Ten voordeele van KB, TB en St + 4 gr. ZA.	Alle bemestingen werkten verbeterend, vooral KB werkte gunstig in het middenblad.	KB en TB verhoogden het % helder. De ZA en ChS in combinatie met St verhoogden het % vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 48.
110. Kebon Agoong	A/48 C/20	Podjok	1918	B	roodbruine verweeringsgrond	droog	laat ingevallen	DM 2 L. p. pl. Nr. 610	water v. V. t. 1. dr.: 22.7 % water t. abs. dr.: 4.6 % gloeirest: 80.7 % gloeiverlies: 14.7 % N.: 0.45 % P.: ? L. Gew. versch: 0.745 Kgr. St. 1 L. p. pl. Nr. 607 water v. V. t. 1. dr.: 19.7 % water t. abs. dr.: 4.— % gloeirest: 64.2 % gloeiverlies: 31.8 % N.: 0.35 % P.: ? L. Gew. versch: 0.990 Kgr. Vl. 10 gr. p. pl. Nr. 634 N.: 3.5 %, water t. abs. dr.: 7.4 % TB 32 gr. p. pl. Nr. 633 N.: 4.6 %, water t. abs. dr.: 7.4 % TB 23 gr. p. pl. Nr. 613 N.: 7.3 %	4 4 4 4 4 4 4	a. onbemest b. DM c. St. + 4 gr. ZA d. St. + 5 gr. ChS e. Vl f. TB g. KB	76.1 83.3 85.— 80.6 80.3 81.3 82.7	+ 9 1/2	De boengkils leggen het af tegenover DM en St. + 4 gr. ZA; Vl. deed niets; ChS legt het af tegenover ZA.	Niet bepaald.	De boengkils leggen het af tegenover DM en St. + 4 gr. ZA; Vl. deed niets; ChS legt het af tegenover ZA.	Geen belangrijke verschillen geconstateerd tusschen de bemestingen. Onbemest legt het af.	Alle bemestingen drukken het gehalte aan „helder", terwijl DM dit in de ergste mate doet. Alle bemestingen, speciaal ZA, ChS en KB verhoogen het percentage vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 56.
111. Wedi Birit	A/49 C/21	Slegrengan	1918	S	laag terrein (lorokan)	droog	laat ingevallen	DA 24 M³ p. b. Nr. 632	water v. V. t. 1. dr.: 18.7 % water t. abs. dr.: 5.2 % gloeirest: 86.4 % gloeiverlies: 8.4 % N.: 0.35 % P.: ? L. Gew. versch: 0.890 Kgr. Vl. 10 gr. p. pl. Nr. 631 N.: 3.35 %, water t. abs. dr.: 4.3 % TB 32 gr. p. pl. Nr. 630 N.: 4.61 %, water t. abs. dr.: 7.3 %	4 4 4 4 4	a. onbemest b. 6 gr. ZA c. DA d. Vl e. TB	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald. TB gaf aanleiding tot „doodplanten"; maar gaf later een betere ontwikkeling dan Vl en DA.	TB gaf de beste ontwikkeling van den aanplant	TB geeft voordeel t. o. v. DA, Vl en 6 gr. ZA.	Geen belangrijke verschillen geconstateerd. Slechts is zeker dat Vl een minder gunstige invloed had.	De ZA verhoogt het % vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 62.
112. Ketandan	A/50 C/22	Plembong	1918		zanderig	droog	laat ingevallen	DM ? Nr. 593	water v. V. t. 1. dr.: 14.4 % water t. abs. dr.: 4.9 % gloeirest: 83.7 % gloeiverlies: 11.4 % N.: 0.32 % P.: ? L. Gew. versch: 0.890 Kgr. TB 32 gr. p. pl. Nr. 627 N.: 4.51 % Doodgekookt Tabakszaad Nr. 626 32 gr. p. pl. N.: 2.68 %	5 5 5 5	a. onbemest b. DM c. TB d. Doodgekookt Tabakszaad.	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. XLVI. (1923). bl. 64.

113. Ganti-warno	A/51	Wètan Birin	1919	F/2	half-zwaar, weinig humus-rijk, goede grond	droog	laat in-gevallen	St. 25.6M³ p. b. Nr. 693	water v. V. t. l. dr. : 28.6 % water t. abs. dr. : 8.1 % gloeirest : 76.4 % gloeiverlies : 15.5 % N. : 0.57% P. : ? L. Gew. versch : 0.910 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* St.	68.4 78.7	+ 15	Zeer veel uitvallers in de stalmest-vakken. (De mest werd gemengd in de waarschijnlijk geïnfecteerde hangloods.) Het proefveld vertoonde een verloop van Nrd. naar Zd.	Groote verschillen ten voordeele van den stalmest.	Ten voordeele van den stalmest.	Bij voetblad vooruit, bij middenblad achteruit door de bemesting met stalmest.	Geen belangrijke verschillen geconstateerd in het % helder. Door stalmest een vermeerdering in het % vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 6.
114. Mles-sen	A/52	Glagah-ombo	1919	K	zand	droog	laat in-gevallen	DA 30 M³ p. b. Nr. 708	water v. V. t. l. dr. : 12.6 % water t. abs. dr. : 1.5 % gloeirest : 90.9 % gloeiverlies : 7.6 % N. : 0.20% P. : ? L. Gew. versch : 1.090 Kgr.	10 5	*a.* onbemest *b.* DA	37.— 46.3	+ 25	Het grootste aantal uitvallers bij de dessa-äarde.	Niet bepaald.	Ten voordeele van de dessa-äarde.	Ten voordeele van de dessa-äarde.	Het % helder ging achteruit bij de bemesting met dessa-äarde.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 9.
115. Ketan-dan	A/53	Gading Koelon	1919	N	zand	droog	laat in-gevallen	DA 30 M³ p. b. Nr. 695	water v. V. t. l. dr. : 9.5 % water t. abs. dr. : 2.9 % gloeirest : 87.8 % gloeiverlies : 9.3 % N. : 0.25% P. : ? L. Gew. versch : 0.980 Kgr.	9 3	*a.* onbemest *b.* DA	? ?	?	Niet bepaald. Het grootste aantal uitvallers bij de dessa-äarde.	Ten voordeele van de dessa-äarde.	Ten voordeele van de dessa-aarde bij het voetblad. Bij de andere bladsoorten zijn de verschillen onbetrouwbaar, aangezien de stamhoogte onvergelijkbaar was.	Er werden geen betrouwbare verschillen gevonden.	Er werden geen betrouwbare verschillen gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 13.
116. Ga-jamprit	A/54	Dangoe-ran	1919	S	gemengd, zanderig, lichte grond	droog	laat in-gevallen	DA 24 M³ p. b. Nr. 737	water v. V. t. l. dr. : 19.2 % water t. abs. dr. : 2.8 % gloeirest : 87.8 % gloeiverlies : 9.4 % N. : 0.33% P. : ? L. Gew. versch : 0.900 Kgr	12 6	*a.* onbemest *b.* DA	? ?	?	Niet bepaald.	Geen verschillen geconstateerd.	Ten voordeele van de dessa-äarde.	Ten voordeele van de dessa-äarde.	In het % helder geen betrouwbare verschillen. Het % vaal ging terug door de dessa-äarde.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 15.
117. Kebon Aroem	A/55	Kidoel pokoh	1919	Y		droog	laat in-gevallen	DA 24 M³ p. b. Nr. 692	water v. V. t. l. dr : 22.3 % water t. abs. dr. : 1.4 % gloeirest : 90.7 % gloeiverlies : 7.9 % N. : 0.29% P. : ? L. Gew. versch : 0.955 Kgr.	12 6	*a.* onbemest *b.* DA	92.6 99.6	+ 7½		Duidelijke verschillen ten voordeele van de dessa-äarde.	Ten voordeele van de dessa-äarde.	Onbetrouwbare verschillen ten voordeele van de dessa-äarde.	Geen betrouwbare verschillen gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 16.
118. Ga-jamprit	A/56	Damaran	1919	G	gemengd, zanderig, lichte grond	droog	laat in gevallen	DM/1 24 M³ p. b. DM/2 36 M³ p. b. Nr. 742	water v. V. t. l. dr. : 32.7 % water t. abs. dr. : 3.1 % gloeirest : 84.8 % gloeiverlies : 12.1 % N. : 0.45% P. : ? L. Gew. versch : 0.830 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DM/1 in de sawah. *c.* DM/1 vóór de tabak. *d.* DM/2 in de sawah. *e.* DM/2 vóór de tabak.	52.7 54 8 59.2 52.5 59.—	+ 12½	De in de sawah ondergebrachte mest is weggegooid geld geweest t. o. v. den eerstvolgenden tabaksoogst.	Minder ziekte bij de perceelen waar de dessamest was ondergebracht in de sawah, aan de tabak voorafgaande; geen verschillen in de ontwikkeling te zien Het terrein was vrij sterk hellend, dit gaf moeilijkheden bij de beoordeeling.	Ten voordeele van dessamest aan de tabak voorafgaande.	Geen verschillen.	Door de zware dessamest-bemesting werd de tabak valer.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 18.
119. Djoe-wiring	A/57	Goeman-tar	1919	F/1	klei, zeer zwaar	droog	laat in-gevallen	DM 36 M³ p. b. Nr. 709	water v. V. t. l. dr. : 15.5 % water t. abs. dr. : 3.2 % gloeirest : 86.3 % gloeiverlies : 10.5 % N. : 0.23% P. : ? L. Gew. versch : 0.880 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* DM	? ?	?	Niet bepaald.	Zeer groote verschillen ten voordeele van DM. Er kon om deze reden niet geoogst worden.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 24.
120. Ke-moedho	A/58	Ladon	1919	B	zandgrond, onbevloeibaar	droog	zeer laat	DM 24 M³ p. b. Nr. 722	water v. V. t. l. dr. : 14.— % water t. abs. dr. : 1.4 % gloeirest : 88.1 % gloeiverlies : 10.5 % N. : 0.33% P. : ? L. Gew. versch : 0.870 Kgr.	8 5 5 5 5	*a.* onbemest *b.* 8 gr. ZA c. 8 gr. ZA + 10 gr. ESP *d.* DM + 8 gr. ZA e. DM + 8 gr. ZA + 10 gr. ESP.	31.1 36.5 33.— 37.5 43.1	+ 17½ t. o. v. *a.* + 6 t. o. v. *a.* + 2½ t. o. v. *b.* + 30½ t. o. v. *c.*	Dessamest was urgent voor dezen grond; P_2O_5-gebrek wordt gedemonstreerd door het verschil tusschen d. en e.	Groote verschillen in den aanplant ten voordeele van de bemestingen d. en e; waarvan e. het beste was.	Dessamest gaf den doorslag. P_2O_5-behoefte blijkt uit het verschil tusschen de bemestingen d. en e.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 30.

121. Kemoedho	A/59 B/90	Dompijong	1919	D	gemengd en humusrijk, goede grond	droog	laat ingevallen	DM 24 M³ p. b. Nr.723 water v.V.t. l. dr.: 13.6 % water t. abs. dr.: 1.3 % gloeirest: 85.8 % gloeiverlies: 12.9 % N.: 0.44 % P.: ? L. Gew. versch: 0.900 Kgr.	6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. DM + 6 gr. ZA d. DM + 6 gr. ZA + 8 gr. DSP	76.6 102.3 111.4 110.1	 +33½ t.o.v. O + 9 } t.o.v. + 7½ } DM	Dessamest was zeer urgent voor dezen grond. ZA en ZA + ESP gaven verbetering, maar in verband met weinig verschil ten voordeele in het product, is deze bemesting waarschijnlijk niet rendabel.	De gebruikte zaadsoort was Y/10 × Doorschieter, waardoor de opbrengstcijfers niet geheel correct zijn.	Dessamest geeft den doorslag. ZA en vooral ZA + ESP geven bij het lagere blad een verbetering; bij middenblad geen verschil.	Geen verschillen van belang geconstateerd bij het voetblad. Bij het middenblad hebben alle bemestingen een ongunstigen invloed gehad.	ZA + ESP drukt het gemiddelde voor het licht-gehalte.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 34.
122. Kemoedho	A/60 B 91	Borong	1919	H/1	zandig, slecht bevloeibaar, zeer arm	droog	laat ingevallen	DM 24 M³ p. b. Nr.721 water v.V.t. l. dr.: 11.2 % water t. abs. dr.: 1.6 % gloeirest: 88.9 % gloeiverlies: 9.5 % N.: 0.30 % P.: ? L. Gew. versch: 1.005 Kgr.	6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. DM + 6 gr. ZA d. DM + 6 gr. ZA + 8 gr. ESP	22.8 30.1 33.2 33.5	 +32 t.o.v. O. +10½ } t.o.v. +11½ } DM	Dessamest was zeer urgent. Kunstmest boven dessamest gaf een rendabel verschil.	Zeer groote verschillen in den aanplant ten voordeele van Dessamest + Kunstmest.	Dessamest geeft een zeer grooten uitslag ten voordeele. Kunstmest geeft boven dessamest nog een groot voordeel. Tusschen N en N+P geen verschil van belang.	Dessamest geeft een groot voordeel. Kunstmest geeft een verbetering boven dessamest alleen.	Het % licht vertoont een toename door kunstmest. Het % vaal geeft geen verschil te zien.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 37.
123. Gawok	A 61 B/92 C/23	Kaworan	1919	H/2	zanderig gemengd, vrij humusrijk	droog	laat ingevallen	DM 25 M³ p. b. Nr.689 water v.V.t. l. dr.: 33.6 % water t. abs. dr.: 2.4 % gloeirest: 86.0 % gloeiverlies: 11.6 % N.: 0.37 % P.: ? L. Gew. versch: 0.935 Kgr.	6 6 6 6 6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. 12 gr. ZA e. 4 gr. DSP f. 6 gr. ZA + 4 gr. DSP g. DM + 6 gr. ZA h. DM + 12 gr. ZA	? ? ? ? ? ? ? ?	?	De opbrengst-cijfers waren niet te bepalen, ten gevolge van „lanas" in den aanplant op de met dessamest bemeste vakken.	Groote verschillen in den aanplant zichtbaar, ten voordeele van de bemestingen g. en h. Dessamest was dus urgent. Geen verschil te zien tusschen g. en h, de vergrooting van de hoeveelheid dus zeer waarschijnlijk niet rendabel; DSP alleen, gaf achterlijkheid in den groei t.o.v. onbemest.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd,			Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 39.
124. Gawok	A 62 B/93 C/24	Jagan	1919	X	zanderig, gemengd, weinig humusrijk	droog	laat ingevallen	DM 25 M³ p. b. Nr.690 water v.V.t. l. dr.: 28.6 % water t. abs. dr.: 1.9 % gloeirest: 86.6 % gloeiverlies: 11.5 % N.: 0.35 % P.: ? L. Gew. versch: 0.865 Kgr.	6 6 6 6 6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. 12 gr. ZA e. 4 gr. DSP f. 6 gr. ZA + 4 gr. DSP g. DM + 6 gr. ZA h. DM + 12 gr. ZA	? ? ? ? ? ? ? ?	?	De opbrengst-cijfers waren niet nauwkeurig te bepalen, door het niet afzonderlijk opgeven der bladtellingen van door ziekte uitgevallen planten.	Zeer groote verschillen in den aanplant ten voordeele van de bemestingen g. en h. Dessamest was dus zeer urgent. De grootere hoeveelheid ZA werkte iets beter dan de kleinere; DSP alleen, bleef achter bij onbemest.	Dessamest had een zeer gunstigen invloed. Het beste resultaat werd verkregen door een bemesting met DM + 6 gr. of 12 gr. ZA.	Alle verschillen waren hier onbetrouwbaar.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak L. (1924). bl. 41.
125. Wedi Birit	A/63 B/94	Wètan Birit	1919	K	zanderig, arme grond	droog	laat ingevallen	DA 24 M³ p. b. Nr.726 water v.V.t. l. dr.: 34.3 % water t. abs. dr.: 1.8 % gloeirest: 91.— % gloeiverlies: 7.2 % N.: 0.18 % P.: ? L. Gew. versch: 0.945 Kgr.	8 6 6 6 6	a. onbemest b. DA c. DA + 6 gr. ZA d. DA + 8 gr. ESP e. DA + 6 gr. ZA + 8 gr. ESP	? ? ? ? ?	?	De opbrengst-cijfers waren niet te bepalen, ten gevolge van „lanas" in den aanplant der met dessa-äarde bemeste vakken.	Zeer duidelijke verschillen in den aanplant ten voordeele van DA + N + P (bem. e). Een zeer gering verschil tusschen de bemestingen c. en e. De bemestingen a. en d. waren ver achter bij de anderen.	Dessa-äarde had een gunstige uitwerking. De bemestingen c. en e. gaven den besten uitslag.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Het maakt den indruk alsof alle bemestingen (DA en ook kunstmest) het % helder nadeelig hebben beinvloed; het % vaal gaf geen verschil te zien.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak L. (1924). bl. 43.

126. Baki Pandean	A 64 B 95 C/25		1919			droog	laat ingevallen	DM ? Nr. 700 water v. V. t. 1. dr.: 25.6 % water t. abs. dr. : 1.6 % gloeirest : 86.3 % gloeiverlies : 12.1 % N. : 0.34% P. : ? L. Gew. versch : 0.920 Kgr.	4 4 4 4	*a.* onbemest *b.* 6 gr. ZA *c.* DM *d.* DM + 6 gr. ZA	? ? ? ?	?	Niet bepaald. De ziekte gaf den doorslag ten voordeele van ZA, (dessamest en DM + ZA zeer ziek, zoodat niet geoogst kon worden.)	Ten voordeele van DM + ZA (ZA kon zeker concurreeren met DM)	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 44.
127. Ketandan	A/65 C/26	Prigi Koelon	1919	I	gemengd zanderig	droog	laat ingevallen	DM 30 M³ p. b. Nr. 696 water v. V. t. 1. dr.: 28.6 % water t. abs. dr. : 2.2 % gloeirest : 83.1 % gloeiverlies : 14.7 % N. : 0.48% P. : ? L. Gew. versch : 0.910 Kgr. TB 25 gr. p. pl. N : 5.56% Nr. 719 Doodgekookt Tabakszaad: 28 gr. p. pl. N : 2.20% Nr. 720	5 5 5 5	*a.* onbemest *b.* DM *c.* TB *d.* Doodgekookt tabakszaad	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Ten voordeele van dessamest bij het voetblad. Bij middenblad voldoet TB ook zeer goed.	Bij voetblad ten voordeele van de bemestingen, zonder dat daarbij betrouwbare verschillen onderling werden geconstateerd. Bij middenblad werden eveneens geen betrouwbare verschillen gevonden.	Er werden geen betrouwbare verschillen gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 55.
128. Kebon Agoong	A/66	Dènokan	1919	Q	zware grijze klei	droog	laat ingevallen	St./1 9 M³ p.b. St./2 18 M³ p. b. Nr. 747 water v. V. t. 1. dr.: 27.5 % water t. abs. dr. : 4.1 % gloeirest : 65.6 % gloeiverlies : 30.4 % N. : 0.78% P. : ? L. Gew. versch : 0.560 Kgr. KB : 7.3% N. TB : 4.6% N. Vl. : 2.2% N.	6 5 5 5 5 5 5	*a.* onbemest *b.* 18 gr. KB *c.* 25 gr. TB *d.* 13 gr. Vl. *e.* St./1 + 4 gr. ZA *f.* St./2 + 4 gr. ZA *g.* St./2 + 6 gr. ChS	? ? ? ? ? ? ?	?	De opbrengst-cijfers waren niet te bepalen, ten gevolge van „lanas" in den aanplant.	Geen verschillen in de ontwikkeling van den aanplant zichtbaar.	Ten voordeele van de bemestingen *e, f* en *g* bij drie dagoogsten.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 58.
129. Gantiwarno	A/67	Wètan Birin	1920	T	halfzwaar, weinig humusrijk, goede grond	vroeg ingevallen	zeer zwaar	DM 25.6 M³ p. b. Nr. 801 water v. V. t. 1. dr.: 35.8 % water t. abs. dr. : 2.9 % gloeirest : 86.1 % gloeiverlies : 11.—% N. : 0.36% P. : ? L. Gew. versch : 0.945 Kgr.	12 4	*a.* onbemest *b.* DM	33.5 41.9	+ 25	Het proefveld vertoonde ook dit jaar (zie 1917-1918) weer een verloop van Nrd. naar Zd.	Ten voordeele van den dessamest.	Ten voordeele van dessamest.	Geen betrouwbare verschillen.	Het voetblad werd bruiner door den dessamest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 25.
130. Djoewiring	A/68	Mogok	1920	C	klei, zwaar	vroeg ingevallen	zeer zwaar	Ca. : 20 pic. p. b. St. 36 M³ p. b. Nr. 819 water v. V. t. 1. dr.: 43.6 % water t. abs. dr. : 5.7 % gloeirest : 70.3 % gloeiverlies : 24.—% N. : 0.55% P. : ? L. Gew. versch : 0.745 Kgr.	4 4 4 4	*a.* onbemest *b.* Ca. *c.* St. *d.* Ca. + St.	? ? ? ?	?	Niet bepaald. Aangezien er groote verschillen in den aanplant waren, kon er niet geoogst worden.	Ten voordeele van St. en van Ca. + St.; het laatste gaf de beste ontwikkeling.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924) bl. 26.
131. Kebon Agoong	A/69	Podjok	1920	F/2	roodbruine verweeringsgrond	vroeg ingevallen	zeer zwaar	St. 12 M³ p. b. Nr. 820 water v. V. t. 1. dr.: 27.6 % water t. abs. dr. : 3.3 % gloeirest : 76.2 % gloeiverlies : 20.5 % N. : 0.63% P. : ? L. Gew. versch : 0.855 Kgr. DA 36 M³ p. b. Nr. 821 water v. V. t. 1. dr.: 11.9 % water t. abs. dr. : 4.—% gloeirest : 88.5 % gloeiverlies : 7.5 % N. : 0.16% P. : ? L. Gew. versch : 1.165 Kgr.	6 5 5	*a.* onbemest *b.* St. *c.* DA	? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Geen verschillen.	Geen verschillen.	Door de bemesting werd de tabak donkerder en bij het middenblad valer bij stalmest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 27.
132. Manang	A/70	Ngebrak	1920	I/1		vroeg ingevallen	zeer zwaar	Paardemest. (St.) 24 M³ p. b. Nr. 816 water v. V. t. 1. dr.: 20.8 % water t. abs. dr. : 6.8 % gloeirest : 67.5 % gloeiverlies : 25.7 % N. : 0.60% P. : ? L. Gew. versch : 0.485 Kgr.	5 5	*a.* onbemest *b.* St.	? ?	?	Niet bepaald.	Zeer groote verschillen ten voordeele van paardemest. (St.).	Ten voordeele van paardemest. (St.)	Ten voordeele van paardemest. (St.)	Geen verschillen geconstateerd dan wel ten gunste van den paardemest. (St.)	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 28.
133. Manang	A/71	Slarong	1920	I/2		vroeg ingevallen	zeer zwaar	St. 24 M³ p. b. Nr. 815 water v. V. t. 1. dr.: 24.17% water t. abs. dr. : 3.3 % gloeirest : 78.1 % gloeiverlies : 18.6 % N. : 0.39% P. : ? L. Gew. versch : 0.945 Kgr.	5 5	*a.* onbemest *b.* St.	? ?	?	Niet bepaald.	Groote verschillen ten voordeele van stalmest.	Bij het voetblad geen verschil. Bij middenblad ten voordeele van de bemesting met stalmest.	Geen verschillen.	Bij voetblad gaat het % helder iets terug. Het middenblad werd iets valer.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 29.

134. Ga-wok	A 72 B 96	Jagan	1920	H	zanderig gemengd, weinig humus-rijk	vroeg inge-vallen	gunstig	DA 24 M³ p. b. Nr. 797	water v. V. t. 1. dr. : 27.2 % water t. abs. dr. : 2.— % gloeirest : 89.5 % gloeiverlies : 8.5 % N. : 0.25 % P. : ? L. Gew. versch : 0.890 Kgr.	6 6 6 6	a. onbemest b. DA c. DA + 6 gr. ZA d. DA + 12 gr. ZA	53.9 57.6 65.3 75.2	 + 7 t.o.v. Onb. + 13½ } t.o.v. + 30½ } DA	Een rendabel verschil zal door kunstmest verkregen kunnen worden.	De aanplant der met ZA bemeste vakken was groener van kleur.	Dessa-äarde gaf den doorslag voor de bladlengte.	Geen verband bij voetblad tusschen de bemesting en minjak en tusschen bemesting en spikkel. Dessa-äarde gaf een verbetering; kunstmest boven dessa-aarde gaf een groote verbetering, de grootere portie ZA, meer nog dan de kleinere. Bij het middenblad gaf bemesting minder spikkel.	Geen verschillen in het % licht. Door de groote portie ZA werd het vaal-cijfer verhoogd bij het voet- en middenblad.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 44.
135. Ma-nang	A/73 C/25	Loewang	1920	AA		vroeg inge-vallen	zeer zwaar	Org. M./1 16 M³ p. b. Org. M./2 2 M³ p. b. Str. ½ bl. p. rij van 19 pl.	water v. V. t. 1. dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	2 4 4 4 4	a. onbemest b. Org M/1 c. Boengkilsoorten d. Org. M./2 + Boengkilsoorten e. Str.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Geen verschillen tusschen de bemestingen c. en d. Het „enten" met Org. M. had dus geen invloed gehad. Stroop en onbemest bleven ver achter.	Onbemest en stroop waren achter bij de anderen. Tusschen de boengkils onderling en organischen mest werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Stroop gaf valere tabak. De andere verschillen waren onbetrouwbaar. Kapokboengkil gaf meer bruin.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 13.
136. Kebon Agoong	A/74 C/26		1920	CC	zware grond	vroeg inge-vallen	zeer zwaar	Org. M./1 16 M³ p. b. Org. M./2 2 M³ p. b. Str. ½ bl. p. rij van 19 pl.	water v. V. t. 1. dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	2 4 4 4 4	a. onbemest b. Org. M./1 c. Boengkilsoorten d. Org. M./2 + Boengkilsoorten e. Str.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De veld-aanteekeningen komen overeen met het voor de lengtemeting opgemerkte. Onbemest was achterlijk.	Geen betrouwbare verschillen tusschen de boengkils en organischen mest. Tusschen de boengkils onderling werden geen betrouwbare verschillen gevonden. De geënte boengkils waren iets beter dan de nietgeënten, onbemest bleef achter.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Geen belangrijke verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 17.
137. Ganti-warno	A/75 C/27	Djaboong Wètan	1920	BB	midden-soort grond	vroeg inge-vallen	zeer zwaar	Org. M/1 16 M³ p. b. Org. M/1 2 M³ p. b. Str. ½ bl. p. rij van 19 pl.	water v. V. t. 1. dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	2 4 4 4 4	a. onbemest b. Org. M./1 c. Boengkilsoorten d. Org. M./2 + Boengkilsoorten e. Str.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	De stroop-perceelen bleven achterlijk. De grond was mestbehoevend, hetgeen te zien was aan een minder goede ontwikkeling der onbemeste perceelen.	De boengkils hebben een goed figuur geslagen t. o. v. den organischen mest. De stroop had een ongunstigen invloed.	Stroop gaf donkerder tabak. Overigens geen betrouwbare verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 20.
138. Ga-jamprit	A/76 C/28	Gajamprit	1920	KK	lichte grond	vroeg inge-vallen	zeer zwaar	Org. M/1 16 M³ p. b. Org. M/2 2 M³ p. b. Str. ½ bl. p. rij van 19 pl.	water v. V. t. 1. dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	2 4 4 4 4	a. onbemest b. Org. M./1 c. Boengkilsoorten d. Org. M./2 + Boengkilsoorten e. Str.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald. Door groote verschillen in de terreingesteldheid zijn de gemiddelden weinig betrouwbaar.	Boengkil was beter dan organischen mest. Onderling vertoonen de boengkils geen betrouwbare verschillen. Onbemest bleef ver achter, de grond was dus mestbehoevend.	Geen betrouwbare verschillen gevonden.	De boengkils vertoonen een neiging tot donkerder tabak. Stroop gaf het hoogste % vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 22.
139. Djoe-wiring	A/77 C/29	Boeloe-redjo	1920	ZZ	midden-soort grond	vroeg inge-vallen	zeer zwaar	Org. M/1 16 M³ p. b. Org. M/2 2 M p. b. Str. ½ bl. p. rij van 19 pl.	water v. V. t. 1. dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	2 4 4 4 4	a. onbemest b. Org. M./1 c. Boengkilsoorten d. Org. M./2 + Boengkilsoorten e. Str.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Onbemest en stroop bleven achter bij de boengkils en organischen mest. De boengkils sloegen een goed figuur t. o. v. den organischen mest.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd. Slechts heeft stroop een minder gunstige invloed gehad en staat onbemest op één hoogte met organischen mest.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 29.

140. Pandan Siemping	A 78 C 30	Boetoeh	1921	EW	zand	droog	laat ingevallen	Org.M 16 M³ p. b.	water v. V. t. 1. dr.: ? water t. abs. dr.: ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	8 8 8 8	*a.* onbemest *b.* Org. M. *c.* 6 gr. ZA *d.* Boengkil.	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De onbemeste en de ZA perc. waren achterlijk, toen voetblad geoogst werd. Late regen wordt als oorzaak van het niet werken van de ZA aangemerkt.	Bij voetblad heeft ZA nog niets gedaan. De Org. M staat bovenaan. Bij middenblad komen Org. M en ZA op één hoogte en is boengkil achter.	Bij voetblad en middenblad werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Bij voetblad en middenblad werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924) bl. 36.
141. Kebon Aroem	A/79 C/31	Lor Basin	1921	S	lichte, arme grond	droog	laat ingevallen	DM 16 M³ p. b. Nr.857	water v. V. t. 1. dr.: 19.7 % water t. abs. dr.: 4.3 % gloeirest : 83.—% gloeiverlies : 12.7 % N. : 0.40% P. : ? L. Gew. versch : 0.615 Kgr.	6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DM *c.* 6 gr. ZA *d.* Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Toen voetblad geoogst moest worden, hadden boengkil en ZA nog niets gedaan. DM is van begin af aan vóór geweest in ontwikkeling.	Bij voetblad hebben ZA en boengkil nog niets uitgewerkt. Bij middenblad is onbemest achter. Tusschen de bemestingen onderling zijn geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Bij voet- en middenblad werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Onbemest gaf het hoogste % bruin; alle bemestingen gaven meer vaal. Boengkil geeft een neiging tot donkere tabak te zien.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924) bl. 39.
142. Sorogedoog	A/80 C/32	Tjandiredjo	1921	D	vrij lichte grond	droog	laat ingevallen	DA 16 M³ p. b. Nr.866	water v. V. t. 1. dr.: 9.7 % water t. abs. dr.: 2.7 % gloeirest : 87.5 % gloeiverlies : 9.8 % N. : 0.32% P. : ? L. Gew. versch : 0.720 Kgr.	6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* ZA *c.* 6 gr. ZA *d.* Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De eene helft van het proefveld leverde lager cijfers op dan de andere. Daardoor zijn de middelbare fouten zeer groot geworden, zoowel bij de lengtemeting als bij de kwaliteit.	Geen betrouwbare verschillen bij het voetblad. Bij het middenblad staan ZA en boengkil bovenaan, daarna volgt dessa-äarde.	Bij voet- en middenblad geen betrouwbare verschillen.	Door ZA is het gehalte „helder" gedrukt bij het voetblad. Overigens werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd. Een en ander staat in verband met de ontwikkelingsverschillen in den aanplant, waardoor waarschijnlijk fouten werden gemaakt bij het oogsten.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924) bl. 41.
143. Wedi Birit	A/81 C/33	Nitèn	1921	HH		droog	laat ingevallen	Org.M 16 M³ p. b.	water v. V. t. 1. dr.: ? water t. abs. dr.: ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* Org. M *c.* 6 gr. ZA *d.* Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De eene helft van het proefveld leverde lager cijfers op dan de andere, zoowel voor lengtemeting als voor kwaliteit. De middelbare fouten der gemiddelden zijn daardoor zeer groot.	Bij voetblad zijn ZA en boengkil vóór bij organischen mest; onbemest staat geheel achteraan. Bij middenblad, als gevolg van ngeleb, staat ZA geheel bovenaan. Dat ZA in het voetblad heeft gewerkt, in tegenstelling met op andere plaatsen, wordt eveneens aan het ngeleb toegeschreven.	ZA en boengkil staan zeker niet achter bij organischen mest bij het voetblad. Bij het middenblad valt organische mest zeer tegen en staat onbemest bovenaan.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924) bl. 47.
144. Gajamprit	A/82 C/34	Gajamprit	1921	O	vrij zware grond	droog	laat ingevallen	Stadsmest. (t.) 32 M³p.b. Nr.865	water v. V. t. 1. dr.: 34.1 % water t. abs. dr.: 4.1 % gloeirest : 75.9 % gloeiverlies : 20.—% N. : 0.50% P. : ? L. Gew. versch : 0.645 Kgr.	6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* St. *c.* 6 gr. ZA *d.* Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Onbemest is duidelijke achter bij de bemestingen bij het voetblad. Van deze geeft de stadsmest de minst goede ontwikkeling, boengkil staat bovenaan. Bij het middenblad hebben ZA en boengkil een gelijk-goede invloed, dan volgt stadsmest en aan het einde onbemest.	Alle bemestingen geven een betere kwaliteit.	Er waren geen betrouwbare verschillen. Onbemest leverde het hoogste percentage bruin.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924) bl. 50.

145. Ganti-warno	A/83 C/35	Balong	1921	R		droog	laat ingevallen	St. 16 M³ p. b. Nr.862	water v. V. t. 1. dr.: 35.— % water t. abs. dr.: 4.5 % gloeirest: 77.3 % gloeiverlies: 18.2 % N.: 0.56% P.: ? L. Gew. versch: 0 700Kgr.	6 6 6 6	a. onbemest b. St. c. 6 gr. ZA d. Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	De boengkil-vakken vallen niet mede. Als mogelijke reden wordt opgenoemd het verder van de plant af onderbrengen van de boengkil. Bij voetblad staat stalmest, bij middenblad ZA bovenaan. Onbemest is achter; in het middenblad haalt boengkil den achterstand op.	In het voetblad staan stalmest en ZA op één lijn. Onbemest en boengkil komen eveneens gelijk uit. Bij het middenblad staat ZA bovenaan en komen boengkil en stalmest op hetzelfde uit. Onbemest geeft het minst gunstige resultaat.	Onbemest geeft het hoogste percentage bruin. Het hoogste percentage vaal komt voor bij ZA.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924). bl. 52.
146. Djoe-wiring	A/84 C/36	Boeloe-redjo	1921	M		droog	laat ingevallen	DM 16 M³ p. b. Nr.870	water v. V. t. 1. dr.: 11.6 % water t. abs. dr.: 5.4 % gloeirest: 84.—% gloeiverlies: 10.6 % N.: 0.27% P.: ? L. Gew. versch: 0.730Kgr.	6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Onbemest en Dessamest staan op één lijn; ZA komt als het beste voor den dag.	De ZA en boengkil-perceelen hebben de beste kwaliteit geleverd, beter dan DM en onbemest die op één lijn staan.	Boengkil geeft een hoog % helder.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll (1924). bl. 61.
147. Man-djoong	A 85 C 37	Man-djoong	1921	BB		droog	laat ingevallen	Org. M 16 M³ p. b.	water v. V. t. 1. dr.: ? water t. abs. dr.: ? gloeirest: ? gloeiverlies: ? N.: ? P.: ? L. Gew. versch: ?	6 6 6 6	a. onbemest b. Org. M c. 6 gr. ZA d. Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Te velde was het onmogelijk uit te maken of er verschillen in een bepaalde richting waren, ten gevolge van veel „lanas".	Er werden geen verschillen geconstateerd.	ZA geeft een minder gunstige verhouding. De tabak had zeer veel last van „minjak", waardoor de sortatie bemoeilijkt werd.	De ZA-tabak was uitgesproken vaal en donker.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924). bl. 62.
148. Djoe-wiring	A/86 C/38	Goeman-tar	1921	B		droog	laat ingevallen	DA 16 M³ p. b. Nr.871	water v. V. t. 1. dr.: 17.—% water t. abs. dr.: 5.5 % gloeirest: 85.4 % gloeiverlies: 9.1 % N.: 0 27% P.: ? L. Gew. versch: 0.680 Kgr.	6 6 6 6	a. onbemest b. DA c. 6 gr. ZA d. Boengkil	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De ZA- perceelen bleven achter bij de DA- en Boengkil-perceelen Er kon geen vergelijkbare oogst op alle perceelen tegelijk genomen worden. Vergelijkbaar zijn O en ZA naast DA en Boengkil.	*Voetblad:* Dessaäarde is beter dan boengkil, terwijl ZA beter dan onbemest is. *Middenblad:* Geen betrouwbare verschillen, omdat de oogsten onvergelijkbaar zijn.	*Voetblad:* Dessa-äarde is beter dan Boengkil. *Middenblad:* Er werden onbetrouwbare verschillen gevonden.	*Voetblad:* Boengkil geeft een hoog % helder. *Middenblad:* Boengkil geeft een hoog % helder.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll (1924). bl. 63.
149. Tegal-gondo	A/87 C/39	Semboen-gan	1921	F	vrij zware klei-achtige grond, nog niet vóór tabakscultuur in gebruik geweest.	droog	laat ingevallen	DM 16 M³ p. b. Nr.859	water v. V. t. 1. dr.: 22.5 % water t. abs. dr.: 3.2 % gloeirest: 84.1 % gloeiverlies: 12.7 % N.: 0.40% P.: ? L. Gew. versch: 0.755Kgr.	6 6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. Boengkil e. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Onbemest en ZA bleven zóó ver achter bij de anderen, dat er niet kon worden geoogst.	Bemesting met ZA + DSP staat ver bovenaan. DM en Boengkil staan op één lijn.	Bemesting met ZA+DSP staat ver bovenaan. Boengkil gaf beter resultaat dan Dessamest.	Kunstmest gaf een hoog % helder.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924) bl. 67.
150. Tegal-gondo	A/88 C/40	Sratèn	1921	N	zandig, lichte grond	droog	laat ingevallen	DM 16 M³ p. b. Nr.860	water v. V. t 1. dr: 14.5 % water t. abs. dr.: 3.1 % gloeirest: 83.4 % gloeiverlies: 13.5 % N.: 0.49% P.: ? L. Gew. versch: 0.690Kgr.	6 6 6 6 6	a. Onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. Boengkil e. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De onbemeste vakken konden niet medegeoogst worden.	ZA alleen, achter bij de anderen. Dessamest en ZA + DSP staan op één lijn bovenaan. Boengkil viel tegen.	Geen verschil tusschen DM en ZA: ZA+DSP en boengkil staan bovenaan.	ZA en ZA + DSP geven een hoog % helder.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. Ll. (1924). bl. 68.

151. Gajamprit	A/89 C/41	Dangoeran	1921	T	vrij lichte grondsoort	droog	laat ingevallen	DM 16 M³ p. b. Nr. 868	water v. V. t. l. dr. : ? water t. abs. dr. : 5.2 % gloeirest : 81.1 % gloeiverlies : 13.7 % N. : 0.52% P. : ? L. Gew. versch : ?	6 4 4 4	1919 — 1921 *a.* Org. M — DM *b.* onb. — DM *c.* onb. — 6 gr. ZA *d.* onb. — onb.	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	De bemestingen *a* en *b* gaven de beste resultaten. Het weglaten gedurende één campagne van DM had dus geen schadelijke invloed gehad. ZA had bij het voetblad nog niet veel gewerkt t.o.v. DM, wel t.o.v. onbemest (d.) In het hoogere middenblad heeft ZA den achterstand opgehaald.	Bij het voetblad gaven alle bemestingen een vooruitgang. In het hoogere middenblad werden geen betrouwbare verschillen gevonden.	De verschillen in het % helder zijn onbetrouwbaar.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 71.
152. Gantiwarno	A/90 C/42	Wètan Birin	1921	G	half-zware, klei-achtige grond	droog	laat ingevallen	Org. M 16 M³ p. b.	water v. V. t. l. dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	4 4 6 6 6 6	1917 — 1919 — 1921 *a.* Org. M — Org. M — Org. M *b.* Org. M — Org. M — onb. *c.* onb. — onb. — Boengkil *d.* onb. — onb. — 6 gr. ZA *e.* onb. — onb. — Org. M *f.* onb. — onb. — onb.	? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De Org. M vertoonde nawerking (op de vakken van bemesting *b* te zien).	*Voetblad.* Geen verschillen van belang geconstateerd. *Middenblad.* De ZA heeft schitterend opgehaald.	*Voetblad:* toont de nawerking van Org. M. *Middenblad:* ZA geeft de beste verhouding.	Boengkil gaf wat meer bruine tabak. De overige verschillen zijn niet betrouwbaar.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 77.
153. Djoewiring	A/91 C/43	Goemantar	1921	K	klei-achtig, zware grond	droog	laat ingevallen	DA 16 M³ p. b. Nr. 874	water v. V. t. l. dr. : 19.2 water t. abs. dr. : 5.4 % gloeirest : 84.7 % gloeiverlies : 9.9 % N. : 0.27% P. : ? L. Gew. versch : 0.755 Kgr.	4 4 6 6 6 6	1917 — 1919 — 1921 *a.* Org. M — Org. M — DA *b.* Org. M — Org. M — onb. *c.* onb. — onb. — Boengkil *d.* onb. — onb. — 6 gr. ZA *e.* onb. — onb. — DA *f.* onb. — onb. — onb.	? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De permanent onbemeste en met ZA bemeste vakken konden niet geoogst worden. De permanent met Org. M bemeste vakken (a) stonden er het beste voor. DSP nabemesting boven ZA had, op later leeftijd gegeven, een enorme invloed ten gunste.	*Voetblad* en *middenblad.* De perm. bemeste Org. M. vakken (a) stonden ver bovenaan. Org. M. vertoonde buitengewoon groote nawerking. Boengkil kan Org. M. niet vervangen. ZA alleen kan de Org. M. niet vervangen.	De best ontwikkelde vakken gaven de beste verhouding, zoowel bij voetblad als bij middenblad.	*Voetblad* en *middenblad.* De best ontwikkelde vakken gaven het hoogste % helder. Boengkil gaf bruine tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 80.
154. Boeloes	A/92 B/97	Ngepas	1922	D	zandig, licht vrij goede grond	droog	zeer laat ingevallen	St. 9 M³ p. b. Nr. 905	water v. V. t. l. dr. : 59.4 % water t. abs. dr. : 4.—% gloeirest : 80.5 % gloeiverlies : 15.5 % N. : 0.50% P. : ? L. Gew. versch : 0.655 Kgr.	6 5 5 5	*a.* onbemest *b.* St. *c.* St. + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP in het plantgat *d.* St. + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP als nabemesting	? ? ? ?	?	Door het ontbreken van vele bossen kon de opbrengst in gr. geferm. pr. p. pl. niet bepaald worden. Voor de groengewichten p. pl. werd geen betrouwbaar verschil geconstateerd ten voordeele van plantgat-bemesting. Wel bleek stalmest urgent te zijn. De lengte der planten op het veld, op een zeker moment opgenomen, was ten voordeele van plantgat-bemesting.	Duidelijke verschillen ten voordeele van stalmest en van plantgat-bemesting toen de aanplant begon te bloeien. Later vervaagden deze verschillen.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 52.
155-159. Boeloes	A/93-97. B/98-102	5 verschillende tuinen	1922		verschillende typen	droog	zeer laat ingevallen	Org. M. ? Verschillende typen.		6 5 5 5	*a.* onbemest *b.* Org. M *c.* Org. M + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP in het plantgat *d.* Org. M + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP als nabemesting gegeven.	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Duidelijke verschillen ten voordeele van Org. M en van plantgat-bemesting, toen de aanplant begon te bloeien. Later vervaagden deze verschillen.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 52.

160. Djoe- wiring	A 98 B 103	Kwarasan	1922		half- zwaar	droog	zeer laat inge- vallen	St./1 9 M³ p. b. St./2 12 M³ p. b. Nr.198	water v. V. t. l. dr. : 31.2 % water t. abs. dr. : 7.2 % gloeirest : 75.4 % gloeiverlies : 17.4 % N. : 0.60 % P. : 0.52 % L. Gew. versch : 0.625 Kgr.	5	*a.* onbemest	?		Niet bepaald.	Groote verschillen in den aanplant zichtbaar. De bemestingen d. en f. voldeden beter dan e De bemestingen b. en c. voldeden beter dan a. De bemesting c. voldeed beter dan de bemesting b. Stalmest urgent; N en P hadden beiden uitwerking.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924) bl. 48.
										5	*b.* St./2	?							
										5	*c.* St./2 + 6 gr. ZA	?	?						
										5	*d.* St./2 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
										5	*e.* St./1 + 6 gr. ZA	?							
										5	*f.* St./1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
161. Djoe- wiring	A/99 B/104	Mogok Wètan	1922		zeer zwaar. klei	droog	zeer laat inge- vallen	St./1 9 M³ p. b. St./2 12 M³ p. b. Nr.911	water v. V. t. l. dr. : 30.1 % water t. abs. dr. : 6.7 % gloeirest : 69.5 % gloeiverlies : 23.8 % N. : 0.84 % P. : 0.68 % L. Gew. versch : 0.520 Kgr.	5	*a.* onbemest	?		Niet bepaald.	Duidelijke verschillen in den aanplant zichtbaar. De bemestingen d. en f. voldeden beter dan e. De bemestingen e. en c. voldeden beter dan b. De slechtste ontwikkeling vertoonde a. Stalmest urgent; N en P hadden beiden uitwerking.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 48.
										5	*b.* St./2	?							
										5	*c.* St./2 + 6 gr. ZA	?	?						
										5	*d.* St./2 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
										5	*e.* St./1 + 6 gr. ZA	?							
										5	*f.* St./1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
162. Djoe- wiring	A/100 B/105	Pépé	1922		zwaar	droog	zeer laat inge- vallen	St./1 9 M³ p. b. St./2 12 M³ p. b. Nr.913	water v. V. t. l. dr. : 18.— % water t. abs. dr. : 5.6 % gloeirest : 77.4 % gloeiverlies : 17.— % N. : 0.69 % P. : 0.68 % L. Gew. versch : 0.585 Kgr.	5	*a.* onbemest	?		Niet bepaald.	Duidelijke verschillen in den aanplant zichtbaar. De bemestingen d. en f. voldeden beter dan e. De bemesting b. voldeed beter dan a. De bemesting c. voldeed beter dan b. Stalmest urgent; N en P hadden beiden uitwerking.	Op het proefveld Pépé een groot voordeel door nabemesting geconstateerd ten voordeele van St./2 + ZA + DSP	Geen der verschillen is betrouwbaar.	Alle bijbemestingen gaven minder licht en meer vaal dan stalmest alleen en onbemest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924). bl. 48.
										5	*b.* St./2	?							
										5	*c.* St./2 + 6 gr. ZA	?	?						
										5	*d.* St./2 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
										5	*e.* St./1 + 6 gr. ZA	?							
										5	*f.* St./1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
163. Djoe- wiring	A 101 B/106	Tandjoong	1922		half- zwaar iets gemengd	droog	zeer laat inge- vallen	St./1 9 M³ p. b. St./2 12 M³ p. b. Nr.914	water v. V. t. l. dr. : 24.— % water t. abs. dr. : 5.6 % gloeirest : 72.6 % gloeiverlies : 21.8 % N. : 0.65 % P. : 0.64 % L. Gew. versch : 0.540 Kgr.	5	*a.* onbemest	?		Niet bepaald.	Duidelijke verschillen in den aanplant zichtbaar. De bemesting f. voldeed beter dan c. De bemesting b. voldeed beter dan a. De bemesting c. voldeed beter dan b. e. en d. Stalmest urgent; N had uitwerking. Bij voldoende stalmest is P- bemesting zeer waarschijnlijk overbodig.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. L. (1924) bl. 48.
										5	*b.* St./2	?							
										5	*c.* St./2 + 6 gr. ZA	?	?						
										5	*d.* St./2 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
										5	*e.* St./1 + 6 gr. ZA	?							
										5	*f.* St./1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
164 Man- djoong	A 102 C/44	Man- djoong	1922	CC	half- zware grond	droog	zeer laat inge- vallen	DM 16 M³ p. b. Nr.927	water v. V. t. l. dr. : 20.4 % water t. abs. dr. : 4.2 % gloeirest : 82.9 % gloeiverlies : 12.9 % N. : 0.43 % P. : ? L. Gew. versch : 0.710 Kgr.	14	*a.* onbemest	?		Niet bepaald.	De DM en ZA + DSP vakken stonden van begin af beter wat de ontwikkeling aanging.	ZA + DSP stond bovenaan, onbemest ver achter.	ZA + DSP stond bovenaan en vertoonde minder „minjak" bij het voetblad. DM en onbemest stonden gelijk. Bij het middenblad was DM achter, ZA + DSP ver bovenaan.	Geen zeer betrouwbare verschillen geconstateerd. ZA + DSP had de neiging tot grooter % helder, meer vaal en minder geel.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 90.
										12	*b.* DM	?	?						
										6	*c.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							
165. De- mangan	A/103 C/45	Tempel	1922	PP		droog	zeer laat inge- vallen	St. 16 M³ p. b. Nr.919	water v. V. t. l. dr. : 28.3 % water t. abs. dr. : 6.6 % gloeirest : 77.1 % gloeiverlies : 16.3 % N. : 0.61 % P. : ? L. Gew. versch : 0.600 Kgr.	14	*a.* onbemest	?		Niet bepaald.	De St. en ZA + DSP vakken stonden van begin af beter wat de ontwikkeling aanging. Later gingen de ZA + DSP de St. vakken vooruit.	Bij voet- en middenblad stonden St. en ZA + DSP op één lijn.	Bij voetblad stonden ZA + DSP bovenaan, bij het midden- en hooger middenblad legde ZA + DSP het af.	Bij voetblad gaf ZA + DSP een hooger % helder. Bij middenblad en hooger middenblad legde ZA + DSP het in dit opzicht af. De verschillen waren evenwel onbetrouwbaar.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 93.
										12	*b.* St.	?	?						
										6	*c.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	?							

166. Kebon Aroem	A/104 C/46	Kidoel Basin	1922	ZZ	vrij lichte, zandige grond	droog	zeer laat ingevallen	Org. M 16 M³ p. b. Nr. ?	water v. V. t. l. dr.: ? water t. abs. dr.: ? gloeirest: ? gloeiverlies: ? N.: ? P.: ? L. Gew. versch: ?	14 12 6	*a.* onbemest *b.* Org. M *c.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Weinig verschillen in den aanplant. Later werd een voordeel geconstateerd bij de Org. M. vakken.	Bij voetblad legde de ZA + DSP het af tegenover Org. M. Bij laag- en hoogmiddenblad stonden Org. M. en ZA + DSP op één lijn.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	ZA + DSP had een neiging tot valere tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 95.
167. Gajamprit	A/105 C/47	Nologatèn	1922	UU	halfzware grond	droog	zeer laat ingevallen	Org. M 16 M³ p. b. Nr. ?	water v. V. t. l. dr.: ? water t. abs. dr.: ? gloeirest: ? gloeiverlies: ? N.: ? P.: ? L. Gew. versch: ?	14 12 6	*a.* onbemest *b.* Org. M *c.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Veel vraat van „oeler kawat", waardoor de aanplant in verband met laat irrigeeren zeer onregelmatig opgroeide.	ZA + DSP stond bij voet- en middenblad bovenaan.	Bij voetblad een voordeel bij ZA+DSP. Bij middenblad geen verschillen.	Geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 99.
168. Troetjoek	A/106 C/48	Gesing	1922	BB	lichte grond	droog	zeer laat ingevallen	DM 16 M³ p. b. Nr. 925	water v. V. t. l. dr.: 20.4 % water t. abs. dr.: 5.6 % gloeirest: 79.8 % gloeiverlies: 14.6 % N.: 0.46% P.: ? L. Gew. versch: 0.545 Kgr.	14 12 6	*a.* onbemest *b.* DM *c.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	65.2 66.2 76.5	 0 + 17 1/2	De ZA + DSP werkte gunstig op de ontwikkeling, zonder toevoeging van dessamest.	Zeer groote verschillen ten voordeele van ZA + DSP.	Bij voetblad en middenblad ten voordeele van ZA + DSP; DM werkte niet.	Bij voetblad en middenblad ten voordeele van ZA+DSP.	ZA+DSP verhoogde het % helder bij het voetblad. Bij middenblad werden onbetrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 101.
169. Manang	A/107 C/49	Kramat	1922	G		droog	zeer laat ingevallen	St. 12 M³ p. b. ingeklonken mest Nr. 923	water v. V. t. l. dr.: 17.7 % water t. abs. dr.: 3.2 % gloeirest: 78.7 % gloeiverlies: 18.1 % N.: 0.61% P.: ? L. Gew. versch: 0.620 Kgr.	5 5 5 5	*a.* onbemest *b.* St. *c.* 6 gr. ZA *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	57.3 92.— 67.7 67.7	 ? + 18 + 18	Het gemiddelde voor St. zal te hoog zijn uitgevallen door de vele correcties voor zieke, uitgevallen planten.	ZA + DSP stond er in den jongen aanplant beter voor dan ZA alleen. Later werden geen verschillen meer opgemerkt. Onbemest bleef achterlijk.	Bij de lager aan den boom zittende blâren een voordeel geconstateerd aan ZA + DSP verbonden. Bij de hooger geplaatste blâren een voordeel aan ZA verbonden geconstateerd. ZA+DSP werkt eerder, maar is waarschijnlijk te vroeg uitgewerkt in vergelijking met ZA. Kunstmest doorstaat de vergelijking met stalmest zeer goed.	Stalmest staat achter bij ZA en ZA + DSP en is in de hoogere blâren zelfs minder goed dan onbemest.	In de lagere blâren een neiging tot meer helder, in de hoogere blâren tot minder helder door kunstmest en stalmest.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 108.
170. Mandjoong	A/108 C/50	Mandjoong	1922	E		droog	zeer laat ingevallen	DM 12 M³ p. b. ingeklonken mest Nr. 927	water v. V. t. l. dr.: 20.4 % water t. abs. dr.: 4.2 % gloeirest: 82.9 % gloeiverlies: 12.9 % N.: 0.43% P.: ? L. Gew. versch: 0.710 Kgr.	5 5 5 5	*a.* onbemest *b.* DM c. 6 gr. ZA *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Alle bemestingen verbeterden de bladlengte; onderling vertoonen b. c. en d. geen betrouwbare verschillen.	Weinig verschil geconstateerd.	Kunstmest gaf helderder tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 118.
171. Gantiwarno	A/109 C/51	Wétan Birin	1922	GG		droog	zeer laat ingevallen	St. 16 M³ p. b. Nr. 920	water v. V. t. l. dr.: 35.9 % water t. abs. dr.: 2.2 % gloeirest: 82.1 % gloeiverlies: 15.7 % N.: 0.55% P.: ? L. Gew. versch: 0.695 Kgr.	 4 4 6 6 6 6	1918 — 1920 — 1922 *a.* Org. M — Org. M — St. *b.* Org. M — Org. M — onb. *c.* onb. — onb. — St. *d.* onb. — onb. — ZA+DSP *e.* onb. — onb. — Boengkil *f.* onb. — onb. — onb.	 ? ? ? ? ? ?	?	Op later leeftijd kwamen duidelijke verschillen in den aanplant. De nawerkings-perceelen (b) stonden beter dan de *a* vakken (perm. bemest.)	Niet bepaald.	Er werden weinig opvallende verschillen geconstateerd; ZA + DSP was het beste (d.) De nawerking van St kwam in het lagere blad wel, in het hoogere niet aan het licht. Boengkil en stalmest werkten beiden gunstig.	ZA + DSP gaf bij alle oogsten, behalve bij hooger middenblad, een zeer gunstig resultaat. De nawerking van den stalmest van vroegere jaren werd teruggevonden in de cijfers.	ZA + DSP leverde een hoog % helder. St. gaf meer donkere tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 120.
172. Djoewiring	A/100 C/52	Mogok	1922	VV	zware grond	droog	zeer laat ingevallen	DA 16 M³ p. b. Nr. 963	water v. V. t. l. dr.: 10.4 % water t. abs. dr.: 5.— % gloeirest: 86.9 % gloeiverlies: 8.1 % N.: 0.20% P.: ? L. Gew. versch: 0.960 Kgr.	 4 4 4 4 4 4 4 4	1918 — 1920 — 1922 *a.* Ca. — Ca. — Ca. *b.* Ca. — Ca. — onb. *c.* Ca. + Org. M — Ca. + Org. M — Ca. + DA *d.* Ca. + Org. M — Ca. + Org. M — onb. *e.* Org. M — Org. M — DA *f.* Org. M — Org. M — onb. *g.* onb. — onb. — ZA + DSP *h.* onb. — onb. — onb.	 ? ? ? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De aanplant vertoonde groote verschillen. De vakken a stonden beter dan h. De dessa-äarde vertoonde nawerking. De ZA+DSP-vakken g. stonden ver bovenaan wat de ontwikkeling aanging.	Beste groep: ZA + DSP, Ca. + DA en DA Mindere groep: DA-nawerking, en Ca. + DA nawerking, Minste groep: Ca, nawerking Ca. en onbemest.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Geen betrouwbare verschillen. Ca gaf een minder hoog % geel.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LI. (1924). bl. 126.

173. Ngoe-pit	B 107	Tegallan	1923	E	lichte tegallan grond, roodbruin gekleurd, zanderig gemengd	droog	zeer laat ingevallen	Org. M ½ bl. p. rij	water v.V.t. 1.dr. : ? water t. abs. dr. : ? gloeirest : ? gloeiverlies : ? N. : ? P. : ? L. Gew. versch : ?	8 6 6 6 6	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA droog c. 6 gr. ZA nat d. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP droog e. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP nat	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De aanplant vertoonde duidelijke ontwikkelingsverschillen ten voordeele van kunstmest.	Zeer duidelijke uitwerking van ZA. Die van DSP was dubieus.	Vooruitgegaan door ZA.	Geen verschillen in het licht-gehalte. Door kunstmest ging 't vaal-gehalte achteruit.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 62.
174. Ngoe-pit	B/108	Soprajan	1923	M	half-zwaar	droog	laat	DM ½ bl. p. rij Nr.986	water v.V.t. 1.dr. : 16.8 % water t. abs. dr. : 3.7 % gloeirest : 84.7 % gloeiverlies : 11.6 % N. : 0.33 % P. : ? L. Gew. versch : 0.810 Kgr.	8 6 6	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Duidelijke verschillen, na het onderwaterzetten van den aanplant, ten voordeele van de bemesting met ZA + DSP.	Zeer groote verschillen ten voordeele van ZA en ZA + DSP. Bij voetblad geen verschil tusschen ZA en ZA + DSP. Bij middenblad had DSP-bijbemesting nut.	Ten voordeele van kunstmest. Geen verschillen tusschen ZA en ZA + DSP.	Geen betrouwbare verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 71.
175. Ngoe-pit	B 109	Klemoet	1923		zwaar	droog	laat	St. ½ bl. p. rij Nr.987	water v.V.t. 1.dr. : 25.3 % water t. abs. dr. : 5.— % gloeirest : 79.4 % gloeiverlies : 15.6 % N. : 0.58 % P. : ? L. Gew. versch : 0.730 Kgr.	8 6 6	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Duidelijke verschillen in den aanplant, na het onder water zetten, ten voordeele van de bemesting met ZA + DSP; mislukt door lanas, zoodat niet geoogst kon worden.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 72.
176. Djong-grangan	B 110	Djong-grangan	1923	K	zandig, arme grond	droog	laat	DM ½ bl. p. rij Nr.988	water v.V.t. 1.dr : 23.9 % water t. abs. dr. : 3.3 % gloeirest : 84.3 % gloeiverlies : 12.4 % N. : 0.40% P. : ? L. Gew. versch : 0.815 Kgr.	8 6 6	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Na het onder water zetten kwamen er in den aanplant duidelijk zichtbare verschillen, ten voordeele van kunstmest; het verschil tusschen ZA en ZA + DSP was niet te schatten.	Bij voetblad geen verschillen. Bij middenblad een duidelijke uitwerking van ZA en ZA + DSP; geen verschil tusschen die beiden geconstateerd.	Ten voordeele van kunstmest-bijbemesting bij voetblad. Bij middenblad onbetrouwbare verschillen.	Onbetrouwbare verschillen, maar een neiging tot minder licht en meer vaal bij middenblad.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 75.
177. Tegal-gondo	B/111	Ketegoean	1923	H	gemengd, goede grond	droog	laat	St. 16 M³ p.b. Nr. 1000	water v.V.t. 1.dr. : 15.1 % water t. abs. dr. : 5.3 gloeirest : 75.2 % gloeiverlies : 19.5 % N. : 0.60 % P. : ? L. Gew. versch : 0.660 Kgr.	6 8 8 8	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 3 gr. DSP d. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Onregelmatig ontwikkelde aanplant op alle vakken; onderling vertoonen deze een voordeel aan ZA + DSP toe te schrijven.	Geen betrouwbare verschillen, alhoewel de richting in de cijfers op kunstmestbehoefte wijst.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.		Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 76.
178. Djoe-wiring	B/112	Pépé	1923	Y	half-zwaar	droog	laat	DA/1 9 M³ p.b. DA/2 12 M³ p.b. Nr.963	water v.V.t. 1.dr. : 10.4 % water t. abs. dr. : 4.9 % gloeirest : 87.— % gloeiverlies : 8.1 % N. : 0.20 % P. : ? L. Gew. versch : 0.960 Kgr.	6 6 6 6 6	a. DA/1 b. DA/2 c. DA/1 + 6 gr. ZA d. DA/1 + 3 gr. DSP e. DA/1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De met ZA bemeste vakken waren langer jong gebleven gedurende de droogte-periode. Daardoor werd waarschijnlijk op die vakken jonger geoogst dan op de anderen; DSP alleen bleef achterlijk vanaf het begin.	Ten voordeele van bemesting e. bij het voetblad. Bij het middenblad een enorm groot voordeel bij de bemestingen c. en e.	Geen verschillen van belang geconstateerd. Bij de jonger geoogste vakken meer minjak geconstateerd, bij voetblad en bij middenblad.	Bij de jonger geoogste ZA-vakken een lager perc. licht en een hooger perc. vaal geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak LIV. (1926). bl. 79.
179. Djoe-wiring	B/113	Mogok	1923	O	zwaar	droog	laat	DM/1 9 M³ p.b. DM/2 12 M³ p.b. Nr.975	water v.V.t. 1.dr. : 26.6 % water t. abs. dr. : 5.6 % gloeirest : 80.3 % gloeiverlies : 14.1 % N. : 0.54% P. : ? L. Gew. versch : 0.710 Kgr.	6 6 6 6 6	a. DM/1 b. DM/2 c. DM/1 + 6 gr. ZA d. DM/1 + 3 gr. DSP e. DM/1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Zoowel de ZA als de ZA + DSP-vakken muntten uit door een goeden stand op het veld; DSP alleen bleef achterlijk.	Bij het voetblad en middenblad ten voordeele van bemesting e.	Er werden geen verschillen van belang geconstateerd.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 81.
180. Djoe-wiring	B/114	Kwarasan	1923	T	half-zwaar	droog	laat	DM/1 9 M³ DM/2 12 M³ p.b. Nr.964	water v.V.t. 1.dr. : 29.9 water t. abs. dr. : 5.2 gloeirest : 83.7 gloeiverlies : 11.1 % N. : 0.30 % P. : ? L. Gew versch : 0.870 Kgr.	6 6 6 6 6	a. DM/1 b. DM/2 c. DM/1 + 6 gr. ZA d. DM/1 + 3 gr. DSP e. DM/1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Zeer groote verschillen te velde zichtbaar ten voordeele van ZA en ZA + DSP; dessamest + DSP alleen had geen gunstige, eerder een minder goede ontwikkeling dan dessamest alleen.	ZA gaf een enorme doorslag ten voordeele.	ZA en ZA + DSP hadden een zeer gunstige uitwerking.	Er werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 82.

181. Soro-gedoog	A/111 C/53	Ketandan Lor	1923	GG	droog	laat	DA 16 M³ p. b. Nr. 974	water v. V. t. 1. dr. : 11.3 % water t. abs. dr. : 3.3 % gloeirest : 91.1 % gloeiverlies : 5.6 % N. : 0.13% P. : ? L. Gew. versch : 0.970 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DA vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (nabem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 3 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) + DA na de tabak.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Onregelmatige aanplant, de onbemeste vakken bleven achter. Tusschen de bemestingen waren geen regelmatig terugkeerende verschillen te zien. De met kunstmest bemeste planten waren groener van kleur. Naar aanleiding van de geringe uitwerking van ZA alleen, rijst de vraag of fosforzuur niet in het minimum was.	*Voetblad:* De beste ontwikkeling kreeg het blad bij de vakken *b.* en *d.* ZA alleen en 3 gr. ZA + 3 gr. DSP werkten niets uit. *Middenblad:* ZA + DSP voldeed het beste. De *b.* en *c.*-vakken vertoonden geringe uitwerking, terwijl de vakken e. geheel achter waren.	*Voetblad:* DA voldeed het beste. De overige verschillen waren onbetrouwbaar. De e. vakken zijn opmerkelijk minder goed uitbekomen. *Middenblad:* Er was een gunstige invloed van ZA alleen te zien.	*Voetblad:* De c.-vakken gaven opmerkelijk veel bruine tabak. *Middenblad:* weinig opmerkelijke verschillen; ZA alleen gaf, in afwijking van het gewone geval, veel bruine tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 20.
182. Ga-wok	C/54	Sigran	1923	ZZ	droog	laat	St. 13½ M³ p. b. Nr. 971	water v. V. t. 1. dr : 48.2 % water t. abs. dr. : 6.7 % gloeirest : 71.1 % gloeiverlies : 22.2 % N. : 0.63% P. : ? L. Gew. versch 0.570 Kgr.	6 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* St. vóór de tabak + 4 gr. ZA (nabem.) *c.* 6 gr. ZA (nabem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 3 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) + St. na de tabak.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Een maand na het planten waren de *d.* en *e.* vakken duidelijk vóór in ontwikkeling. Later haalden de *b.* en c. vakken den achterstand flink op. Het voorlijk zijn der *d.* en *e*, vakken in het begin wijst op het ineens opgebruiken van den N, uit den kunstmest bij bijbemesten met DSP.	*Laag-voetblad:* Alle bemestingen hebben een gunstige uitwerking, de grond was dus mestbehoevend. De *d.*-vakken staan ver bovenaan (N.+P. gebrek ?) *Hoog-voetblad:* als bij laag-voetblad. *Middenblad:* De c. vakken hebben den achterstand mooi opgehaald. De e.-vakken doen niet veel, hetgeen op N.-gebrek wijst.	*Laag-voetblad:* De *d* - vakken staan bovenaan, de *e.* vakken vertoonen de meeste minjak. *Hoog-voetblad* en *Middenblad:* De c. en *d.*-vakken staan bovenaan.	*Laag-voetblad:* Aan de kleur-cijfers mag door het uitschakelen van de minjaktabak slechts weinig waarde gehecht worden. *Hoog-voetblad* en *Middenblad:* geen betrouwbare verschillen gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927) bl. 25.
183. Troe-tjoek	A/112 C 55	Gesing	1923	MM	droog	laat	DM 20 M³ p. b. Nr. 985	water v. V. t. 1. dr : 34.4 % water t. abs. dr. : 4.8 % gloeirest : 81.4 % gloeiverlies : 13.8 % N. : 0.46% P. : ? L. Gew. versch : 0.770 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DM vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (vóórbem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 3 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) + DM na de tabak.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De c. vakken waren gehandicapt door het geven van den kunstmest vóór het planten (tegen het plantstokje uitgegoten). Deze vakken mogen dan ook niet in vergelijking treden met de anderen. De *b.* en *d.* vakken waren in ontwikkeling het voorlijkst, voornamelijk in den beginne. De twee dagoogsten geven door hun sortatie-cijfers den indruk, als zou met bemesting *e.* te weinig stikstof zijn gegeven.	*Voetblad:* Onbetrouwbare verschillen. De cijfers geven den indruk alsof bemesting *d.* aanbeveling zou verdienen. *Middenblad:* Ten voordeele van de bemesting *d.*	*Voetblad:* Onbetrouwbare verschillen. De cijfers geven den indruk alsof bemesting *d.* aanbeveling zou verdienen. *Middenblad:* Ten voordeele van de bemesting *d.*	*Voetblad:* Onbetrouwbare verschillen. De cijfers geven den indruk alsof de bemestingen c. en *d.* aanbeveling zouden verdienen. *Middenblad:* De *b.* perceelen hebben de minst bruine tabak geleverd, en daarmede ging een donkerder product gepaard.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 31.
184. Wedi Birit	A/113 C/56	Pandes	1923	UU	droog	laat	St. 7½ M³ p. b. Nr. 1007	water v. V. t. 1. dr. : 31.7 % water t. abs. dr. : 4.6 % gloeirest : 78.2 % gloeiverlies : 17.2 % N. : 0.68 % P. : ? L. Gew. versch : 0.710 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* St. vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (nabem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 8 gr. Ammophos (nabem.) + St. na de tabak.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De grond was mestbehoevend, hetgeen duidelijk door de veldaanteekeningen en door de sortatie-cijfers gedemonstreerd wordt. Men krijgt den indruk, als zou het beter zijn geen fosforzuur bij te mesten met het oog op de kwaliteit.	*Voetblad:* De *b*, c. en *d.* vakken staan bovenaan. *Middenblad:* De c. en d. vakken zijn sterk voorgekomen bij de *e.* en *b.* vakken.	*Voetblad:* De c. vakken staan ver bovenaan. *Middenblad:* Weinig betrouwbare cijfers gevonden. De c. vakken staan ook hier bovenaan.	*Voetblad:* De c. vakken geven iets meer vaal. *Middenblad:* Geen verschillen gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 34.
185. Tegal gondo	A/114 C/57	Karang-doerên	1923	EE	droog	laat	St. 15½ M³ p. b. Nr. 1002	water v. V. t. 1. dr. : 15.2 % water t. abs. dr. : 4.8 % gloeirest : 76.2 % gloeiverlies : 19.—% N. : 0.62% P. : ? L. Gew. versch : 0.690 Kgr.	6 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* St. vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (nabem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 3 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) + St. na de tabak.	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Het maakt den indruk (afgaande op de sortatie-cijfers) alsof het fosforzuur hier tegenwerkte. De *b.* vakken ontvingen met organischen mest zeer veel N. als gevolg van de gunstige samenstelling en de groote hoeveelheid per bouw. Maar de sortatie-cijfers kloppen ten eenemale niet met de veld-notities. De fout kan schuilen bij het oogsten, bij het afrissen dan wel in de stapels. Het beste lijkt het samensteller dezes de conclusies stilzwijgend voorbij te gaan.	?	?	?	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927.) bl. 36.

186. Demangan	A/115 C/58	Tempel	1923	SS	droog	laat	St. 16 M^3 p. b. Nr. 984	water v. V. t. l. dr. : 14.5 % water t. abs dr. : 4.9 % gloeirest : 74.9 % gloeiverlies : 20.2 % N. : 0.59 % P. : ? L. Gew. versch : 0.760 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* St. vóór de tabak + 4 gr. ZA (nabem.) *c.* 6 gr. ZA, (vóórbem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 8 gr. Ammophos (nabem.) + St. na de tabak	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De vóórbemesting met ZA op de *c.* vakken veroorzaakte verbranding, zoodat deze perceelen, vooral in den beginne, gehandicapt waren.	*Voetblad:* Ten voordeele der *b.* vakken. *Middenblad:* Ten voordeele der *b.* en *c.* vakken.	Geen betrouwbare cijfers geconstateerd, door het zeer hooge minjak-gehalte in het product der beide proefoogsten, speciaal bij de *b.* en *c.* vakken.	De onbemeste tabak gaf bij voetblad en middenblad het hoogste percentage heldere tabak, maar hierbij werd het laagste % minjak geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 38.
187. Gajamprit	A/116 C/59	Noolgatèn	1923	FF	droog	laat	DM 13 M^3 p. b. Nr. 983	water v. V. t. l. dr. : 16.3 % water t. abs. dr. : 4.7 % gloeirest : 81.8 % gloeiverlies : 13.5 % N. : 0.39 % P. : ? L. Gew. versch : 0.765 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DM vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (voorbem.) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) *e.* 3 gr. ZA + 3 gr. DSP (nabem.) + DM na de tabak	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De vóórbemesting met ZA op de *c.* vakken veroorzaakte verbranding, zoodat deze perceelen, vooral in den beginne gehandicapt waren.	*Voetblad:* (laag!) Ten voordeele van de *e.* vakken. *Middenblad:* Ten voordeele van de *e.* en *d.* vakken. De ZA haalde dus op en het maakt den indruk, alsof de groote uitwerking in den beginne bij de *e.* vakken, de voorraad N daarbij geheel had uitgeput.	*Voetblad:* Niet bepaald in verband met een hoog minjak-gehalte. *Middenblad:* Geen belangrijke verschillen gevonden.	Geen belangrijke verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 41.
188. Gantiwarno	A/117 C/60	Balong	1923	BB	droog	laat	St. $6^1/_2$ M^3 p. b. Nr. 997	water v. V. t. l. dr. : 27.2 % water t. abs. dr. : 5.8 % gloeirest : 76.3 % gloeiverlies : 17.9 % N. : 0.64 % P. : ? L. Gew. versch : 0.755 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* St. vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (1 week na het planten) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (2 weken na het planten) *c.* 6 gr. ZA + 6 gr. DSP (2 weken na het planten) + St. na de tabak	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Er werd te velde geen groote uitwerking der kunstmesten geconstateerd. Dit staat hoogstwaarschijnlijk in verband met de zeer laat invallende regen, terwijl er niet werd onder water gezet. De *d.* en *e.* vakken zijn eenigen tijd vóór geweest in ontwikkeling, hetgeen zou kunnen wijzen op een versnellende werking van het DSP. De grond was mestbehoevend.	*Middenblad:* Ten voordeele der *b.* vakken.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 42.
189. Temoeloes	A/118 C/61	Gandjoeran	1923	DD	droog	laat	DM 10 M^3 p. b. Nr. 976	water v. V. t. l. dr. : 24.5 % water t. abs. dr. : 4.4 % gloeirest : 84.4 % gloeiverlies : 11.2 % N. : 0.30 % P. : ? L. Gew. versch : 0.775 Kgr.	8 6 6 6 6	*a.* onbemest *b.* DM vóór de tabak *c.* 6 gr. ZA (1 week na het planten) *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP (2 weken na het planten) *e.* 6 gr. ZA + 6 gr. DSP (2 weken na het planten) + DM na de tabak	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De aanplant was vóór het onder water zetten onregelmatig, na het ngeleb herstelde zich dit. De *d.* en *e.* vakken waren toen vóór in ontwikkeling. De aanplant rijpte ongelijk op.	*Midden-middenblad:* De vakken *c.* en *d.* stonden bovenaan, daarna *e.*	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 43.
190. Gajamprit	A/119 C/62	Dangoeran	1923	II	droog	laat	DM 14 M^3 p. b. Nr. 981	water v. V. t. l. dr. : 16.4 % water t. abs. dr. : 3.8 % gloeirest : 85.4 % gloeiverlies : 10.8 % N. : 0.36 % P. : ? L. Gew. versch : 0.760 Kgr.	6 4 4 4	1919 — 1921 — 1923 *a.* Org. M — Org. M — DM *b.* onb. — Org. M — ZA DSP *c.* onb. — ZA — ZA DSP *d.* onb. — onb. — onb.	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De permanent onbemeste vakken (d) waren in den aanplant van begin af achterlijk in ontwikkeling.	*Voetblad:* De onbemeste perceelen (d) staan achter bij de anderen. Deze vertoonden geen betrouwbare verschillen. *Middenblad:* Als bij voetblad; nawerking werd niet geconstateerd.	Voetblad: Niet bepaald; te veel minjak. *Middenblad:* De *d.* vakken gaven minder kwaliteit dan de *b.* en *c.* vakken. Nawerking op de kwaliteit door den organischen mest werd niet gevonden.	*Voetblad:* Niet bepaald; te veel minjak. *Middenblad:* Onbetrouwbare verschillen.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 49.

191. Ganti-warno	C 63	Wetan Birin	1923	PP		droog	laat	DM $9^1/_2 M^3$ p. b. Nr. 1013	water v.V. t. l. dr. : 30.3 % water t. abs. dr. : 3.6 % gloeirest : 86.3 % gloeiverlies : 10.1 % N. : 0.44% P. : ? L. Gew. versch : 0.760 Kgr.	 6 6 6 6 4 4	1917 1919 1921 1923 a. onb. onb. Boengkil ZA DSP b. onb. onb. ZA ZA c. onb. onb. Org. M ZA DSP d. onb. onb. onb. onb. e. Org. M Org. M Org. M DM + 4 gr. ZA f. Org. M Org. M onb. onb.	 89.2 89.9 88.3 78.8 88.2 80.—	 +13.2 t.o.v. *d* +14.1 t.o.v. *d* +12.1 t.o.v. *d* +11.9 t.o.v. *d* + 1.5 t.o.v. *d*	We mogen dus 4 gadangans lang de Org. M vervangen door kunstmest. Nawerking van Org. M werd op deze grondsoort niet geconstateerd. De grond was mestbehoevend.	Er waren slechts verschillen ten voordeele van bemest tegenover onbemest (f); onderling waren geen waarneembare verschillen te zien.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57 (1927) bl. 50.
192. Djoe-wiring	A/120 C/64	Goemantar	1923	RR		droog	laat	Org. M $9^1/_2 M^3$ p. b.	?	 6 6 6 6 4 4	1917 1919 1921 1923 a. onb. onb. ZA ZA DSP b. onb. onb. Org. M ZA DSP c. onb. onb. Boengkil Boengkil d. onb. onb. onb. onb. e. Org. M Org. M Org. M Org. M f. Org. M Org. M onb. onb.	 ? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Er waren zeer groote verschillen in ontwikkeling der verschillend bemeste vakken. De Org. M vertoonde een zeer duidelijke nawerking.	*Voetblad:* Ten voordeele der kunstmesten en Org. M. *Middenblad:* Ten voordeele van de e. vakken. Daarna volgen de *b.* perceelen.	*Voetblad:* De verschillen loopen parallel met de blad-ontwikkeling. *Middenblad:* De verschillen loopen vrijwel parallel met de blad-ontwikkeling.	*Voetblad:* % Helder ten voordeele van kunstmest. *Middenblad:* Geen verschillen in een bepaalde richting geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927) bl. 55.
193. Ngoe-pit	B/115	Tegallan	1924		rood-bruin-zandig. licht. arm	droog	laat	DM $^1/_2$ bl. p. rij Nr. 1120	water v.V. t. l. dr. : 11.4 % water t. abs. dr. : 4.8 % gloeirest : 85.2 % gloeiverlies : 10.—% N. : 0.30% P. : ? L. Gew. versch : 0.830 Kgr.	6 6 6 6 6	a. zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA nat c. 6 gr. ZA droog *d.* 6 gr. ZA + 3 gr. DSP nat e. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP droog	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De onbemeste vakken bleven achter. Geen verschillen te zien tusschen N en N + P.	Geen verschillen geconstateerd onderling tusschen de bemestingen. Sterk ten voordeele van kunstmest tegenover onbemest.	Sterk ten voordeele van kunstmest tegenover onbemest. Onderling vertoonen b, c, d en e geen verschillen.	Geen verschillen geconstateerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926) bl. 91.
194. Ngoe-pit	B/116	Kidoel Ngoepit	1924			droog	laat	DA $^1/_2$ bl. p. rij Nr. 1121	water v.V. t. l. dr. : 13.—% water t. abs. dr. : 5.2 % gloeirest : 85.7 % gloeiverlies : 9.1 % N. : 0.33% P. : ? L. Gew. versch : 0.850 Kgr.	8 8 8	a. zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Door een lanas-aanval kon niet worden geoogst. De aanplant vertoonde groote verschillen na de eerste regens ten voordeele van kunstmest; verschillen tusschen ZA en ZA + DSP konden niet met zekerheid worden vastgesteld.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926) bl. 92.
195. Djong-grangan	B/117	Soelie	1924			droog	laat	DM $^1/_2$ bl. p. rij Nr. 1127	water v.V. t. l. dr. : 19.—% water t. abs. dr. : 4.—% gloeirest : 81.5 % gloeiverlies : 14.5 % N. : 0.46% P. : ? L. Gew. versch : 0.790 Kgr.	8 8 8	a. zonder kunstmest *b.* 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Door een lanas-aanval kon niet worden geoogst. De aanplant vertoonde groote verschillen na de eerste regens ten voordeele van kunstmest; verschillen tusschen ZA en ZA + DSP konden niet met zekerheid worden vastgesteld.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926) bl. 92.

196. Tegalgondo	B/118	Kategoean	1924		gemengde goede grond	droog	laat	St. 16 M³ p. b. Nr. 1104 water v. V. t. l. dr.: 41.5 % water t. abs. dr.: 5.3 % gloeirest : 74.8 % gloeiverlies : 19.9 % N. : 0.53 % P. ; ? L. Gew. versch : 0.615 Kgr.	8 8 8	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	De verschillen in den aanplant waren zeer duidelijk ten voordeele van ZA + DSP bemesting.	Groote verschillen ten voordeele van ZA + DSP bij het voetblad. Bij het middenblad kon geen betrouwbaar verschil tusschen ZA en ZA + DSP worden vastgelegd.	Groote verschillen bij voet- en middenblad ten voordeele van ZA + DSP bijbemesting.	't Licht-cijfer wordt hooger door ZA + DSP.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 92.
197. Djoewiring	B/119	Kwarasan	1924		half-zwaar	droog	laat	St./1 9 M³ p. b. St./2 12 M³ p. b. Nr. 1061 water v. V. t. l. dr.: 36.3 % water t. abs. dr.: 7.6 % gloeirest : 71.3 % gloeiverlies : 21.1 % N. : 0.75 % P. : 0.49 % L. Gew. versch : 0.620 Kgr.	6 6 6 6	a. St./1 b. St./1 + 6 gr. ZA c. St./1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP d. St./2	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Vergrooting van de hoeveelheid stalmest p. b. gaf betere ontwikkeling van den aanplant. Verreweg het beste stond bemesting c. er voor. De ZA perceelen bleven opmerkelijk jonger dan de anderen.	Sterk ten voordeele van bemesting c. bij voet- en middenblad.	Geen belangrijke verschillen geconstateerd.	ZA alleen gaf een lager perc. licht, in verband met valer worden van het product, hetgeen klopt met jonger oogsten op de ZA vakken.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 94.
198. Djoewiring	B/120	Goemantar	1924		zwaar	droog	laat	St./1 9 M³ p. b. St./2 12 M³ p. b. Nr. 1070 water v. V. t. l. dr.: 29.— % water t. abs. dr.: 7.1 % gloeirest : 70.5 % gloeiverlies : 22.4 % N. : 0.78 % P. : 0.36 % L. Gew. versch: 0.620 Kgr.	6 6 6 6 6 6	a. St./1 b. St./1 + 6 gr. ZA c. St./1 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP d. St./2 e. St./2 + 6 gr. ZA f. St./2 + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	In den aanplant waren duidelijke verschillen ten voordeele van bij-bemesting met ZA + DSP., vergrooting van de hoeveelheid stalmest had minder uitwerking dan het bijbemesten met ZA + DSP. De beste stand op het veld hadden de vakken f. De ZA-vakken bleven langer jong.	Ten voordeele van bij-bemesting met ZA + DSP. Tusschen de bemestingen c. en e. bestond slechts een klein verschil.	Ten voordeele van bijbemesting met ZA + DSP. Tusschen de bemestingen c. en e. werden geen verschillen gevonden.	ZA alleen drukte het perc. licht en dreef het vaal op (Zie c. en e.) in verband met jonger oogsten op die vakken.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 96.
199-214. Kebon Aroem	B/121-136	16 verschillende tuinen	1924		verschillende typen	droog	laat	Org. M. ? verschillende typen.	6 6 6	a. zonder kunstmest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ?	?	Niet bepaald.	Orienteerende proefvelden; bij allen een duidelijke uitwerking van ZA boven Org. M. geconstateerd. Het DSP gaf slechts op enkele proefvelden een uitslag.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 97.
215-218. Polan Ardjo	A/121-124 B/137-140 C/65-68	4 verschillende tuinen	1924		verschillende typen	droog	laat	Org. M. ? verschillende typen	6 6 6 6 6 6	a. onbemest b. 6 gr. ZA c. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP d. Org. M e. Org. M + 6 gr. ZA f. Org. M + 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Orienteerende proefvelden; een *zeer duidelijke uitwerking van organischen mest.* ZA gaf op alle vier een duidelijken uitslag. Omtrent DSP moet het oordeel worden opgeschort tot volgende jaren. Er waren zóó groote verschillen in de ontwikkeling van den aanplant, dat er geen kwalitatieve dagoogsten konden worden gehouden.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. LIV. (1926). bl. 102.
219. Ketandan	A/125 C/69	Ploembon	1924	LL	lichte, zandige droge grond	droog	laat	DM 16 M³ p. b. Nr. 1035 water v. V. t. l. dr.: 21.5 % water t. abs. dr.: 4.4 % gloeirest : 84.2 % gloeiverlies : 11.4 % N. : 0.38 % P. : ? L. Gew. versch: 0.720 Kgr.	5 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Onregelmatig ontwikkelde aanplant. In het begin waren de *b.* vakken vóór in ontwikkeling. Bij vroeg invallenden regen werd geen verschil tusschen de *c.* en *d.* vakken gevonden.	*Voetblad:* De *a* vakken waren achterlijk. Tusschen de andere bemestingen werden geen betrouwbare verschillen geconstateerd. *Middenblad:* Geen betrouwbare verschillen.	*Voetblad:* Ten voordeele van de *b.* vakken. *Middenblad:* Ten voordeele van de *b.* vakken.	*Voetblad* en *Middenblad.* Het hoogste % helder werd bij de *b.* vakken gevonden.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927) bl. 60.

220. Ngoe-pit	A 126 C 70	Gathak	1924	CC	lichte grond-soort	droog	laat	DM 16 M³ p. b. Nr. 1114	water v. V. t. l. dr. : 10.—% water t. abs. dr. : 4.9 % gloeirest : 82.4 % gloeiverlies : 12.7 % N. : 0.40% P. : ? L. Gew. versch : 0.800 Kgr.	7 7 7 7	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Geen sprekende verschillen in den aanplant op dit overigens regelmatig ontwikkelde proefterrein.	*Voetblad:* Ten voordeele van de *b.* vakken. *Middenblad:* Geen betrouwbare verschillen.	*Voetblad:* Onsterk door „rot". *Middenblad:* Veel veldschimmel, daarbij geen verschil in dik en dun blad. Veldschimmel trad meer op bij de kunstmest-vakken.	*Voetblad:* Niet bepaald, het type van de tabak was over het algemeen te vlekkerig. *Middenblad:* Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 63.
221. Te-moeloes	A/127 C/71	Sajangan Kidoel	1924	UU		droog	laat	DM 16 M³ p. b. Nr. 1099	water v. V. t. l. dr. : 11.7 % water t. abs. dr. : 3.5 % gloeirest : 85.5 % gloeiverlies : 11.—% N. : 0.32% P. : ? L. Gew. versch : 0.725 Kgr.	5 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. 6 gr. ZA + DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De onbemeste vakken waren minder ontwikkeld dan de bemesten, de grond was dus mestbehoevend.	*Voetblad:* Geen betrouwbare verschillen tusschen de bemesten onderling. Onbemest slechte ontwikkeling. *Middenblad:* Als bij voetblad.	*Voetblad:* Verbeterd door de bemestingen *c.* en *d.* *Middenblad:* Als bij voetblad.	*Voetblad:* Geen belangrijke verschillen geconstateerd. *Middenblad:* De bemesting *c.* gaf helderder en minder vale tabak.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 67.
222. Tegal-gondo	A/128 C 72	Karang-doerèn	1924	KK		droog	laat	DM 16 M³ p. b. Nr. 1095	water v. V. t. l. dr. : 23.3 % water t. abs. dr. : 4.4 % gloeirest : 84.8 % gloeiverlies : 10.8 % N. : 0.33% P. : ? L. Gew. versch : 0.600 Kgr.	6 6 6 6 6	a. onbemest b. DM c. 6 gr. ZA d. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP e. 6 gr. ZA + 3 gr. DSP + DM na de tabak	? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De onbemeste vakken bleven wat in den groei achter. Overigens werden geen verschillen van belang in de ontwikkeling gezien.	*Voetblad:* Weinig betrouwbare verschillen. *Middenblad:* Onbemest achterlijk. Overigens geen verschillen tusschen de bemestingen onderling.	*Voetblad:* Alle bemestingen gaven verbetering. *Middenblad:* Geen belangrijke verschillen geconstateerd.	*Voetblad* en *Middenblad:* Bemesting *c.* gaf het laagste percentage gele tabak. (er werd nogal oud geoogst).	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 71.
223. Troe-tjoek	A/129 C 73	Gesing	1924	MM		droog	laat	DM 23 M³ p. b. Nr. 1088	water v. V. t. l. dr. : 14.1 % water t. abs. dr. : 4.8 % gloeirest : 81.2 % gloeiverlies : 14.—% N. : 0.53% P. : ? L. Gew. versch. 0.710 Kgr.	14 6 6 6	1922 — 1924 a. onb. — onb. b. Org. M — DM c. ZA DSP — ZA DSP d. Org. M — ZA DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De grond was dankbaar voor bemesting.	*Voetblad:* Ten voordeele van de bemestingen *c.* en *d.* De bemesting *b.* vertoont hiermede slechts een klein verschil. *Middenblad:* Als bij voetblad.	*Voetblad* en *Middenblad:* Een betere kwaliteit gaat met de betere blad-ontwikkeling gepaard.	*Voetblad* en *Middenblad:* De *b.* vakken gaven meer vaal.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 73.
224. Ga-jamprit	A/130 C/74	Nologatèn	1924	SS		droog	laat	St. 16 M³ p. b. Nr. 1092	water v. V. t. l. dr. : 21.8 % water t. abs. dr. : 4.3 % gloeirest : 80.5 % gloeiverlies : 15.2 % N. : 0.46% P. : ? L. Gew. versch : 0.690 Kgr.	14 6 6 6	1922 — 1924 a. onb. — onb. b. Org. M — St. c. ZA DSP — ZA DSP d. Org. M — ZA DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	De kunstmest werd hier droog toegediend. Hieraan schrijft Bartels de minder goede uitwerking in het voetblad toe. (De Vries en Beets vonden geen verschillen bij vele proefvelden omtrent droge en natte toediening.)	*Voetblad:* Ten voordeele van bemesting *b.* *Middenblad:* Ten voordeele van de bemestingen *c.* en *d.*	*Voetblad:* Ten voordeele van bemesting *b.* *Middenblad:* Geen belangrijke verschillen gevonden.	*Voetblad* en *Middenblad:* Bemesting *d.* gaf een lager percentage helder, zonder dat een verklaring hiervoor te geven is.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 76.
225. De-mangan	A/131 C/75	Tempel	1924	DD		droog	laat	DA 16 M³ p. b. Nr. 1036	water v. V. t. l. dr. : 27.2 % water t. abs. dr. : 4.7 % gloeirest : 85.5 % gloeiverlies : 9.8 % N. : 0.27% P. : ? L. Gew. versch : 0.755 Kgr.	14 6 6 6	1922 — 1924 a. onb. — onb. b. Org. M — DA c. ZA DSP — ZA DSP d. Org. M — ZA DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	In den beginne was de aanplant zeer onregelmatig. Na de regens herstelde zich dit. De *b.* en *d.* vakken waren vóórlijk, hetgeen zou kunnen wijzen op behoefte aan Org. M. en nawerking daarvan.	*Voetblad* en *Middenblad:* Ten nadeele van *a.* De onderlinge verschillen tusschen *b. c.* en *d.* waren niet betrouwbaar.	*Voetblad:* Ten voordeele van bemesting c. *Middenblad:* Veel veldschimmel; een sortatie op dik en dun gaf daarbij geen verschillen te zien. Veldschimmel trad meer op bij de bemeste vakken, zoowel bij kunstmest als bij dessa-äarde.	*Voetblad:* Bemesting *c.* gaf het hoogste % helder.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927). bl. 78.

226. Kebon Aroem	A/132 C 76	Kidoel Basin	1924	HH		droog	laat	DM 16 M³ p.b. Nr. 1038	water v.V. t. l. dr. : 16.— % water t. abs. dr. : 4.— % gloeirest : 83.9 % gloeiverlies : 12.1 % N. : 0.23 % P. : ? L. Gew. versch : 0.655Kgr.	 12 6 6 6	1922 — 1924 *a.* onb. — onb. *b.* Org. M. — DM *c.* ZA DSP — ZA DSP *d.* Org. M. — ZA DSP	? ? ? ?	?	Niet bepaald.	In 1922, (dwz. laat regen) gaf ZA DSP geen goeden uitslag. In 1924, vroeg regen voldeed ZA + DSP zeer goed.	*Voetblad:* Ten nadeele van onbemest. De onderlinge verschillen tusschen b, c en d zijn niet betrouwbaar. *Middenblad:* Slechts kleine onderlinge verschillen.	*Voetblad:* Ten voordeele van alle bemestingen. *Middenblad:* Ten voordeele van dessamest en onbemest, hetgeen zich uit in een lager percentage uitschottabak (CZ.)	*Voetblad:* Het % helder is ten voordeele van bemesting *b.* *Middenblad:* Te oud geoogst om op kleur te kunnen worden gesorteerd.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927) bl. 81.
227. Djoewiring	A/133 C/79	Goemantar	1924	EE	zwaar, klei-achtig.	droog	laat	St. 16 M³ p.b. Nr. 1046	water v.V. t. l. dr. : 40.6 % water t. abs. dr. : 5.9 % gloeirest : 77.4 % gloeiverlies : 16.7 % N. : 0.54% P. : ? L. Gew. versch : 0.670Kgr.	 4 4 4 4 4 4 2 2 2 2	1916 — 1918 — 1920 — 1922 — 1924 *a.* onb. — onb. — onb. — onb. — onb. *b.* onb. — onb. — onb. — ZA DSP — onb. *c.* Ca. — Ca. — Ca. — Ca. — Ca. *d.* Ca. — Ca. — Ca. — onb. — onb. *e.* Ca.+ Org. M — Ca.+ Org. M — Ca.+ Org. M — Ca.+ Org. M — Ca.+ St. *f.* Ca.+ Org. M — Ca.+ Org. M — Ca.+ Org. M — onb. — onb. *g.* Org. M — Org. M — Org. M — Org. M — St. *h.* Org. M — Org. M — Org. M — onb. — onb. *i.* Org. M — Org. M — Org. M — onb. — ZA DSP *j.* Org. M — Org. M — Org. M — Org. M — St.+ ZA DSP	? ? ? ? ? ? ? ? ? ?	?	Niet bepaald.	Zeer groote verschillen in de ontwikkeling te velde. Stamdikte-metingen waren daarmede en met de bladlengtemetingen over het algemeen zeer goed in overeenstemming.	*Voetblad* en *Middenblad:* Ten voordeele van organischen mest en kunstmest (j); daarna volgt nawerking van organischen mest + kunstmest (i). Permanent onbemest en Ca. het slechtste; Ca. heeft uitwerking, maar practisch gesproken geen nawerking.	*Voetblad* en *Middenblad:* Een betere ontwikkeling ging gepaard met betere kwaliteitsverhouding.	*Voetblad* en *Middenblad:* Niet bepaald.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1927) bl. 85.
228. Gantiwarno	A/134 C/78	Wĕtan Birin	1924	PP		droog	laat	DA 16 M³ p.b. Nr. 1098	water v.V. t. l. dr. : 22.2 % water t. abs. dr. : 2.6 % gloeirest : 91.— % gloeiverlies : 6.4 % N. : 0.22% P. : ? L. Gew. versch : 0.720Kgr.	 6 6 6 4 4 6	1916 — 1918 — 1920 — 1922 — 1924 *a.* onb. — onb. — onb. — Boengkil — ZA *b.* onb. — onb. — onb. — ZA DSP — ZA DSP *c.* onb. — onb. — onb. — Org. M — DA *d.* Org. M — Org. M — Org. M — Org. M — DA *e.* Org. M — Org M — Org. M — onb. — onb. *f.* onb. — onb. — onb. — onb. — onb.	 84.9 86.— 83.1 81.9 79.9 80.2	 + 3½ t. o. v. *d.* + 5 t. o. v. *d.* + 1½ t. o. v. *d.* + 2 t. o. v. *f.* — 2½ t. o. v. *d.*	Nawerking van den Org. M. zien we niet meer (e versus f.) Een groot verschil tusschen het geven van ZA alleen, dan wel van een combinatie met DSP merken we niet op. (*a.* versus *b.*)	Er trad veel ziekte op in het proefveld, speciaal in de vakken *c.* en *d.* Dit is nogmaals een duidelijke demonstratie van den kans op infectie van den aanplant met Phytophthora Nicotianae, de Haan, door den organischen mest, welke in de dessa's wordt opgekocht.	*Voetblad:* (laag) *Voetblad:* (hoog) en *Middenblad:* Ten voordeele van bemesting *b;* dit wijst weer op een versnellende werking van het DSP op de opneembare N. Nawerking van den organischen mest zou geconcludeerd moeten worden uit verschillen tusschen de bemestingen *e.* en *f.*	*Voetblad:* (laag) *Voetblad:* (hoog) en *Middenblad:* Ten voordeele van bemesting *e.* Het % Veldschimmel is het hoogste bij de vakken *a.* en *b.* (waar de minst goede kwaliteit-verhouding werd gevonden.)	Niet bepaald als gevolg van het hooge % veldschimmel.	Mededeeling Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak. 57. (1919) bl. 88.

Tabel IV.

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van: Organischen mest: (Samenvatting A) Nr. v. Tabel III.	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B) Nr. v. Tabel III.	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C) Nr. v. Tabel III.
Baki Pandean	1	1918	102	102	102
„	2	1919	126	126	126
Bandjarardjo	1	1913	52	52	
„	2	„		53	
„	3	1914		57	
„	4	„		58	
Boeloes	1	1916		74	
„	2	1917	96	96	96
„	3	1922	154	154	
„	4	„	155	155	
„	5	„	156	156	
„	6	„	157	157	
„	7	„	158	158	
„	8	„	159	159	
Demangan	1	1922	165		165
„	2	1923	186		186
„	3	1924	225		225
Djiwo	1	1910		22	
„	2	1911		33	
„	3	„	34	34	34
Djoewiring	1	1904		5	
„	2	1905		9	
„	3	1907		11	
„	4	1910		23	
„	5	1911		35	
„	6	„		36	
„	7	1916	73		
„	8	1917	85		
„	9	1918	101		
„	10	1919	119		
„	11	1920	130		
„	12	1920	139		139
„	13	1921	146		146
„	14	„	148		148

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van: Organischen mest: (Samenvatting A) Nr. v. Tabel III.	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B) Nr. v. Tabel III.	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C) Nr. v. Tabel III.
Djoewiring	15	1921	153		153
"	16	1922	160	160	
"	17	"	161	161	
"	18	"	162	162	
"	19	"	163	163	
"	20	"	172		172
"	21	1923		178	
"	22	"		179	
"	23	"		180	
"	24	"	192		192
"	25	1924		197	
"	26	"		198	
"	27	"	227		227
Djonggrangan	1	1923		176	
"	2	1924		195	
Gajamprit	1	1904		4	
"	2	1905		8	
"	3	1910	21	21	21
"	4	1916	70		
"	5	"	80	80	
"	6	"	81	81	
"	7	1917	84	84	
"	8	"	88		
"	9	"	95		95
"	10	1918	97		
"	11	"	104	104	104
"	12	1919	116		
"	13	"	118		
"	14	1920	138		138
"	15	1921	144		144
"	16	"	151		151
"	17	"	167		167
"	18	1923	187		187
"	19	"	190		190
"	20	1924	224		224

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van: Organischen mest: (Samenvatting A)	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B)	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C)
			Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.
Gantiwarno	1	1910		19	
"	2	"		20	
"	3	1911		32	
"	4	1912		43	
"	5	1916	69		
"	6	1917	87		
"	7	1918	99		
"	8	1919	113		
"	9	1920	129		
"	10	"	137		137
"	11	1921	145		145
"	12	"	152		152
"	13	1922	171		171
"	14	1923	188		188
"	15	"			191
"	16	1924	228		228
Gawok	1	1919	123	123	123
"	2	"	124	124	124
"	3	1920	134	134	
"	4	1923			182
Gemampir	1	1915		66	
"	2	"		67	
"	3	1916		77	
"	4	"		78	
Karanggedé	1	1918	108		108
Kebon Agoong	1	1910		16	
"	2	"		17	
"	3	1911		30	
"	4	1915		63	
"	5	"	64	64	64
"	6	1917	94		94
"	7	1918	109	109	109
"	8	"	110		110
"	9	1919	128		
"	10	1920	131		
"	11	"	136		136

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van:		
			Organischen mest: (Samenvatting A)	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B)	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C)
			Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.
Kebon Aroem	1	1910		18	
„	2	1911		31	31
„	3	1917	83		
„	4	1918	100		
„	5	1919	117		
„	6	1921	141		141
„	7	1922	166		166
„	8	1924		199	
„	9	„		200	
„	10	„		201	
„	11	„		202	
„	12	„		203	
„	13	„		204	
„	14	„		205	
„	15	„		206	
„	16	„		207	
„	17	„		208	
„	18	„		209	
„	19	„		210	
„	20	„		211	
„	21	„		212	
„	22	„		213	
„	23	„		214	
„	24	„	226		226
Kemoedho	1	1917		92	
„	2	„		93	
„	3	1918		105	
„	4	1919	120		
„	5	„	121	121	
„	6	„	122	122	
Ketandan	1	1911		37	
„	2	1916	71		
„	3	„	72		
„	4	1917	82		
„	5	1918	98		
„	6	„	112		112

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van:		
			Organischen mest: (Samenvatting A)	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B)	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C)
			Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.
Ketandan	7	1919	115		
"	8	"	127		127
"	9	1924	219		219
Manang	1	1920	132		
"	2	"	133		
"	3	"	135		135
"	4	1922	169		169
Mandjoong	1	1921	147		147
"	2	1922	164		164
"	3	"	170		170
Mlessen	1	1910		14	
"	2	"		15	
"	3	1911	28	28	
"	4	"		29	29
"	5	1912		42	
"	6	1913	48	48	
"	7	"		49	
"	8	"	50	50	50
"	9	"	51	51	
"	10	1914		61	
"	11	1917	86		
"	12	1919	114		
Ngoepit	1	1913	54	54	
"	2	"	55	55	
"	3	1923		173	
"	4	"		174	
"	5	"		175	
"	6	1924		193	
"	7	"		194	
"	8	"	220		220
Pandan Siemping	1	1916		75	
"	2	1917		91	
"	3	1921	140		140
Polan Ardjo	1	1912		44	
"	2	"		45	
"	3	1924	215	215	215

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van: Organischen mest: (Samenvatting A)	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B)	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C)
			Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.
Polan Ardjo	4	1924	216	216	216
"	5	"	217	217	217
"	6	"	218	218	218
Satrian	1	1914		62	
"	2	1915		65	
"	3	1916		76	
Sorogedoog	1	1903		3	
"	2	1904		6	
"	3	1905		10	
"	4	1910		24	
"	5	"		25	
"	6	1911	38	38	38
"	7	1921	142		142
"	8	1923	181		181
Tegalgondo	1	1921	149		149
"	2	"	150		150
"	3	1923		177	
"	4	"	185		185
"	5	1924		196	
"	6	"	222		222
Temoeloes	1	1916	79	79	79
"	2	1917	89	89	89
"	3	"	90	90	90
"	4	1923	189		189
"	5	1924	221		221
Tempel	1	1910		12	
"	2	"		13	
"	3	1911		26	
"	4	"		27	
"	5	1912	39	39	
"	6	"		40	
"	7	"	41	41	
"	8	1913	46	46	
"	9	"		47	
"	10	1914		59	
"	11	"		60	60

Onderneming:	Nr.	Jaar:	Proefvelden omtrent den invloed van: Organischen mest: (Samenvatting A)	Kunstmest-bijbemesting boven organischen mest: (Samenvatting B)	Vervanging van organischen mest door andere meststoffen: (Samenvatting C)
			Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.	Nr. v. Tabel III.
Tempel	12	1916	68		
Troetjoek	1	1922	168		168
„	2	1923	183		183
„	3	1924	223		223
Wanoedjojo	1	1913		56	
Wedi-Birit	1	1903		1	
„	2	„		2	
„	3	1905		7	
„	4	1918	103	103	103
„	5	„	106	106	
„	6	„	107	107	
„	7	„	111		111
„	8	1919	125	125	
„	9	1921	143		143
„	10	1923	184		184

Tabel V a.

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als voorbemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald: Organische mest: Dessa-äarde Nr. v. Tabel III	Dessamest Nr. v. Tabel III	Stalmest Nr. v. Tabel III	Samenstelling onbekend Nr. v. Tabel III	Boengkils Nr. v. Tabel III	Vleermuizenmest Nr. v. Tabel III	Stroop Nr. v. Tabel III	Kalk Nr. v. Tabel III	Kunstmest Nr. v. Tabel III	Asch Nr. v. Tabel III	Kalkstikstof Nr. v. Tabel III
Gajamprit	1910	21										
Mlessen	1911	28	28							28		
"	"					29				29		
Kebon Aroem	"	31		31		31				31		
Djiwo	"			33						33		
"	"	34				34		34			34	
Sorogedoog	"	38		38			38					
Tempel	1912	39		39								
"	"		41									
"	1913	46	46									
"	"									47		
Mlessen	"	48										
"	"									49		
"	"				50							
"	"				51							
Bandjarardjo	"	52										
Ngoepit	"			54								
"	"			55								
Tempel	1914	59										
"	"		60	60			60					60
Mlessen	"											61
Kebon Agoong	1915		64	64								
Tempel	1916		68									
Gantiwarno	"			69								
Gajamprit	"			70								
Ketandan	"		71									
"	"	72										
Djoewiring	"		73									
Temoeloes	"		79									
Gajamprit	"			80								
"	"			81								
Ketandan	1917	82										
Kebon Aroem	"	83										
Gajamprit	"	84										

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als voorbemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:										
		Organische mest:										
		Dessa-äarde Nr. v. Tabel III	Dessamest Nr. v. Tabel III	Stalmest Nr. v. Tabel III	Samenstelling onbekend Nr. v. Tabel III	Boengkils Nr. v. Tabel III	Vleermuizenmest Nr. v. Tabel III	Stroop Nr. v. Tabel III	Kalk Nr. v. Tabel III	Kunstmest Nr. v. Tabel III	Asch Nr. v. Tabel III	Kalkstikstof Nr. v. Tabel III
Djoewiring	1917	85										
Mlessen	"	86										
Gantiwarno	"			87								
Gajamprit	"			88								
Temoeloes	"		89									
"	"		90									
Kebon Agoong	"			94		94	94					
Gajamprit	"		95	95								
Boeloes	"	96										
Gajamprit	1918			97								
Ketandan	"		98									
Gantiwarno	"			99								
Kebon Aroem	"	100										
Djoewiring	"	101							101			
Baki Pandean	"		102									
Wedi-Birit	"			103								
Gajamprit	"			104								
Wedi-Birit	"	106										
"	"	107										
Karanggedé	"		108	108								
Kebon Agoong	"		109	109		109	109					
"	"		110	110		110	110					
Wedi-Birit	"	111				111	111					
Ketandan	"		112			112						
Gantiwarno	1919			113								
Mlessen	"	114										
Ketandan	"	115										
Gajamprit	"	116										
Kebon Aroem	"	117										
Gajamprit	"		118									
Djoewiring	"		119									
Kemoedho	"		120									
"	"		121									
"	"		122									
Gawok	"		123									
"	"		124									

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als voorbemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:										
		Organische mest:										
		Dessa-äarde Nr. v. Tabel III	Dessamest Nr. v. Tabel III	Stalmest Nr. v. Tabel III	Samenstelling onbekend Nr. v. Tabel III	Boengkils Nr. v. Tabel III	Vleermuizenmest Nr. v. Tabel III	Stroop Nr. v. Tabel III	Kalk Nr. v. Tabel III	Kunstmest Nr. v. Tabel III	Asch Nr. v. Tabel III	Kalkstikstof Nr. v. Tabel III
Wedi-Birit	1919	125										
Baki Pandean	"		126									
Ketandan	"		127			127						
Kebon Agoong	"			128		128	128					
Gantiwarno	1920		129									
Djoewiring	"			130					130			
Kebon Agoong	"	131		131								
Manang	"			132								
"	"			133								
Gawok	"	134										
Manang	"				135	135		135				
Kebon Agoong	"				136	136		136				
Gantiwarno	"				137	137		137				
Gajamprit	"				138	138		138				
Djoewiring	"				139	139		139				
Pandan Siemping	1921				140	140						
Kebon Aroem	"		141			141						
Sorogedoog	"	142				142						
Wedi-Birit	"				143	143						
Gajamprit	"			144		144						
Gantiwarno	"			145		145						
Djoewiring	"		146			146						
Mandjoong	"				147	147						
Djoewiring	"	148				148						
Tegalgondo	"		149			149						
"	"		150			150						
Gajamprit	"		151									
Gantiwarno	"				152	152						
Djoewiring	"	153				153						
Boeloes	1922			154								
"	"				155							
"	"				156							
"	"				157							
"	"				158							
"	"				159							
Djoewiring	"			160								

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als voorbemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald: Organische mest:										
		Dessa-äarde Nr. v. Tabel III	Dessamest Nr. v. Tabel III	Stalmest Nr. v. Tabel III	Samenstelling onbekend Nr. v. Tabel III	Boengkils Nr. v. Tabel III	Vleermuizenmest Nr. v. Tabel III	Stroop Nr. v. Tabel III	Kalk Nr. v. Tabel III	Kunstmest Nr. v. Tabel III	Asch Nr. v. Tabel III	Kalkstikstof Nr. v. Tabel III
Djoewiring	1922			161								
"	"			162								
"	"			163								
Mandjoong	"		164									
Demangan	"			165								
Kebon Aroem	"				166							
Gajamprit	"				167							
Troetjoek	"		168									
Manang	"			169								
Mandjoong	"		170									
Gantiwarno	"			171		171						
Djoewiring	"	172							172			
Sorogedoog	"	181										
Troetjoek	1923		183							183		
Wedi-Birit	"			184								
Tegalgondo	"			185								
Demangan	"									186		
Gajamprit	"		187							187		
Gantiwarno	"			188								
Temoeloes	"		189									
Gajamprit	"		190									
Gantiwarno	"		191									
Djoewiring	"				192	192						
Polan Ardjo	1924				215							
"	"				216							
"	"				217							
"	"				218							
Ketandan	"		219									
Ngoepit	"		220									
Temoeloes	"		221									
Tegalgondo	"		222									
Troetjoek	"		223									
Gajamprit	"			224								
Demangan	"	225										
Kebon Aroem	"		226									
Djoewiring	"			227					227			
Gantiwarno	"	228										

Tabel V b.

Onderneming:	Jaar:	Zwavelzure-ammonia Nr. v. Tabel III	Ammonium-nitraat Nr. v. Tabel III	Chilisalpeter Nr. v. Tabel III	Ureum-nitraat Nr. v. Tabel III	Kalisalpeter Nr. v. Tabel III	Guano's en Peruguano Nr. v. Tabel III	Enkel- en Dubbel superfosfaat Nr. v. Tabel III	Zwavelzure-kali Nr. v. Tabel III	Kalium-carbonaat Nr. v. Tabel III	Mengsels van Z.A. met andere meststoffen. Nr. v. Tabel III
		Overzicht van de als na-bemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:									
Wedi-Birit	1903		1					1	1		
	„		2					2	2		
Sorogedoog	„		3					3	3		
Gajamprit	1904		4					4	4		
Djoewiring	„		5					5	5		
„	„	6		6			6				
Wedi-Birit	1905		7					7	7		
Gajamprit	„		8					8	8		
Djoewiring	„		9					9	9		
Sorogedoog	„			10							
Djoewiring	1907			11				11	11		
Tempel	1910										12
„	„	13						13	13		
Mlessen	„	14					14	14	14		
„	„	15						15	15		
Kebon Agoong	„	16						16	16		
„	„	17						17	17		
Kebon Aroem	„	18					18	18	18		
Gantiwarno	„	19					19	19	19		
„	„	20						20	20		
Gajamprit	„	21						21	21		
Djiwo	„	22		22			22	22	22		
Djoewiring	„	23						23	23		
Sorogedoog	„	24					24	24	24		
„	„	25					25	25	25		
Tempel	1911	26						26	26		
„	„	27				27		27	27		
Mlessen	„	28						28	28		
„	„	29						29	29		
Kebon Agoong	„	30						30	30		
„	„	31						31	31		
Gantiwarno	„	32						32	32		
Djiwo	„	33		33		33		33	33	33	
„	„	34						34	34		

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als na-bemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:									
		Zwavelzure-ammonia Nr. v. Tabel III	Ammonium-nitraat Nr. v. Tabel III	Chilisalpeter Nr. v. Tabel III	Ureum-nitraat Nr. v. Tabel III	Kalisalpeter Nr. v. Tabel III	Guano's en Peruguano Nr. v. Tabel III	Enkel- en Dubbel superfosfaat Nr. v. Tabel III	Zwavelzure-kali Nr. v. Tabel III	Kalium-carbonaat Nr. v. Tabel III	Mengsels van Z.A. met andere meststoffen. Nr. v. Tabel III
Djoewiring	1911	35						35	35		
"	"	36						36	36		
Ketandan	"	37				37		37	37		
Sorogedoog	"	38						38	38		
Tempel	1912	39									
"	"	40		40				40	40		
"	"	41		41							
Mlessen	"	42		42				42	42		
Gantiwarno	"	43									
Polan Ardjo	"	44						44	44		
"	"	45						45	45		
Tempel	1913	46									
"	"	47									
Mlessen	"	48									
"	"	49						49	49		
"	"	50						50	50		
"	"	51						51	51		
Bandjar Ardjo	"	52				52		52	52		
"	"	53						53	53		
Ngoepit	"	54									
"	"	55									
Wanoedjojo	"	56									
Bandjar Ardjo	1914	57						57			
"	"	58						58			
Tempel	"	59									
"	"	60			60						
Mlessen	"	61			61						
Satrian	"	62						62	62		
Kebon Agoong	1915	63									
"	"	64						64	64		
Satrian	"	65									
Gemampir	"	66						66			
"	"	67						67			
Boeloes	1916	74						74			
Pandan Siemping	"	75						75			
Satrian	"	76									

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als na-bemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:									
		Zwavelzure-ammonia Nr. v. Tabel III	Ammonium-nitraat Nr. v. Tabel III	Chilisalpeter Nr. v. Tabel III	Ureum-nitraat Nr. v. Tabel III	Kalisalpeter Nr. v. Tabel III	Guano's en Peruguano Nr. v. Tabel III	Enkel- en Dubbel superfosfaat Nr. v. Tabel III	Zwavelzure-kali Nr. v. Tabel III	Kalium-carbonaat Nr. v. Tabel III	Mengsels van Z.A. met andere meststoffen. Nr. v. Tabel III
Gemampir	1916	77						77			
„	„	78						78			
Temoeloes	„	79									
Gajamprit	„	80									
„	„	81									
„	1917	84									
Temoeloes	„	89									
„	„	90									
Pandan Siemping	„	91						91			
Kemoedho	„	92						92			
„	„	93						93			
Boeloes	„	96						96			
Baki Pandean	1918	102									
Wedi-Birit	„	103									
Gajamprit	„	104									
Kemoedho	„	105						105			
Wedi-Birit	„	106						106			
„	„	107						107			
Karanggedé	„	108						108			
Kebon Agoong	„	109		109							
„	„	110		110							
Wedi-Birit	„	111									
Kemoedho	1919	120						120			
„	„	121						121			
„	„	122						122			
Gawok	„	123						123			
„	„	124						124			
Wedi-Birit	„	125						125			
Baki Pandean	„	126									
Kebon Agoong	„	128		128							
Gawok	1920	134									
Pandan Siemping	1921	140									
Kebon Aroem	„	141									
Sorogedoog	„	142									
Wedi-Birit	„	143									
Gajamprit	„	144									

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als na-bemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:									
		Zwavelzure-ammonia Nr. v. Tabel III	Ammonium-nitraat Nr. v. Tabel III	Chilisalpeter Nr. v. Tabel III	Ureum-nitraat Nr. v. Tabel III	Kalisalpeter Nr. v. Tabel III	Guano's en Peruguano Nr. v. Tabel III	Enkel- en Dubbel superfosfaat Nr. v. Tabel III	Zwavelzure-kali Nr. v. Tabel III	Kalium-carbonaat Nr. v. Tabel III	Mengsels van Z.A. met andere meststoffen Nr. v. Tabel III
Gantiwarno	1921	145									
Djoewiring	″	146									
Mandjoong	″	147									
Djoewiring	″	148									
Tegalgondo	″	149						149			
″	″	150						150			
Gajamprit	″	151									
Gantiwarno	″	152									
Djoewiring	″	153									
Boeloes	1922										154
″	″										155
″	″										156
″	″										157
″	″										158
″	″										159
Djoewiring	″	160						160			
″	″	161						161			
″	″	162						162			
″	″	163						163			
Mandjoong	″										164
Demangan	″										165
Kebon Aroem	″										166
Gajamprit	″										167
Troetjoek	″										168
Manang	″	169						169			
Mandjoong	″	170						170			
Gantiwarno	″										171
Djoewiring	″										172
Ngoepit	1923	173						173			
″	″	174						174			
″	″	175						175			
Djonggrangan	″	176						176			
Tegalgondo	″	177						177			
Djoewiring	″	178						178			
″	″	179						179			
″	″	180						180			

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als na-bemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:									
		Zwavelzure-ammonia Nr. v. Tabel III	Ammonium-nitraat Nr. v. Tabel III	Chilisalpeter Nr. v. Tabel III	Ureum-nitraat Nr. v. Tabel III	Kalisalpeter Nr. v. Tabel III	Guano's en Peruguano Nr. v. Tabel III	Enkel- en Dubbel superfosfaat Nr. v. Tabel III	Zwavelzure-kali Nr. v. Tabel III	Kalium-carbonaat Nr. v. Tabel III	Mengsels van Z.A. met andere meststoffen. Nr. v. Tabel III
Sorogedoog	1923	181						181			
Gawok	„	182						182			
Troetjoek	„										183
Wedi-Birit	„	184						184			
Tegalgondo	„	185						185			
Demangan	„										186
Gajamprit	„										187
Gantiwarno	„	188						188			
Temoeloes	„	189						189			
Gajamprit	„										190
Gantiwarno	„	191						191			
Djoewiring	„										192
Ngoepit	1924	193						193			
„	„	194						194			
Djonggrangan	„	195						195			
Tegalgondo	„	196						196			
Djoewiring	„	197						197			
„	„	198						198			
Kebon Aroem	„	199						199			
„	„	200						200			
„	„	201						201			
„	„	202						202			
„	„	203						203			
„	„	204						204			
„	„	205						205			
„	„	206						206			
„	„	207						207			
„	„	208						208			
„	„	209						209			
„	„	210						210			
„	„	211						211			
„	„	212						212			
„	„	213						213			
„	„	214						214			
Polan Ardjo	„	215						215			
„	„	216						216			

Onderneming:	Jaar:	Overzicht van de als na-bemesting gebruikte meststoffen, waarvan in de proeven de uitwerking werd bepaald:									
		Zwavelzure-ammonia Nr. v. Tabel III	Ammonium-nitraat Nr. v. Tabel III	Chilisalpeter Nr. v. Tabel III	Ureum-nitraat Nr. v. Tabel III	Kalisalpeter Nr. v. Tabel III	Guano's en Peruguano Nr. v. Tabel III	Enkel- en Dubbel superfosfaat Nr. v. Tabel III	Zwavelzure-kali Nr. v. Tabel III	Kalium-carbonaat Nr. v. Tabel III	Mengsels van Z.A. met andere meststoffen. Nr. v. Tabel III
Polan Ardjo	1924	217						217			
„	„	218						218			
Ketandan	„	219						219			
Ngoepit	„	220						220			
Temoeloes	„	221						221			
Tegalgondo	„	222						222			
Troetjoek	„										223
Gajamprit	„										224
Demangan	„										225
Kebon Aroem	„										226
Djoewiring	„										227
Gantiwarno	„	228						228			

Over de tabak der Vorstenlanden zijn tot nu toe de volgende publicaties verschenen:

A. Gepubliceerd door het „Proefstation voor Tabak" (verbonden aan het Departement van Landbouw) (1898—1912):

ONDERZOEKINGEN OVER TABAK DER VORSTENLANDEN.
- Verslag 1898—1899, door M. RACIBORSKI.
- Verslag 1900—1909, door Hj. JENSEN.
- Verslag 1910—1911, door Hj. JENSEN en O. DE VRIES.

MEDEDEELINGEN VAN HET PROEFSTATION VOOR TABAK.
- No. I. Over den grond in de Vorstenlanden, door O. DE VRIES.
- No. II. Humus en stalmest, door O. DE VRIES.
- No. III. Indroging der tabak bij de fermentatie, door O. DE VRIES.
- No. IV. De opdroging der tabak in de hangloodsen, door O. DE VRIES.
- No. V. Bemestingsproeven 1910—'11, door O. DE VRIES.
- No. VI. Plantwijdte-proeven, door O. DE VRIES.
- No. VII. Eene nieuwe zaaimethode, door A. J. VAN RIEMSDIJK.

CENTRALBLATT FÜR BAKTERIOLOGIE.
- 2 Abt. XV. 1905. Ueber die Bekämpfung der Mosaikkrankheit der Tabakpflanze I von Hj. JENSEN.
- XXI. 1908. Ueber die Natur der Tabakfermentation, von Hj. JENSEN.

B. Gepubliceerd door het „Algemeen-Proefstation op Java te Salatiga" 1906—1910:

MEDEDEELINGEN VAN HET ALGEMEEN PROEFSTATION OP JAVA.
- II serie No. 18. Onderzoekingen over de Phytophthora der Vorstenlandsche tabak, door J. A. LODEWIJKS. (Cultuurgids 1909, tweede ged. No. 5.)
- II serie No. 20. Bijdrage tot de kennis der tabaksfermentatie, door M. BETTING,
- II serie No. 23. Onderzoekingen over Phytophthora der Vorstenlandsche tabak I. Voedsterplanten door J. A. LODEWIJKS. (Cultuurgids 1909, tweede ged. No. 8)
- II serie No. 27. Over oxydase en peroxydase in de tabak, door M. BETTING. (Cultuurgids 1909, tweede ged. No. 10.)
- II serie No. 36. Barnsteenzuur en Melkzuur in de tabak, door M. BETTING. (Cultuurgids 1910, tweede ged. No. 2).

CULTUURGIDS 1909.
- Eerste gedeelte No. 6. Selectie en selectiemethoden, door J. A. LODEWIJKS.

C. Gepubliceerd door het „Proefstation voor Vorstenlandsche Tabak" (1910—).

RECUEIL DES TRAVAUX BOTANIQUES NEERLANDAIS.
- Vol. VII. 1910. Zur Mosaikkrankheit des Tabaks, von J. A. LODEWIJKS.

ZEITSCHRIFT FÜR INDUKTIVE ABSTAMMUNGS- UND VERERBUNGSLEHRE
- Bd. V. 1911. Erblichkeitsversuche mit Tabak, von J. A. LODEWIJKS.

MEDEDEELINGEN VAN HET PROEFSTATION VOOR VORSTENLANDSCHE TABAK.
- No. I. 1913. De Lanasziekte in de Vorstenlanden en hare bestrijding, door Hj. JENSEN.
- No. II. 1913. Bemestingsproeven 1911—'12, door O. DE VRIES.
- No. III. 1913. Onderzoekingen over brandbaarheid, door N. H. COHEN.
- No. IV. 1913. Bemesting van zaadbedden, door O. DE VRIES.
- No. V. 1913. Onderzoekingen over tabak der Vorstenlanden. Verslag van het Proefstation voor Tabak 1898 tot 1911, samengesteld door Hj. JENSEN.
- No. VI. 1914. Verslag over twee studiereizen naar Deli 1913, door Hj. JENSEN en O. DE VRIES.
- No. VII. 1914. 1. Verslag over het jaar 1913, door Hj. JENSEN. 2. Over selectie van tabak, door Dr. LODEWIJKS.
- No. VIII. 1914. Plukproeven, door O. DE VRIES.
- No. IX. 1914. Bemestingsproeven 1912—'13, door O. DE VRIES.
- No. X. 1914. 1. Proeven met kunstmatige opdroging van tabak, door O. DE VRIES. 2. Invloed van groen licht op het opdrogen der tabaksbladeren, door Hj. JENSEN.
- No. XI. 1914. Tabaksgronden en de daarop gegroeide tabak, door N. H. COHEN

MEDEDEELINGEN VAN HET PROEFSTATION VOOR VORSTENLANDSCHE TABAK.

No.	XII.	1914.	1. Proeven over tabaksfermentatie, door N.H. Cohen. 2. Proeven over tabaksfermentatie in Dewar'sche vaten, door Hj. Jensen.
No.	XIII.	1914.	Grondbewerkingen bij de tabakscultuur in de Vorstenlanden, door R. A. Walter Soesman.
No.	XIV.	1915.	1. Verslag over het jaar 1914, door Hj. Jensen. 2. De zaadwinning van „zuivere lijnen" op de Ondernemingen, door Hj. Jensen. 3. Over het winnen van olie uit tabakszaad, door N. H. Cohen.
No.	XV.	1915.	Bemestingsproeven 1913—'14, door O. de Vries.
No.	XVI.	1915.	Verslag van eene studiereis naar Djember, door O. de Vries.
No.	XVII.	1915.	Bemestingsproeven met kalk op Tabaksgronden, 1912—'13, door N.H. Cohen, 1913—'14, door E. Sidenius.
No.	XVIII.	1915.	1. Grondbewerkingsproeven 1912—'14, door O. de Vries. 2. Bemestingsproeven 1914—'15, door O. de Vries.
No.	XIX.	1915.	Methodiek bij veldproeven met tabak, door O. de Vries.
No.	XX.	1915.	1. Proeven over groene bemesting, door O. de Vries. 2. Groenbemestingsproeven op de Onderneming Kebon Aroem, door F. A. G. L. Hofstede. 3. Overzicht van de resultaten der bemestingsproeven 1910—'14, door O. de Vries.
No.	XXI.	1915.	Fermentatieproeven, door O. de Vries.
No.	XXII.	1916.	Onderzoekingen over brandbaarheid van tabak, door O. de Vries en E. Sidenius.
No.	XXIII.	1916.	1. Verslag over het jaar 1915, door Hj. Jensen. 2. Wat mogen we van F_1.-generaties bij de tabak verwachten? door A. d'Angremond. 3. Over voorfermentatie op Soedjen-stapels, door O. de Vries. 4. Een nieuw zaaitoestel, door J. Th. Baumgarten.
No.	XXIV.	1916.	1. De selektietuinen in 1915, door A. d'Angremond. 2. De brandbaarheid van verschillende tabaksrassen, door A. d'Angremond. 3. Over nakomelingen van plus- en min-varianten van zuivere lijnen bij tabak, door Hj. Jensen.
No.	XXV.	1916.	Opdrogingsproeven, door O. de Vries.
No.	XXVI.	1916.	Bemestingsproeven 1915—'16, door E. Sidenius.
No.	XXVII.	1916.	Plantwijdte-proeven, door O. de Vries en E. Sidenius.
No.	XXVIII.	1917.	1. Verslag over het jaar 1916, door Hj. Jensen. 2. Verslag van een excursie naar Djember, door Hj. Jensen. 3. Bemestingsproeven met tabaksbibit, door A. N. J. Beets. 4. Een en ander over tabakszaad, door Hj. Jensen.
No.	XXIX.	1917.	De Lanasziekte in de Vorstenlanden en hare bestrijding II, door Hj. Jensen.
No.	XXX.	1917.	Lasioderma en Tabaksmot, door Hj. Jensen.
No.	XXXI.	1917.	1. Onderzoekingen over Tabaksfermentatie door de Tabaksproefstations in de Vorstenlanden van 1898 tot 1916, door Hj. Jensen. 2. Verslag over Fermentatieproeven gedurende 1916, door E. Sidenius.
No.	XXXII.	1917.	Bemestingsproeven 1916—'17, door A. N. J. Beets.
No.	XXXIII.	1918.	1. Verslag over het jaar 1917, door Hj. Jensen. 2. Eene nieuwe uitdunningsmethode van Tabakszaadbedden, door G. J. Rijken. 3. Een en ander over tabaksbibit, door Hj. Jensen. 4. Eenige onderzoekingen over Mozaikziekte bij de tabak, door Hj. Jensen. 5. De Y_{10}, E_1 en de Dwergboom × Kanari-Hybride onderling vergeleken, door A. d'Angremond. 6. Eenige aanwijzingen over het kunstmatig kruisbestuiven bij tabak, door A. d'Angremond.
No.	XXXIV.	1918.	Droogproeven in 1915 en 1916, door E. Sidenius.
No.	XXXV.	1918.	De juiste benaming van eenige Tabaksvijanden, door Hj. Jensen.
No.	XXXVI.	1918.	Onderzoekingen over het dooden van Lasioderma serricorne Fabr. in tabak door middel van: 1e verhitting, 2e benzine, door A. d'Angremond.
No.	XXXVII.	1919.	Onderzoekingen tot het vinden van een tegen Phytophthora Nicotianae, de Haan, weerstandskrachtig tabaksras, door A. d'Angremond.
No.	XXXVIII.	1919.	1. Bij het portret van Dr. Hj. Jensen. 2. Jaarverslag 1918-1919, door A. d'Angremond. 3. De Lanas-ziekte en hare bestrijding III, door Hj. Jensen.
No.	XXXIX.	1919.	Bestrijding van Phytophthora Nic. in de Vorstenlanden I, door A. d'Angremond.
No.	XL.	1919.	Ziektenboek, door Hj. Jensen.
No.	XLI.	1919.	Bemestingsproeven 1917—'18, door A. N. J. Beets.
No.	XLII.	1920.	1. Jaarverslag 1919-1920, door A. d'Angremond. 2. Proeven met Tabaksbibit, door A. N. J. Beets.

No. XLIII. 1920. Bestrijding van Phytophthora Nic. in de Vorstenlanden II, door A. d'Angremond.
No. XLIV. 1922. 1. Jaarverslag 1920—1921, door A. d'Angremond. 2. Het afdekken van Tabakszaadbedden met dhook- pajons en centralisatie van de zaadbedden—complexen, door H. Leeuwe.
No. XLV. 1922. Grondbewerkingsproeven, verslagjaren 1915—1918, door A. N. J. Beets.
No. XLVI. 1923. Bemestingsproeven 1918—'19, door A. N. J. Beets.
No. XLVII. 1923. Jaarverslag 1921—1922, door A. d'Angremond.
No. XLVIII. 1923. Grondbewerkingsproeven 1919/'20—1921/'22, door A. N. J. Beets.
No. XLIX. 1923. 1. Bestrijding van Veldschimmel in de Vorstenlanden, door A. d'Angremond.
2. Jaarverslag 1922—1923, door A. d' Angremond.
No. L. 1924. Bemestingsproeven 1919/'20—1922/'23, door A. N. J. Beets.
No. LI. 1924. Onderzoekingen over de mogelijkheid van vervanging van de gebruikelijke Dessa-aarde of Stalmest door Boengkils of Kunstmeststoffen, door P. M. Bartels.
No. 52. 1924. Verdere onderzoekingen over bestrijding van Veldschimmel (Oïdium-Spec.) in de Vorstenlanden, door A. d'Angremond.
No. 53. 1926. 1. Jaarverslag 1923—1924, door A. d' Angremond.
2. Plukproeven op Djoewiring 1921—'22, op Gantiwarno 1924—'25, en op Pandan Siemping 1922/'23—1923/'24, door A. N. J. Beets.
3. Proef met beschaduwing van den aanplant op Troetjoek 1923—'24, door A. N. J. Beets.
4. Topproef op Ngoepit 1923—'24, door A. N. J. Beets.
No. 54. 1926. 1. Zaadbeddenbemestingsproeven op de Onderneming Djoewiring 1923/'24—1924/'25, door A. N. J. Beets.
2. Aanteekeningen omtrent de mate van uitspoeling van kunstmest; vergelijking van verschillende grondsoorten in gebruik bij de Vorstenlandsche Tabakscultuur, door A. N. J. Beets.
3. Bemestingsproeven 1923/'24—1924/'25 door A. N. J. Beets.
No. 55. 1926. 1. Over het vervangen van Dessamest door snijdsel van Crotalaria anagyroïdes, door P. M. Bartels.
2. Jaarverslag 1 Mei 1924—30 April 1925, door A. d'Angremond.
No. 56. 1926. Nadere gegevens over bestrijding van Veldschimmel (Oïdium Spec.) in de Vorstenlanden (3de publicatie), door A. d'Angremond.
No. 57. 1926. Voortzetting der veldproeven over vervanging van dessamest door kunstmeststoffen, (2de publicatie), door P. M Bartels.
No. 58. 1927. Verslag der Proeven omtrent den invloed van het aanplanten van verschillende Tweedegewassen op de cultuur van Tabak in het gebied der Vorstenlanden op Java, 1912—1920, samengesteld door A. N. J. Beets.

D. Diverse publicaties:

J. G. C. Vriens. Eene studiereis naar de Vorstenlanden en Besoeki. Med. v/h Deli Proefstation, 3de Jaarg. 1909, blz. 243.
L. P. de Bussy. Verslag over de onderzoekingen in zake het rupsenvraagstuk bij de tabakscultuur op Java. Med. v/h Deli-Proefstation, 4de Jaarg. 1910, blz. 185, 222.
H. Miehe. Der Tabakbau in den Vorstenlanden auf Java. Tropenpflanzer XV-1911, blz. 467, 559 en 605.
J. A. Honing. De bastaardeerings- en selektieproeven met tabak op Java. Med. v/h Deli-Proefstation, 8ste Jaarg. 1914, blz. 135.
O. de Vries. Tabak: Onze koloniale landbouw, VIII, 1915.
O. de Vries. Over het aantal Parallel-perceelen bij veldproeven. Teysmannia 26ste Jaarg. 1915.
Hj. Jensen Tabaksfermentatie. Verslag v/d vierde vergadering v/h techn. pers. v/d part. Proefstations, 1916 blz. 10.
Hj. Jensen. De tabakscultuur in de Vorstenlanden. Gedenkboek v/d Koloniale Tentoonstelling te Semarang II, 1915, blz. 110.
E. Sidenius. Snelfermentatie van tabak. Verslag v/d zevende bijeenkomst v/h, technisch pers. v/d part. Proefstations, 1918, blz. 24.
A. d'Angremond Bestrijding van een Oïdium in de Vorstenlandsche tabak door zwavel-bepoedering van den grond. Verslag v/d dertiende bijeenkomst v/h techn. pers. v/d part. Proefstations, 1924, blz. 17.
A. N. J. Beets Een en ander over het drogingsproces bij de tabak. Verslag v/d veertiende bijeenkomst v/h techn. pers. v/d part. Proefstations 1925, blz. 32.